II

*(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)*

# EUROOPAN PARLAMENTTI

## TYÖJÄRJESTYS

**(15. painos)**

**Helmikuu 2003**

*Huomautus:*

Työjärjestyksen tulkinnat on painettu kursiivilla (180 artiklan mukaisesti).

**SISÄLLYS**


*Sivu*

LUKU I — EUROOPAN PARLAMENTIN JÄSENET . . . . . 11

1 artikla Euroopan parlamentti . . . . . 11

2 artikla Edustajantoimen riippumattomuus . . . . . 11

3 artikla Erioikeudet ja vapaudet . . . . . 11

4 artikla Jäsenten osallistuminen istuntoihin . . . . . 11

5 artikla Kulukorvausten ja lisien maksaminen . . . . . 11

6 artikla Parlamentaarinen koskemattomuus . . . . . 11

6 a artikla Koskemattomuutta koskevat menettelyt . . . . . 12

7 artikla Valtakirjojen tarkastus . . . . . 13

8 artikla Jäsenten toimikausi . . . . . 13

9 artikla Menettelysäännöt . . . . . 14

9 a artikla Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) sisäiset tutkimukset . . . . . 15

LUKU II — PARLAMENTIN ISTUNNOT . . . . . 15

10 artikla Parlamentin koollekutsuminen . . . . . 15

11 artikla Kokoontumispaikat . . . . . 15

LUKU III — PARLAMENTIN VIRANHALTIJAT . . . . . 16

12 artikla Ikäpuhemies . . . . . 16

13 artikla Ehdokkaaksi asettaminen ja yleiset määräykset . . . . . 16

14 artikla Puhemiehen vaali — avauspuhe . . . . . 16

15 artikla Varapuhemiesten vaali . . . . . 16

16 artikla Kvestorien vaali . . . . . 16

17 artikla Viranhaltijoiden toimikausi . . . . . 16

18 artikla Vapautuvat toimet . . . . . 17

19 artikla Puhemiehen tehtävät . . . . . 17

20 artikla Varapuhemiesten tehtävät . . . . . 17

LUKU IV — PARLAMENTIN ELIMET . . . . . 17

21 artikla Puhemiehistön kokoonpano . . . . . 17

22 artikla Puhemiehistön tehtävät . . . . . 17

23 artikla Puheenjohtajakokouksen kokoonpano . . . . . 18

24 artikla Puheenjohtajakokouksen tehtävät . . . . . 18

25 artikla Kvestorien tehtävät . . . . . 19

26 artikla Valiokuntien puheenjohtajakokous . . . . . 19

27 artikla Valtuuskuntien puheenjohtajakokous . . . . . 19

28 artikla Puhemiehistön, puheenjohtajakokouksen ja kvestorien päätösten julkisuus . . . . . 19

*Sivu*

LUKU V — POLIITTISET RYHMÄT . . . 19

29 artikla Poliittisten ryhmien muodostaminen . . . 19

30 artikla Sitoutumattomat jäsenet . . . 20

31 artikla Paikkojen jako istuntosalissa . . . 20

LUKU VI — SUHTEET MUIHIN TOIMIELIMIIN . . . 20

**Nimitykset** . . . 20

32 artikla Komission puheenjohtajan valitseminen . . . 20

33 artikla Komission valitseminen . . . 20

34 artikla Epäluottamuslause-esitys komissiolle . . . 21

35 artikla Tilintarkastustuomioistuimen jäsenten nimittäminen . . . 21

36 artikla Euroopan keskuspankin johtokunnan jäsenten nimittäminen . . . 21

**Julkilausumat** . . . 22

37 artikla Komission, neuvoston ja Eurooppa-neuvoston julkilausumat . . . 22

38 artikla Selonteko komission päätöksistä . . . 22

39 artikla Tilintarkastustuomioistuimen julkilausumat . . . 22

40 artikla Euroopan keskuspankin julkilausumat . . . 22

40 a artikla Kirjalliset kysymykset Euroopan keskuspankille . . . 23

41 artikla Suositus talouspolitiikan laajoiksi suuntaviivoiksi . . . 23

**Neuvostolle ja komissiolle osoitetut kysymykset** . . . 23

42 artikla Suulliset kysymykset, joista keskustellaan . . . 23

43 artikla Kyselytunti . . . 23

44 artikla Kirjalliset kysymykset . . . 23

**Kertomukset** . . . 24

45 artikla Poistettu . . . 24

46 artikla Poistettu . . . 24

47 artikla Muiden toimielinten vuosikertomukset ja muut kertomukset . . . 24

**Päätöslauselmat ja suositukset** . . . 24

48 artikla Päätöslauselmaesitykset . . . 24

49 artikla Suositukset neuvostolle . . . 25

50 artikla Keskustelut ihmisoikeuksien sekä demokratian ja oikeusvaltion periaatteiden loukkauksia koskevista tapauksista . . . 25

51 artikla Kirjalliset kannanotot . . . 26

52 artikla Talous- ja sosiaalikomitean kuuleminen . . . 26

53 artikla Alueiden komitean kuuleminen . . . 26

54 artikla Toimielinten väliset sopimukset . . . 26

*Sivu*

LUKU VII — SUHTEET KANSALLISIIN PARLAMENTTEIHIN . . . . . 27

55 artikla Tietojen vaihto, yhteydet ja vastavuoroiset palvelut . . . . . 27

56 artikla Yhteisöasioita käsittelevien elinten konferenssi (COSAC) . . . . . 27

56 a artikla Parlamenttien konferenssi . . . . . 27

LUKU VIII — LAINSÄÄDÄNTÖMENETTELYT . . . . . 27

**Yleiset määräykset** . . . . . 27

57 artikla Komission lainsäädäntö- ja työohjelma . . . . . 27

58 artikla Perusoikeuksien kunnioittaminen, toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaate, oikeusvaltio ja rahoitusvaikutukset . . . . . 27

59 artikla EY:n perustamissopimuksen 192 artiklan mukaiset aloitteet . . . . . 28

60 artikla Lainsäädännöllisten asiakirjojen käsittely . . . . . 28

61 artikla Kuuleminen jäsenvaltioiden tekemistä aloitteista . . . . . 28

62 artikla Poistettu . . . . . 29

62 a artikla Parlamentin edustus neuvoston kokouksissa . . . . . 29

**Ensimmäinen käsittely — valiokuntavaihe** . . . . . 29

63 artikla Oikeusperustan tarkistaminen . . . . . 29

63 a artikla Rahoituksen yhteensopivuuden tarkistaminen . . . . . 29

64 artikla Lainsäädäntömenettelyn avoimuus . . . . . 29

65 artikla Komission ehdotuksen muuttaminen . . . . . 30

66 artikla Komission ja neuvoston kanta tarkistuksiin . . . . . 30

**Ensimmäinen käsittely — täysistuntovaihe** . . . . . 30

67 artikla Ensimmäisen käsittelyn päättäminen . . . . . 30

68 artikla Komission ehdotuksen hylkääminen . . . . . 30

69 artikla Tarkistusten hyväksyminen komission ehdotukseen . . . . . 31

**Ensimmäinen käsittely — seurantamenettely** . . . . . 31

70 artikla Parlamentin lausunnon seuranta . . . . . 31

71 artikla Asian antaminen uudelleen parlamentin käsiteltäväksi . . . . . 32

72 artikla Vuoden 1975 yhteisen julistuksen mukainen neuvottelumenettely . . . . . 32

73 artikla Parlamentin tarkistusten hyväksyminen neuvostossa . . . . . 32

**Toinen käsittely — valiokuntavaihe** . . . . . 33

74 artikla Neuvoston yhteisen kannan ilmoittaminen . . . . . 33

75 artikla Määräaikojen pidentäminen . . . . . 33

76 artikla Asiasta vastaavaan valiokuntaan lähettäminen ja käsittely asiasta vastaavassa valiokunnassa . . . . . 33

*Sivu*

**Toinen käsittely — täysistuntovaihe** ... 33

77 artikla Toisen käsittelyn päättäminen ... 33

78 artikla Neuvoston yhteisen kannan hyväksyminen sellaisenaan ... 34

79 artikla Neuvoston yhteisen kannan hylkääminen ... 34

80 artikla Tarkistukset neuvoston yhteiseen kantaan ... 34

**Kolmas käsittely — sovittelu** ... 35

81 artikla Sovittelukomitean koollekutsuminen ... 35

82 artikla Sovittelukomiteavaltuuskunta ... 35

**Kolmas käsittely — täysistuntovaihe** ... 35

83 artikla Yhteinen teksti ... 35

84 artikla Hyväksyttyjen säädösten allekirjoittaminen ... 35

**Neuvoston suosituksia koskeva lausuntomenettely** ... 36

85 artikla EY:n perustamissopimuksen 122 artiklan mukainen lausuntomenettely ... 36

**Hyväksyntämenettely** ... 36

86 artikla Hyväksyntämenettelyn päättäminen ... 36

**Vuoropuhelu työmarkkinaosapuolten kanssa** ... 37

87 artikla Työmarkkinaosapuolten kanssa käytävään vuoropuheluun liittyvät menettelyt ... 37

**Vapaaehtoiset sopimukset** ... 37

87 a artikla Vapaaehtoisten sopimusten tarkastelua koskeva menettely ... 37

**Valvontavalta** ... 37

88 artikla Täytäntöönpanomääräykset ... 37

89 artikla Yhteisön lainsäädännön virallinen kodifiointi ... 37

90 artikla Seuraukset neuvoston laiminlyödessä ratkaisun tekemisen yhteisen kannan vahvistamisen jälkeen yhteistoimintamenettelyssä ... 37

91 artikla Kanteen nostaminen tuomioistuimessa ... 38

LUKU IX — TALOUSARVIOMENETTELYT ... 38

92 artikla Yleinen talousarvio ... 38

93 artikla Talousarvion toteuttamista koskevan vastuuvapauden myöntäminen komissiolle ... 38

93 a artikla Muut vastuuvapausmenettelyt ... 38

94 artikla Parlamentin harjoittama talousarvion toteuttamisen parlamentaarinen valvonta ... 39

| | | | Sivu |
|---|---|---|---|
| LUKU X | — | PERUSTAMIS- JA LIITTYMISSOPIMUKSET | 39 |
| 95 artikla | | Poistettu | 39 |
| 96 artikla | | Liittymissopimukset | 39 |
| LUKU XI | — | KANSAINVÄLISET SOPIMUKSET, UNIONIN ULKOINEN EDUSTUS JA YHTEINEN ULKO- JA TURVALLISUUSPOLITIIKKA | 39 |
| 97 artikla | | Kansainväliset sopimukset | 39 |
| 98 artikla | | EY:n perustamissopimuksen 300 artiklaan perustuvat menettelyt sovellettaessa kansainvälisiä sopimuksia väliaikaisesti tai keskeytettäessä niiden soveltaminen tai määritettäessä yhteisön kanta kansainvälisellä sopimuksella perustetussa elimessä | 40 |
| 99 artikla | | Yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan nimittäminen | 40 |
| 100 artikla | | Yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan toteuttamiseen liittyvien erityisedustajien nimittäminen | 40 |
| 101 artikla | | Yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ja muiden erityisedustajien lausumat | 40 |
| 102 artikla | | Kansainvälinen edustus | 41 |
| 103 artikla | | Parlamentin kuuleminen ja tietojen antaminen sille yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevissa asioissa | 41 |
| 104 artikla | | Yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevat suositukset | 41 |
| 104 a artikla | | Ihmisoikeuksien loukkaukset | 41 |
| LUKU XII | — | POLIISIYHTEISTYÖ JA OIKEUDELLINEN YHTEISTYÖ RIKOSASIOISSA | 42 |
| 105 artikla | | Tietojen antaminen parlamentille poliisiyhteistyöstä ja oikeudellisesta yhteistyöstä rikosasioissa | 42 |
| 106 artikla | | Euroopan parlamentin kuuleminen poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä rikosasioissa koskevissa asioissa | 42 |
| 107 artikla | | Suositukset poliisiyhteistyöstä ja oikeudellisesta yhteistyöstä rikosasioissa | 42 |
| LUKU XIII | — | JÄSENVALTION RIKKOESSA PERUSTAVANLAATUISIA PERIAATTEITA | 42 |
| 108 artikla | | Rikkomuksen toteaminen | 42 |
| LUKU XIV | — | TIIVIIMPI YHTEISTYÖ | 43 |
| 109 artikla | | Parlamentissa sovellettavat menettelyt | 43 |
| LUKU XV | — | PARLAMENTIN KÄSITTELYJÄRJESTYS | 43 |
| 110 artikla | | Esityslistaluonnos | 43 |
| 110 a artikla | | Menettely täysistunnossa ilman tarkistuksia ja keskustelua | 43 |

*Sivu*

111 artikla Esityslistan hyväksyminen ja muuttaminen . . . 44
111 a artikla Ylimääräinen keskustelu . . . 44
112 artikla Kiireellisyys . . . 44
113 artikla Yhteiskeskustelu . . . 45
114 artikla Poistettu . . . 45
115 artikla Määräajat . . . 45

LUKU XVI — YLEISIÄ SÄÄNTÖJÄ ISTUNTOJEN KULUSTA . . . 45
116 artikla Istuntosaliin pääsy . . . 45
117 artikla Kielet . . . 45
118 artikla Asiakirjojen jakelu . . . 45
119 artikla Puheenvuorojen myöntäminen ja niiden sisältö . . . 45
120 artikla Puheajan jakaminen . . . 46
121 artikla Puhujalista . . . 46
121 a artikla Minuutin puheenvuorot . . . 46
122 artikla Henkilökohtaiset lausumat . . . 47
123 artikla Järjestyksenpito istuntosalissa . . . 47
124 artikla Jäsenten poistaminen istuntosalista . . . 47
125 artikla Häiriöt . . . 47

LUKU XVII — PÄÄTÖSVALTAISUUS JA ÄÄNESTÄMINEN . . . 47
126 artikla Päätösvaltaisuus . . . 47
127 artikla Äänestysmenettely . . . 48
128 artikla Tasan menevät äänestykset . . . 48
129 artikla Äänestysperiaatteet . . . 49
130 artikla Tarkistuksia koskeva äänestysjärjestys . . . 49
130 a artikla Täysistuntotarkistusten käsittely valiokunnassa . . . 50
131 artikla Kohta kohdalta -äänestys . . . 50
132 artikla Äänestysoikeus . . . 50
133 artikla Äänestäminen . . . 50
134 artikla Äänestys nimenhuudon mukaan . . . 50
135 artikla Koneäänestys . . . 50
136 artikla Salainen äänestys . . . 51
137 artikla Äänestysselitykset . . . 51
138 artikla Äänestystä koskevat epäselvyydet . . . 51

| | | Sivu |
|---|---|---|
| 139 artikla | Tarkistusten jättäminen ja esittely | 51 |
| 140 artikla | Tarkistusten ottaminen käsiteltäväksi | 52 |
| LUKU XVIII | — MENETTELYÄ KOSKEVAT PUHEENVUOROT | 52 |
| 141 artikla | Menettelyä koskevat esitykset | 52 |
| 142 artikla | Työjärjestyspuheenvuorot | 53 |
| 143 artikla | Esitys siitä, että asiaa ei oteta käsiteltäväksi | 53 |
| 144 artikla | Valiokuntakäsittelyyn palauttaminen | 53 |
| 145 artikla | Keskustelun päättäminen | 53 |
| 146 artikla | Keskustelun ja äänestyksen lykkääminen | 54 |
| 147 artikla | Istunnon keskeyttäminen tai päättäminen | 54 |
| LUKU XIX | — TOIMINNAN JULKISUUS | 54 |
| 148 artikla | Pöytäkirjat | 54 |
| 149 artikla | Sanatarkat istuntoselostukset | 54 |
| LUKU XX | — VALIOKUNNAT | 55 |
| 150 artikla | Valiokuntien asettaminen | 55 |
| 151 artikla | Tutkintavaliokunnat | 55 |
| 152 artikla | Valiokuntien kokoonpano | 56 |
| 153 artikla | Varajäsenet | 57 |
| 154 artikla | Valiokuntien tehtävät | 57 |
| 155 artikla | Valtakirjojen tarkastuksesta vastaava valiokunta | 58 |
| 156 artikla | Alivaliokunnat | 58 |
| 157 artikla | Valiokuntien puheenjohtajistot | 58 |
| 158 artikla | Yksinkertaistettu menettely | 58 |
| 159 artikla | Lainsäädäntöä koskevat mietinnöt | 59 |
| 160 artikla | Mietinnöt, jotka eivät liity lainsäädäntöön | 59 |
| 161 artikla | Perustelut ja määräajat | 59 |
| 162 artikla | Valiokuntien lausunnot | 59 |
| 162 a artikla | Valiokuntien tehostettu yhteistyö | 60 |
| 163 artikla | Valiokunta-aloitteiset mietinnöt | 60 |
| 164 artikla | Kyselytunti valiokunnassa | 60 |
| 165 artikla | Menettely valiokunnassa | 60 |

*Sivu*

166 artikla Valiokunnan kokoukset . . . 61

167 artikla Valiokunnan kokouspöytäkirjat . . . 61

LUKU XXI — PARLAMENTTIEN VÄLISISTÄ SUHTEISTA VASTAAVAT VALTUUSKUNNAT . . . 61

168 artikla Parlamenttien välisistä suhteista vastaavien valtuuskuntien asettaminen ja niiden tehtävät 61

169 artikla Yhteistyö Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen kanssa . . . 62

170 artikla Parlamentaariset sekavaliokunnat . . . 62

LUKU XXII — AVOIMUUS JA SEURATTAVUUS . . . 62

171 artikla Parlamentin toiminnan avoimuus . . . 62

172 artikla Asiakirjojen julkisuus . . . 62

173 artikla Poistettu . . . 63

LUKU XXIII — VETOOMUKSET . . . 63

174 artikla Oikeus esittää vetoomus . . . 63

175 artikla Vetoomusten käsittely . . . 64

176 artikla Tiedonanto vetoomuksista . . . 64

LUKU XXIV — OIKEUSASIAMIES . . . 65

177 artikla Oikeusasiamiehen nimittäminen . . . 65

178 artikla Oikeusasiamiehen erottaminen . . . 65

179 artikla Oikeusasiamiehen toiminta . . . 65

LUKU XXV — TYÖJÄRJESTYKSEN SOVELTAMINEN JA MUUTTAMINEN . . . 66

180 artikla Työjärjestyksen soveltaminen . . . 66

181 artikla Työjärjestyksen muuttaminen . . . 66

LUKU XXVI — PARLAMENTIN PÄÄSIHTEERISTÖ — LASKENTATOIMI . . . 66

182 artikla Pääsihteeristö . . . 66

183 artikla Parlamentin ennakkoarvio tuloista ja menoista . . . 67

184 artikla Maksusitoumukset ja maksujen suorittaminen . . . 67

LUKU XXVII — MUITA MÄÄRÄYKSIÄ . . . 67

185 artikla Keskeneräiset asiat . . . 67

185 a artikla Ennenaikainen toimikauden päättäminen . . . 67

186 artikla Liitteiden ryhmittely . . . 68

*Sivu*


| | | |
|---|---|---|
| LIITE I | 9 artiklan 1 kohdan soveltamista koskevat määräykset avoimuudesta ja jäsenten taloudellisista eduista | 69 |
| LIITE II | 43 artiklassa tarkoitetun kyselytunnin järjestäminen | 70 |
| LIITE III | Ohjeita ja yleisperiaatteita, joita on noudatettava valittaessa aiheita 50 artiklan mukaisten, ihmisoikeuksien sekä demokratian ja oikeusvaltion periaatteiden loukkauksia koskevista tapauksista käytävien keskustelujen esityslistalle | 72 |
| LIITE IV | Euroopan unionin yleisen talousarvion ja täydentävien talousarvioiden käsittelyssä noudatettava menettely | 73 |
| LIITE V | Vastuuvapauden myöntämispäätösten käsittely ja hyväksymismenettely | 77 |
| LIITE VI | Pysyvien valiokuntien toimivalta | 80 |
| LIITE VII | Luottamukselliset ja arkaluonteiset tiedot ja asiakirjat | 91 |
| LIITE VIII | Euroopan parlamentin tutkintaoikeuden käyttämistä koskevat yksityiskohtaiset säännöt | 97 |
| LIITE IX | 9 artiklan 2 kohdan soveltamista koskevat määräykset edunvalvonnasta Euroopan parlamentissa | 100 |
| LIITE X | Oikeusasiamiehen tehtävien hoitaminen | 102 |
| LIITE XI | Petosten, lahjonnan ja yhteisöjen etua vahingoittavan muun laittoman toiminnan torjunta | 112 |
| LIITE XII | Komissiolle siirretyn täytäntöönpanovallan käyttäminen | 115 |
| LIITE XIII | Puitesopimus Euroopan parlamentin ja komission välisistä suhteista | 117 |
| LIITE XIV | Komission lainsäädäntö- ja työohjelma | 126 |
| LIITE XV | Luettelo asiakirjoista, jotka ovat suoraan saatavilla asiakirjarekisterin kautta | 127 |
| LIITE XVI | Asetus (EY) N:o 1049/2001 asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi | 131 |

LUKU I

## EUROOPAN PARLAMENTIN JÄSENET

*1 artikla*

### Euroopan parlamentti

1. Euroopan parlamentti on edustajakokous, jonka jäsenet valitaan perustamissopimusten, edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä, välittömillä vaaleilla 20 päivänä syyskuuta 1976 annetun säädöksen ja perustamissopimuksista johdetun kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

2. Euroopan parlamenttiin valituista henkilöistä käytetään nimitystä

»Medlemmer af Europa-Parlamentet« tanskan kielellä,

„Mitglieder des Europäischen Parlaments“ saksan kielellä,

«Βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου» kreikan kielellä,

'Members of the European Parliament' englannin kielellä,

«Diputados al Parlamento Europeo» espanjan kielellä,

”Euroopan parlamentin jäsenet” suomen kielellä,

«Députés au Parlement européen» ranskan kielellä,

«Deputati al Parlamento europeo» italian kielellä,

„Leden van het Europees Parlement” hollannin kielellä,

«Deputados ao Parlamento europeu» portugalin kielellä,

”Ledamöter av Europaparlamentet” ruotsin kielellä.

*2 artikla*

### Edustajantoimen riippumattomuus

Euroopan parlamentin jäsenet ovat edustajantoimessaan itsenäiset. Heitä eivät sido mitkään ohjeet, eivätkä he saa ottaa vastaan sitovia toimintaohjeita.

*3 artikla*

### Erioikeudet ja vapaudet

1. Jäsenet nauttivat erioikeuksia ja vapauksia Euroopan yhteisöjen yhteisen neuvoston ja yhteisen komission perustamisesta 8 päivänä huhtikuuta 1965 tehtyyn sopimukseen liitetyn Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan mukaisesti.

2. Saatuaan tiedon parlamentin jäsenen valinnasta parlamentin puhemies myöntää hänelle kulkuluvan, joka oikeuttaa vapaaseen liikkumiseen jäsenvaltioiden alueella.

3. Jäsenillä on oikeus tutkia kaikkia parlamentin tai jonkin valiokunnan hallussa olevia asiakirjoja, lukuun ottamatta henkilökohtaisia asiakirjoja tai tilejä, joita saavat tutkia ainoastaan asianomaiset jäsenet. Tästä periaatteesta tehtävistä poikkeuksista sellaisten asiakirjojen käsittelemiseksi, jotka voidaan olla saattamatta yleisön saataville Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1049/2001 nojalla, määrätään tämän työjärjestyksen liitteessä VII.

*4 artikla*

### Jäsenten osallistuminen istuntoihin

1. Jokaisessa istunnossa on läsnäololista jäsenten allekirjoitusta varten.

2. Läsnä olevien jäsenten nimet merkitään läsnäololistan mukaan kunkin istunnon pöytäkirjaan.

*5 artikla*

### Kulukorvausten ja lisien maksaminen

Puhemiehistö antaa määräyksiä jäsenille maksettavista kulukorvauksista ja lisistä.

*6 artikla*

### Parlamentaarinen koskemattomuus

1. Erioikeuksia ja vapauksia koskevaa toimivaltaa käyttäessään parlamentti pyrkii ensisijaisesti säilyttämään täysivaltaisuutensa demokraattisena lainsäädäntöelimenä ja varmistamaan jäsentensä riippumattomuuden heidän hoitaessaan tehtäviänsä.

2. Jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen puhemiehelle osoittamasta, jäsenen parlamentaarisen koskemattomuuden pidättämistä koskevasta pyynnöstä ilmoitetaan täysistunnossa, ja pyyntö lähetetään käsiteltäväksi asiasta vastaavaan valiokuntaan.

3. Jäsenen tai entisen jäsenen puhemiehelle osoittamasta, koskemattomuuden ja erioikeuksien puolustamista koskevasta pyynnöstä ilmoitetaan täysistunnossa, ja pyyntö lähetetään käsiteltäväksi asiasta vastaavaan valiokuntaan.

4. Jos jäsen on pidätetty tai jos hänen liikkumisvapauttaan on rajoitettu siten, että hänen erioikeuksiaan ja vapauksiaan on ilmeisesti loukattu, puhemies voi asiasta vastaavan valiokunnan puheenjohtajaa ja esittelijää kuultuaan käynnistää kiireellisenä asiana aloitteen kyseisen jäsenen erioikeuksien ja vapauksien vahvistamiseksi. Puhemies ilmoittaa aloitteesta valiokunnalle ja täysistunnolle.

*6 a artikla*

**Koskemattomuutta koskevat menettelyt**

1. Asiasta vastaava valiokunta käsittelee koskemattomuuden pidättämistä sekä koskemattomuuden ja erioikeuksien puolustamista koskevat pyynnöt viipymättä niiden saapumisjärjestyksessä.

2. Valiokunta antaa päätösehdotuksen, jossa on vain suositus koskemattomuuden pidättämistä koskevan pyynnön tai koskemattomuuden ja erioikeuksien puolustamista koskevan pyynnön hyväksymisestä tai hylkäämisestä.

3. Valiokunta voi pyytää asianomaiselta viranomaiselta ne lisätiedot tai selvitykset, jotka valiokunta katsoo tarpeellisiksi voidakseen muodostaa mielipiteensä koskemattomuuden pidättämisestä tai puolustamisesta. Jäsenelle annetaan tilaisuus tulla kuulluksi. Hänellä on oikeus esittää kaikki tässä yhteydessä aiheellisiksi katsomansa asiakirjat tai muut kirjalliset todisteet. Toinen jäsen voi toimia hänen edustajanaan.

4. Jos pyynnössä esitetään koskemattomuuden pidättämistä useiden syytöskohtien perusteella, jokaisesta kohdasta voidaan tehdä erillinen päätös. Valiokunnan mietinnössä voidaan poikkeuksellisesti ehdottaa, että koskemattomuuden pidättäminen koskisi ainoastaan syytteen käsittelyä ja että ennen lopullista tuomiota jäsentä ei saisi pidättää tai vangita eikä hän saisi joutua sellaisten toimenpiteiden kohteeksi, jotka estäisivät häntä hoitamasta edustajantoimeensa kuuluvia tehtäviä.

5. Jos jäsentä pyydetään toimimaan todistajana tai asiantuntijana, ei ole tarvetta pyytää koskemattomuuden pidättämistä, edellyttäen että

— jäsen ei ole velvoitettu saapumaan päivämääränä tai aikana, joka estää tai vaikeuttaa hänen parlamentin jäsenen tehtäviensä hoitamista, tai että hän voi antaa lausuman kirjallisesti tai muussa muodossa tavalla, joka ei vaikeuta hänen parlamentin jäsenen velvollisuuksiensa hoitamista,

— jäsen ei ole velvollinen ilmoittamaan edustajantoimessaan saamiaan luottamuksellisia tietoja, joiden ilmoittaminen ei hänen mukaansa ole tarkoituksenmukaista.

6. Erioikeuden tai vapauden puolustamista koskevissa tapauksissa valiokunta toteaa, muodostavatko olosuhteet hallinnollisen tai muun esteen parlamentin kokouspaikkaan matkustavien tai sieltä palaavien jäsenten vapaalle liikkumiselle, mielipiteen ilmaisemiselle tai äänestyskäyttäytymiselle heidän hoitaessaan edustajantoimeensa kuuluvia tehtäviä tai kuuluvatko kyseiset olosuhteet erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 10 artiklassa tarkoitettuihin asioihin, jotka eivät kuulu kansallisen oikeuden alaan, ja tekee ehdotuksen, jossa kehotetaan asianomaista viranomaista tekemään tarvittavat johtopäätökset.

7. Valiokunta voi antaa perustellun lausunnon kyseisen viranomaisen toimivallasta asiassa ja pyynnön käsiteltäväksi ottamisesta, mutta se ei missään tapauksessa ilmaise kantaansa jäsenen syyllisyyteen tai syyttömyyteen eikä siihen, oikeuttavatko jäsenen syyksi väitetyt lausumat tai toimet syytteeseen asettamisen, vaikka valiokunta pyyntöä käsitellessään saisi yksityiskohtaista tietoa tapaukseen liittyvistä tosiasioista.

8. Valiokunnan mietintö otetaan sen käsiteltäväksi jättämistä seuraavan täysistunnon esityslistan alkuun. Päätösehdotusta tai päätösehdotuksia koskevia tarkistuksia ei oteta käsiteltäväksi.

Keskustelu rajoittuu koskemattomuuden pidättämistä tai säilyttämistä taikka erioikeuden tai vapauden puolustamista koskevia ehdotuksia puoltaviin ja niitä vastaan esitettyihin perusteisiin.

Jäsen, jonka erioikeudet tai vapaudet ovat käsiteltävänä, ei osallistu keskusteluun, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 122 artiklan määräysten soveltamista.

Mietintöön sisältyvästä päätösehdotuksesta tai päätösehdotuksista äänestetään ensimmäisenä keskustelun jälkeisenä äänestysajankohtana.

Parlamentin käsiteltyä asiaa jokaisesta mietintöön sisältyvästä ehdotuksesta äänestetään erikseen. Vastakkainen päätös katsotaan hyväksytyksi, jos yksikin ehdotus hylätään.

9. Puhemies antaa parlamentin päätöksen viipymättä tiedoksi kyseiselle jäsenelle ja kyseisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle ja pyytää, että puhemiehelle ilmoitetaan kaikista asianomaisen käsittelyn vaiheista ja niitä seuraavista oikeusviranomaisten päätöksistä. Saatuaan nämä tiedot puhemies välittää ne parlamentille sopivaksi katsomallaan tavalla, tarvittaessa kuultuaan ensin asiasta vastaavaa valiokuntaa.

10. Puhemiehen käyttäessä 6 artiklan 4 kohdan mukaisia valtuuksiaan asiasta vastaava valiokunta panee puhemiehen aloitteen merkille seuraavassa kokouksessaan. Jos valiokunta pitää sitä tarpeellisena, se voi laatia mietinnön parlamentin käsiteltäväksi.

11. Valiokunta käsittelee asiaa ja mahdollisesti saamiaan asiakirjoja äärimmäisen luottamuksellisina.

12. Valiokunta voi jäsenvaltioita kuultuaan laatia viitteellisen luettelon niistä jäsenvaltioiden viranomaisista, jotka ovat toimivaltaisia esittämään pyynnön jäsenen parlamentaarisen koskemattomuuden pidättämisestä.

13. Kaikki toimivaltaisen viranomaisen esittämät jäsenten erioikeuksien ja vapauksien laajuutta koskevat tiedustelut käsitellään edellä mainittujen sääntöjen mukaisesti.

*7 artikla*

**Valtakirjojen tarkastus**

1. Parlamentti tarkastaa viipymättä asiasta vastaavan valiokunnan mietinnön perusteella valtakirjat ja tekee ratkaisunsa kunkin vastavalitun jäsenen valtuutuksien pätevyydestä sekä mahdollisista 20 päivänä syyskuuta 1976 annetun säädöksen määräysten mukaisesti esitetyistä muistutuksista, ei kuitenkaan sellaisista muistutuksista, jotka perustuvat kansallisiin vaalilakeihin.

2. Asiasta vastaavan valiokunnan mietintö perustuu kunkin jäsenvaltion antamaan viralliseen ilmoitukseen vaalien kokonaistuloksista, jossa täsmennetään valituksi tulleet ehdokkaat ja heidän mahdolliset varajäsenensä vaalien tulokseen perustuvassa järjestyksessä.

Jäsenen valtakirja voidaan julistaa päteväksi vasta sen jälkeen, kun jäsen on tehnyt 20 päivänä syyskuuta 1976 annetun säädöksen 6 artiklasta sekä tämän työjärjestyksen liitteestä I johtuvat kirjalliset ilmoitukset.

Parlamentti voi asiasta vastaavan valiokunnan mietinnön perusteella koska tahansa ilmaista kantansa jäsenen valtuutuksien pätevyyteen liittyvään mahdolliseen muistutukseen.

3. Jos jäsenen nimitys tapahtuu samalta listalta valitun jäsenen toimesta luopumisen vuoksi, valtakirjojen tarkastuksesta vastaava valiokunta varmistaa, että edustajantoimesta luopuminen on tapahtunut 20 päivänä syyskuuta 1976 annetun säädöksen sekä tämän työjärjestyksen 8 artiklan 3 kohdan hengen ja kirjaimen mukaisesti.

4. Asiasta vastaavan valiokunnan on varmistettava, että jäsenvaltioiden tai unionin viranomaiset toimittavat viipymättä parlamentille kaikki Euroopan parlamentin jäsenen tehtävien hoitoon tai varajäsenten sijoittumisjärjestykseen vaikuttavat tiedot sekä, jos kysymyksessä on nimitys, sen voimaantulopäivän.

Kun jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset käynnistävät menettelyn, joka saattaa johtaa siihen, että jäsen menettää edustajantoimensa, puhemies pyytää näitä tiedottamaan säännöllisesti menettelyn etenemisestä. Hän välittää tiedot asiasta vastaavalle valiokunnalle, jonka ehdotuksesta parlamentti voi tehdä päätöksensä.

5. Niin kauan kuin jäsenen valtakirjaa ei ole tarkastettu tai sitä koskevaa muistutusta ratkaistu, jäsen osallistuu parlamentin ja sen elinten istuntoihin täysin valtuuksin.

6. Kunkin vaalikauden alussa puhemies pyytää jäsenvaltioiden toimivaltaisia viranomaisia antamaan parlamentille kaikki tiedot, jotka ovat tarpeen tämän artiklan soveltamiseksi.

*8 artikla*

**Jäsenten toimikausi**

1. Jäsenen toimikausi alkaa ja päättyy 20 päivänä syyskuuta 1976 annetun säädöksen mukaisesti. Toimikausi päättyy myös kuolemantapauksessa tai toimesta luopumisen seurauksena.

2. Jäsen pysyy toimessaan ensimmäisen vaalien jälkeisen istunnon avaamiseen asti.

3. Edustajantoimestaan luopuva jäsen ilmoittaa puhemiehelle luopumisestaan sekä ajankohdasta, jona se tulee voimaan; luopumisesta voi ilmoittaa aikaisintaan kolme kuukautta ennen sen voimaantuloa. Ilmoitus tehdään pääsihteerin tai tämän edustajan läsnä ollessa laadittavana pöytäkirjana, jonka pääsihteeri tai hänen edustajansa allekirjoittaa yhdessä toimesta luopuvan jäsenen kanssa. Pöytäkirja toimitetaan välittömästi asiasta vastaavalle valiokunnalle, joka ottaa asian asiakirjan vastaanottoa seuraavan kokouksensa esityslistalle.

Jos asiasta vastaava valiokunta katsoo, että edustajantoimesta luopuminen ei ole 20 päivänä syyskuuta 1976 annetun säädöksen hengen tai kirjaimen mukainen, se antaa siitä tiedon parlamentille, jotta parlamentti päättää, onko edustajantoimen katsottava vapautuneen.

Muutoin edustajantoimen katsotaan vapautuneen edustajantoimesta luopuvan jäsenen luopumispöytäkirjassa ilmoittamana ajankohtana. Asiasta ei äänestetä parlamentissa.

*Tiettyjä poikkeuksellisia olosuhteita varten on otettu käyttöön yksinkertaistettu menettely, erityisesti silloin jos edustajantoimesta luopumisen ja asiasta vastaavan valiokunnan ensimmäisen kokouksen välillä on yksi tai useampi istuntojakso ja poliittinen ryhmä, johon toimestaan luopuva jäsen kuuluu, ei voi saada toimestaan luopuvan jäsenen tilalle uutta jäsentä näille istuntojaksoille, koska edustajantoimen ei ole todettu vapautuneen. Tämän menettelyn mukaisesti asiasta vastaavan valiokunnan esittelijällä, jolle nämä tapaukset on uskottu, on oikeus käsitellä välittömästi asianmukaisesti tehdyt ilmoitukset edustajantoimesta luopumisesta ja, mikäli ilmoituksen käsittelyn viivästymisellä on vahingollisia seurauksia, lähettää asia valiokunnan puheenjohtajalle ja pyytää häntä 3 kohdan mukaisesti:*

— *joko antamaan valiokunnan puolesta puhemiehelle tiedon, että edustajantoimen voidaan katsoa vapautuneen,*

— *tai kutsumaan koolle valiokunnan ylimääräisen kokouksen, jossa tarkastellaan esittelijän ilmoittamia erityisiä vaikeuksia.*

4. Kansallisesta lainsäädännöstä johtuvista ristiriidoista on ilmoitettava parlamentille, joka merkitsee ilmoituksen tietoonsa.

Jos jäsenvaltioiden tai unionin toimivaltaiset viranomaiset taikka asianomainen jäsen ilmoittavat puhemiehelle sellaisesta virkanimityksestä, joka on ristiriidassa Euroopan parlamentin jäsenen tehtävien kanssa, puhemies antaa asiasta tiedon parlamentille, joka toteaa edustajantoimen vapautuneen.

5. Jäsenvaltioiden ja unionin viranomaiset ilmoittavat parlamentin puhemiehelle ennakolta tehtävistä, jotka ne aikovat antaa jäsenelle. Puhemies pyytää asiasta vastaavaa valiokuntaa tutkimaan, onko suunniteltu tehtävä sopusoinnussa 20 päivänä syyskuuta 1976 annetun säädöksen hengen ja kirjaimen kanssa. Puhemies saattaa valiokunnan johtopäätökset täysistunnon, jäsenen ja asianomaisten viranomaisten tietoon.

6. Toimikauden päättymisajankohdaksi ja edustajantoimen vapautumisajankohdaksi katsotaan

— edustajantoimesta luopumisen yhteydessä: se päivä, jona parlamentti toteaa toimen vapautuneen luopumispöytäkirjan mukaisesti;

— kun jäsen on nimitetty virkaan, joka on joko kansallisten vaalilakien tai 20 päivänä syyskuuta 1976 annetun säädöksen 6 artiklan perusteella ristiriidassa Euroopan parlamentin jäsenen tehtävien kanssa: jäsenvaltioiden, unionin toimivaltaisten viranomaisten tai asianomaisen jäsenen ilmoittama päivä.

7. Todettuaan edustajantoimen vapautuneen parlamentti antaa siitä tiedon asianomaiselle jäsenvaltiolle.

8. Kaikki valtakirjan tarkastamisen jälkeen esitetyt muistutukset jäsenen kelpoisuudesta lähetetään asiasta vastaavaan valiokuntaan, joka antaa asiasta parlamentille mietinnön viipymättä ja viimeistään seuraavan istuntojakson alussa.

9. Parlamentti varaa itselleen oikeuden julistaa pätemättömäksi jo tarkastetun valtakirjan tai kieltäytyä toteamasta edustajantoimen vapautuneen, jos toimen vastaanottamiseen tai toimesta luopumiseen liittyy aineellinen tai tahdonmuodostuksen virhe.

*9 artikla*

**Menettelysäännöt**

1. Parlamentti voi määrätä jäsenilleen menettelysäännöt. Säännöistä päätetään 181 artiklan 2 kohdan mukaisesti ja ne otetaan tämän työjärjestyksen liitteeksi ([1]).

Säännöillä ei voi estää tai rajoittaa jäsentä edustajantoimen hoitamisessa tai siihen liittyvässä poliittisessa tai muussa toiminnassa.

2. Kvestorit antavat korkeintaan vuoden ajan voimassa olevia nimellä varustettuja kulkulupia henkilöille, joiden on toistuvasti päästävä parlamentin tiloihin toimittamaan jäsenille näiden edustajantoimeen liittyviä tietoja oman etunsa mukaisesti tai muiden puolesta.

Vastineeksi näiden henkilöiden on:

— noudatettava työjärjestyksen liitteenä olevia menettelysääntöjä ([2]) ja

— ilmoittauduttava kvestorien ylläpitämään luetteloon.

([1]) Katso liite I.
([2]) Katso liite IX.

Luettelo on pyynnöstä yleisön nähtävillä parlamentin toimipaikoissa ja kvestorien määräämällä tavalla jäsenvaltioissa sijaitsevissa tiedotustoimistoissa.

Tämän kohdan soveltamista koskevat määräykset ovat tämän työjärjestyksen liitteessä ([3]).

3. Entisiin jäseniin sovellettavat menettelysäännöt, erioikeudet ja vapaudet vahvistetaan puhemiehistön päätöksellä. Entisiä jäseniä kohdellaan tasavertaisesti.

*9 a artikla*

**Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) sisäiset tutkimukset**

Työjärjestyksen liitteenä olevan ([4]) parlamentin päätöksen mukaisesti parlamentissa sovelletaan Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) sisäisistä tutkimuksista 25 päivänä toukokuuta 1999 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa hyväksyttyä yhteistä järjestelyä, joka sisältää tarvittavat täytäntöönpanotoimenpiteet viraston tutkimusten moitteettoman toteuttamisen helpottamiseksi.

LUKU II

## PARLAMENTIN ISTUNNOT

*10 artikla*

**Parlamentin koollekutsuminen**

1. Parlamentin vaalikausi on sama kuin 20 päivänä syyskuuta 1976 annetussa säädöksessä määrätty jäsenten toimikausi.

Istuntokaudella tarkoitetaan mainitussa säädöksessä ja perustamissopimuksissa määrättyä yhden vuoden ajanjaksoa.

Istuntojaksolla tarkoitetaan parlamentin yleensä kuukausittain pidettävää kokousta. Se jakaantuu päivittäisiin istuntoihin.

*Samana päivänä pidettävät parlamentin täysistunnot katsotaan yhdeksi istunnoksi.*

2. Parlamentti kokoontuu ilman eri kutsua jokaisen vuoden maaliskuun toisena tiistaina ja määrää itse istuntokauden keskeytysten keston.

3. Parlamentti kokoontuu lisäksi ilman erillistä kutsua ensimmäisenä tiistaina sen jälkeen kun 20 päivänä syyskuuta 1976 annetun säädöksen 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun ajanjakson päättymisestä on kulunut kuukausi.

4. Puheenjohtajakokous voi perustellulla päätöksellä, joka on tehtävä vähintään kaksi viikkoa ennen parlamentin aikaisemmin päättämää istuntokauden aloituspäivää, muuttaa 2 kohdan mukaisesti päätettyjen istuntokauden keskeytysten pituutta voimatta kuitenkaan lykätä istuntokauden aloituspäivää enempää kuin kahdella viikolla.

5. Kuultuaan ensin puheenjohtajakokousta puhemies kutsuu parlamentin poikkeuksellisesti koolle jäsenten enemmistön, komission tai neuvoston pyynnöstä.

Puhemiehellä on valta puheenjohtajakokouksen suostumuksella kutsua parlamentti poikkeuksellisesti koolle kiireellisissä tapauksissa.

*11 artikla*

**Kokoontumispaikat**

1. Parlamentin täysistunnot ja valiokuntien kokoukset pidetään perustamissopimusten määräysten mukaisesti.

*Ehdotukset ylimääräisten istuntojaksojen pitämisestä Brysselissä ja näitä koskevat muutokset voidaan hyväksyä annettujen äänten enemmistöllä.*

2. Valiokunta voi päättää esittää, että yksi tai useampi kokous pidetään muualla. Perusteltu pyyntö toimitetaan puhemiehelle, joka toimittaa sen puhemiehistön käsiteltäväksi. Kiireellisessä tapauksessa puhemies voi itse ratkaista asian. Puhemiehistön tai puhemiehen hylkäävä päätös on perusteltava.

([3]) Katso liite IX.

([4]) Katso liite XI.

LUKU III

## PARLAMENTIN VIRANHALTIJAT

*12 artikla*

### Ikäpuhemies

1. Kun parlamentti kokoontuu 10 artiklan 3 kohdan mukaiseen tai muuhun puhemiehen ja puhemiehistön valitsemiseksi pidettävään istuntoon, iältään vanhin läsnä oleva jäsen hoitaa puhemiehen tehtäviä, kunnes puhemies on valittu.

2. Vanhimman jäsenen toimiessa puhemiehenä käsitellään vain asioita, jotka koskevat puhemiehen valintaa tai valtakirjojen tarkastusta.

*Jos valtakirjojen tarkastusta koskeva asia otetaan esille ikäpuhemiehen toimiessa puhemiehenä, tämä lähettää sen valtakirjojen tarkastuksesta vastaavaan valiokuntaan.*

*13 artikla*

### Ehdokkaaksi asettaminen ja yleiset määräykset

1. Puhemies, varapuhemiehet ja kvestorit valitaan salaisessa äänestyksessä 136 artiklan määräysten mukaisesti. Ehdokkaaksi asettaminen edellyttää, että kyseinen henkilö on antanut suostumuksensa. Ehdokkaita voivat nimetä ainoastaan poliittiset ryhmät tai vähintään kolmekymmentäkaksi jäsentä. Jos ehdokkaita kuitenkin on yhtä monta tai vähemmän kuin täytettäviä paikkoja, ehdokkaiden valinta voidaan vahvistaa suosionosoituksin.

2. Puhemiehen, varapuhemiesten ja kvestorien vaaleissa on pidettävä huolta jäsenvaltioiden ja poliittisten kantojen tasapuolisesta edustuksesta.

*14 artikla*

### Puhemiehen vaali — avauspuhe

1. Ensin valitaan puhemies. Ehdokasasettelut on ennen jokaista äänestyskierrosta annettava ikäpuhemiehelle, joka ilmoittaa niistä parlamentille. Jos kolmen äänestyskierroksen jälkeen yksikään ehdokas ei ole saanut ehdotonta enemmistöä annetuista äänistä, neljännellä äänestyskierroksella voivat olla ehdokkaina ainoastaan ne kaksi jäsentä, jotka saivat eniten ääniä kolmannella äänestyskierroksella. Äänten mennessä tasan iältään vanhempi ehdokas julistetaan valituksi.

2. Kun puhemies on valittu, ikäpuhemies luovuttaa hänelle puhemiehen paikan. Ainoastaan valittu puhemies voi pitää avauspuheen.

*15 artikla*

### Varapuhemiesten vaali

1. Seuraavaksi valitaan varapuhemiehet yhdellä äänestyslipulla. Ensimmäisellä äänestyskierroksella tulevat valituiksi neljäntoista täytettävän paikan rajoissa ja äänten lukumäärän mukaisessa järjestyksessä ne ehdokkaat, jotka saavat ehdottoman enemmistön annetuista äänistä. Jos valittuja ehdokkaita on vähemmän kuin täytettäviä paikkoja, toimitetaan toinen äänestyskierros samoin ehdoin jäljelle jäävien paikkojen täyttämiseksi. Jos tarvitaan kolmas äänestyskierros, jäljelle jääneiden paikkojen täyttämiseksi riittää suhteellinen enemmistö. Äänten mennessä tasan iältään vanhimmat ehdokkaat julistetaan valituiksi.

*Vaikka tässä artiklassa, toisin kuin 14 artiklan 1 kohdassa, ei erikseen mainita uusien ehdokkaiden nimeämisen mahdollisuutta äänestyskierrosten välillä varapuhemiehiä valittaessa, se on kuitenkin sallittua, koska parlamentin on täysivaltaisena elimenä voitava ottaa huomioon kaikki mahdolliset ehdokkaat, etenkin siitä syystä, että tämän mahdollisuuden puuttuminen saattaisi muodostaa esteen vaalin joustavalle toimittamiselle.*

2. Jollei 18 artiklan 1 kohdan määräyksistä muuta johdu, varapuhemiesten arvojärjestys määräytyy heidän valitsemisjärjestyksensä mukaan ja äänten mennessä tasan iän perusteella.

Jos varapuhemiehiä ei valita salaisessa äänestyksessä, arvojärjestys vastaa sitä järjestystä, jossa puhemies julistaa heidän nimensä.

*16 artikla*

### Kvestorien vaali

Varapuhemiesten vaalin jälkeen parlamentti valitsee viisi kvestoria.

Kvestorit valitaan samaa menettelyä noudattaen kuin varapuhemiehet.

*17 artikla*

### Viranhaltijoiden toimikausi

1. Puhemiehen, varapuhemiesten ja kvestorien toimikausi on kaksi ja puoli vuotta.

*Jos jäsen vaihtaa poliittista ryhmää, hän säilyttää mahdollisen paikkansa puhemiehistössä tai kvestorikollegiossa kaksi ja puoli vuotta kestävän toimikautensa loppuun saakka.*

2. Jos paikka vapautuu ennen toimikauden päättymistä, tilalle valittu jäsen hoitaa tehtävää vain edeltäjänsä toimikaudesta jäljellä olevan ajan.

*18 artikla*

**Vapautuvat toimet**

1. Jos puhemiehen, varapuhemiehen tai kvestorin tilalle on valittava uusi jäsen, vaali suoritetaan edellä esitettyjen määräysten mukaisesti.

Vastavalittu varapuhemies ottaa edeltäjänsä paikan arvojärjestyksessä.

2. Jos puhemiehen paikka vapautuu, ensimmäinen varapuhemies toimii puhemiehenä, kunnes uusi puhemies on valittu.

*19 artikla*

**Puhemiehen tehtävät**

1. Puhemies ohjaa kaikkia parlamentin ja sen elinten toimintoja tässä työjärjestyksessä määrätyin ehdoin. Hänellä on ehdoton toimivalta parlamenttikäsittelyn johtamiseksi ja sen asianmukaisen kulun varmistamiseksi.

*Puhemiehen toimivaltaan kuuluu myös mahdollisuus toimittaa äänestys eri järjestyksessä kuin äänestyksen kohteena olevassa asiakirjassa on esitetty. Samoin kuin 130 artiklan 7 kohdassa on vahvistettu, puhemies voi pyytää parlamentin suostumuksen tähän etukäteen.*

2. Puhemies avaa, keskeyttää ja päättää istunnot. Hän päättää tarkistusten käsiteltäväksi ottamisesta, neuvostolle ja komissiolle osoitetuista kysymyksistä sekä mietintöjen yhdenmukaisuudesta työjärjestyksen kanssa. Hän valvoo, että työjärjestystä noudatetaan, ylläpitää järjestystä, myöntää puheenvuorot, julistaa keskustelut päättyneiksi, äänestyttää asioista ja julistaa äänestystulokset. Hän lähettää valiokuntiin niiden toimialaan kuuluvat ilmoitukset.

3. Puhemies saa käyttää keskustelussa puheenvuoron vain tehdäkseen yhteenvedon tai palauttaakseen keskustelun käsiteltävään asiaan. Jos puhemies haluaa osallistua keskusteluun, hän poistuu puhemiehen paikalta, ja hän saa palata sinne vasta asiaa koskevan keskustelun päätyttyä.

4. Puhemies tai hänen valtuuttamansa henkilö edustaa parlamenttia kansainvälisissä yhteyksissä, juhlatilaisuuksissa ja hallinnollisissa, oikeudellisissa tai taloudellisissa asioissa.

*20 artikla*

**Varapuhemiesten tehtävät**

1. Jos puhemies on poissa tai estynyt tai jos hän haluaa ottaa osaa keskusteluun 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti, yksi varapuhemiehistä asettuu puhemiehen paikalle 15 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

2. Varapuhemiehet hoitavat myös heille 22 artiklassa, 24 artiklan 3 kohdassa ja 82 artiklan 3 kohdassa annettuja tehtäviä.

3. Puhemies voi siirtää varapuhemiehille tehtäviä, kuten parlamentin edustamisen tietyissä juhlatilaisuuksissa tai toimituksissa. Puhemies voi nimittää varapuhemiehen hoitamaan puhemiehelle 43 artiklan 3 kohdassa ja 44 artiklan 2 kohdassa määrättyjä vastuualueita.

LUKU IV

**PARLAMENTIN ELIMET**

*21 artikla*

**Puhemiehistön kokoonpano**

1. Parlamentin puhemies ja neljätoista varapuhemiestä muodostavat puhemiehistön.

2. Kvestorit ovat puhemiehistön neuvoa-antavia jäseniä.

3. Puhemiehistön äänten mennessä tasan puhemiehen ääni ratkaisee.

*22 artikla*

**Puhemiehistön tehtävät**

1. Puhemiehistö huolehtii sille työjärjestyksessä määrätyistä tehtävistä.

2. Puhemiehistö ratkaisee parlamentin jäseniä, parlamentin sisäistä organisaatiota, sihteeristöä ja elimiä koskevat taloudelliset, organisatoriset ja hallinnolliset kysymykset.

3. Puhemiehistö ratkaisee istuntojen toimittamista koskevat asiat.

4. Puhemiehistö antaa 30 artiklassa tarkoitetut, sitoutumattomia jäseniä koskevat määräykset.

5. Puhemiehistö päättää pääsihteeristön hallintokaaviosta ja antaa virkamiesten ja muun henkilöstön hallinnollista ja taloudellista asemaa koskevia määräyksiä.

6. Puhemiehistö laatii parlamentin alustavan ennakkoarvion tuloista ja menoista.

7. Puhemiehistö antaa 25 artiklan mukaiset ohjeet kvestoreille.

8. Puhemiehistö on toimivaltainen hyväksymään valiokuntien kokoukset tavanomaisten toimipaikkojen ulkopuolella, kuulemiset sekä esittelijöiden tutkimus- ja tiedonhankintamatkat.

9. Puhemiehistö nimittää pääsihteerin 182 artiklan mukaisesti.

10. Puhemies ja/tai puhemiehistö voi uskoa yhdelle tai useammalle puhemiehistön jäsenelle puhemiehen ja/tai puhemiehistön toimivaltaan kuuluvia yleisiä tai erityisiä tehtäviä. Samalla määrätään näiden tehtävien toteuttamistavasta.

11. Uutta parlamenttia valittaessa toimikautensa päättävä puhemiehistö pysyy virassaan uuden parlamentin ensimmäiseen istuntoon asti.

*23 artikla*

**Puheenjohtajakokouksen kokoonpano**

1. Puheenjohtajakokous muodostuu parlamentin puhemiehestä ja poliittisten ryhmien puheenjohtajista. Poliittisen ryhmän puheenjohtaja voi nimetä edustajakseen poliittisen ryhmän jäsenen.

2. Sitoutumattomat jäsenet valtuuttavat joukostaan kaksi jäsentä osallistumaan puheenjohtajakokoukseen ilman äänioikeutta.

3. Puheenjohtajakokous pyrkii yksimielisyyteen sen käsiteltäväksi annetuissa asioissa.

Jos yksimielisyyteen ei päästä, asiasta äänestetään siten, että äänet painotetaan ryhmän jäsenten lukumäärän mukaisesti.

*24 artikla*

**Puheenjohtajakokouksen tehtävät**

1. Puheenjohtajakokous huolehtii sille työjärjestyksessä määrätyistä tehtävistä.

2. Puheenjohtajakokous päättää parlamentin työn järjestämisestä ja lainsäädäntötyön suunnitteluun liittyvistä asioista.

3. Puheenjohtajakokouksella on toimivalta asioissa, jotka liittyvät suhteisiin Euroopan unionin muihin toimielimiin ja laitoksiin sekä jäsenvaltioiden kansallisiin parlamentteihin. Puhemiehistö nimeää kaksi varapuhemiestä huolehtimaan kansallisiin parlamentteihin ylläpidettävien suhteiden käytännön toteutuksesta. He tekevät puheenjohtajakokoukselle säännöllisesti selkoa tätä koskevasta toiminnastaan.

4. Puheenjohtajakokouksella on toimivalta asioissa, jotka liittyvät suhteisiin kolmansiin maihin sekä unionin ulkopuolisiin laitoksiin ja järjestöihin.

5. Puheenjohtajakokous laatii parlamentin istuntojaksojen esityslistaluonnoksen.

6. Puheenjohtajakokouksella on toimivalta asioissa, jotka koskevat valiokuntien, tutkintavaliokuntien, parlamentaaristen sekavaliokuntien, pysyvien valtuuskuntien ja erikoisvaltuuskuntien kokoonpanoa ja toimivaltaa.

7. Puheenjohtajakokous päättää istuntosalin paikkajaosta 31 artiklan mukaisesti.

8. Puheenjohtajakokouksella on toimivalta antaa lupa valiokunta-aloitteisten mietintöjen laatimiseen.

9. Puheenjohtajakokous tekee puhemiehistölle ehdotuksia poliittisia ryhmiä koskevissa hallinto- ja talousarviokysymyksissä.

*25 artikla*

**Kvestorien tehtävät**

Kvestorien tehtäviin kuuluvat jäseniä välittömästi koskevat hallinnolliset ja taloudelliset kysymykset puhemiehistön määräämien ohjeiden mukaisesti.

*26 artikla*

**Valiokuntien puheenjohtajakokous**

1. Valiokuntien puheenjohtajakokous muodostuu kaikkien pysyvien tai väliaikaisten valiokuntien puheenjohtajista ja se valitsee itse puheenjohtajansa.

2. Valiokuntien puheenjohtajakokous voi antaa parlamentin puheenjohtajakokoukselle valiokuntatyötä sekä istuntojakson esityslistaluonnoksen laatimista koskevia suosituksia.

3. Puhemiehistö ja puheenjohtajakokous voivat uskoa valiokuntien puheenjohtajakokoukselle tiettyjä tehtäviä.

*27 artikla*

**Valtuuskuntien puheenjohtajakokous**

1. Valtuuskuntien puheenjohtajakokous muodostuu parlamenttien välisistä suhteista vastaavien pysyvien valtuuskuntien puheenjohtajista ja se valitsee itse puheenjohtajansa.

2. Valtuuskuntien puheenjohtajakokous voi antaa parlamentin puheenjohtajakokoukselle valtuuskuntien työskentelyä koskevia suosituksia.

3. Puhemiehistö ja puheenjohtajakokous voivat uskoa valtuuskuntien puheenjohtajakokoukselle tiettyjä tehtäviä.

*28 artikla*

**Puhemiehistön, puheenjohtajakokouksen ja kvestorien päätösten julkisuus**

1. Puhemiehistön ja puheenjohtajakokouksen pöytäkirjat käännetään virallisille kielille, painetaan, jaetaan kaikille parlamentin jäsenille, ja ne ovat julkisesti saatavilla, jollei puhemiehistö tai puheenjohtajakokous poikkeuksellisesti toisin päätä tiettyjen pöytäkirjan kohtien osalta sellaisista luottamuksellisuussyistä, jotka mainitaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1049/2001 4 artiklan 1—4 kohdassa.

2. Jäsenet saavat esittää puhemiehistön, puheenjohtajakokouksen ja kvestorien toimintaan liittyviä kysymyksiä. Kysymykset esitetään puhemiehelle kirjallisina ja ne julkaistaan yhdessä niihin annettujen vastausten kanssa parlamentin tiedotteessa (Bulletin) kolmenkymmenen päivän kuluessa niiden käsiteltäväksi jättämisestä.

LUKU V

**POLIITTISET RYHMÄT**

*29 artikla*

**Poliittisten ryhmien muodostaminen**

1. Jäsenet voivat ryhmittyä poliittisten kantojensa mukaisiin ryhmiin.

*Parlamentin ei yleensä tarvitse arvioida ryhmän jäsenten poliittisten kantojen yhtenevyyttä. Jäsenten muodostaessa ryhmän tämän artiklan mukaisesti heidän katsotaan tunnustavan poliittisen samanhenkisyytensä. Vain jos asianomaiset jäsenet kiistävät poliittisten kantojensa yhtenevyyden, parlamentin on määritettävä, onko ryhmä muodostettu työjärjestyksen määräysten mukaisesti.*

2. Poliittisessa ryhmässä on oltava jäseniä useammasta kuin yhdestä jäsenvaltiosta. Poliittisen ryhmän muodostamiseen tarvitaan vähintään 23 jäsentä jäsenten ollessa kahdesta eri jäsenvaltiosta, 18 jäsentä jäsenten ollessa kolmesta eri jäsenvaltiosta ja 14 jäsentä jäsenten ollessa neljästä tai useammasta eri jäsenvaltiosta.

3. Jäsen voi kuulua vain yhteen poliittiseen ryhmään.

4. Poliittisen ryhmän muodostamisesta ilmoitetaan puhemiehelle. Ilmoituksessa täsmennetään ryhmän nimi, sen jäsenten nimet ja sen työvaliokunnan kokoonpano.

5. Ilmoitus poliittisen ryhmän muodostamisesta julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

**29 artikla kuuluu seuraavasti 1. heinäkuuta 2004 alkaen:**

1. Jäsenet voivat ryhmittyä poliittisten kantojensa mukaisiin ryhmiin.

*Parlamentin ei yleensä tarvitse arvioida ryhmän jäsenten poliittisten kantojen yhtenevyyttä. Jäsenten muodostaessa ryhmän tämän artiklan mukaisesti heidän katsotaan tunnustavan poliittisen samanhenkisyytensä. Vain jos asianomaiset jäsenet kiistävät poliittisten kantojensa yhtenevyyden, parlamentin on määritettävä, onko ryhmä muodostettu työjärjestyksen määräysten mukaisesti.*

2. Poliittisessa ryhmässä on oltava vähintään viidesosasta jäsenvaltioita valittuja jäseniä. Poliittisen ryhmän muodostamiseen tarvitaan vähintään 16 jäsentä.

3. Jäsen voi kuulua vain yhteen poliittiseen ryhmään.

4. Poliittisen ryhmän muodostamisesta ilmoitetaan puhemiehelle. Ilmoituksessa täsmennetään ryhmän nimi, sen jäsenten nimet ja sen työvaliokunnan kokoonpano.

5. Ilmoitus poliittisen ryhmän muodostamisesta julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

*30 artikla*

**Sitoutumattomat jäsenet**

1. Poliittisiin ryhmiin kuulumattomien jäsenten käytössä on sihteeristö. Puhemiehistö antaa siitä tarkemmat määräykset pääsihteerin ehdotuksesta.

2. Puhemiehistö määrää lisäksi näiden jäsenten aseman ja parlamentaariset oikeudet.

*31 artikla*

**Paikkojen jako istuntosalissa**

Puheenjohtajakokous päättää istuntosalin paikkojen jaosta poliittisille ryhmille, sitoutumattomille jäsenille ja Euroopan unionin toimielimille.

LUKU VI

## SUHTEET MUIHIN TOIMIELIMIIN

NIMITYKSET

*32 artikla*

**Komission puheenjohtajan valitseminen**

1. Neuvoston nimettyä yksimielisesti komission puheenjohtajaehdokkaan, puhemies pyytää nimettyä ehdokasta antamaan parlamentille lausuman ja esittelemään poliittiset toimintalinjauksensa. Lausumaa seuraa keskustelu.

Neuvosto kutsutaan ottamaan osaa keskusteluun.

2. Parlamentti hyväksyy tai hylkää ehdotetun nimityksen annettujen äänten enemmistöllä.

Äänestys toimitetaan salaisena.

3. Jos ehdokas valitaan, puhemies ilmoittaa siitä neuvostolle ja pyytää sitä ja valittua komission puheenjohtajaa nimeämään yhteisellä sopimuksella ehdokkaat komission jäseniksi.

4. Jos parlamentti ei hyväksy nimettyä ehdokasta, puhemies pyytää neuvostoa nimeämään uuden ehdokkaan.

*33 artikla*

**Komission valitseminen**

1. Puhemies pyytää, valittua komission puheenjohtajaa kuultuaan, tämän ja neuvoston komission jäseniksi ehdottamia henkilöitä saapumaan eri valiokuntiin sen mukaan, mitä tehtäviä ehdokkaiden oletetaan saavan hoitaakseen. Ehdokkaiden kuulemiseksi järjestettävät tilaisuudet ovat julkisia.

2. Valiokunta pyytää nimettyä ehdokasta antamaan lausuman ja vastaamaan kysymyksiin.

3. Valittu puheenjohtaja esittelee komission jäsenten kollegion ja heidän ohjelmansa parlamentin istunnossa, johon kutsutaan kaikki neuvoston jäsenet. Lausumaa seuraa keskustelu.

4. Keskustelun päätteeksi jokainen poliittinen ryhmä tai vähintään kolmekymmentäkaksi jäsentä voi jättää käsiteltäväksi päätöslauselmaesityksen. Tällöin sovelletaan 37 artiklan 3—5 kohtaa.

Äänestettyään päätöslauselmaesityksestä parlamentti valitsee tai hylkää komission annettujen äänten enemmistöllä.

Äänestys toimitetaan nimenhuudon mukaan.

Parlamentti voi lykätä äänestyksen seuraavaan istuntoon.

5. Puhemies ilmoittaa neuvostolle komission valinnasta tai hylkäämisestä.

6. Jos komission jäsenten vastuualueet muuttuvat toimikauden aikana, heitä pyydetään saapumaan valiokuntiin, jotka vastaavat heidän toimialaansa kuuluvista asioista.

*34 artikla*

**Epäluottamuslause-esitys komissiolle**

1. Yksi kymmenesosa parlamentin jäsenistä voi jättää puhemiehelle komissiota koskevan epäluottamuslause-esityksen.

2. Esitykseen on merkittävä ”epäluottamuslause-esitys”, ja se on perusteltava. Epäluottamuslause-esitys toimitetaan komissiolle.

3. Kun puhemies on vastaanottanut epäluottamuslause-esityksen, hän ilmoittaa siitä jäsenille välittömästi.

4. Epäluottamuslause-esityksestä käydään keskustelu aikaisintaan 24 tunnin kuluttua siitä, kun epäluottamuslause-esityksen vastaanotosta on ilmoitettu jäsenille.

5. Epäluottamuslause-esityksestä toimitetaan äänestys nimenhuudon mukaan. Äänestys voidaan toimittaa aikaisintaan 48 tunnin kuluttua keskustelun alkamisesta.

6. Keskustelu ja äänestys toimitetaan viimeistään epäluottamuslause-esityksen esittämistä seuraavan istuntojakson aikana.

7. Epäluottamuslause hyväksytään kahdella kolmasosalla annetuista äänistä ja parlamentin jäsenten enemmistöllä. Äänestyksen tulos annetaan tiedoksi neuvoston puheenjohtajalle ja komission puheenjohtajalle.

*35 artikla*

**Tilintarkastustuomioistuimen jäsenten nimittäminen**

1. Tilintarkastustuomioistuimen jäseniksi nimettyjä henkilöitä pyydetään antamaan lausuma asiasta vastaavalle valiokunnalle ja vastaamaan jäsenten esittämiin kysymyksiin. Kustakin nimityksestä äänestetään valiokunnassa erikseen. Äänestys toimitetaan salaisena.

2. Asiasta vastaava valiokunta antaa parlamentille mietinnön muodossa suosituksen ehdokkaiden nimittämisestä. Mietintö sisältää erillisen päätösehdotuksen kunkin ehdokkaan nimittämisestä.

3. Äänestys toimitetaan täysistunnossa kahden kuukauden kuluessa nimitysehdotuksen vastaanotosta, jollei parlamentti asiasta vastaavan valiokunnan, poliittisen ryhmän tai vähintään kolmenkymmenenkahden jäsenen pyynnöstä toisin päätä. Parlamentti toimittaa kustakin nimityksestä erikseen salaisen äänestyksen ja tekee päätöksensä annettujen äänten enemmistöllä.

4. Jos parlamentin yksittäisestä nimityksestä antama lausunto on kielteinen, puhemies pyytää neuvostoa peruuttamaan nimitysehdotuksensa ja tekemään parlamentille uuden ehdotuksen.

*36 artikla*

**Euroopan keskuspankin johtokunnan jäsenten nimittäminen**

1. Euroopan keskuspankin puheenjohtajaksi nimettyä ehdokasta pyydetään antamaan lausuma asiasta vastaavalle valiokunnalle ja vastaamaan jäsenten esittämiin kysymyksiin.

2. Asiasta vastaava valiokunta antaa parlamentille suosituksen nimityksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä.

3. Äänestys toimitetaan kahden kuukauden kuluessa nimitysehdotuksen vastaanotosta, jollei parlamentti asiasta vastaavan valiokunnan, poliittisen ryhmän tai vähintään kolmenkymmenenkahden jäsenen pyynnöstä toisin päätä.

4. Jos parlamentin lausunto on nimitystä vastaan, puhemies pyytää neuvostoa peruuttamaan nimitysehdotuksensa ja tekemään parlamentille uuden ehdotuksen.

5. Samaa menettelyä sovelletaan Euroopan keskuspankin varapuheenjohtajan ja johtokunnan muiden jäsenten nimittämisen yhteydessä.

JULKILAUSUMAT

*37 artikla*

**Komission, neuvoston ja Eurooppa-neuvoston julkilausumat**

1. Komission, neuvoston ja Eurooppa-neuvoston jäsenet voivat milloin tahansa pyytää puhemieheltä luvan julkilausuman antamiseen. Puhemies päättää julkilausuman antamisen ajankohdasta ja siitä, seuraako julkilausumaa mahdollisesti yksityiskohtainen keskustelu vai 30 minuuttia lyhyitä ja tarkoin rajattuja kysymyksiä jäseniltä.

2. Kun julkilausuma ja sitä seuraava keskustelu otetaan esityslistalle, parlamentti päättää siitä, esittääkö se keskustelun päätteeksi päätöslauselman vai ei. Päätöslauselmaa ei voida esittää, jos samaa aihetta koskeva mietintö on määrä käsitellä samalla tai seuraavalla istuntojaksolla, ellei puhemies poikkeuksellisin perustein ehdota toisin. Jos parlamentti päättää esittää keskustelun päätteeksi päätöslauselman, valiokunta, poliittinen ryhmä tai vähintään kolmekymmentäkaksi jäsentä voi jättää käsiteltäväksi päätöslauselmaesityksen.

3. Päätöslauselmaesityksistä äänestetään samana päivänä. Puhemies päättää mahdollisista poikkeuksista. Äänestysselitykset ovat sallittuja.

4. Yhteinen päätöslauselmaesitys korvaa sen allekirjoittajien aikaisemmin käsiteltäväksi jättämät päätöslauselmaesitykset, mutta se ei korvaa esityksiä, joita muut valiokunnat, poliittiset ryhmät tai jäsenet ovat jättäneet käsiteltäväksi.

5. Kun yksi päätöslauselmaesityksistä on hyväksytty, muista päätöslauselmaesityksistä ei äänestetä, ellei puhemies poikkeuksellisesti toisin päätä.

*38 artikla*

**Selonteko komission päätöksistä**

Parlamentin puhemies voi puheenjohtajakokousta kuultuaan pyytää jokaisen komission kokouksen jälkeen komission puheenjohtajaa, suhteista parlamenttiin vastaavaa komission jäsentä tai niin sovittaessa toista komission jäsentä antamaan parlamentille julkilausuman komission tekemistä tärkeimmistä päätöksistä. Julkilausumasta käydään vähintään 30 minuutin keskustelu, jonka aikana jäsenet saavat esittää lyhyitä ja tarkoin rajattuja kysymyksiä.

*39 artikla*

**Tilintarkastustuomioistuimen julkilausumat**

1. Vastuuvapausmenettelyn tai talousarvion valvontaan liittyvän parlamentin toiminnan yhteydessä voidaan tilintarkastustuomioistuimen presidenttiä pyytää käyttämään puheenvuoro, jossa hän esittelee tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomukseen, erityiskertomuksiin tai lausuntoihin sisältyvät huomautukset tai selostaa tilintarkastustuomioistuimen työohjelmaa.

2. Parlamentti voi päättää järjestää jokaisesta julkilausumassa esille tuodusta kysymyksestä erillisen keskustelun, johon myös komissio ja neuvosto osallistuvat, etenkin kun on tuotu ilmi varainhoidossa tapahtuneita säännönvastaisuuksia.

*40 artikla*

**Euroopan keskuspankin julkilausumat**

1. Euroopan keskuspankin puheenjohtaja esittelee parlamentille pankin vuosikertomuksen Euroopan keskuspankkijärjestelmän toiminnasta sekä edellisen ja kuluvan vuoden rahapolitiikasta.

2. Esittelyä seuraa yleiskeskustelu.

3. Euroopan keskuspankin puheenjohtaja kutsutaan ainakin neljästi vuodessa asiasta vastaavan valiokunnan kokouksiin antamaan selvitys ja vastaamaan kysymyksiin.

4. Euroopan keskuspankin puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja muita Euroopan keskuspankin johtokunnan jäseniä kutsutaan osallistumaan muihin kokouksiin näiden omasta tai parlamentin pyynnöstä.

5. Edellä 3 ja 4 kohdassa tarkoitetuista keskusteluista laaditaan sanatarkka selostus virallisilla kielillä.

*40 a artikla*

**Kirjalliset kysymykset Euroopan keskuspankille**

1. Jäsenet voivat esittää Euroopan keskuspankille kirjallisesti vastattavia kysymyksiä.

2. Kysymykset annetaan kirjallisina asiasta vastaavan valiokunnan puheenjohtajalle, joka toimittaa ne Euroopan keskuspankille.

3. Kysymykset ja vastaukset julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

4. Jos kysymykseen ei ole vastattu asetetussa määräajassa, se otetaan kysymyksen laatijan sitä pyytäessä asiasta vastaavan valiokunnan ja Euroopan keskuspankin puheenjohtajan seuraavan kokouksen esityslistalle.

*41 artikla*

**Suositus talouspolitiikan laajoiksi suuntaviivoiksi**

1. Komission suositus jäsenvaltioiden ja yhteisön talouspolitiikan laajoiksi suuntaviivoiksi annetaan asiasta vastaavan valiokunnan käsiteltäväksi, joka esittää siitä mietinnön täysistunnolle.

2. Neuvostoa pyydetään antamaan parlamentille tietoa suosituksensa sisällöstä sekä Eurooppa-neuvoston kannasta.

NEUVOSTOLLE JA KOMISSIOLLE OSOITETUT KYSYMYKSET

*42 artikla*

**Suulliset kysymykset, joista keskustellaan**

1. Valiokunta, poliittinen ryhmä tai vähintään kolmekymmentäkaksi jäsentä voi esittää neuvostolle tai komissiolle kysymyksiä ja pyytää ottamaan ne parlamentin esityslistalle.

Kysymykset annetaan kirjallisina puhemiehelle, joka toimittaa ne viipymättä puheenjohtajakokoukselle.

Puheenjohtajakokous päättää kysymysten ottamisesta esityslistalle sekä niiden käsittelyjärjestyksestä. Kysymykset, joita ei ole otettu parlamentin esityslistalle kolmen kuukauden kuluessa niiden toimittamisesta, raukeavat.

2. Komissiolle osoitetut kysymykset on toimitettava asianomaiselle toimielimelle vähintään viikko ennen ja neuvostolle osoitetut kysymykset vähintään kolme viikkoa ennen sitä istuntoa, jonka esityslistalle ne otetaan.

3. Tämän artiklan 2 kohdan mukaisia määräaikoja ei sovelleta kysymyksiin, jotka koskevat Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 17 ja 34 artiklassa tarkoitettuja asioita. Neuvoston on vastattava kysymyksiin kohtuullisessa ajassa, jotta parlamentin asianmukainen tiedonsaanti turvataan.

4. Yhdellä kysymyksen laatijoista on käytössään viisi minuuttia puheaikaa kysymyksen esittelyyn. Yksi asianomaisen toimielimen jäsenistä vastaa kysymykseen.

*Kysymyksen esittäjällä on oikeus käyttää mainittu puheaika kokonaisuudessaan.*

5. Muutoin noudatetaan 37 artiklan 2, 3, 4 ja 5 kohdan määräyksiä soveltuvin osin.

*43 artikla*

**Kyselytunti**

1. Neuvoston ja komission kyselytunti pidetään kullakin istuntojaksolla ajankohtana, jonka parlamentti päättää puheenjohtajakokouksen ehdotuksesta. Tietty aika voidaan varata komission puheenjohtajalle ja yksittäisille komission jäsenille osoitetuille kysymyksille.

2. Jäsen saa esittää neuvostolle ja komissiolle saman istuntojakson aikana ainoastaan yhden kysymyksen.

3. Kysymykset annetaan kirjallisina puhemiehelle, joka päättää niiden käsiteltäväksi ottamisesta ja käsittelyjärjestyksestä. Päätöksestä ilmoitetaan viipymättä kysymysten laatijoille.

4. Kyselytunnin yhteydessä noudatettavan menettelyn yksityiskohdista määrätään ohjeissa ([5]).

*44 artikla*

**Kirjalliset kysymykset**

1. Jäsenet voivat esittää neuvostolle tai komissiolle kirjallisesti vastattavia kysymyksiä. Kysymyksen laatija kantaa täyden vastuun kysymyksen sisällöstä.

([5]) Katso liite II.

2. Kysymykset annetaan kirjallisina puhemiehelle, joka toimittaa ne asianomaiselle toimielimelle.

3. Jos kysymykseen ei pystytä vastaamaan asetetussa määräajassa, se otetaan kysymyksen laatijan sitä pyytäessä asiasta vastaavan valiokunnan seuraavan kokouksen esityslistalle. Työjärjestyksen 43 artiklan määräyksiä noudatetaan soveltuvin osin.

4. Kysymyksiin, jotka edellyttävät välitöntä vastausta (ensisijaiset kysymykset) mutta jotka eivät vaadi yksityiskohtaista selvitystä, vastataan kolmen viikon kuluessa niiden toimittamisesta asianomaiselle toimielimelle. Jokainen jäsen voi antaa käsiteltäväksi yhden tällaisen kysymyksen kuukaudessa.

Muihin kysymyksiin (muut kuin ensisijaiset kysymykset) vastataan kuuden viikon kuluessa niiden toimittamisesta asianomaiselle toimielimelle.

Jäsenet ilmoittavat esittämänsä kysymyksen laadun. Lopullisen päätöksen tekee puhemies.

5. Kysymykset ja vastaukset julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

KERTOMUKSET

*45 artikla*

Poistettu

*46 artikla*

Poistettu

*47 artikla*

**Muiden toimielinten vuosikertomukset ja muut kertomukset**

1. Muiden toimielinten vuosikertomuksista ja muista kertomuksista, joiden osalta perustamissopimuksissa tai muissa säädöksissä määrätään Euroopan parlamentin kuulemisesta, laaditaan mietintö, joka annetaan täysistunnon käsiteltäväksi.

2. Muiden toimielinten vuosikertomukset ja muut kertomukset, jotka eivät kuulu 1 kohdan soveltamisalaan, annetaan asiasta vastaavan valiokunnan käsiteltäväksi, ja kyseinen valiokunta voi ehdottaa mietinnön laatimista työjärjestyksen 163 artiklan mukaisesti.

PÄÄTÖSLAUSELMAT JA SUOSITUKSET

*48 artikla*

**Päätöslauselmaesitykset**

1. Jäsen voi jättää käsiteltäväksi päätöslauselmaesityksen Euroopan unionin toimialaan liittyvästä asiasta.

Esitys saa olla enintään 200 sanan pituinen.

2. Asiasta vastaava valiokunta päättää sovellettavasta menettelystä.

Valiokunta voi käsitellä päätöslauselmaesitystä yhdessä muiden päätöslauselmaesitysten tai mietintöjen kanssa.

Valiokunta voi päättää antaa lausunnon, joka voi olla kirjeen muodossa.

Valiokunta voi päättää laatia asiasta mietinnön 163 artiklan mukaisesti.

3. Päätöslauselmaesityksen laatijoille ilmoitetaan valiokunnan ja puheenjohtajakokouksen päätöksistä.

4. Päätöslauselmaesitys sisällytetään mietintöön.

5. Puhemies toimittaa muille Euroopan unionin toimielimille niille osoitetut, kirjeen muodossa laaditut lausunnot.

6. Tämän työjärjestyksen 37 artiklan 2 kohdan, 42 artiklan 5 kohdan tai 50 artiklan 2 kohdan mukaisesti käsiteltäväksi jätetyn päätöslauselmaesityksen laatija tai laatijat voivat peruuttaa sen ennen lopullista äänestystä.

7. Päätöslauselmaesityksen laatija tai laatijat tai sen ensimmäinen allekirjoittaja saa/saavat peruuttaa 1 kohdan mukaisesti käsiteltäväksi jättämänsä päätöslauselmaesityksen, ennen kuin asiasta vastaava valiokunta on 2 kohdan mukaisesti päättänyt laatia siitä mietinnön.

Sen jälkeen kun valiokunta on ottanut esityksen käsiteltäväkseen, valiokunnalla yksin on valta peruuttaa esitys ennen sitä koskevaa lopullista äänestystä.

8. Poliittinen ryhmä, valiokunta tai esityksen käsiteltäväksi jättämiseen tarvittava määrä jäseniä voi ottaa peruutetun päätöslauselmaesityksen nimiinsä ja jättää sen välittömästi uudelleen käsiteltäväksi.

*Valiokuntien on varmistettava, että päätöslauselmaesitykset, jotka on jätetty käsiteltäväksi tämän artiklan mukaisesti ja jotka täyttävät asetetut vaatimukset, johtavat toimenpiteisiin ja että esityksiin viitataan asianmukaisesti niiden johdosta laadituissa asiakirjoissa.*

*49 artikla*

**Suositukset neuvostolle**

1. Vähintään kolmekymmentäkaksi jäsentä tai poliittinen ryhmä voi jättää käsiteltäväksi neuvostolle osoitetun ehdotuksen suositukseksi, jos kyseessä ovat Euroopan unionista tehdyn sopimuksen V ja VI osastossa tarkoitetut aiheet tai jos parlamenttia ei ole kuultu 97 tai 98 artiklan piiriin kuuluvasta kansainvälisestä sopimuksesta.

2. Ehdotukset lähetetään asiasta vastaavan valiokunnan käsiteltäväksi.

Valiokunta antaa asian tarvittaessa parlamentin käsiteltäväksi tässä työjärjestyksessä määrättyjen menettelyjen mukaisesti.

3. Kun asiasta vastaava valiokunta laatii mietinnön, siihen sisältyy parlamentille osoitettu ehdotus suositukseksi neuvostolle, lyhyet perustelut sekä tarvittaessa niiden valiokuntien lausunnot, joita asiassa on kuultu.

*Tämän kohdan soveltaminen ei edellytä puheenjohtajakokouksen lupaa.*

4. Sovelletaan 104 ja 107 artiklan määräyksiä.

*50 artikla*

**Keskustelut ihmisoikeuksien sekä demokratian ja oikeusvaltion periaatteiden loukkauksia koskevista tapauksista**

1. Valiokunta, parlamenttien välisistä suhteista vastaava valtuuskunta, poliittinen ryhmä tai vähintään kolmekymmentäkaksi jäsentä voi esittää puhemiehelle kirjallisen pyynnön keskustelun järjestämiseksi ihmisoikeuksien sekä demokratian ja oikeusvaltion periaatteiden loukkausta koskevasta kiireellisestä tapauksesta (110 artiklan 3 kohta).

2. Puheenjohtajakokous laatii 1 kohdassa tarkoitettujen pyyntöjen ja liitteen III määräysten mukaisesti luettelon niistä aiheista, jotka otetaan seuraavan ihmisoikeuksien sekä demokratian ja oikeusvaltion periaatteiden loukkauksia koskevista tapauksista käytävän keskustelun lopulliseen esityslistaluonnokseen. Esityslistalle otettavia aiheita saa olla enintään kolme, alakohdat mukaan lukien.

Parlamentti voi 111 artiklan määräysten mukaisesti hylätä keskusteltavaksi aiotun aiheen ja korvata sen uudella aiheella. Valittuja aiheita koskevat päätöslauselmaesitykset jätetään käsiteltäväksi viimeistään esityslistan hyväksymispäivän iltana. Päätöslauselmaesitysten jättämisen tarkan määräajan vahvistaa puhemies.

3. Poliittisille ryhmille ja sitoutumattomille jäsenille myönnettävä kokonaispuheaika jaetaan 120 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti istuntojaksokohtaisen enintään yhden tunnin keskusteluajan rajoissa.

Jos puheaikaa on vielä käytettävissä päätöslauselmaesitysten ja äänestysten sekä komission ja neuvoston mahdollisille puheenvuoroille varatun ajan jälkeen, se jaetaan poliittisten ryhmien ja sitoutumattomien jäsenten kesken.

4. Äänestys toimitetaan välittömästi keskustelun päätyttyä. Työjärjestyksen 137 artiklaa ei sovelleta.

Tämän artiklan mukaisesti toimitettavat äänestykset voidaan järjestää yhteisesti, jos puhemies ja puheenjohtajakokous näin päättävät.

5. Jos samaa aihetta koskevia päätöslauselmaesityksiä on jätetty käsiteltäväksi kaksi tai useampia, sovelletaan 37 artiklan 4 kohdan mukaista menettelyä.

6. Puhemies ja poliittisten ryhmien puheenjohtajat voivat päättää, että päätöslauselmaesityksestä äänestetään ilman keskustelua. Tällainen päätös edellyttää kaikkien poliittisten ryhmien puheenjohtajien yksimielistä hyväksyntää.

*Ihmisoikeuksien sekä demokratian ja oikeusvaltion periaatteiden loukkauksia koskevista tapauksista käytävän keskustelun esityslistalle otettuihin päätöslauselmaesityksiin ei sovelleta 143, 144 ja 146 artiklan määräyksiä.*

*Päätöslauselmaesitykset ihmisoikeuksien sekä demokratian ja oikeusvaltion periaatteiden loukkauksia koskevista tapauksista käytävää keskustelua varten jätetään käsiteltäväksi vasta, kun aiheiden luettelo on*

*hyväksytty. Päätöslauselmat, joita ei ehditä käsitellä keskustelulle varattuna aikana, raukeavat. Samoin menetellään, jos 126 artiklan 3 kohdan mukaisesti esitetyn pyynnön perusteella todetaan, ettei parlamentti ole päätösvaltainen. Jäsenet voivat luonnollisesti jättää kyseiset päätöslauselmaesitykset uudelleen käsiteltäväksi 48 artiklan mukaisesti tai he voivat antaa ne uudelleen käsiteltäväksi siksi, että ne otetaan seuraavalla istuntojaksolla ihmisoikeuksien sekä demokratian ja oikeusvaltion periaatteiden loukkauksia koskevista tapauksista käytävään keskusteluun.*

*Aihetta ei voida ottaa ihmisoikeuksien sekä demokratian ja oikeusvaltion periaatteiden loukkauksia koskevista tapauksista käytävän keskustelun esityslistalle, jos se on jo kyseisen istuntojakson esityslistalla.*

*Työjärjestyksen määräykset eivät salli yhteiskeskustelua 2 kohdan toisen alakohdan mukaisesti käsiteltäväksi jätetystä päätöslauselmaesityksestä ja samaa aihetta koskevasta valiokunnan mietinnöstä.*

***

*Kun päätösvaltaisuuden toteamista pyydetään 126 artiklan 3 kohdan mukaisesti, tämä pyyntö koskee ainoastaan äänestyksen kohteena olevaa päätöslauselmaesitystä, mutta ei sitä seuraavia päätöslauselmaesityksiä.*

*51 artikla*

**Kirjalliset kannanotot**

1. Enintään viisi jäsentä voi jättää käsiteltäväksi korkeintaan 200 sanan pituisen kirjallisen kannanoton Euroopan unionin toimialaa koskevaan asiaan. Kirjalliset kannanotot painetaan virallisilla kielillä ja jaetaan jäsenille. Ne esitetään yhdessä allekirjoittajien nimien kanssa tätä tarkoitusta varten varatussa luettelossa. Luettelo on julkinen ja sitä säilytetään istuntojaksojen aikana istuntosalin sisäänkäynnin ulkopuolella ja istuntojaksojen välillä kvestorikollegion päättämässä asianmukaisessa paikassa.

2. Jäsen voi allekirjoittaa luetteloon kirjatun kannanoton.

3. Jos parlamentin jäsenten enemmistö on allekirjoittanut kannanoton, puhemies ilmoittaa tästä parlamentille, ja allekirjoittajien nimet merkitään pöytäkirjaan.

4. Tällainen kannanotto sekä allekirjoittajien nimet toimitetaan istuntojakson lopussa kannanotossa mainituille tahoille. Kannanotto sisällytetään sen istunnon pöytäkirjaan, jonka aikana siitä on ilmoitettu. Tämä julkaiseminen on osoituksena menettelyn päättymisestä

5. Yli kolme kuukautta luettelossa ollut kirjallinen kannanotto raukeaa, jollei vähintään puolet parlamentin jäsenistä ole sitä allekirjoittanut.

*52 artikla*

**Talous- ja sosiaalikomitean kuuleminen**

1. Valiokunta voi pyytää, että talous- ja sosiaalikomiteaa kuullaan yleisistä kysymyksistä tai tietyistä aiheista.

Valiokunta ilmoittaa talous- ja sosiaalikomitealle lausunnon antamisen määräajan.

2. Talous- ja sosiaalikomitean kuulemista koskevat pyynnöt hyväksytään täysistunnossa ilman keskustelua.

*53 artikla*

**Alueiden komitean kuuleminen**

1. Valiokunta voi pyytää, että alueiden komiteaa kuullaan yleisistä kysymyksistä tai tietyistä aiheista.

Valiokunta ilmoittaa alueiden komitealle lausunnon antamisen määräajan.

2. Alueiden komitean kuulemista koskevat pyynnöt hyväksytään täysistunnossa ilman keskustelua.

*54 artikla*

**Toimielinten väliset sopimukset**

1. Parlamentti voi tehdä sopimuksia muiden toimielinten kanssa perussopimusten soveltamiseksi tai menettelyjen helpottamiseksi tai selkeyttämiseksi.

Sopimus voidaan tehdä yhteisenä julistuksena, kirjeenvaihtona tai menettelysääntöinä taikka muussa asianmukaisessa muodossa. Perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioista vastaavan valiokunnan tarkasteltua sopimuksia ja parlamentin hyväksyttyä sopimukset puhemies allekirjoittaa ne. Sopimukset voidaan liittää tiedoksi työjärjestykseen.

2. Jos sopimukset johtavat parlamentin jäsenten tai elinten voimassa olevien menettelyihin liittyvien oikeuksien tai velvollisuuksien muutoksiin tai uusiin menettelyoikeuksiin ja -velvollisuuksiin taikka muulla tavoin muuttavat työjärjestystä tai sen tulkintaa, asia on toimitettava asiasta vastaavan valiokunnan käsiteltäväksi 180 artiklan 2—6 kohdan mukaisesti ennen sopimuksen allekirjoittamista.

LUKU VII

## SUHTEET KANSALLISIIN PARLAMENTTEIHIN

*55 artikla*

### Tietojen vaihto, yhteydet ja vastavuoroiset palvelut

1. Parlamentti tiedottaa toiminnastaan säännöllisesti jäsenvaltioiden kansallisille parlamenteille.

2. Puheenjohtajakokous voi antaa puhemiehelle valtuudet neuvotella jäsenvaltioiden kansallisille parlamenteille vastavuoroisuuteen perustuen tarjottavista palveluista sekä ehdottaa muita mahdollisia toimenpiteitä yhteyksien helpottamiseksi.

*56 artikla*

### Yhteisöasioita käsittelevien elinten konferenssi (COSAC)

1. Puheenjohtajakokous nimeää puhemiehen ehdotuksesta COSAC-valtuuskunnan jäsenet ja voi antaa heille toimivaltuudet. Valtuuskuntaa johtaa yksi niistä varapuhemiehistä, joiden tehtävänä on kansallisiin parlamentteihin ylläpidettävien suhteiden käytännön toteutus.

2. Muut valtuuskunnan jäsenet valitaan COSACin kokouksessa käsiteltävien aiheiden perusteella siten, että parlamentin yleinen poliittinen tasapaino otetaan asianmukaisesti huomioon. Parlamentin valtuuskunta antaa selonteon kunkin kokouksen jälkeen.

*56 a artikla*

### Parlamenttien konferenssi

Puheenjohtajakokous nimittää jäsenet sellaisiin parlamentaarisiin valtuuskuntiin, jotka osallistuvat erilaisiin valmistelukuntiin, konferensseihin tai muihin tämänkaltaisiin elimiin, joihin kuuluu parlamenttien jäseniä, ja antaa valtuuskunnille valtuudet, jotka ovat yhteensopivia kaikkien asiaankuuluvien parlamentin päätöslauselmien kanssa. Valtuuskunnat valitsevat puheenjohtajansa ja tarvittaessa yhden tai useamman varapuheenjohtajan.

LUKU VIII

## LAINSÄÄDÄNTÖMENETTELYT

YLEISET MÄÄRÄYKSET

*57 artikla*

### Komission lainsäädäntö- ja työohjelma

1. Parlamentti sopii komission ja neuvoston kanssa Euroopan unionin lainsäädäntöohjelman laatimisesta.

Parlamentti ja komissio toimivat yhteistyössä laadittaessa komission lainsäädäntö- ja työohjelmaa tämän työjärjestyksen liitteenä ([6]) olevan, molempien toimielinten hyväksymän aikataulun ja niiden välillä sovittujen järjestelyjen mukaisesti.

2. Kiireellisissä ja ennalta arvaamattomissa tapauksissa toimielin voi oma-aloitteisesti ja perustamissopimuksissa määrättyjen menettelyjen mukaisesti ehdottaa lainsäädäntötoimenpiteen lisäämistä lainsäädäntöohjelmaan.

3. Puhemies välittää parlamentin hyväksymän päätöslauselman muille lainsäädäntömenettelyyn osallistuville Euroopan unionin toimielimille sekä jäsenvaltioiden parlamenteille.

Puhemies pyytää neuvostoa esittämään kantansa komission vuotuiseen lainsäädäntöohjelmaan ja parlamentin päätöslauselmaan.

4. Jos toimielin ei kykene noudattamaan annettua aikataulua, sen tulee ilmoittaa viivästymisen syyt toisille toimielimille ja ehdottaa uutta aikataulua.

*58 artikla*

### Perusoikeuksien kunnioittaminen, toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaate, oikeusvaltio ja rahoitusvaikutukset

Lainsäädäntöehdotusta käsitellessään parlamentti kiinnittää erityistä huomiota perusoikeuksien kunnioittamiseen ja etenkin säädöksen yhdenmukaisuuteen Euroopan unionin perusoikeuskirjan kanssa ja toissijaisuus-, suhteellisuus- sekä oikeusvaltioperiaatteeseen. Jos ehdotuksella on rahoitusvaikutuksia, parlamentti tarkistaa varojen riittävyyden.

([6]) Katso liite XIV.

*59 artikla*

**EY:n perustamissopimuksen 192 artiklan mukaiset aloitteet**

1. Parlamentti voi pyytää komissiota EY:n perustamissopimuksen 192 artiklan toisen kohdan mukaisesti tekemään sille aiheellisen ehdotuksen uuden säädöksen antamisesta tai voimassa olevan säädöksen muuttamisesta hyväksymällä päätöslauselman, jonka perustana on asiasta vastaavan valiokunnan valiokunta-aloitteinen mietintö. Parlamentti hyväksyy päätöslauselman jäsentensä enemmistöllä. Parlamentti voi samalla asettaa määräajan ehdotuksen esittämiselle.

2. Ennen 163 artiklan mukaisen menettelyn aloittamista asiasta vastaavan valiokunnan on varmistettava, ettei tällaista ehdotusta ole valmisteltavana, toisin sanoen

a) että vuotuinen lainsäädäntöohjelma ei sisällä tällaista ehdotusta,

b) että tällaisen ehdotuksen valmistelua ei ole aloitettu tai että se on viivästynyt kohtuuttomasti,

c) että komissio ei ole vastannut myöntävästi aikaisempiin joko asiasta vastaavan valiokunnan esittämiin pyyntöihin tai pyyntöihin, jotka sisältyvät parlamentin annettujen äänten enemmistöllä hyväksymiin päätöslauselmiin.

3. Parlamentin päätöslauselmassa ilmaistaan asianmukainen oikeusperusta. Lisäksi päätöslauselma sisältää yksityiskohtaiset suositukset pyydetyn ehdotuksen sisällön suhteen, jonka on kunnioitettava perusoikeuksia ja noudatettava toissijaisuusperiaatetta.

4. Jos ehdotuksella on rahoitusvaikutuksia, parlamentti ilmoittaa, kuinka tarvittavat varat voidaan järjestää.

5. Asiasta vastaava valiokunta seuraa kaikkien parlamentin nimenomaisesta pyynnöstä laadittujen lainsäädäntöehdotusten valmistelun etenemistä.

*60 artikla*

**Lainsäädännöllisten asiakirjojen käsittely**

1. Puhemies lähettää komission ehdotukset ja muut lainsäädännön alaan liittyvät asiakirjat asiasta vastaavan valiokunnan käsiteltäväksi.

Epäselvissä tapauksissa puhemies voi soveltaa 154 artiklan 2 kohtaa ennen asiasta vastaavaan valiokuntaan lähettämistä koskevan ilmoituksen antamista parlamentille.

Jos ehdotus sisältyy vuotuiseen lainsäädäntöohjelmaan, asiasta vastaava valiokunta voi päättää nimittää esittelijän seuraamaan ehdotuksen valmistelua.

Puhemies lähettää neuvoston esittämät kuulemispyynnöt tai komission esittämät kyseistä ehdotusta koskevat lausuntopyynnöt asiasta vastaavaan valiokuntaan.

Ensimmäistä käsittelyä koskevia 58, 63—73 artiklan määräyksiä sovelletaan kaikkiin lainsäädäntöehdotuksiin riippumatta siitä, vaativatko ne yhden, kaksi vai kolme käsittelyä.

2. Neuvoston yhteinen kanta lähetetään ensimmäisessä käsittelyssä asiasta vastaavaksi nimitettyyn valiokuntaan.

Yhteiseen kantaan sovelletaan toista käsittelyä koskevia 74—80 artiklan määräyksiä.

3. Toista käsittelyä seuraavan parlamentin ja neuvoston välisen sovittelumenettelyn aikana asiaa ei voida palauttaa valiokuntakäsittelyyn.

Sovittelumenettelyyn sovelletaan kolmatta käsittelyä koskevia 81—83 artiklan määräyksiä.

4. Toisessa ja kolmannessa käsittelyssä ei sovelleta 67 artiklan 1 ja 3 kohtaa eikä 68, 69, 144, 158, 159 ja 162 artiklaa.

5. Jos toiseen ja kolmanteen käsittelyyn liittyvä työjärjestyksen määräys on ristiriidassa minkä tahansa muun työjärjestyksen määräyksen kanssa, on toiseen ja kolmanteen käsittelyyn liittyvä määräys etusijalla.

*61 artikla*

**Kuuleminen jäsenvaltioiden tekemistä aloitteista**

1. Jäsenvaltioiden tekemiä, EY:n perustamissopimuksen 67 artiklan 1 kohdan tai Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan 2 kohdan sekä 42 artiklan mukaisia aloitteita käsitellään työjärjestyksen tämän artiklan sekä 58, 60, 63, 63 a, 64 ja 67 artiklan mukaisesti.

2. Asiasta vastaava valiokunta voi kutsua aloitteen tehneen jäsenvaltion edustajan esittelemään aloitteen valiokunnalle. Edustajan lisäksi paikalla voi olla myös neuvoston puheenjohtaja.

3. Ennen kuin asiasta vastaava valiokunta äänestää asiasta, se tiedustelee komissiolta, onko komissio valmistellut kantansa aloitteeseen. Jos näin on, valiokunta pyytää komissiota esittelemään sille kantansa.

4. Jos parlamentille annetaan samanaikaisesti tai lyhyen ajan kuluessa kaksi tai useampia (komission ja/tai jäsenvaltioiden) ehdotuksia, joiden lainsäädännölliset tavoitteet ovat samat, parlamentti käsittelee niitä yhdessä ainoassa mietinnössä. Asiasta vastaava valiokunta ilmoittaa mietinnössä, mihin tekstiin se ehdottaa tarkistuksia, ja viittaa kaikkiin muihin teksteihin lainsäädäntöpäätöslauselmassa.

5. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 39 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu määräaika alkaa, kun täysistunnossa ilmoitetaan, että parlamentille on toimitettu virallisilla kielillä laadittu aloite sekä perustelut, joissa vahvistetaan aloitteen yhdenmukaisuus EY:n perustamissopimukseen liitetyn, toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden soveltamisesta annetun pöytäkirjan kanssa.

*62 artikla*

Poistettu

*62 a artikla*

**Parlamentin edustus neuvoston kokouksissa**

Kun neuvosto pyytää parlamenttia osallistumaan neuvoston kokouksiin, joissa neuvosto toimii lainsäätäjänä, puhemies pyytää asiasta vastaavan valiokunnan puheenjohtajaa tai esittelijää tai asiasta vastaavan valiokunnan nimeämää muuta jäsentä edustamaan parlamenttia.

ENSIMMÄINEN KÄSITTELY — VALIOKUNTAVAIHE

*63 artikla*

**Oikeusperustan tarkistaminen**

1. Asiasta vastaava valiokunta tarkistaa ensin, että kaikilla komission ehdotuksilla ja muilla lainsäädäntöön liittyvillä asiakirjoilla on oikeusperusta.

2. Jos asiasta vastaava valiokunta asettaa oikeusperustan pätevyyden tai asianmukaisuuden kyseenalaiseksi, — tämä koskee myös EY:n perustamissopimuksen 5 artiklan mukaista tutkimusta — se pyytää oikeudellisista asioista vastaavalta valiokunnalta lausunnon asiasta.

3. Oikeudellisista asioista vastaava valiokunta voi myös oma-aloitteisesti ottaa esille kysymyksiä, jotka koskevat komission antamien ehdotusten oikeusperustaa. Tällöin se ilmoittaa siitä asiasta vastaavalle valiokunnalle aiheellisella tavalla.

4. Jos oikeudellisista asioista vastaava valiokunta päättää asettaa oikeusperustan pätevyyden tai asianmukaisuuden kyseenalaiseksi, se ilmoittaa johtopäätöksistään parlamentille. Parlamentti äänestää niistä ennen kuin ehdotuksen asiasisällöstä äänestetään.

5. Sellaisia oikeusperustan muuttamiseksi esitettyjä tarkistuksia ei voida käsitellä, jotka on jätetty täysistunnossa käsiteltäväksi, ilman että asiasta vastaava valiokunta tai oikeudellisista asioista vastaava valiokunta on asettanut oikeusperustan pätevyyden tai asianmukaisuuden kyseenalaiseksi.

6. Jos komissio ei suostu muuttamaan ehdotustaan parlamentin hyväksymän oikeusperustan mukaiseksi, esittelijä tai oikeudellisista asioista vastaavan valiokunnan puheenjohtaja tai asiasta vastaavan valiokunnan puheenjohtaja voi ehdottaa, että äänestys ehdotuksen asiasisällöstä siirretään myöhempään istuntoon.

*63 a artikla*

**Rahoituksen yhteensopivuuden tarkistaminen**

1. Asiasta vastaava valiokunta tarkistaa, että kaikki komission ehdotukset tai muut lainsäädäntöön liittyvät asiakirjat ovat rahoituksensa osalta yhteensopivia rahoitusnäkymien kanssa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 60 artiklan soveltamista.

2. Jos asiasta vastaava valiokunta muuttaa käsiteltävänä olevan säädöksen rahoitusmäärää, se pyytää talousarvioasioista vastaavalta valiokunnalta lausunnon asiasta.

3. Talousarvioasioista vastaava valiokunta voi myös oma-aloitteisesti ottaa esille kysymyksiä, jotka koskevat komission antamien ehdotusten rahoituksen yhteensopivuutta. Tällöin se ilmoittaa asiasta aiheellisella tavalla asiasta vastaavalle valiokunnalle.

4. Jos talousarvioasioista vastaava valiokunta päättää asettaa ehdotuksen rahoituksen yhteensopivuuden kyseenalaiseksi, se ilmoittaa johtopäätöksistään parlamentille, joka äänestää niistä.

5. Parlamentti voi hyväksyä yhteensopimattomaksi julistetun säädöksen, jollei budjettivallan käyttäjän päätöksistä muuta johdu.

*64 artikla*

**Lainsäädäntömenettelyn avoimuus**

1. Parlamentti ja sen valiokunnat edellyttävät, että niille toimitetaan lainsäädäntömenettelyn kuluessa kaikki komission ehdotuksiin liittyvät asiakirjat samoin ehdoin kuin neuvostolle ja sen työryhmille.

2. Komission ehdotusta käsitellessään asiasta vastaava valiokunta pyytää komissiota ja neuvostoa antamaan sille tietoja kyseisen ehdotuksen etenemisestä neuvostossa ja sen työryhmissä ja erityisesti mahdollisista kompromisseista, jotka muuttaisivat merkittävästi komission alkuperäistä ehdotusta, tai komission aikomuksesta peruuttaa ehdotuksensa.

*65 artikla*

**Komission ehdotuksen muuttaminen**

1. Jos komissio ilmoittaa asiasta parlamentille tai asiasta vastaava valiokunta muuten saa tietoonsa, että komissio aikoo muuttaa ehdotustaan, asiasta vastaava valiokunta lykkää asian käsittelyä, kunnes se on saanut komissiolta uuden ehdotuksen tai komission tekemät muutokset.

2. Jos neuvosto muuttaa merkittävästi komission ehdotusta, sovelletaan 71 artiklan määräyksiä.

*66 artikla*

**Komission ja neuvoston kanta tarkistuksiin**

1. Ennen kuin asiasta vastaava valiokunta toimittaa lopullisen äänestyksen komission ehdotuksesta, se pyytää komissiota ilmoittamaan kantansa kaikkiin valiokunnan hyväksymiin ehdotusta koskeviin tarkistuksiin ja neuvostoa esittämään näkemyksensä.

2. Jos komissio ei pysty ilmoittamaan kantaansa tai jos komissio ilmoittaa, että se ei ole valmis hyväksymään kaikkia valiokunnan hyväksymiä tarkistuksia, valiokunta voi lykätä lopullista äänestystä.

3. Tarvittaessa komission kanta sisällytetään mietintöön.

ENSIMMÄINEN KÄSITTELY — TÄYSISTUNTOVAIHE

*67 artikla*

**Ensimmäisen käsittelyn päättäminen**

1. Parlamentti käsittelee lainsäädäntöehdotusta asiasta vastaavan valiokunnan 159 artiklan mukaisesti laatiman mietinnön pohjalta.

2. Parlamentti äänestää ensin tarkistuksista ehdotukseen, joka on asiasta vastaavan valiokunnan mietinnön pohjana, sen jälkeen mahdollisesti muutetusta ehdotuksesta, sen jälkeen tarkistuksista luonnokseen lainsäädäntöpäätöslauselmaksi ja sen jälkeen luonnoksesta lainsäädäntöpäätöslauselmaksi kokonaisuudessaan, joka sisältää ainoastaan lausuman siitä, hyväksyykö vai hylkääkö parlamentti komission ehdotuksen vai esittääkö parlamentti siihen tarkistuksia, sekä menettelyä koskevat pyynnöt.

Kuulemismenettely päättyy, jos luonnos lainsäädäntöpäätöslauselmaksi hyväksytään. Jos parlamentti ei hyväksy lainsäädäntöpäätöslauselmaa, ehdotus palautetaan asiasta vastaavaan valiokuntaan.

Kaikkien lainsäädäntömenettelyn puitteissa käsiteltäväksi jätettyjen mietintöjen on oltava 60, 63 ja 159 artiklan määräysten mukaisia. Jos valiokunta jättää käsiteltäväksi päätöslauselmaesityksen, joka ei liity lainsäädäntöön, sen on tapahduttava 154 tai 163 artiklassa tarkoitetun erityisen, asioiden lähettämistä valiokuntaan koskevan menettelyn mukaisesti.

3. Puhemies toimittaa neuvostolle ja komissiolle parlamentin lausuntona ehdotuksen sellaisena kuin parlamentti on sen hyväksynyt sekä siihen liittyvän päätöslauselman.

*68 artikla*

**Komission ehdotuksen hylkääminen**

1. Jos komission ehdotus ei saa puolelleen enemmistöä annetuista äänistä, puhemies pyytää, ennen kuin parlamentti äänestää luonnoksesta lainsäädäntöpäätöslauselmaksi, komissiota peruuttamaan ehdotuksensa.

2. Jos komissio peruuttaa ehdotuksensa, puhemies toteaa ehdotusta koskevan kuulemismenettelyn käyneen aiheettomaksi ja ilmoittaa tästä neuvostolle.

3. Jos komissio ei peruuta ehdotustaan, parlamentti palauttaa asian asiasta vastaavaan valiokuntaan äänestämättä luonnoksesta lainsäädäntöpäätöslauselmaksi.

Tässä tapauksessa asiasta vastaava valiokunta antaa parlamentille suullisen tai kirjallisen selvityksen asiasta parlamentin asettamassa määräajassa, joka saa olla enintään kaksi kuukautta.

4. Jos asiasta vastaava valiokunta ei pysty noudattamaan määräaikaa, se pyytää asian palauttamista valiokuntaan 144 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Parlamentti voi tarvittaessa asettaa uuden määräajan 144 artiklan 5 kohdan mukaisesti. Jos valiokunnan pyyntöä ei hyväksytä, parlamentti äänestää luonnoksesta lainsäädäntöpäätöslauselmaksi.

*69 artikla*

**Tarkistusten hyväksyminen komission ehdotukseen**

1. Kun komission ehdotus hyväksytään kokonaisuudessaan siihen tehdyin tarkistuksin, äänestystä luonnoksesta lainsäädäntöpäätöslauselmaksi lykätään, kunnes komissio on ilmaissut kantansa jokaiseen parlamentin tarkistukseen.

Jos komissiolla ei ole mahdollisuutta ilmaista kantaansa parlamentin äänestettyä sen ehdotuksesta, komissio ilmoittaa puhemiehelle tai asiasta vastaavalle valiokunnalle ajankohdan, jolloin se voi ilmaista kantansa. Ehdotus otetaan komission ilmoittamaa ajankohtaa seuraavan istuntojakson esityslistaluonnokseen.

2. Jos komissio ilmoittaa, ettei se aio hyväksyä kaikkia parlamentin tarkistuksia, asiasta vastaavan valiokunnan esittelijä tai hänen ollessaan estynyt kyseisen valiokunnan puheenjohtaja tekee parlamentille virallisen ehdotuksen siitä, äänestetäänkö luonnoksesta lainsäädäntöpäätöslauselmaksi. Ennen tämän ehdotuksen antamista esittelijä tai asiasta vastaavan valiokunnan puheenjohtaja voi pyytää puhemiestä keskeyttämään asian käsittelyn.

Jos parlamentti päättää lykätä äänestystä, asia katsotaan palautetuksi asiasta vastaavaan valiokuntaan uudelleenkäsittelyä varten.

Tässä tapauksessa asiasta vastaava valiokunta antaa parlamentille suullisen tai kirjallisen selvityksen asiasta parlamentin asettamassa määräajassa, joka saa olla enintään kaksi kuukautta.

Jos asiasta vastaava valiokunta ei pysty noudattamaan määräaikaa, sovelletaan 68 artiklan 4 kohdan mukaista menettelyä.

Tässä vaiheessa otetaan käsiteltäväksi ainoastaan asiasta vastaavan valiokunnan esittämät ja komission kanssa sovitteluratkaisuun pyrkivät tarkistukset.

3. Tämän artiklan 2 kohdan soveltaminen ei sulje pois muiden jäsenten 144 artiklan mukaisesti käsiteltäväksi jättämää pyyntöä asian palauttamisesta valiokuntakäsittelyyn.

*Jos asia palautetaan valiokuntaan 2 kohdan mukaisesti, asiasta vastaavan valiokunnan on kyseisten määräysten mukaan ensisijaisesti annettava asiasta selvitys asetetussa määräajassa ja tarvittaessa jätettävä käsiteltäväksi komission kanssa sovitteluratkaisuun pyrkiviä tarkistuksia. Sen ei kuitenkaan tarvitse käsitellä uudestaan kaikkia parlamentin hyväksymiä säännöksiä.*

*Valiokuntakäsittelyyn palauttamisen lykkäävän vaikutuksen vuoksi valiokunnalla on suurempi toimintavapaus ja se voi sovitteluratkaisun saavuttamiseksi ehdottaa täysistunnon hyväksymien säännösten käsittelemistä uudelleen.*

*Koska tällöin otetaan käsiteltäväksi vain sovitteluratkaisuun pyrkivät valiokunnan tarkistukset, parlamentin suvereeniuden säilyttämiseksi on 2 kohdan mukaisessa selvityksessä selvästi ilmaistava, mitkä jo hyväksytyistä säännöksistä raukeavat, jos ehdotetut tarkistukset hyväksytään.*

ENSIMMÄINEN KÄSITTELY — SEURANTAMENETTELY

*70 artikla*

**Parlamentin lausunnon seuranta**

1. Parlamentin hyväksyttyä komission ehdotusta koskevan lausunnon asiasta vastaavan valiokunnan puheenjohtaja ja esittelijä valvovat ehdotuksen käsittelyä menettelyn eri vaiheissa, kunnes neuvosto hyväksyy ehdotuksen, erityisesti varmistaakseen, että neuvosto tai komissio noudattavat parlamentille antamiaan sitoumuksia parlamentin hyväksymien tarkistusten suhteen.

2. Asiasta vastaava valiokunta voi kutsua komission sekä neuvoston keskustelemaan asiasta valiokunnan kanssa.

3. Jos asiasta vastaava valiokunta katsoo tarpeelliseksi, se voi missä tahansa seurantamenettelyn vaiheessa jättää käsiteltäväksi tämän artiklan mukaisen päätöslauselmaesityksen, jossa parlamentille suositellaan, että se

— vetoaa komissioon, jotta tämä peruuttaisi ehdotuksensa, tai

— pyytää komissiota tai neuvostoa antamaan asian uudelleen parlamentin käsiteltäväksi 71 artiklan mukaisesti tai pyytää komissiota esittämään uuden ehdotuksen, tai

— päättää muista aiheellisiksi katsomistaan toimista.

Tämä päätöslauselmaesitys otetaan valiokunnan päätöstä seuraavan istuntojakson esityslistaluonnokseen.

*71 artikla*

**Asian antaminen uudelleen parlamentin käsiteltäväksi**

**Menettely säädöksen hyväksymiseksi EY:n perustamissopimuksen 251 artiklan mukaisesti**

1. Asiasta vastaavan valiokunnan pyynnöstä puhemies pyytää komissiota antamaan ehdotuksensa uudelleen parlamentin käsiteltäväksi,

— jos komissio peruuttaa alkuperäisen ehdotuksensa korvatakseen sen toisella ehdotuksella parlamentin esitettyä kantansa, jollei tätä tehdä parlamentin tarkistusten sisällyttämiseksi ehdotukseen, tai

— jos komissio muuttaa tai aikoo muuttaa huomattavasti alkuperäistä ehdotusta, jollei tätä tehdä parlamentin tarkistusten sisällyttämiseksi ehdotukseen, tai

— jos ehdotuksessa käsitellyn ongelman luonne on muuttunut merkittävästi ajan myötä tai olosuhteiden muututtua, tai

— jos parlamentin vahvistettua kantansa on pidetty uudet vaalit ja jos puheenjohtajakokous pitää sitä suotavana.

2. Parlamentti pyytää asiasta vastaavan valiokunnan pyynnöstä neuvostoa lähettämään komission EY:n perustamissopimuksen 251 artiklan mukaisesti antaman ehdotuksen uudelleen parlamentin käsiteltäväksi, jos neuvosto aikoo muuttaa ehdotuksen oikeusperustaa siten, ettei EY:n perustamissopimuksen 251 artiklassa tarkoitettua menettelyä enää sovellettaisi.

**Menettely muiden säädösten hyväksymiseksi**

3. Asiasta vastaavan valiokunnan pyynnöstä puhemies kehottaa neuvostoa kuulemaan parlamenttia uudelleen 1 kohdassa esitetyissä olosuhteissa ja samoin ehdoin ja myös silloin, jos neuvosto muuttaa tai aikoo muuttaa huomattavasti alkuperäistä ehdotusta, josta parlamentti on antanut lausunnon, jollei tätä tehdä parlamentin tarkistusten sisällyttämiseksi ehdotukseen.

4. Puhemies pyytää myös, että säädösehdotus annetaan uudelleen parlamentin käsiteltäväksi tämän artiklan määräysten perusteella, jos parlamentti poliittisen ryhmän tai vähintään kolmenkymmenenkahden jäsenen ehdotuksesta niin päättää.

*72 artikla*

**Vuoden 1975 yhteisen julistuksen mukainen neuvottelumenettely**

1. Jos neuvosto aikoo poiketa parlamentin lausunnosta tietyissä tärkeissä yhteisön lainsäädäntöä koskevissa päätöksissä, parlamentti voi lausuntonsa antaessaan aloittaa neuvoston kanssa neuvottelumenettelyn, johon komissio osallistuu aktiivisesti.

2. Parlamentti aloittaa neuvottelumenettelyn omasta tai neuvoston aloitteesta.

3. Neuvottelukomiteavaltuuskunnan kokoonpanoon ja menettelytapoihin sekä tuloksista parlamentille tiedottamiseen sovelletaan 82 artiklan määräyksiä.

4. Asiasta vastaava valiokunta laatii neuvottelun tuloksista mietinnön, josta parlamentti keskustelee ja äänestää.

*73 artikla*

**Parlamentin tarkistusten hyväksyminen neuvostossa**

1. Jos neuvosto on ilmoittanut parlamentille EY:n perustamissopimuksen 251 artiklan 2 kohdan mukaisesti hyväksyneensä sen tarkistukset muuttamatta muuten komission ehdotusta tai jos kumpikaan toimielin ei ole muuttanut komission ehdotusta, puhemies ilmoittaa täysistunnossa, että ehdotus on lopullisesti hyväksytty.

2. Ennen ilmoituksen antamista puhemies tarkistaa, että neuvoston ehdotukseen mahdollisesti tekemät tekniset mukautukset eivät vaikuta sen asiasisältöön. Epävarmoissa tapauksissa hän kuulee asiasta vastaavaa valiokuntaa. Jos käy ilmi, että teh-

dyt muutokset koskevat asiasisältöä, puhemies ilmoittaa neuvostolle, että parlamentti vie asian toiseen käsittelyyn heti, kun työjärjestyksen 74 artiklassa esitetyt ehdot on täytetty.

3. Annettuaan edellä 1 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen, puhemies allekirjoittaa ehdotetun säädöksen yhdessä neuvoston puheenjohtajan kanssa ja huolehtii yhdessä tämän kanssa sen julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* 84 artiklan mukaisesti.

TOINEN KÄSITTELY — VALIOKUNTAVAIHE

*74 artikla*

**Neuvoston yhteisen kannan ilmoittaminen**

1. EY:n perustamissopimuksen 251 ja 252 artiklassa tarkoitetusta neuvoston yhteisestä kannasta ilmoitetaan siten, että puhemies antaa sen tiedoksi täysistunnossa. Puhemies antaa ilmoituksen saatuaan Euroopan unionin virallisille kielille asianmukaisesti käännetyt asiakirjat, joissa ilmaistaan yhteinen kanta, kaikki lausumat, jotka on merkitty neuvoston sen istunnon pöytäkirjaan, jossa yhteinen kanta vahvistettiin, perusteet, jotka ovat johtaneet neuvoston yhteisen kannan vahvistamiseen, sekä komission kanta. Puhemies antaa ilmoituksen kyseisten asiakirjojen vastaanottoa seuraavan istuntojakson aikana.

*Ennen ilmoituksen antamista puhemies varmistaa yhdessä asiasta vastaavan valiokunnan puheenjohtajan ja/tai esittelijän kanssa, että hänen vastaanottamansa asiakirja todella on yhteinen kanta ja että kyseeseen ei tule yksikään 71 artiklassa tarkoitetuista tapauksista. Muussa tapauksessa puhemies yrittää yhdessä asiasta vastaavan valiokunnan sekä mahdollisuuksien mukaan yhteisymmärryksessä neuvoston kanssa saavuttaa asianmukaiset ratkaisut.*

2. Luettelo näistä ilmoituksista sekä asiasta vastaavan valiokunnan nimi julkaistaan istunnon pöytäkirjassa.

*75 artikla*

**Määräaikojen pidentäminen**

1. Puhemies pidentää määräaikoja EY:n perustamissopimuksen 251 artiklan 7 kohdan mukaisesti toiseen käsittelyyn varattujen määräaikojen osalta asiasta vastaavan valiokunnan puheenjohtajan tai esittelijän pyynnöstä tai sovitteluun varattujen määräaikojen osalta parlamentin sovittelukomiteavaltuuskunnan pyynnöstä.

Puhemies pyytää neuvoston suostumusta määräaikojen pidentämiselle EY:n perustamissopimuksen 252 artiklan g alakohdan tai Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 39 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

2. Puhemies ilmoittaa parlamentille parlamentin tai neuvoston aloitteesta tehdyistä, EY:n perustamissopimuksen 251 artiklan 7 kohdan mukaisista määräaikojen pidennyksistä.

3. Puhemies voi asiasta vastaavan valiokunnan puheenjohtajaa kuultuaan suostua neuvoston pyyntöön määräajan pidentämisestä EY:n perustamissopimuksen 252 artiklan g alakohdan mukaisesti.

*76 artikla*

**Asiasta vastaavaan valiokuntaan lähettäminen ja käsittely asiasta vastaavassa valiokunnassa**

1. Sinä päivänä, kun yhteinen kanta on ilmoitettu parlamentille 74 artiklan 1 kohdan mukaisesti, se katsotaan ilman eri toimenpiteitä lähetetyksi asiasta vastaavaan valiokuntaan sekä valiokuntiin, joilta on pyydetty siitä lausunto ensimmäisessä käsittelyssä.

2. Neuvoston yhteinen kanta otetaan ensimmäisenä kohtana sen ilmoittamista seuraavan asiasta vastaavan valiokunnan kokouksen esityslistalle. Neuvosto voidaan kutsua esittelemään yhteinen kanta.

3. Jollei toisin päätetä, toisen käsittelyn esittelijä on sama kuin ensimmäisen käsittelyn esittelijä.

4. Parlamentin toista käsittelyä koskevia, 80 artiklan 2, 3 ja 5 kohdassa tarkoitettuja määräyksiä sovelletaan myös asiasta vastaavan valiokunnan käsittelyyn. Ainoastaan kyseisen valiokunnan jäsenet tai pysyvät varajäsenet saavat jättää käsiteltäväksi hylkäysehdotuksia tai tarkistuksia. Valiokunta tekee päätöksensä annettujen äänten enemmistöllä.

5. Ennen äänestystä valiokunta voi pyytää puheenjohtajaa ja esittelijää keskustelemaan valiokunnassa esitetyistä tarkistuksista neuvoston puheenjohtajan tai hänen edustajansa kanssa ja asiasta vastaavan komission jäsenen läsnä ollessa. Esittelijä voi jättää käsiteltäväksi kompromissitarkistuksia keskustelun päätteeksi.

6. Asiasta vastaava valiokunta antaa suosituksen toiseen käsittelyyn, jossa se esittää neuvoston vahvistaman yhteisen kannan hyväksymistä, tarkistamista tai hylkäämistä. Suositus sisältää päätösehdotusta koskevat lyhyet perustelut.

TOINEN KÄSITTELY — TÄYSISTUNTOVAIHE

*77 artikla*

**Toisen käsittelyn päättäminen**

1. Neuvoston yhteinen kanta sekä asiasta vastaavan valiokunnan mahdollinen suositus toiseen käsittelyyn otetaan ilman

eri toimenpiteitä sen istuntojakson esityslistaluonnokseen, jonka keskiviikko on ennen ja lähimpänä kolmen kuukauden tai, jos määräaikaa on jatkettu 75 artiklan mukaisesti, neljän kuukauden ajanjakson päättymistä, jollei asiaa ole jo käsitelty aikaisemman istuntojakson aikana.

*Koska parlamentin valiokuntien antamat suositukset toiseen käsittelyyn vastaavat perusteluja, joissa valiokunta selvittää kantaansa neuvoston yhteiseen kantaan, niistä ei äänestetä.*

2. Toinen käsittely julistetaan päättyneeksi, kun parlamentti hyväksyy tai hylkää yhteisen kannan tai tarkistaa sitä EY:n perustamissopimuksen 251 ja 252 artiklan määräysten mukaisesti ja asetetussa määräajassa.

*78 artikla*

**Neuvoston yhteisen kannan hyväksyminen sellaisenaan**

Jos 79 ja 80 artiklan mukaista ehdotusta yhteisen kannan hylkäämiseksi tai yhteistä kantaa koskevia tarkistuksia ei ole hyväksytty tarkistusten tai hylkäysehdotusten käsiteltäväksi jättämiselle ja niistä äänestämiselle asetetussa määräajassa, puhemies ilmoittaa täysistunnossa, että ehdotettu säädös on lopullisesti hyväksytty. Hän allekirjoittaa ehdotuksen yhdessä neuvoston puheenjohtajan kanssa ja huolehtii yhdessä tämän kanssa sen julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* 84 artiklan mukaisesti.

*79 artikla*

**Neuvoston yhteisen kannan hylkääminen**

1. Asiasta vastaava valiokunta, poliittinen ryhmä tai vähintään kolmekymmentäkaksi jäsentä voi puhemiehen asettamassa määräajassa jättää kirjallisena käsiteltäväksi ehdotuksen neuvoston yhteisen kannan hylkäämiseksi. Ehdotuksen hyväksymiseen tarvitaan parlamentin jäsenten enemmistö. Ehdotuksesta yhteisen kannan hylkäämiseksi äänestetään ennen mahdollisia tarkistuksia.

2. Vaikka parlamentti äänestää yhteisen kannan hylkäämistä vastaan, se voi esittelijän suosituksesta tarkistuksista äänestettyään ja kuultuaan komission kannan 80 artiklan 5 kohdan mukaisesti käsitellä uutta hylkäysehdotusta.

3. Jos neuvoston yhteinen kanta hylätään, puhemies ilmoittaa täysistunnossa, että lainsäädäntömenettely on päättynyt.

4. Poiketen siitä, mitä 3 kohdassa määrätään, puhemies pyytää komissiota peruuttamaan ehdotuksensa, jos parlamentin hylkäämä yhteinen kanta kuuluu EY:n perustamissopimuksen 252 artiklan määräysten soveltamisalaan. Jos komissio peruuttaa ehdotuksensa, puhemies ilmoittaa täysistunnossa, että lainsäädäntömenettely on päättynyt.

*80 artikla*

**Tarkistukset neuvoston yhteiseen kantaan**

1. Asiasta vastaava valiokunta, poliittinen ryhmä tai vähintään kolmekymmentäkaksi jäsentä voi jättää täysistunnon käsiteltäväksi tarkistuksia neuvoston yhteiseen kantaan.

2. Tarkistus yhteiseen kantaan otetaan käsiteltäväksi ainoastaan, jos se on 139 ja 140 artiklan määräysten mukainen ja jos sillä

a) pyritään joko kokonaan tai osittain palauttamaan parlamentin ensimmäisessä käsittelyssä hyväksymä kanta, tai

b) pyritään yhteisymmärrykseen neuvoston ja parlamentin välillä, tai

c) pyritään tarkistamaan yhteisen kannan osaa, joka ei sisälly ensimmäisessä käsittelyssä esitettyyn ehdotukseen tai joka eroaa sisällöltään ja joka ei huomattavasti muuta ehdotusta 71 artiklassa tarkoitetussa merkityksessä, tai

d) pyritään ottamaan huomioon ensimmäisen käsittelyn jälkeen ilmennyt uusi oikeudellinen seikka tai tilanne.

Puhemiehen päätös siitä, otetaanko tarkistus käsiteltäväksi, on lopullinen.

3. Jos uudet vaalit on pidetty ensimmäisen käsittelyn jälkeen eikä 71 artiklaan ole vedottu, puhemies voi olla soveltamatta 2 kohdassa määrättyjä, käsiteltäväksi ottamista koskevia rajoituksia.

4. Tarkistus hyväksytään ainoastaan parlamentin jäsenten enemmistöllä.

5. Ennen tarkistuksista toimitettavaa äänestystä puhemies voi pyytää komissiota ilmaisemaan kantansa ja neuvostoa esittämään näkemyksensä.

KOLMAS KÄSITTELY — SOVITTELU

*81 artikla*

**Sovittelukomitean koollekutsuminen**

Jos neuvosto ilmoittaa parlamentille, että se ei voi hyväksyä kaikkia parlamentin ehdottamia tarkistuksia yhteiseen kantaan, puhemies sopii neuvoston kanssa sovittelukomitean ensimmäisen kokouksen ajankohdasta ja paikasta. Sovittelukomitealle asetettu EY:n perustamissopimuksen 251 artiklan 5 kohdan mukainen kuuden viikon tai pidennettynä kahdeksan viikon määräaika alkaa komitean ensimmäisestä kokoontumisajankohdasta.

*82 artikla*

**Sovittelukomiteavaltuuskunta**

1. Parlamentin valtuuskunnan jäsenten määrä sovittelukomiteassa on yhtä suuri kuin neuvoston valtuuskunnan jäsenten määrä.

2. Valtuuskunnan poliittinen kokoonpano vastaa parlamentin jakoa poliittisiin ryhmiin. Puheenjohtajakokous määrää jäsenten tarkan lukumäärän kustakin poliittisesta ryhmästä.

3. Poliittiset ryhmät nimittävät valtuuskunnan jäsenet jokaiseen sovittelutapaukseen erikseen mielellään niistä valiokunnista, joita asia koskee, lukuun ottamatta kolmea jäsentä, jotka nimitetään valtuuskuntien vakituisiksi jäseniksi kahdentoista kuukauden ajaksi. Poliittiset ryhmät nimittävät varapuhemiesten keskuudesta nämä kolme vakituista jäsentä, jotka edustavat vähintään kahta eri poliittista ryhmää. Asiasta vastaavan valiokunnan puheenjohtaja ja esittelijä ovat kaikissa tapauksissa valtuuskunnan jäseniä.

4. Valtuuskunnissa edustettuina olevat poliittiset ryhmät nimittävät varajäseniä.

5. Poliittiset ryhmät ja sitoutumattomat jäsenet, jotka eivät ole edustettuina valtuuskunnassa, voivat lähettää yhden edustajan valtuuskunnan sisäisiin valmisteleviin kokouksiin.

6. Puhemies tai yksi kolmesta pysyvästä jäsenestä johtaa valtuuskuntaa.

7. Valtuuskunta tekee päätöksensä jäsentensä enemmistöllä. Valtuuskunnan kokoukset eivät ole julkisia.

Puheenjohtajakokous vahvistaa menettelyä koskevia lisäohjeita sovittelukomiteavaltuuskunnan työlle.

8. Valtuuskunta saattaa parlamentin tietoon sovittelun tulokset.

KOLMAS KÄSITTELY — TÄYSISTUNTOVAIHE

*83 artikla*

**Yhteinen teksti**

1. Jos sovittelukomiteassa päästään sopimukseen yhteisestä tekstistä, asia otetaan sen täysistunnon esityslistalle, joka pidetään kuuden, tai jos määräaikaa on jatkettu, kahdeksan viikon kuluessa siitä päivästä, jolloin sovittelukomitea hyväksyi yhteisen tekstin.

2. Sovittelukomiteavaltuuskunnan puheenjohtaja tai valtuuskunnan muu nimetty jäsen antaa lausuman yhteisestä tekstistä, johon on liitetty mietintö.

3. Yhteiseen tekstiin ei voida esittää tarkistuksia.

4. Yhteisestä tekstistä kokonaisuudessaan äänestetään vain kerran. Yhteinen teksti hyväksytään annettujen äänten enemmistöllä.

5. Kun yhteisestä tekstistä ei päästä sovittelukomiteavaltuuskunnassa sopimukseen, sovittelukomiteavaltuuskunnan puheenjohtaja tai muu nimetty jäsen antaa lausuman. Tämän lausuman jälkeen käydään keskustelu.

*84 artikla*

**Hyväksyttyjen säädösten allekirjoittaminen**

1. Puhemies ja pääsihteeri allekirjoittavat parlamentin ja neuvoston yhteisesti antamat säädökset tarkistettuaan, että kaikki menettelyt on suoritettu asianmukaisesti.

2. Parlamentin ja neuvoston EY:n perustamissopimuksen 251 artiklan mukaista menettelyä noudattaen yhteisesti antamissa säädöksissä on kyseisen säädöksen luonne sekä järjestysnumero, sen antamispäivämäärä ja aihe.

3. Parlamentin ja neuvoston yhteisesti antamissa säädöksissä on:

a) ilmaisu ”Euroopan parlamentti ja Euroopan unionin neuvosto, jotka”;

b) ilmoitus niistä säännöksistä, joiden perusteella säädös on annettu, ja näiden edellä sanat ”ottavat huomioon”;

c) viittaus saatuihin ehdotuksiin ja lausuntoihin sekä käytyihin neuvotteluihin;

d) säädöksen perustelut, jotka aloitetaan sanoilla ”sekä katsovat seuraavaa”;

e) ilmaisu kuten ”ovat antaneet tämän asetuksen”, ”ovat antaneet tämän direktiivin”, ”ovat tehneet tämän päätöksen” tai ”ovat päättäneet seuraavaa”, jonka jälkeen seuraavat säädöksen säännökset.

4. Säädökset jakautuvat artikloihin, jotka voidaan ryhmitellä luvuiksi ja jaksoiksi.

5. Säädöksen viimeisessä artiklassa vahvistetaan voimaantulopäivä, jos se on aikaisempi kuin julkaisemista seuraava 20. päivä tai sitä myöhempi päivä.

6. Säädöksen viimeistä artiklaa seuraa:

— perustamissopimuksen asiaa koskevia määräyksiä vastaava asianmukainen ilmaisu sen soveltamisesta;

— ilmaisu ”Tehty…”, jonka jälkeen seuraa säädöksen antamisen päivämäärä;

— ilmaisut ”Euroopan parlamentin puolesta Puhemies”, ”Neuvoston puolesta Puheenjohtaja”, joita seuraavat parlamentin puhemiehen nimi ja neuvoston sen puheenjohtajan nimi, joka toimi puheenjohtajana, kun säädös annettiin.

7. Parlamentin ja neuvoston pääsihteerit huolehtivat edellä tarkoitettujen säädösten julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

NEUVOSTON SUOSITUKSIA KOSKEVA LAUSUNTOMENETTELY

*85 artikla*

**EY:n perustamissopimuksen 122 artiklan mukainen lausuntomenettely**

1. Kun parlamentilta pyydetään EY:n perustamissopimuksen 122 artiklan 2 kohdan mukaisesti lausuntoa neuvoston laatimista suosituksista, jotka neuvosto on esittänyt täysistunnossa, parlamentti keskustelee niistä lähtökohtanaan asiasta vastaavan valiokunnan suullisesti tai kirjallisesti tekemä ehdotus, jossa esitetään joko kuulemispyynnön kohteena olevien suositusten hyväksymistä tai hylkäämistä.

2. Sen jälkeen parlamentti äänestää suosituksista yhtenä ryhmänä ilman tarkistuksia.

HYVÄKSYNTÄMENETTELY

*86 artikla*

**Hyväksyntämenettelyn päättäminen**

1. Jos parlamenttia pyydetään antamaan puoltava lausuntonsa ehdotetulle säädökselle, se tekee päätöksen asiasta vastaavan valiokunnan suosituksen pohjalta, jossa ehdotetaan joko säädöksen hyväksymistä tai hylkäämistä. Parlamentti ilmaisee kantansa kyseisestä säädöksestä, joka EY:n perustamissopimuksen tai Euroopan unionista tehdyn sopimuksen mukaan edellyttää parlamentin puoltavaa lausuntoa, yhdessä äänestyksessä. Tarkistuksia ei voida jättää käsiteltäväksi. Puoltavan lausunnon antamiseen vaaditaan EY:n perustamissopimuksen tai Euroopan unionista tehdyn sopimuksen siinä artiklassa määrätty enemmistö, joka on ehdotetun säädöksen oikeusperusta.

2. Liittymissopimuksiin sovelletaan 96 artiklaa ja kansainvälisiin sopimuksiin 97 artiklaa ja yhteisiin periaatteisiin kohdistuvien jäsenvaltion vakavien ja jatkuvien rikkomusten toteamiseen 108 artiklaa. Tiiviimpää yhteistyötä koskevan menettelyn ollessa kyseessä alalla, jota EY:n perustamissopimuksen 251 artiklassa määrätty menettely koskee, sovelletaan työjärjestyksen 109 artiklaa.

3. Kun lainsäädäntöehdotus edellyttää parlamentin puoltavaa lausuntoa, asiasta vastaava valiokunta voi menettelyn saattamiseksi myönteiseen tulokseen esittää parlamentille väliaikaisen mietinnön komission ehdotuksesta ja siihen sisältyvän päätöslauselmaesityksen, jossa tehdään suosituksia ehdotuksen muuttamisesta tai täytäntöönpanosta.

Jos parlamentti hyväksyy vähintään yhden suosituksen, puhemies pyytää keskustelujen jatkamista neuvoston kanssa.

Asiasta vastaava valiokunta antaa lopullisen suosituksensa parlamentin puoltavasta lausunnosta neuvoston kanssa käydyssä keskustelussa saavutetun lopputuloksen perusteella.

VUOROPUHELU TYÖMARKKINAOSAPUOLTEN KANSSA

*87 artikla*

**Työmarkkinaosapuolten kanssa käytävään vuoropuheluun liittyvät menettelyt**

1. Puhemies lähettää kaikki EY:n perustamissopimuksen 138 artiklan mukaisesti laaditut komission asiakirjat tai työmarkkinaosapuolten EY:n perustamissopimuksen 139 artiklan 1 kohdan mukaisesti tekemät sopimukset sekä EY:n perustamissopimuksen 139 artiklan 2 kohdan mukaisesti esitetyt komission ehdotukset asiasta vastaavan valiokunnan käsiteltäväksi.

2. Jos työmarkkinaosapuolet ilmoittavat komissiolle halustaan aloittaa EY:n perustamissopimuksen 139 artiklassa tarkoitettu menettely, asiasta vastaava valiokunta voi laatia mietinnön kyseisestä aiheesta.

3. Jos työmarkkinaosapuolet ovat päässeet sopimukseen ja pyytäneet yhteisesti, että sopimus pannaan täytäntöön neuvoston komission ehdotuksesta tekemällä päätöksellä EY:n perustamissopimuksen 139 artiklan 2 kohdan mukaisesti, asiasta vastaava valiokunta jättää käsiteltäväksi päätöslauselmaesityksen, jossa suositellaan ehdotuksen hyväksymistä tai hylkäämistä.

VAPAAEHTOISET SOPIMUKSET

*87 a artikla*

**Vapaaehtoisten sopimusten tarkastelua koskeva menettely**

1. Jos komissio ilmoittaa parlamentille aikomuksestaan tutkia vapaaehtoisten sopimusten käyttöä vaihtoehtona lainsäädännölle, asiasta vastaava valiokunta voi laatia mietinnön kyseisestä aiheesta 163 artiklan mukaisesti.

2. Kun komissio ilmoittaa aikovansa tehdä vapaaehtoisen sopimuksen, asiasta vastaava valiokunta voi jättää käsiteltäväksi päätöslauselmaesityksen, jossa suositellaan ehdotuksen hyväksymistä tai hylkäämistä ja hyväksymisen tai hylkäämisen ehtoja.

VALVONTAVALTA

*88 artikla*

**Täytäntöönpanomääräykset**

1. Kun komissio toimittaa parlamentille antamansa ehdotuksen täytäntöönpanotoimenpiteeksi, puhemies lähettää kyseisen asiakirjan valiokuntaan, joka on asiasta vastaava sen säädöksen suhteen, johon täytäntöönpanomääräykset perustuvat.

2. Kuukauden kuluessa — tai kolmen kuukauden, jos kyseessä ovat rahoituspalveluja koskevat toimet — täytäntöönpanotoimenpidettä koskevan ehdotuksen vastaanottamisesta parlamentti voi asiasta vastaavan valiokunnan ehdotuksesta hyväksyä päätöslauselman, jossa vastustetaan täytäntöönpanotoimenpidettä, etenkin jos se ylittää perussäädöksessä säädetyn täytäntöönpanovallan. Jos istuntojaksoa ei ole ennen määräajan päättymistä tai jos tarvitaan kiireellisiä toimia, vastausvaltuuksien katsotaan olevan asiasta vastaavalla valiokunnalla. Tämä tapahtuu valiokunnan puheenjohtajan asianomaiselle komission jäsenelle osoittaman kirjeen muodossa, ja siitä ilmoitetaan kaikille parlamentin jäsenille. Jos parlamentti vastustaa toimenpidettä, puhemies pyytää komissiota peruuttamaan toimenpiteen, tarkistamaan sitä tai antamaan ehdotuksen asianmukaisen lainsäädäntömenettelyn mukaisesti.

*89 artikla*

**Yhteisön lainsäädännön virallinen kodifiointi**

1. Kun komission ehdotus yhteisön lainsäädännön kodifioimiseksi on annettu parlamentille, se lähetetään oikeudellisista asioista vastaavan valiokunnan käsiteltäväksi. Jos todetaan, että ehdotus ei aiheuta sisällöllisiä muutoksia voimassa olevaan yhteisön lainsäädäntöön, noudatetaan 158 artiklassa määrättyä menettelyä.

2. Asiasta vastaavan valiokunnan puheenjohtaja tai kyseisen valiokunnan nimeämä esittelijä voi osallistua kodifiointia koskevan ehdotuksen käsittelyyn ja tarkastamiseen. Asiasta vastaava valiokunta antaa tarvittaessa lausuntonsa etukäteen.

3. Sen estämättä mitä 158 artiklan 3 kohdassa määrätään, yksinkertaistettua menettelyä ei sovelleta virallista kodifiointia koskevaan ehdotukseen, jos oikeudellisista asioista vastaavan valiokunnan tai asiasta vastaavan valiokunnan jäsenten enemmistö vastustaa kyseistä menettelyä.

*90 artikla*

**Seuraukset neuvoston laiminlyödessä ratkaisun tekemisen yhteisen kannan vahvistamisen jälkeen yhteistoimintamenettelyssä**

Jos parlamentti ei ole hylännyt yhteistä kantaa eikä tehnyt siihen tarkistuksia kolmen tai — neuvoston suostumuksella —

neljän kuukauden kuluessa yhteisen kannan ilmoittamisesta EY:n perustamissopimuksen 252 artiklan mukaisesti ja jos neuvosto ei anna yhteisen kannan mukaista säädöstä, puhemies voi oikeudellisista asioista vastaavaa valiokuntaa kuultuaan nostaa parlamentin puolesta neuvostoa vastaan kanteen tuomioistuimessa EY:n perustamissopimuksen 232 artiklan mukaisesti.

*91 artikla*

**Kanteen nostaminen tuomioistuimessa**

1. Varmistaakseen oikeuksiensa täyden noudattamisen parlamentti seuraa yhteisön lainsäädäntöä ne määräajat huomioon ottaen, jotka perustamissopimuksissa ja tuomioistuimen perussäännössä asetetaan unionin toimielinten sekä luonnollisten ja oikeushenkilöiden kanteille.

2. Jos asiasta vastaava valiokunta epäilee parlamentin oikeuksia loukatun, se ilmoittaa asiasta parlamentille tarvittaessa suullisesti.

3. Puhemies nostaa parlamentin puolesta asiasta vastaavan valiokunnan suosituksen mukaisesti kanteen yhteisöjen tuomioistuimessa.

Puhemies voi pyytää seuraavan istuntojakson alussa täysistuntoa päättämään kanteen voimassa pitämisestä. Jos täysistunto äänestää annettujen äänten enemmistöllä kannetta vastaan, puhemies peruuttaa kanteen.

Jos puhemies nostaa kanteen asiasta vastaavan valiokunnan suosituksen vastaisesti, hän pyytää seuraavan istuntojakson alussa täysistuntoa päättämään kanteen voimassa pitämisestä.

LUKU IX

**TALOUSARVIOMENETTELYT**

*92 artikla*

**Yleinen talousarvio**

Euroopan yhteisöjen perustamissopimusten varainhoitoa koskevien määräysten mukaiset Euroopan unionin yleisen talousarvion ja lisätalousarvioiden käsittelyssä noudatettavat menettelyt hyväksytään parlamentin päätöslauselmalla, ja ne ovat tämän työjärjestyksen liitteenä ([7]).

*93 artikla*

**Talousarvion toteuttamista koskevan vastuuvapauden myöntäminen komissiolle**

Määräykset menettelyistä, joita noudatetaan tehtäessä päätöstä talousarvion toteuttamista koskevan vastuuvapauden myöntämisestä komissiolle Euroopan yhteisöjen perustamissopimusten varainhoitoa koskevien määräysten ja varainhoitoasetuksen mukaisesti, ovat tämän työjärjestyksen liitteenä ([8]). Liite hyväksytään 181 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

*93 a artikla*

**Muut vastuuvapausmenettelyt**

Määräyksiä menettelystä, jolla komissiolle myönnetään talousarvion toteuttamista koskeva vastuuvapaus, sovelletaan vastaavasti myös:

— menettelyyn, jolla Euroopan parlamentin puhemiehelle myönnetään Euroopan parlamentin talousarvion toteuttamista koskeva vastuuvapaus;

— menettelyyn, jolla Euroopan unionin muiden toimielinten ja elinten, kuten neuvoston (täytäntöönpanoon liittyvien toimien osalta), tuomioistuimen, tilintarkastustuomioistuimen, talous- ja sosiaalikomitean ja alueiden komitean, talousarvion toteuttamisesta vastaaville henkilöille myönnetään vastuuvapaus;

— menettelyyn, jolla komissiolle myönnetään Euroopan kehitysrahaston talousarvion toteuttamista koskeva vastuuvapaus;

— menettelyyn, jolla oikeudellisesti itsenäisten, yhteisön tehtäviä toteuttavien laitosten talousarvion toteuttamisesta vastaaville elimille myönnetään vastuuvapaus, jos niiden toimintaa koskevat määräykset edellyttävät Euroopan parlamentin myöntämää vastuuvapautta.

([7]) Katso liite IV.
([8]) Katso liite V.

*94 artikla*

**Parlamentin harjoittama talousarvion toteuttamisen parlamentaarinen valvonta**

1. Parlamentti valvoo kuluvan vuoden talousarvion toteuttamista. Parlamentti antaa tehtävän talousarvion valvonnasta vastaavalle valiokunnalle ja muille valiokunnille, joita asia koskee.

2. Joka vuosi ennen seuraavan varainhoitovuoden talousarvioesityksen ensimmäistä käsittelyä parlamentti käsittelee kuluvan vuoden talousarvion toteuttamiseen liittyviä ongelmia, tarvittaessa asiasta vastaavan valiokunnan päätöslauselmaesityksen pohjalta.

LUKU X

**PERUSTAMIS- JA LIITTYMISSOPIMUKSET**

*95 artikla*

Poistettu

*96 artikla*

**Liittymissopimukset**

1. Euroopan valtion hakemus liittyä Euroopan unionin jäseneksi lähetetään asiasta vastaavan valiokunnan käsiteltäväksi.

2. Parlamentti voi asiasta vastaavan valiokunnan, poliittisen ryhmän tai vähintään kolmenkymmenenkahden jäsenen ehdotuksesta päättää pyytää komissiota ja neuvostoa osallistumaan asiasta käytävään keskusteluun, ennen kuin neuvottelut hakijavaltion kanssa aloitetaan.

3. Neuvottelujen aikana komissio ja neuvosto antavat asiasta vastaavalle valiokunnalle säännöllisesti perusteellista sekä tarvittaessa luottamuksellista tietoa neuvottelujen etenemisestä.

4. Parlamentti voi missä tahansa neuvottelujen vaiheessa antaa suosituksia asiasta vastaavan valiokunnan mietinnön pohjalta ja pyytää, että ne otetaan huomioon ennen Euroopan unioniin liittymistä koskevan sopimuksen tekemistä hakijavaltion kanssa. Tällaisiin suosituksiin vaaditaan sama enemmistö kuin lopulliseen puoltavaan lausuntoon.

5. Kun neuvottelut on päätetty, mutta sopimusta ei ole vielä allekirjoitettu, sopimusluonnos lähetetään parlamentille puoltavaa lausuntoa varten.

6. Parlamentti antaa puoltavan lausuntonsa Euroopan valtion hakemuksesta liittyä Euroopan unioniin jäsentensä enemmistöllä asiasta vastaavan valiokunnan mietinnön pohjalta.

LUKU XI

**KANSAINVÄLISET SOPIMUKSET, UNIONIN ULKOINEN EDUSTUS JA YHTEINEN ULKO- JA TURVALLISUUSPOLITIIKKA**

*97 artikla*

**Kansainväliset sopimukset**

1. Kun suunnitellaan neuvottelujen aloittamista kansainvälisen sopimuksen tekemiseksi, uusimiseksi tai tarkistamiseksi, mukaan lukien erityisaloja kuten raha-asioita tai kauppaa koskevat sopimukset, asiasta vastaava valiokunta varmistaa, että komissio antaa parlamentille täydellisen selvityksen, tarvittaessa luottamuksellisesti, suosituksistaan neuvotteluvaltuuksiksi.

2. Parlamentti voi asiasta vastaavan valiokunnan, poliittisen ryhmän tai vähintään kolmenkymmenenkahden jäsenen ehdotuksesta pyytää neuvostolta, että se ei anna valtuuksia neuvottelujen aloittamiseen, ennen kuin parlamentti on asiasta vastaavan valiokunnan mietinnön pohjalta ilmoittanut kantansa ehdotettuihin neuvotteluvaltuuksiin.

3. Kun neuvottelut on määrä aloittaa, asiasta vastaava valiokunta tiedustelee komissiolta 1 kohdassa tarkoitettujen kansainvälisten sopimusten tekemiselle valittua oikeusperustaa. Asiasta vastaava valiokunta tarkistaa kansainvälisille sopimuksille valitun oikeusperustan 63 artiklan mukaisesti. Jos komissio ei ilmoita oikeusperustaa tai jos oikeusperustan pätevyys kyseenalaistetaan, sovelletaan 63 artiklan määräyksiä.

4. Neuvottelujen aikana komissio ja neuvosto antavat asiasta vastaavalle valiokunnalle säännöllisesti perusteellista sekä tarvittaessa luottamuksellista tietoa neuvottelujen etenemisestä.

5. Parlamentti voi missä tahansa neuvottelujen vaiheessa antaa suosituksia asiasta vastaavan valiokunnan mietinnön pohjalta ja käsiteltyään kaikki asiaan liittyvät ehdotukset, jotka on jätetty 49 artiklan mukaisesti, pyytää, että ne otetaan huomioon ennen käsiteltävänä olevan kansainvälisen sopimuksen tekemistä.

6. Kun neuvottelut on päätetty, mutta sopimusta ei vielä ole allekirjoitettu, sopimusluonnos lähetetään parlamenttiin lausuntoa tai puoltavaa lausuntoa varten. Hyväksyntämenettelyssä sovelletaan 86 artiklaa.

7. Parlamentti antaa Euroopan yhteisön tekemän kansainvälisen sopimuksen tai rahoituspöytäkirjan tekemistä, jatkamista tai muuttamista koskevan lausuntonsa tai puoltavan lausuntonsa yhdessä äänestyksessä annettujen äänten enemmistöllä. Sopimuksen tai pöytäkirjan tekstiä koskevia tarkistuksia ei voida jättää käsiteltäväksi.

8. Jos parlamentin lausunto on kielteinen, puhemies pyytää, että neuvosto ei tee kyseistä sopimusta.

9. Jos parlamentti ilmaisee kieltäytyvänsä antamasta puoltavaa lausuntoa kansainväliselle sopimukselle, puhemies ilmoittaa neuvostolle, että kyseistä sopimusta ei voida tehdä.

*98 artikla*

**EY:n perustamissopimuksen 300 artiklaan perustuvat menettelyt sovellettaessa kansainvälisiä sopimuksia väliaikaisesti tai keskeytettäessä niiden soveltaminen tai määritettäessä yhteisön kanta kansainvälisellä sopimuksella perustetussa elimessä**

Kun komissio ja/tai neuvosto ovat EY:n perustamissopimuksen 300 artiklan 2 kohdan mukaisesti velvoitettuja antamaan parlamentille viipymättä täydelliset tiedot, täysistunnossa annetaan julkilausuma ja järjestetään keskustelu. Parlamentti voi antaa suosituksia 97 tai 104 artiklan mukaisesti.

*99 artikla*

**Yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan nimittäminen**

1. Puhemies pyytää ennen yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan nimittämistä neuvoston puheenjohtajaa antamaan julkilausuman parlamentille Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 21 artiklan mukaisesti. Samassa yhteydessä puhemies pyytää komission puheenjohtajaa antamaan julkilausuman.

2. Kun yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja on nimitetty EY:n perustamissopimuksen 207 artiklan 2 kohdan mukaisesti, puhemies kutsuu hänet ennen virkaanastumistaan saapumaan asiasta vastaavaan valiokuntaan antamaan lausuman ja vastaamaan kysymyksiin.

3. Parlamentti voi antaa suosituksen 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen julkilausuman, lausuman ja vastausten jälkeen ja asiasta vastaavan valiokunnan aloitteesta tai 49 artiklan mukaisesti.

*100 artikla*

**Yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan toteuttamiseen liittyvien erityisedustajien nimittäminen**

1. Jos neuvosto aikoo nimittää erityisedustajan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 18 artiklan 5 kohdan mukaisesti, puhemies pyytää — asiasta vastaavan valiokunnan pyynnöstä — neuvostoa antamaan julkilausuman ja vastaamaan erityisedustajan valtuuksista, tavoitteista ja muista hänen tehtäviinsä tai asemaansa liittyvistä asioista esitettyihin kysymyksiin.

2. Erityisedustaja voidaan kutsua nimityksensä jälkeen, mutta ennen virkaanastumistaan, asiasta vastaavaan valiokuntaan antamaan lausuma ja vastaamaan kysymyksiin.

3. Kolmen kuukauden kuluessa kuulemisesta valiokunta voi tarpeen mukaan esittää 49 artiklan mukaisen suosituksen, joka liittyy suoraan lausumaan ja vastauksiin.

4. Erityisedustajaa pyydetään tiedottamaan parlamentille yksityiskohtaisesti ja säännöllisesti valtuuksiensa käytöstä.

*101 artikla*

**Yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan ja muiden erityisedustajien lausumat**

1. Korkeaa edustajaa pyydetään antamaan lausuma Euroopan parlamentille ainakin neljä kertaa vuodessa. Tällöin sovelletaan 37 artiklan määräyksiä.

2. Korkea edustaja kutsutaan olemaan läsnä vähintään neljästi vuodessa asiasta vastaavan valiokunnan kokouksessa ja antamaan lausuma sekä vastaamaan kysymyksiin. Korkea edustaja voidaan lisäksi kutsua muihin tilaisuuksiin valiokunnan pitäessä tätä tarpeellisena tai edustajan omasta aloitteesta.

3. Kun neuvosto nimittää erityisedustajan hoitamaan tiettyjä poliittisia erityistehtäviä, erityisedustajaa voidaan pyytää antamaan lausuma asiasta vastaavassa valiokunnassa joko tämän omasta tai parlamentin aloitteesta.

*102 artikla*

**Kansainvälinen edustus**

1. Nimitettäessä komission ulkomaisen edustuston päällikköä nimetty ehdokas voidaan kutsua saapumaan parlamentin asianomaiseen elimeen antamaan lausuma ja vastaamaan kysymyksiin.

2. Kolmen kuukauden kuluessa 1 kohdassa tarkoitetusta kuulemisesta asiasta vastaava valiokunta voi hyväksyä päätöslauselman tai antaa suosituksen, joka liittyy suoraan annettuun lausumaan ja annettuihin vastauksiin.

*103 artikla*

**Parlamentin kuuleminen ja tietojen antaminen sille yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevissa asioissa**

1. Kun parlamenttia kuullaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 21 artiklan mukaisesti, asia lähetetään asiasta vastaavaan valiokuntaan, joka voi antaa suosituksia tämän työjärjestyksen 104 artiklan mukaisesti.

2. Asianomaiset valiokunnat huolehtivat siitä, että yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, neuvosto ja komissio antavat niille säännöllisesti ja ajoissa tietoja unionin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kehityksestä ja täytäntöönpanosta, kustannuksista, joita on odotettavissa aina kun yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla tehdään menoja aiheuttava päätös, sekä muista taloudellisista näkökohdista, jotka liittyvät tämän politiikan täytäntöönpanoon. Valiokunta voi komission tai neuvoston tai korkean edustajan pyynnöstä päättää poikkeuksellisesti pitää kokouksensa suljetuin ovin.

3. Vuosittain järjestetään keskustelu neuvoston laatimasta neuvoa-antavasta asiakirjasta, jossa käsitellään yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan keskeisiä näkökohtia ja perusvalintoja, unionin talousarvioon kohdistuvat rahoitusvaikutukset mukaan lukien. Tällöin sovelletaan 37 artiklassa määrättyjä menettelyjä.

*(Katso myös 49 artiklan tulkinta.)*

4. Neuvosto ja/tai korkea edustaja ja komissio kutsutaan olemaan läsnä kaikissa täysistuntokeskusteluissa, jotka koskevat ulko-, turvallisuus- tai puolustuspolitiikkaa.

*104 artikla*

**Yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevat suositukset**

1. Yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevista asioista vastaava valiokunta voi laatia vastuualuettaan koskevia suosituksia neuvostolle saatuaan valtuudet puheenjohtajakokoukselta tai 49 artiklan mukaisen ehdotuksen perusteella.

2. Kiireellisissä tapauksissa puhemies voi antaa edellisen kohdan mukaiset valtuudet. Puhemies voi myös antaa valiokunnalle luvan kiireellisen kokouksen pitämiseen.

3. Hyväksyttäessä näitä suosituksia, joista äänestetään kirjallisina, ei sovelleta 117 artiklaa, ja niihin voidaan esittää suullisia tarkistuksia.

*Työjärjestyksen 117 artiklaa voidaan olla soveltamatta vain valiokunnissa ja vain kiireellisissä tapauksissa. Työjärjestyksen 117 artiklan määräyksiä ei voida olla soveltamatta valiokuntien kokouksissa, joita ei ole julistettu kiireellisiksi, eikä täysistunnoissa.*

*Määräys, jonka mukaan voidaan esittää suullisia tarkistuksia, tarkoittaa, ettei suullisista tarkistuksista äänestyttämistä valiokunnassa voida vastustaa.*

4. Tällä tavoin laaditut suositukset otetaan seuraavan istuntojakson esityslistalle. Puhemiehen kiireellisiksi katsomissa tapauksissa suositukset voidaan ottaa meneillään olevan istuntojakson esityslistalle. Suositukset katsotaan hyväksytyiksi, jollei vähintään kolmekymmentäkaksi jäsentä ole jättänyt kirjallista vastalausetta ennen istuntojakson alkua. Jälkimmäisessä tapauksessa valiokunnan suositukset otetaan keskustelua ja äänestystä varten kyseisen istuntojakson esityslistalle. Poliittinen ryhmä tai vähintään kolmekymmentäkaksi jäsentä voi jättää käsiteltäväksi tarkistuksia.

*104 a artikla*

**Ihmisoikeuksien loukkaukset**

Kullakin istuntojaksolla asiasta vastaavat valiokunnat voivat kukin ilman erillistä lupaa laatia päätöslauselmaesityksen ihmisoikeuksien loukkauksia koskevista tapauksista 104 artiklan 4 kohdassa esitetyn menettelyn mukaisesti.

LUKU XII

## POLIISIYHTEISTYÖ JA OIKEUDELLINEN YHTEISTYÖ RIKOSASIOISSA

*105 artikla*

### Tietojen antaminen parlamentille poliisiyhteistyöstä ja oikeudellisesta yhteistyöstä rikosasioissa

1. Asiasta vastaava valiokunta varmistaa, että parlamentille annetaan säännöllisesti perusteelliset tiedot tämän alan yhteistyöhön liittyvistä toimista ja että parlamentin lausunnot otetaan aiheellisella tavalla huomioon, kun neuvosto vahvistaa yhteisiä kantoja, joissa määritellään unionin suhtautuminen tiettyyn kysymykseen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti.

2. Valiokunta voi komission tai neuvoston pyynnöstä päättää pitää kokouksensa poikkeuksellisesti suljetuin ovin.

3. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 39 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu keskustelu käydään tämän työjärjestyksen 37 artiklan 2, 3 ja 4 kohdassa vahvistettujen yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti.

*106 artikla*

### Euroopan parlamentin kuuleminen poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä rikosasioissa koskevissa asioissa

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 34 artiklan 2 kohdan b—d alakohdassa tarkoitettu Euroopan parlamentin kuuleminen toteutetaan tämän työjärjestyksen 58, 60, 61, 63, 63 a, 64 ja 67 artiklan mukaisesti.

Ehdotuksen käsittely otetaan tarvittaessa viimeistään sen täysistunnon esityslistalle, joka pidetään välittömästi ennen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 39 artiklan 1 kohdan mukaisesti vahvistetun määräajan umpeutumista.

Kun parlamenttia kuullaan Europolin johtajan ja hallintoneuvoston nimittämistä koskevasta ehdotuksesta neuvoston päätökseksi, sovelletaan 35 artiklaa tarvittavin muutoksin.

*107 artikla*

### Suositukset poliisiyhteistyöstä ja oikeudellisesta yhteistyöstä rikosasioissa

1. Poliisiyhteistyöhön ja oikeudelliseen yhteistyöhön rikosasioissa liittyvistä asioista vastaava valiokunta voi laatia Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastoon kuuluvaa alaa koskevia suosituksia neuvostolle saatuaan valtuudet puheenjohtajakokoukselta tai 49 artiklan mukaisen ehdotuksen perusteella.

2. Kiireellisissä tapauksissa puhemies voi antaa 1 kohdan mukaiset valtuudet. Puhemies voi myös antaa valiokunnalle luvan kiireellisen kokouksen pitämiseen.

3. Tällä tavoin laaditut suositukset otetaan seuraavan istuntojakson esityslistalle. Edellä 104 artiklan 4 kohtaa sovelletaan tarvittavin muutoksin.

*(Katso myös 49 artiklan tulkinta.)*

LUKU XIII

## JÄSENVALTION RIKKOESSA PERUSTAVANLAATUISIA PERIAATTEITA

*108 artikla*

### Rikkomuksen toteaminen

1. Parlamentti voi asiasta vastaavan valiokunnan 163 artiklan nojalla laatiman erityisen mietinnön perusteella

a) äänestää perustellusta ehdotuksesta, jossa neuvostoa kehotetaan toimimaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti;

b) äänestää ehdotuksesta, jossa komissiota tai jäsenvaltioita kehotetaan esittämään Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 7 artiklan 2 kohdan mukainen ehdotus;

c) äänestää ehdotuksesta, jossa neuvostoa kehotetaan toimimaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 7 artiklan 3 kohdan tai myöhemmin 7 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

2. Parlamentille on ilmoitettava kaikista neuvoston parlamentille esittämistä pyynnöistä antaa puoltava lausunto ehdo-

tuksesta, joka on esitetty Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 7 artiklan 1 ja 2 kohdan mukaisesti, yhdessä jäsenvaltion esittämien huomautusten kanssa. Kiireellisiä ja perusteluja tapauksia lukuun ottamatta parlamentti tekee päätöksensä asiasta vastaavan valiokunnan ehdotuksesta.

3. Edellä 1 ja 2 kohdan nojalla tehdyt päätökset edellyttävät kahden kolmasosan enemmistöä annetuista äänistä ja parlamentin jäsenten enemmistön kannatusta.

4. Asiasta vastaava valiokunta voi lisäksi antaa päätöslauselmaesityksen, kun parlamenttia pyydetään antamaan puoltava lausunto 2 kohdan mukaisesti. Päätöslauselmaesityksessä esitetään parlamentin näkemykset jäsenvaltion vakavasta rikkomuksesta ja asianmukaisista seuraamuksista ja perusteet niiden muuttamiselle tai peruuttamiselle myöhemmin.

5. Asiasta vastaava valiokunta varmistaa, että parlamentille annetaan yksityiskohtaiset tiedot ja sitä kuullaan tarvittaessa kaikista sen 3 kohdan mukaisesti antamaa puoltavaa lausuntoa seuraavista jatkotoimista. Neuvostoa pyydetään ilmoittamaan asiassa tapahtuneesta kehityksestä. Parlamentti voi hyväksyä neuvostolle annettavia suosituksia asiasta vastaavan valiokunnan ehdotuksesta, joka on laadittu puheenjohtajakokouksen luvalla.

## LUKU XIV

## TIIVIIMPI YHTEISTYÖ

*109 artikla*

### Parlamentissa sovellettavat menettelyt

1. Puhemies lähettää asiasta vastaavan valiokunnan käsiteltäväksi jäsenvaltioiden pyynnöt tai komission ehdotukset, joiden tarkoituksena on toteuttaa tiiviimpää yhteistyötä jäsenvaltioiden välillä, sekä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 40 a artiklan 2 kohdan mukaiset parlamentin kuulemispyynnöt. Tällöin sovelletaan tarvittaessa 60 ja 63—72 sekä 86 artiklan määräyksiä.

2. Asiasta vastaava valiokunta tarkistaa ehdotuksen yhdenmukaisuuden EY:n perustamissopimuksen 11 artiklan ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 27 a, 27 b, 40, 43, 44 ja 44 a artiklan kanssa.

3. Käsitellessään tiiviimmän yhteistyön piirissä tehtyjä säädösehdotuksia parlamentti noudattaa samoja menettelyjä kuin tiiviimpään yhteistyöhön kuulumattomien ehdotusten käsittelyssä.

## LUKU XV

## PARLAMENTIN KÄSITTELYJÄRJESTYS

*110 artikla*

### Esityslistaluonnos

1. Ennen jokaista istuntojaksoa puheenjohtajakokous laatii esityslistaluonnoksen valiokuntien puheenjohtajakokouksen suositusten pohjalta, ottaen samalla huomioon 57 artiklan mukaisesti hyväksytyn vuotuisen lainsäädäntöohjelman.

Komissio ja neuvosto voivat puhemiehen kutsusta osallistua puheenjohtajakokouksen keskusteluihin esityslistaluonnoksesta.

2. Esityslistaluonnoksessa voidaan ilmoittaa äänestysajat yksittäisille käsiteltävänä oleville asioille.

3. 50 artiklan mukaisille, ihmisoikeuksien sekä demokratian ja oikeusvaltion periaatteiden loukkauksia koskevista tapauksista käytäville keskusteluille voidaan varata yksi tai kaksi jaksoa, yhteensä kuitenkin enintään tunti.

4. Lopullinen esityslistaluonnos jaetaan jäsenille vähintään kolme tuntia ennen istuntojakson alkua.

*110 a artikla*

### Menettely täysistunnossa ilman tarkistuksia ja keskustelua

1. Lainsäädäntöehdotus (ensimmäinen käsittely) ja muu kuin lainsäädäntöä koskeva päätöslauselmaesitys, joka on hyväksytty valiokunnassa siten, että vähemmän kuin yksi kymmenesosa valiokunnan jäsenistä on äänestänyt sitä vastaan, otetaan parlamentin esityslistaluonnokseen äänestettäväksi ilman tarkistuksia.

Asiasta äänestetään vain kerran, elleivät poliittiset ryhmät tai yksittäiset jäsenet, yhteenlaskettuina yksi kymmenesosa parlamentin jäsenistä, ole ennen lopullisen esityslistaluonnoksen laatimista esittäneet kirjallista pyyntöä saada jättää tarkistuksia. Tällöin puhemies asettaa määräajan tarkistusten jättämiselle.

2. Lopulliseen esityslistaluonnokseen otetuista asioista, joista äänestään ilman tarkistuksia, ei myöskään keskustella, ellei parlamentti puheenjohtajakokouksen ehdotuksesta tai poliittisen ryhmän taikka vähintään kolmenkymmenenkahden jäsenen pyynnöstä toisin päätä hyväksyessään esityslistan istuntojakson alkaessa.

3. Istuntojakson lopullista esityslistaluonnosta laatiessaan puheenjohtajakokous voi ehdottaa muita asioita otettavaksi esityslistalle ilman tarkistuksia tai keskustelua. Hyväksyessään esityslistan parlamentti ei voi hyväksyä mitään tällaisia ehdotuksia, jos poliittinen ryhmä tai vähintään kolmekymmentäkaksi jäsentä on jättänyt kirjallisen vastalauseen vähintään tuntia ennen istuntojakson avaamista.

4. Kun asia käsitellään ilman keskustelua, esittelijä tai asiasta vastaavan valiokunnan puheenjohtaja voi käyttää enintään kahden minuutin pituisen puheenvuoron juuri ennen äänestystä.

*111 artikla*

**Esityslistan hyväksyminen ja muuttaminen**

1. Parlamentti päättää lopullisesta esityslistaluonnoksesta kunkin istuntojakson alussa. Valiokunta, poliittinen ryhmä tai vähintään kolmekymmentäkaksi jäsentä voi ehdottaa muutoksia. Ehdotukset on toimitettava puhemiehelle vähintään tunti ennen istuntojakson avaamista. Puhemies voi antaa puheenvuoron ehdotuksen laatijalle, yhdelle ehdotusta kannattavalle ja yhdelle ehdotusta vastustavalle puhujalle. Puheaika on enintään yksi minuutti.

2. Esityslistaa ei voida muuttaa sen jälkeen kun se on hyväksytty, paitsi 112 ja 143—147 artiklan mukaisesti tai puhemiehen ehdotuksesta.

Jos menettelyä koskeva ehdotus esityslistan muuttamiseksi hylätään, sitä ei saa esittää uudelleen saman istuntojakson aikana.

3. Ennen istunnon päättämistä puhemies ilmoittaa seuraavan istunnon ajankohdan ja esityslistan.

*111 a artikla*

**Ylimääräinen keskustelu**

1. Poliittinen ryhmä tai vähintään kolmekymmentäkaksi jäsentä voi pyytää, että parlamentin esityslistalle otetaan ylimääräinen keskustelu Euroopan unionin politiikkaan liittyvästä tärkeästä aiheesta. Yleensä istuntojakson aikana järjestetään vain yksi ylimääräinen keskustelu.

2. Pyyntö on toimitettava puhemiehelle kirjallisesti vähintään kolme tuntia ennen sen istuntojakson avaamista, jonka aikana ylimääräinen keskustelu on määrä käydä. Pyynnöstä äänestetään istuntojakson alussa esityslistaa hyväksyttäessä.

3. Jos tapahtumat antavat siihen aihetta, puhemies voi poliittisten ryhmien puheenjohtajia kuultuaan ehdottaa ylimääräisen keskustelun järjestämistä senkin jälkeen, kun istuntojakson esityslista on hyväksytty. Pyynnöstä äänestetään istunnon alussa tai ennalta sovittujen äänestysten aikana, ja jäsenille ilmoitetaan asiasta vähintään tuntia aikaisemmin.

4. Puhemies päättää ajankohdan, jolloin keskustelu käydään. Keskustelun kokonaiskesto on enintään yksi tunti. Poliittisille ryhmille ja sitoutumattomille jäsenille myönnetään puheajat 120 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti.

5. Keskustelun päätteeksi ei hyväksytä päätöslauselmaa.

*112 artikla*

**Kiireellisyys**

1. Puhemies, valiokunta, poliittinen ryhmä, vähintään kolmekymmentäkaksi jäsentä, komissio tai neuvosto voi pyytää parlamentilta, että keskustelu ehdotuksesta, josta parlamenttia on kuultu 60 artiklan 1 kohdan mukaisesti, käydään kiireellisenä. Pyyntö on esitettävä kirjallisesti ja se on perusteltava.

2. Saatuaan kiireellistä käsittelyä koskevan pyynnön puhemies ilmoittaa siitä välittömästi parlamentille. Pyynnöstä äänestetään ilmoitusta seuraavan istunnon alussa edellyttäen, että ehdotus, jota pyyntö koskee, on jaettu virallisilla kielillä. Jos samasta aiheesta on esitetty useita kiireellistä käsittelyä koskevia pyyntöjä, kiireellisyyden hyväksyminen tai hylkääminen koskee kaikkia samaa aihetta koskevia pyyntöjä.

3. Ainoastaan pyynnön esittäjä, yksi pyyntöä kannattava ja yksi pyyntöä vastustava puhuja sekä asiasta vastaavan valiokunnan puheenjohtaja ja/tai esittelijä voivat käyttää enintään kolmen minuutin pituisen puheenvuoron ennen äänestystä.

4. Kiireellistä käsittelyä vaativat kysymykset ovat etusijalla ennen muita esityslistalla olevia asioita. Puhemies päättää keskustelun ja äänestyksen ajankohdan.

5. Kiireellinen keskustelu voidaan käydä ilman mietintöä tai poikkeuksellisesti asiasta vastaavan valiokunnan suullisen selvityksen pohjalta.

*113 artikla*

**Yhteiskeskustelu**

Samankaltaisia tai asiayhteydeltään toisiinsa liittyviä asioita voidaan milloin tahansa päättää käsitellä yhteiskeskustelussa.

*114 artikla*

Poistettu

*115 artikla*

**Määräajat**

Lukuun ottamatta 50 ja 112 artiklassa tarkoitettuja kiireellisiä tapauksia, keskustelua ja äänestystä ehdotuksesta ei saa aloittaa, ellei ehdotusta ole jaettu vähintään kaksikymmentäneljä tuntia aikaisemmin.

LUKU XVI

**YLEISIÄ SÄÄNTÖJÄ ISTUNTOJEN KULUSTA**

*116 artikla*

**Istuntosaliin pääsy**

1. Muilla kuin parlamentin jäsenillä, komission tai neuvoston jäsenillä, parlamentin pääsihteerillä, henkilökunnan jäsenillä, joiden tehtävät vaativat läsnäoloa istuntosalissa, sekä Euroopan unionin asiantuntijoilla tai virkamiehillä ei ole oikeutta päästä istuntosaliin.

2. Ainoastaan parlamentin puhemiehen tai pääsihteerin asianmukaisesti myöntämän luvan haltijoilla on oikeus päästä lehterille.

3. Lehteriltä istuntoa seuraavan yleisön on istuttava hiljaa paikoillaan. Vahtimestarit poistavat välittömästi lehteriltä henkilöt, jotka osoittavat suosiotaan tai paheksumistaan.

*117 artikla*

**Kielet**

1. Kaikki parlamentin asiakirjat laaditaan virallisilla kielillä.

2. Kaikilla jäsenillä on oikeus käyttää parlamentissa puheenvuoroja haluamallaan virallisella kielellä. Virallisella kielellä pidetyt puheenvuorot tulkataan simultaanisti muille virallisille kielille sekä kaikille puhemiehistön tarpeellisiksi katsomille kielille.

3. Valiokuntakokouksissa tulkkaus järjestetään niistä virallisista kielistä ja niihin virallisiin kieliin, joita kyseisen valiokunnan jäsenet ja varajäsenet käyttävät ja ovat pyytäneet.

*Jos äänestystuloksen julistamisen jälkeen todetaan, että eri kieliversioiden välillä on ristiriitaisuuksia, puhemies päättää julistetun äänestystuloksen pätevyydestä 138 artiklan 5 kohdan mukaisesti. Jos puhemies julistaa tuloksen päteväksi, hän päättää, mitä kieliversiota pidetään hyväksyttynä. Alkuperäistä versiota ei kuitenkaan voida ilman muuta pitää virallisena tekstinä, koska on tilanteita, joissa kaikki muut kielet poikkeavat alkuperäisestä tekstistä.*

*118 artikla*

**Asiakirjojen jakelu**

Parlamentin keskustelujen ja päätösten pohjana olevat asiakirjat painetaan ja jaetaan jäsenille. Luettelo kyseisistä asiakirjoista julkaistaan parlamentin istuntopöytäkirjassa.

Jäsenillä ja poliittisilla ryhmillä on suora yhteys parlamentin sisäiseen tietojärjestelmään, jossa he voivat tutkia — luottamuksellisia valmisteluasiakirjoja lukuun ottamatta — kaikkia valmisteluasiakirjoja (mietintöluonnoksia, suositusluonnoksia, lausuntoluonnoksia, työasiakirjoja ja valiokunnassa käsiteltäväksi jätettyjä tarkistuksia), sanotun kuitenkaan rajoittamatta ensimmäisen kohdan soveltamista.

*119 artikla*

**Puheenvuorojen myöntäminen ja niiden sisältö**

1. Jäsen ei saa käyttää puheenvuoroa, ellei puhemies ole sitä hänelle myöntänyt. Jäsenet puhuvat paikaltaan ja osoittavat puheenvuoronsa puhemiehelle. Puhemies voi pyytää puhujaa siirtymään puhujakorokkeelle.

2. Jos puhuja poikkeaa käsiteltävästä asiasta, puhemies kehottaa häntä palaamaan asiaan. Jos puhujaa on jo kahdesti saman keskustelun aikana kehotettu pysymään asiassa, puhemies voi kolmannella kerralla kieltää häntä käyttämästä puheenvuoroa kyseisestä asiasta käytävän keskustelun aikana.

3. Puhemies voi poistattaa istuntoselostuksista puheenvuorot, jotka on pidetty ilman myönnettyä puheenvuoroa tai joissa jäsenet ovat ylittäneet heille myönnetyn puheajan, sanotun kuitenkaan rajoittamatta puhemiehen muuta järjestyksenpidollista toimivaltaa.

4. Puhemiestä lukuun ottamatta kukaan ei saa keskeyttää puhujaa. Puheenvuoronsa aikana puhuja voi kuitenkin puhemiehen suostumuksella antaa toisen jäsenen, komission tai neuvoston esittää hänelle yksittäistä puheenvuoron kohtaa koskevan kysymyksen.

*120 artikla*

**Puheajan jakaminen**

1. Puheenjohtajakokous voi tehdä parlamentille ehdotuksen keskusteluun varatun puheajan jakamisesta. Parlamentti päättää ehdotuksesta ilman keskustelua.

2. Puheaika jaetaan seuraavien perusteiden mukaisesti:

a) ensimmäinen osa puheajasta jaetaan tasan kaikkien poliittisten ryhmien kesken;

b) jäljellä oleva puheaika jaetaan poliittisten ryhmien kesken niiden jäsenten kokonaismäärän mukaisessa suhteessa;

c) sitoutumattomille jäsenille myönnetään kokonaispuheaika, joka perustuu a ja b alakohdassa tarkoitettuun poliittisille ryhmille myönnettävään puheaikaan.

3. Jos useammalle esityslistan kohdalle myönnetään yhteinen kokonaispuheaika, poliittiset ryhmät ilmoittavat puhemiehelle, miten heidän puheaikansa jakautuu näiden kohtien kesken. Puhemies varmistaa, että puheaikoja noudatetaan.

4. Jäsen ei saa puhua yhtä minuuttia kauempaa istuntopöytäkirjoista, menettelyä koskevista pyynnöistä, muutoksista lopulliseen esityslistaluonnokseen tai esityslistaan.

5. Mietinnöstä käytävässä keskustelussa komissiolle ja neuvostolle myönnetään puheenvuoro yleensä heti sen jälkeen, kun esittelijä on esitellyt mietinnön. Kuitenkin keskusteltaessa komission ehdotuksesta puhemies myöntää puheenvuoron ensin komissiolle, jotta se voi esitellä lyhyesti ehdotuksensa, ja keskusteltaessa neuvoston esittämästä tekstistä puhemies voi myöntää puheenvuoron ensin neuvostolle. Tällöin seuraavan puheenvuoron käyttää esittelijä. Komissiolle ja neuvostolle voidaan myöntää uusi puheenvuoro erityisesti siksi, että ne voivat vastata parlamentin jäsenten kannanottoihin.

6. Puhemies pyrkii pääsemään yhteisymmärrykseen komission ja neuvoston kanssa niille myönnettävästä asianmukaisesta puheajasta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta EY:n perustamissopimuksen 197 artiklan määräysten soveltamista.

7. Jäsenet, jotka eivät ole osallistuneet keskusteluun, voivat enintään kerran istuntojakson aikana jättää kirjallisen lausuman, jonka pituus saa olla enintään 200 sanaa ja joka liitetään keskustelujen sanatarkkoihin istuntoselostuksiin.

*121 artikla*

**Puhujalista**

1. Puheenvuoroa pyytävien jäsenten nimet merkitään puhujalistaan pyyntöjen vastaanottamisjärjestyksessä.

2. Puhemies myöntää puheenvuorot varmistaen mahdollisuuksien mukaan sen, että eri poliittisia näkökantoja edustavat ja erikieliset puhujat saavat vuorotellen puheenvuoron.

3. Pyynnöstä voidaan kuitenkin antaa etusija asiasta vastaavan valiokunnan esittelijälle ja poliittisten ryhmien puheenjohtajille tai heidän varajäsenilleen, jotka haluavat puhua ryhmänsä puolesta.

4. Jäsen ei saa puhua kahta kertaa enempää samasta aiheesta, paitsi puhemiehen suostumuksella.

Asianomaisten valiokuntien puheenjohtajille ja esittelijöille voidaan kuitenkin myöntää heidän pyynnöstään puheenvuoro, jonka keston puhemies määrää.

*121 a artikla*

**Minuutin puheenvuorot**

Puhemies myöntää kunkin istuntojakson ensimmäisessä istunnossa enintään kolmenkymmenen minuutin ajan puheenvuo-

roja jäsenille, jotka haluavat kiinnittää parlamentin huomion poliittisesti tärkeään asiaan. Kullakin jäsenellä on käytettävissään enintään minuutin puheaika. Puhemies voi päättää, että myöhemmin saman istuntojakson aikana tätä tarkoitusta varten varataan toinen vastaava ajanjakso.

*122 artikla*

**Henkilökohtaiset lausumat**

1. Henkilökohtaisen lausuman antamista pyytävää jäsentä kuullaan käsiteltävänä olevasta esityslistan aiheesta käytävän keskustelun lopussa tai käsiteltäessä sen istunnon pöytäkirjan hyväksymistä, jota puheenvuoropyyntö koskee.

Jäsen ei saa puhua keskustelun kohteena olevasta aiheesta, vaan hänen on rajoituttava kiistämään hänestä keskustelun aikana esitettyjä huomautuksia tai hänen omikseen väitettyjä mielipiteitä tai korjaamaan omia kannanottojaan.

2. Henkilökohtainen lausuma saa kestää enintään kolme minuuttia, jollei parlamentti toisin päätä.

*123 artikla*

**Järjestyksenpito istuntosalissa**

1. Puhemies kehottaa istunnon aikana häiriötä aiheuttavaa jäsentä palaamaan järjestykseen.

2. Jos rikkomus toistuu, puhemies kehottaa uudelleen jäsentä palaamaan järjestykseen, ja asia merkitään istuntopöytäkirjaan.

3. Jos rikkomus yhä toistuu, puhemies voi poistaa jäsenen istuntosalista istunnon loppuajaksi. Pääsihteeri huolehtii parlamentin vahtimestareiden ja tarvittaessa turvallisuudesta vastaavan henkilökunnan avustuksella, että tähän järjestyksenpidolliseen toimenpiteeseen ryhdytään välittömästi.

*124 artikla*

**Jäsenten poistaminen istuntosalista**

1. Annettuaan virallisen huomautuksen puhemies voi vakavissa järjestyshäiriötapauksissa tai jos parlamentin toimintaa häiritään joko välittömästi tai viimeistään seuraavalla istuntojaksolla ehdottaa parlamentille varoituksen antamista, johon ilman eri toimenpiteitä liittyy istuntosalista poistaminen välittömästi sekä kahdesta viiteen päivään kestävä istunnoista pidättäminen.

2. Parlamentti päättää kyseiseen järjestyksenpidolliseen toimenpiteeseen ryhtymisestä puhemiehen päättämänä ajankohtana, joka voi olla istunto, jonka aikana järjestystä on häiritty, tai jos parlamentin toimintaa on häiritty istuntosalin ulkopuolella, ajankohta, jolloin asiasta on ilmoitettu puhemiehelle, tai joka tapauksessa viimeistään seuraava istuntojakso. Asianomaisella jäsenellä on oikeus tulla kuulluksi parlamentissa ennen äänestystä. Hänellä on enintään viisi minuuttia puheaikaa.

3. Esitetystä järjestyksenpidollisesta toimenpiteestä toimitetaan koneäänestys ilman keskustelua. Työjärjestyksen 126 artiklan 3 kohdan ja 134 artiklan 1 kohdan mukaiset pyynnöt eivät ole sallittuja.

*125 artikla*

**Häiriöt**

Jos parlamentissa esiintyvä häiriö uhkaa olla haitaksi parlamentin työskentelylle, puhemies päättää istunnon tai keskeyttää sen määräajaksi järjestyksen palauttamiseksi. Jos puhemies ei saa itseään kuulluksi, hän poistuu puhemiehen paikalta, jolloin istunto keskeytyy. Puhemies kutsuu istunnon uudelleen koolle.

LUKU XVII

## PÄÄTÖSVALTAISUUS JA ÄÄNESTÄMINEN

*126 artikla*

**Päätösvaltaisuus**

1. Parlamentti voi läsnä olevien jäsenten lukumäärästä riippumatta käsitellä asioita, päättää esityslistasta ja hyväksyä istuntopöytäkirjan.

2. Parlamentti on päätösvaltainen, kun yksi kolmasosa parlamentin jäsenistä on läsnä istuntosalissa.

3. Äänestykset ovat päteviä äänestäjien lukumäärästä riippumatta, jollei puhemies vähintään kolmenkymmenenkahden jäsenen ennen äänestyksen aloittamista esittämästä pyynnöstä

totea, että parlamentti ei ole päätösvaltainen. Jos äänestys osoittaa, että parlamentti ei ole päätösvaltainen, otetaan äänestys seuraavan istunnon esityslistalle.

*Päätösvaltaisuuden toteamispyynnön voi esittää ainoastaan vähintään kolmekymmentäkaksi jäsentä. Poliittisen ryhmän puolesta esitettyä pyyntöä ei oteta käsiteltäväksi.*

*Äänestystulosta todettaessa on 2 kohdan mukaisesti laskettava mukaan kaikki istuntosalissa läsnä olevat ja 4 kohdan mukaisesti kaikki päätösvaltaisuuden toteamista pyytäneet jäsenet. Koneäänestysjärjestelmää ei voida käyttää tähän tarkoitukseen. Istuntosalin ovia ei saa sulkea.*

*Jos päätösvaltaisuuteen vaadittava määrä jäseniä ei ole läsnä, puhemies ei julista äänestystulosta vaan toteaa, että parlamentti ei ole päätösvaltainen.*

*3 kohdan viimeistä virkettä ei sovelleta äänestettäessä menettelyä koskevista esityksistä vaan ainoastaan varsinaisesta asiasta äänestettäessä.*

4. Päätösvaltaisuuden toteamista pyytäneet jäsenet lasketaan läsnä oleviksi 2 kohdan mukaisesti, vaikka he eivät enää olisikaan istuntosalissa.

5. Jos läsnä on vähemmän kuin kolmekymmentäkaksi jäsentä, puhemies voi todeta, että parlamentti ei ole päätösvaltainen.

*127 artikla*

**Äänestysmenettely**

1. Mietintöihin sovelletaan seuraavaa äänestysmenettelyä:

a) ensiksi äänestetään mahdollisista tarkistuksista ehdotukseen, jota asiasta vastaavan valiokunnan mietintö käsittelee,

b) seuraavaksi äänestetään mahdollisesti muutetusta ehdotuksesta kokonaisuudessaan,

c) tämän jälkeen äänestetään tarkistuksista päätöslauselmaesitykseen tai luonnokseen lainsäädäntöpäätöslauselmaksi,

d) lopuksi äänestetään päätöslauselmaesityksestä tai luonnoksesta lainsäädäntöpäätöslauselmaksi kokonaisuudessaan (lopullinen äänestys).

Parlamentti ei äänestä mietinnön perusteluista.

2. Toisiin käsittelyihin sovelletaan seuraavaa menettelyä:

a) jos ei ole tehty ehdotusta neuvoston yhteisen kannan hylkäämiseksi tai tarkistamiseksi, yhteinen kanta katsotaan hyväksytyksi 78 artiklan mukaisesti;

b) yhteisen kannan hylkäämistä koskevasta ehdotuksesta äänestetään ennen mahdollisia tarkistuksia (katso 79 artiklan 1 kohta);

c) jos yhteiseen kantaan on esitetty useita tarkistuksia, niistä äänestetään 130 artiklan mukaisessa järjestyksessä;

d) jos parlamentti on äänestänyt yhteisen kannan tarkistamisesta, voidaan ehdotuksesta kokonaisuudessaan äänestää ainoastaan 79 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

3. Edellä 83 artiklassa määrättyä menettelyä sovelletaan kolmanteen käsittelyyn.

4. Äänestettäessä lainsäädäntöteksteistä sekä päätöslauselmaesityksistä, jotka eivät liity lainsäädäntöön, keskeiset osat käsitellään ennen johdanto-osan viitteitä ja kappaleita. Tarkistukset raukeavat, jos ne ovat aiempaan äänestykseen nähden ristiriitaisia.

5. Äänestyksen yhteydessä saa puheenvuoron käyttää ainoastaan esittelijä tuodakseen julki valiokuntansa kannan äänestettäviin tarkistuksiin.

*128 artikla*

**Tasan menevät äänestykset**

1. Äänten mennessä tasan 127 artiklan 1 kohdan b tai d alakohdan mukaisesti toimitetussa äänestyksessä, ehdotus palautetaan kokonaisuudessaan valiokuntaan. Samaa menettelyä sovelletaan myös 6 a ja 7 artiklan mukaisiin äänestyksiin sekä 152 artiklan ja 168 artiklan mukaisiin lopullisiin äänestyksiin siten, että kahden viimeksi mainitun artiklan osalta asia palautetaan puheenjohtajakokouksen käsiteltäväksi.

2. Äänten mennessä tasan äänestettäessä esityslistasta kokonaisuudessaan (111 artikla), pöytäkirjasta kokonaisuudessaan (148 artikla) tai 131 artiklan mukaisesti kohta kohdalta äänestettävästä ehdotuksesta, ehdotus katsotaan hyväksytyksi.

3. Kaikissa muissa tapauksissa teksti tai ehdotus katsotaan hylätyksi äänten mennessä tasan, sanotun kuitenkaan rajoittamatta määräenemmistöä edellyttävien artiklojen soveltamista.

*129 artikla*

**Äänestysperiaatteet**

1. Mietinnöstä äänestetään asiasta vastaavan valiokunnan suosituksen perusteella. Valiokunta voi antaa tehtävän puheenjohtajalleen ja esittelijälleen.

2. Valiokunta voi suositella, että kaikista tai useista tarkistuksista äänestetään yhtenä ryhmänä ja että ne joko hyväksytään, hylätään tai mitätöidään.

Valiokunta voi myös ehdottaa kompromissitarkistuksia.

3. Jos asiasta vastaava valiokunta suosittelee äänestystä yhtenä ryhmänä, tarkistuksista äänestetään yhtenä ryhmänä ja ensin.

4. Jos asiasta vastaava valiokunta ehdottaa kompromissitarkistusta, siitä äänestetään ensin.

5. Tarkistuksista, joista on pyydetty nimenhuutoäänestystä, toimitetaan erillinen äänestys.

6. Kohta kohdalta -äänestystä ei voida toimittaa äänestettäessä tarkistuksista yhtenä ryhmänä tai äänestettäessä kompromissitarkistuksesta.

*130 artikla*

**Tarkistuksia koskeva äänestysjärjestys**

1. Tarkistukset ovat etusijalla siihen tekstiin nähden, jota ne koskevat, ja niistä äänestetään ennen kyseistä tekstiä.

2. Jos käsiteltäväksi on jätetty yksi tai useampi toisensa poissulkeva tarkistus samaan tekstin osaan, tarkistus, joka poikkeaa eniten alkuperäisestä tekstistä, on etusijalla, ja siitä äänestetään ensin. Jos se hyväksytään, muut tarkistukset katsotaan hylätyiksi. Jos se hylätään, äänestetään järjestyksessä seuraavana olevasta tarkistuksesta ja vastaavasti jokaisesta jäljellä olevasta tarkistuksesta. Jos äänestysjärjestyksestä on epäselvyyttä, puhemies päättää siitä. Jos kaikki tarkistukset hylätään, alkuperäinen teksti katsotaan hyväksytyksi, ellei asetetun määräajan kuluessa ole pyydetty erillistä äänestystä.

3. Puhemies voi äänestyttää ensin alkuperäisestä tekstistä tai alkuperäisestä tekstistä vähiten poikkeavasta tarkistuksesta ennen alkuperäisestä tekstistä eniten poikkeavaa tarkistusta. Jos jompikumpi näistä tarkistuksista saa enemmistön kannatuksen, muut samaa tekstiä koskevat tarkistukset raukeavat.

4. Puhemiehen ehdotuksesta voidaan poikkeuksellisesti äänestää keskustelun päättymisen jälkeen käsiteltäväksi jätetyistä tarkistuksista, jos ne ovat kompromissitarkistuksia tai jos on kyse teknisistä ongelmista. Puhemiehen on pyydettävä parlamentin suostumus näistä tarkistuksista toimitettavaan äänestykseen.

*Puhemies päättää 140 artiklan 3 kohdan mukaisesti siitä, otetaanko tarkistukset käsiteltäväksi. Puhemies päättää 130 artiklan 4 kohdan mukaisesti keskustelun päättymisen jälkeen jätettyjen kompromissitarkistusten hyväksyttävyydestä tapauskohtaisesti sen perusteella, ovatko tarkistukset luonteeltaan kompromisseja.*

*Käsiteltäväksi ottamista koskevaa päätöstä tehtäessä voidaan soveltaa seuraavia yleisiä arviointiperusteita:*

— *kompromissitarkistukset eivät yleensä saa liittyä sellaisiin tekstin osiin, joihin ei ole esitetty tarkistuksia ennen tarkistusten jättämisen määräajan päättymistä,*

— *kompromissitarkistuksia jättävät käsiteltäväksi yleensä poliittiset ryhmät, asianomaisten valiokuntien puheenjohtajat tai esittelijät tai muiden tarkistusten laatijat,*

— *kompromissitarkistukset johtavat yleensä muiden samaa tekstikohtaa koskevien tarkistusten peruuttamiseen.*

*Ainoastaan puhemies voi ehdottaa, että kompromissitarkistus otetaan huomioon. Jotta kompromissitarkistuksesta voidaan äänestää, puhemiehen on saatava parlamentin suostumus tähän. Puhemies tiedustelee, vastustaako joku äänestyksen toimittamista. Jos äänestystä vastustetaan, parlamentti päättää asiasta annettujen äänten enemmistöllä.*

5. Jos asiasta vastaava valiokunta on jättänyt käsiteltäviksi joukon tarkistuksia tekstiin, jota mietintö koskee, puhemies äänestyttää niistä yhtenä ryhmänä, jollei poliittinen ryhmä tai vähintään kolmekymmentäkaksi jäsentä ole pyytänyt erillistä äänestystä tai jollei muita tarkistuksia ole jätetty käsiteltäviksi.

6. Puhemies voi äänestyttää muista tarkistuksista yhtenä ryhmänä, jos ne täydentävät toisiaan. Siinä tapauksessa hän noudattaa 5 kohdassa määrättyä menettelyä. Tällaisten tarkistusten laatijat voivat ehdottaa äänestystä yhtenä ryhmänä tapauksissa, joissa tarkistukset ovat toisiaan täydentäviä.

7. Puhemies voi tarkistuksen hyväksymisen tai hylkäämisen jälkeen päättää, että useista muista samansisältöisistä tai samaa tarkoitusta varten esitetyistä tarkistuksista äänestetään yhtenä ryhmänä. Puhemies voi pyytää parlamentin suostumuksen tähän etukäteen.

Tällainen tarkistusten ryhmä voi koskea alkuperäisen tekstin eri osia.

8. Kun eri jäsenet ovat esittäneet identtisiä tarkistuksia, niistä äänestetään yhtenä tarkistuksena.

*130 a artikla*

**Täysistuntotarkistusten käsittely valiokunnassa**

Kun täysistunnon käsiteltäväksi jätettyyn mietintöön on esitetty enemmän kuin viisikymmentä tarkistusta, puhemies voi asiasta vastaavan valiokunnan puheenjohtajaa kuultuaan pyytää tätä valiokuntaa kokoontumaan tarkistusten käsittelemiseksi. Jos tarkistus ei tässä vaiheessa saa valiokunnan jäsenten yhden kymmenesosan kannatusta, siitä ei voida äänestää täysistunnossa.

*131 artikla*

**Kohta kohdalta -äänestys**

1. Poliittinen ryhmä tai vähintään kolmekymmentäkaksi jäsentä voi pyytää kohta kohdalta -äänestystä, jos äänestettävä teksti sisältää vähintään kaksi säännöstä tai viittauksia vähintään kahteen aiheeseen tai se voidaan jakaa vähintään kahteen erilliseen osaan, joista jokaisella on oma merkityksensä ja normatiivinen arvonsa.

2. Kohta kohdalta -äänestystä koskeva pyyntö on esitettävä äänestystä edeltävänä iltana, jollei puhemies aseta muuta määräaikaa. Puhemies päättää pyynnön hyväksymisestä.

*132 artikla*

**Äänestysoikeus**

Äänestysoikeus on henkilökohtainen.

Jäsenet antavat äänensä kukin erikseen ja henkilökohtaisesti.

*Tämän artiklan rikkominen on 124 artiklan 1 kohdan mukainen vakava järjestyshäiriö, jonka oikeudelliset seuraamukset esitetään kyseisessä artiklassa.*

*133 artikla*

**Äänestäminen**

1. Tavallisesti parlamentissa äänestetään kättä nostamalla.

2. Jos puhemies päättää, että äänestyksen tulos on epäselvä, asiasta äänestetään uudelleen koneäänestyksessä, tai jos kyseinen järjestelmä on epäkunnossa, seisomaan nousten.

3. Äänestystulos kirjataan.

*134 artikla*

**Äänestys nimenhuudon mukaan**

1. Työjärjestyksen 33 artiklan 4 kohdan ja 34 artiklan 5 kohdan mukaisten tapausten lisäksi nimenhuutoäänestys suoritetaan, kun poliittinen ryhmä tai vähintään kolmekymmentäkaksi jäsentä pyytää sitä kirjallisesti äänestystä edeltävänä iltana, jollei puhemies aseta muuta määräaikaa.

2. Nimenhuuto suoritetaan aakkosjärjestyksessä ja äänestyksen aloittava jäsen ratkaistaan arvalla. Puhemies äänestää viimeisenä.

Äänestys tapahtuu siten, että jäsen sanoo kuuluvalla äänellä ”puolesta”, ”vastaan” tai ”tyhjää”. Laskettaessa, onko esitys hyväksytty vai hylätty, huomioon otetaan ainoastaan puolesta ja vastaan annetut äänet. Puhemies toteaa äänestystuloksen ja julistaa sen.

Äänestystulos merkitään istuntopöytäkirjaan ryhmittäin jäsenten nimien mukaisessa aakkosjärjestyksessä. Siihen merkitään myös jokaisen jäsenen äänestyskäyttäytyminen.

*135 artikla*

**Koneäänestys**

1. Puhemies voi milloin tahansa päättää, että 133, 134 ja 136 artiklassa tarkoitetut äänestykset toimitetaan koneäänestyksenä.

Jos koneäänestystä ei teknisistä syistä voida toimittaa, äänestys toimitetaan 133 artiklan, 134 artiklan 2 kohdan tai 136 artiklan mukaisesti.

Puhemiehistö antaa ohjeet äänestyskoneen käytöstä.

2. Toimitettaessa koneäänestys äänestystulos merkitään pöytäkirjaan ainoastaan lukuina.

Jos kuitenkin on pyydetty 134 artiklan 1 kohdan mukaista nimenhuutoäänestystä, äänestystulos merkitään istuntopöytäkirjaan ryhmittäin jäsenten nimien mukaisessa aakkosjärjestyksessä.

3. Jos läsnä olevien jäsenten enemmistö sitä pyytää, toimitetaan nimenhuutoäänestys 134 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettua järjestelmää voidaan käyttää enemmistön toteamiseen.

*136 artikla*

**Salainen äänestys**

1. Nimitysten yhteydessä äänestys toimitetaan salaisena äänestyksenä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 13 artiklan 1 kohdan, 152 artiklan 1 kohdan ja 157 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan soveltamista.

Äänestystulosta laskettaessa otetaan huomioon ainoastaan sellaiset äänestysliput, joissa on ehdokkaana olevan jäsenen nimi.

2. Äänestys voidaan toimittaa salaisena äänestyksenä myös, jos vähintään yksi viidesosa parlamentin jäsenistä sitä pyytää. Pyyntö on esitettävä ennen äänestyksen aloittamista.

3. Salaista äänestystä koskeva pyyntö on etusijalla nimenhuutoäänestystä koskevaan pyyntöön nähden.

4. Kahdesta kuuteen arvalla valittua jäsentä laskee salaisessa äänestyksessä annetut äänet.

Ehdokkaat eivät saa toimia ääntenlaskijoina tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa äänestyksissä.

*Salaiseen äänestykseen osallistuneiden jäsenten nimet merkitään sen istunnon pöytäkirjaan, jossa äänestys toimitettiin.*

*137 artikla*

**Äänestysselitykset**

1. Yleiskeskustelun päätyttyä jäsen voi antaa enintään yhden minuutin pituisen suullisen selityksen lopullisesta äänestyksestä tai enintään 200 sanan pituisen kirjallisen selityksen, joka kirjataan sanatarkkoihin istuntoselostuksiin.

Poliittinen ryhmä voi antaa enintään kahden minuutin pituisen äänestysselityksen.

Äänestysselityksiä koskevia pyyntöjä ei hyväksytä ensimmäisen äänestysselityksen alettua.

*Äänestysselitykset sallitaan kaikista parlamentin käsiteltäväksi jätetyistä aiheista toimitetuista lopullisista äänestyksistä. Ilmaisu "lopullinen äänestys" ei rajaa äänestystyyppiä, vaan se tarkoittaa käsiteltävästä kohdasta toimitettavaa viimeistä äänestystä.*

2. Äänestysselityksiä ei sallita menettelyjä koskevien äänestysten yhteydessä.

3. Kun komission ehdotus tai mietintö on otettu parlamentin esityslistalle 110 a artiklan mukaisesti, jäsenet voivat antaa kirjallisia äänestysselityksiä 1 kohdan mukaisesti.

*Suullisten tai kirjallisten äänestysselitysten on liityttävä välittömästi äänestyksen kohteena olevaan ehdotukseen.*

*138 artikla*

**Äänestystä koskevat epäselvyydet**

1. Puhemies julistaa äänestykset alkaneiksi ja päättyneiksi.

2. Puhemiehen julistettua äänestyksen alkaneeksi kukaan muu kuin puhemies ei saa käyttää puheenvuoroa, ennen kuin äänestys on julistettu päättyneeksi.

3. Puhemiehen julistettua äänestyksen päättyneeksi voidaan käyttää työjärjestyksen noudattamista koskevia puheenvuoroja, joissa on kyse äänestyksen pätevyydestä.

4. Kun kädennostoäänestyksen tulos on julistettu, jäsen voi pyytää tuloksen tarkistamista koneäänestyksessä.

5. Puhemies päättää julistetun tuloksen pätevyydestä. Puhemiehen päätös on lopullinen.

*139 artikla*

**Tarkistusten jättäminen ja esittely**

1. Jokainen jäsen voi jättää tarkistuksia asiasta vastaavan valiokunnan käsiteltäväksi.

Asiasta vastaava valiokunta, poliittinen ryhmä tai vähintään kolmekymmentäkaksi jäsentä voi jättää tarkistuksia parlamentin käsiteltäväksi.

Tarkistukset jätetään käsiteltäväksi kirjallisesti ja laatijoidensa allekirjoittamina.

Työjärjestyksen 60 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin lainsäädännöllisiin asiakirjoihin esitettyihin tarkistuksiin voidaan liittää lyhyet perustelut. Tarkistuksen laatija vastaa perusteluista eikä niistä äänestetä.

2. Jollei 140 artiklassa määrätyistä rajoituksista muuta johdu, tarkistuksella voidaan pyrkiä muuttamaan mitä tahansa tekstin osaa, ja se voi koskea sanojen tai lukujen poistamista, lisäämistä tai korvaamista.

*Tässä ja 140 artiklassa tekstillä tarkoitetaan päätöslauselmaesitystä/luonnosta lainsäädäntöpäätöslauselmaksi, päätösehdotusta tai komission ehdotusta kokonaisuudessaan.*

3. Puhemies asettaa määräajan tarkistusten jättämiselle.

4. Tarkistuksen laatija tai laatijan sijaisekseen nimeämä jäsen voi esitellä tarkistuksen keskustelun aikana.

5. Jos tarkistuksen laatija peruu tarkistuksensa, se raukeaa, jollei toinen jäsen ota tarkistusta välittömästi nimiinsä.

6. Tarkistuksista voidaan äänestää vasta sen jälkeen, kun ne on painettu ja jaettu kaikilla virallisilla kielillä, jollei parlamentti toisin päätä. Parlamentti ei voi tehdä tällaista päätöstä, jos vähintään kolmekymmentäkaksi jäsentä sitä vastustaa.

*Valiokunnassa esitetyistä suullisista tarkistuksista voidaan äänestää, jollei joku valiokunnan jäsenistä sitä vastusta.*

*140 artikla*

**Tarkistusten ottaminen käsiteltäväksi**

1. Tarkistusta ei oteta käsiteltäväksi, jos

a) se ei suoranaisesti liity ehdotukseen, jota sillä pyritään muuttamaan;

b) sen tarkoituksena on poistaa tai korvata teksti kokonaisuudessaan;

c) sen tarkoituksena on muuttaa useampaa kuin yhtä tekstin artiklaa tai kohtaa; tämä määräys ei koske kompromissitarkistuksia eikä tarkistuksia, joilla pyritään muuttamaan tietty sanamuoto samalla tavoin koko tekstissä;

d) on todettu, että vähintään yhden virallisen kielen sanamuoto ei edellytä tarkistusta tekstiin, jota tarkistuksella pyritään muuttamaan; tällöin puhemies etsii asianomaisten kanssa sopivan kielellisen ratkaisun asiaan.

2. Tarkistus raukeaa, jos se on ristiriidassa tekstistä saman äänestyksen aikana tehtyjen aikaisempien päätösten kanssa.

3. Puhemies päättää tarkistusten ottamisesta käsiteltäväksi.

*Puhemiehen 3 kohdan mukainen tarkistusten käsiteltäväksi ottamista koskeva päätös ei perustu ainoastaan tämän artiklan 1 ja 2 kohdan määräyksiin vaan työjärjestyksen määräyksiin yleensä.*

4. Poliittinen ryhmä voi jättää vaihtoehtoisen päätöslauselmaesityksen valiokunnan mietintöön sisältyvälle päätöslauselmaesitykselle, joka ei liity lainsäädäntöön.

Tällöin ryhmä ei saa jättää tarkistuksia asiasta vastaavan valiokunnan päätöslauselmaesitykseen. Poliittisen ryhmän päätöslauselmaesitys ei saa olla pidempi kuin valiokunnan päätöslauselmaesitys. Vaihtoehtoisesta päätöslauselmaesityksestä äänestetään parlamentissa vain kerran ilman tarkistuksia.

LUKU XVIII

**MENETTELYÄ KOSKEVAT PUHEENVUOROT**

*141 artikla*

**Menettelyä koskevat esitykset**

1. Seuraavat menettelyä koskevat esitykset ovat etusijalla muihin puheenvuoropyyntöihin nähden:

a) esitys siitä, että asiaa ei oteta käsiteltäväksi (143 artikla);

b) esitys valiokuntakäsittelyyn palauttamisesta (144 artikla);

c) esitys keskustelun päättämisestä (145 artikla);

d) esitys keskustelun ja äänestyksen lykkäämisestä (146 artikla);

e) esitys istunnon keskeyttämisestä tai päättämisestä (147 artikla).

Esityksen tekijän lisäksi ainoastaan yksi puhuja esityksen puolesta ja yksi puhuja esitystä vastaan sekä asiasta vastaavan valiokunnan puheenjohtaja tai esittelijä voi käyttää näitä esityksiä koskevan puheenvuoron.

2. Puheaika on enintään yksi minuutti.

*142 artikla*

**Työjärjestyspuheenvuorot**

1. Jäsenelle voidaan myöntää puheenvuoro, kun hän haluaa kiinnittää puhemiehen huomion parlamentin työjärjestyksen määräysten rikkomiseen. Jäsenen on puheenvuoronsa alussa mainittava artikla, johon hän viittaa.

2. Työjärjestyspuheenvuoroa koskeva pyyntö on etusijalla kaikkiin muihin puheenvuoropyyntöihin nähden.

3. Puheaika on enintään yksi minuutti.

4. Puhemies päättää työjärjestyspuheenvuoroista välittömästi työjärjestyksen määräysten mukaisesti ja ilmoittaa päätöksestään viipymättä työjärjestyspuheenvuoron esittämisen jälkeen. Puhemiehen päätöksestä ei äänestetä.

5. Puhemies voi poikkeuksellisesti ilmoittaa päätöksestään myöhemmin mutta viimeistään kahdenkymmenenneljän tunnin kuluessa työjärjestyspuheenvuoron esittämisestä. Päätöksen lykkääminen ei johda käynnissä olevan keskustelun lykkäämiseen. Puhemies voi antaa kysymyksen asiasta vastaavan valiokunnan käsiteltäväksi.

*143 artikla*

**Esitys siitä, että asiaa ei oteta käsiteltäväksi**

1. Esityslistan kohtaa koskevan keskustelun alussa voidaan esittää, että asiaa ei oteta käsiteltäväksi. Tällaisesta esityksestä äänestetään välittömästi.

Aikomuksesta jättää tällainen esitys on ilmoitettava puhemiehelle vähintään kaksikymmentäneljä tuntia etukäteen, ja puhemies ilmoittaa siitä välittömästi parlamentille.

2. Jos esitys hyväksytään, parlamentti siirtyy välittömästi seuraavaan esityslistan kohtaan.

*144 artikla*

**Valiokuntakäsittelyyn palauttaminen**

1. Poliittinen ryhmä tai vähintään kolmekymmentäkaksi jäsentä voi pyytää asian palauttamista valiokuntakäsittelyyn esityslistasta päättämisen yhteydessä tai ennen keskustelun alkamista.

Aikomuksesta pyytää valiokuntakäsittelyyn palauttamista on ilmoitettava puhemiehelle vähintään kaksikymmentäneljä tuntia etukäteen, ja puhemies ilmoittaa siitä välittömästi parlamentille.

2. Myös poliittinen ryhmä tai vähintään kolmekymmentäkaksi jäsentä voi ennen äänestystä tai sen aikana pyytää asian palauttamista valiokuntakäsittelyyn. Esityksestä äänestetään välittömästi.

3. Pyyntö voidaan esittää vain kerran näiden eri menettelyvaiheiden aikana.

4. Valiokuntakäsittelyyn palauttaminen keskeyttää asiasta käytävän keskustelun.

5. Parlamentti voi asettaa määräajan, johon mennessä valiokunnan on esitettävä johtopäätöksensä.

*145 artikla*

**Keskustelun päättäminen**

1. Keskustelu voidaan puhemiehen ehdotuksesta tai poliittisen ryhmän tai vähintään kolmenkymmenenkahden jäsenen pyynnöstä päättää, ennen kuin kaikki puhujalistaan merkityt jäsenet ovat käyttäneet puheenvuoron. Ehdotuksesta tai pyynnöstä äänestetään välittömästi.

2. Jos ehdotus tai pyyntö hyväksytään, puheenvuoron saa käyttää vain yksi jäsen kustakin poliittisesta ryhmästä, jolle ei vielä ole myönnetty puheenvuoroa keskustelun aikana.

3. Keskustelu päätetään 2 kohdassa tarkoitettujen puheenvuorojen jälkeen, ja parlamentti äänestää keskusteltavana olevasta asiasta, jollei äänestysajankohtaa ole määrätty etukäteen.

4. Jos ehdotus tai pyyntö hylätään, puhemiestä lukuun ottamatta kukaan ei voi esittää sitä uudelleen saman keskustelun aikana.

*146 artikla*

**Keskustelun ja äänestyksen lykkääminen**

1. Poliittinen ryhmä tai vähintään kolmekymmentäkaksi jäsentä voi keskustelun alussa esittää esityslistan kohtaa koskevan keskustelun lykkäämistä määrättyyn ajankohtaan. Esityksestä äänestetään välittömästi.

Aikomuksesta jättää tällainen esitys on ilmoitettava puhemiehelle vähintään kaksikymmentäneljä tuntia etukäteen, ja puhemies ilmoittaa siitä välittömästi parlamentille.

2. Jos esitys hyväksytään, parlamentti siirtyy seuraavaan esityslistan kohtaan. Lykättyä keskustelua jatketaan määrättynä ajankohtana.

3. Jos esitys hylätään, sitä ei voida jättää uudelleen käsiteltäväksi saman istuntojakson aikana.

4. Poliittinen ryhmä tai vähintään kolmekymmentäkaksi jäsentä voi ennen äänestystä tai äänestyksen aikana esittää äänestyksen lykkäämistä. Esityksestä äänestetään välittömästi.

*Parlamentin päätöksessä keskustelun lykkäämisestä tulevalle istuntojaksolle ilmoitetaan se istuntojakso, jonka esityslistalle keskustelu otetaan. Kyseisen istuntojakson esityslista laaditaan työjärjestyksen 110 ja 111 artiklan mukaisesti.*

*147 artikla*

**Istunnon keskeyttäminen tai päättäminen**

Istunto voidaan keskeyttää tai päättää keskustelun tai äänestyksen aikana, jos parlamentti puhemiehen ehdotuksesta tai poliittisen ryhmän tai kolmenkymmenenkahden jäsenen pyynnöstä niin päättää. Ehdotuksesta tai pyynnöstä äänestetään välittömästi.

LUKU XIX

**TOIMINNAN JULKISUUS**

*148 artikla*

**Pöytäkirjat**

1. Jokaisesta istunnosta jaetaan vähintään puoli tuntia ennen seuraavan istunnon iltapäiväosuuden avaamista pöytäkirja, joka sisältää parlamentin päätökset ja puhujien nimet.

*Lainsäädäntömenettelyjen yhteydessä tarkoitetaan päätöksillä myös kaikkia parlamentin hyväksymiä tarkistuksia, vaikka kyseinen komission ehdotus lopulta hylättäisiinkin 68 artiklan 1 kohdan tai neuvoston yhteinen kanta 79 artiklan 3 kohdan mukaisesti.*

Parlamentin hyväksymät tekstit jaetaan erikseen. Jos parlamentin hyväksymä lainsäädäntöteksti sisältää tarkistuksia, siitä julkaistaan konsolidoitu versio.

2. Puhemies antaa jokaisen istunnon iltapäiväosuuden alussa edellisen istunnon pöytäkirjan parlamentin hyväksyttäväksi.

3. Jos jäsenet esittävät pöytäkirjaa koskevia vastalauseita, parlamentti päättää tarvittaessa esitettyjen muutosten ottamisesta huomioon. Jäsen saa käyttää pöytäkirjasta korkeintaan yhden minuutin puheenvuoron.

4. Puhemies ja pääsihteeri allekirjoittavat pöytäkirjan, ja sitä säilytetään parlamentin arkistossa. Pöytäkirja julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* kuukauden kuluessa.

*149 artikla*

**Sanatarkat istuntoselostukset**

1. Jokaisesta istunnosta laaditaan sanatarkka istuntoselostus kaikilla virallisilla kielillä.

2. Puhujien on palautettava heille toimitetut, kirjalliseen muotoon saatetut puheenvuoronsa sihteeristölle viimeistään niiden vastaanottoa seuraavana päivänä.

3. Sanatarkat istuntoselostukset julkaistaan *Euroopan unionin virallisen lehden* liitteenä.

LUKU XX

## VALIOKUNNAT

*150 artikla*

### Valiokuntien asettaminen

1. Parlamentti asettaa puheenjohtajakokouksen ehdotuksesta pysyviä valiokuntia, joiden toimivalta määritellään työjärjestyksen liitteessä ([9]). Valiokuntiin valitaan jäsenet uuden parlamentin vaalia seuraavan ensimmäisen istuntojakson aikana ja tämän jälkeen uudelleen kahden ja puolen vuoden kuluttua.

2. Parlamentti voi milloin tahansa asettaa väliaikaisia valiokuntia, joiden toimivalta, kokoonpano ja toimikausi määritellään samalla kun niiden asettamisesta päätetään; valiokuntien toimikausi saa olla korkeintaan kaksitoista kuukautta, jollei parlamentti toimikauden päättyessä pidennä sitä.

*Koska työjärjestyksen mukaisesti väliaikaisten valiokuntien toimivallasta, kokoonpanosta ja toimikaudesta päätetään valiokuntien asettamisen yhteydessä, parlamentti ei voi myöhemmin laajentaa eikä rajoittaa valiokuntien toimivaltaa.*

***

*Tämän artiklan määräyksiä valiokuntien toimivallan määrittelemisestä niiden asettamisesta tehtävän päätöksen yhteydessä sovelletaan ainoastaan väliaikaisiin valiokuntiin.*

*Pysyvien valiokuntien toimivalta on sitä vastoin kirjattu työjärjestyksen liitteeseen ja siitä määrätään eri menettelyä noudattaen. Täten pysyvän valiokunnan toimivalta voidaan määritellä muulloinkin kuin valiokunnan asettamisen yhteydessä.*

*151 artikla*

### Tutkintavaliokunnat

1. Parlamentti voi, jos neljäsosa sen jäsenistä sitä pyytää, asettaa tutkintavaliokunnan tutkimaan epäilyjä yhteisön oikeutta sovellettaessa tapahtuneesta, Euroopan yhteisöjen toimielimen tai laitoksen, jäsenvaltion julkisen hallinnon tai sellaisten henkilöiden, joilla yhteisön oikeuden mukaisesti on soveltamisvaltuutus, aiheuttamasta rikkomuksesta tai hallinnollisesta epäkohdasta.

Päätös tutkintavaliokunnan asettamisesta julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* kuukauden kuluessa. Parlamentti huolehtii lisäksi asianmukaisesti siitä, että päätös saatetaan tiedoksi mahdollisimman laajalti.

2. Tutkintavaliokunnan toimintatapaan sovelletaan tämän työjärjestyksen valiokuntia koskevia määräyksiä, jollei tässä artiklassa tai tämän työjärjestyksen liitteenä olevassa, Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission päätöksessä, tehty 19 päivänä huhtikuuta 1995, Euroopan parlamentin tutkintaoikeuden käyttämistä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä ([10]) erityisesti toisin määrätä.

3. Tutkintavaliokunnan asettamista koskevassa pyynnössä on määriteltävä tutkinnan kohde ja annettava yksityiskohtainen selvitys perusteluista tutkinnan suorittamiselle. Parlamentti tekee puheenjohtajakokouksen ehdotuksesta päätöksen valiokunnan asettamisesta ja, jos tämä päätös on puoltava, se päättää myös valiokunnan kokoonpanosta 152 artiklan määräysten mukaisesti.

4. Tutkintavaliokunnan työ päättyy sen antaessa kertomuksensa viimeistään kahdentoista kuukauden kuluttua. Parlamentti voi päättää pidentää tätä määräaikaa kahdesti kolmella kuukaudella.

Tutkintavaliokunnassa saavat äänestää ainoastaan varsinaiset jäsenet tai heidän poissa ollessaan pysyvät varajäsenet.

([9]) Katso liite VI.

([10]) Katso liite VIII.

5. Tutkintavaliokunta valitsee itse puheenjohtajansa ja kaksi varapuheenjohtajaa sekä nimittää yhden tai useamman esittelijän. Valiokunta voi myös antaa jäsenilleen erityisiä vastuualueita, tehtäviä tai velvollisuuksia, joista nämä antavat yksityiskohtaisen selvityksen.

Kokousten välillä valiokunnan puheenjohtajisto käyttää kiireellisissä tapauksissa tai tarvittaessa valiokunnan toimivaltuuksia, jotka on vahvistettava seuraavassa kokouksessa.

6. Kun tutkintavaliokunta katsoo, että sen oikeuksia on loukattu, se pyytää puhemiestä ryhtymään asianmukaisiin toimiin.

7. Tutkintavaliokunta voi kuulla edellä 2 kohdassa mainitun päätöksen 3 artiklassa tarkoitettuja toimielimiä tai henkilöitä tai pyytää näiltä asiakirjoja.

Yhteisön toimielimet ja laitokset vastaavat jäsentensä ja virkamiestensä matka- ja oleskelukustannuksista. Euroopan parlamentti korvaa muiden tutkintavaliokuntaan kuultavaksi saapuvien henkilöiden matka- ja oleskelukustannukset asiantuntijoiden kuulemiseen sovellettavien yksityiskohtaisten sääntöjen mukaan.

Tutkintavaliokuntaan todistamaan kutsutuilla henkilöillä on samat oikeudet kuin kotimaansa oikeusistuimissa. Todistajille on ilmoitettava näistä oikeuksista ennen todistajanlausunnon antamista valiokunnassa.

Eri kielten käyttämisen osalta tutkintavaliokunta soveltaa 117 artiklan määräyksiä. Kuitenkin valiokunnan puheenjohtajisto

— voi rajoittaa tulkkauspalvelut tutkintaan osallistuvien henkilöiden virallisiin kieliin, jos se katsoo tämän olevan tarpeen asian luottamuksellisuuden säilyttämiseksi, ja

— tekee päätöksen vastaanotettujen asiakirjojen kääntämisestä siten, että valiokunta voi saattaa tehtävänsä päätökseen tehokkaasti ja nopeasti ja että asianmukaista salassapitovelvollisuutta ja luottamuksellisuutta noudatetaan.

8. Tutkintavaliokunnan puheenjohtaja ja puheenjohtajisto huolehtivat yhdessä työhön liittyvän salassapitovelvollisuuden tai luottamuksellisuuden noudattamisesta ja tiedottavat asiasta ajoissa jäsenille.

Valiokunnan puheenjohtajan on myös muistutettava erikseen edellä tarkoitetun päätöksen 2 artiklan 2 kohdan määräyksistä. Työjärjestyksen liitteessä VII olevan A osan määräyksiä sovelletaan.

9. Toimitettujen salaisten tai luottamuksellisten asiakirjojen käsittelyssä varmistetaan teknisin toimenpitein, että ainoastaan tutkinnasta vastaavat jäsenet saavat asiakirjat käyttöönsä. Kyseiset jäsenet sitoutuvat tämän artiklan mukaisesti siihen, etteivät he salli kenenkään muun saada käyttöönsä salaisia tai luottamuksellisia tietoja, ja siihen, että he käyttävät näitä tietoja ainoastaan tutkintavaliokunnalle annettavaan kertomukseen. Kokoukset pidetään sellaisella tavalla varustetuissa tiloissa, että asiattomat eivät voi kuulla asian käsittelyä.

10. Saatuaan työnsä päätökseen tutkintavaliokunta antaa parlamentille kertomuksen työnsä tuloksista ja sisällyttää siihen tarvittaessa myös vähemmistöön jääneet mielipiteet 161 artiklassa määrättyjen ehtojen mukaisesti. Kertomus julkaistaan.

Tutkintavaliokunnan pyynnöstä parlamentti järjestää kertomuksesta keskustelun sen antamista seuraavan istuntojakson aikana.

Valiokunta voi myös antaa parlamentille suositusluonnoksen, joka on osoitettu Euroopan yhteisöjen tai jäsenvaltioiden toimielimille tai laitoksille.

11. Puhemies kehottaa liitteen VI mukaista asiasta vastaavaa valiokuntaa valvomaan tutkintavaliokunnan työn tulosten perusteella toteutettavaa toimintaa ja tarvittaessa laatimaan asiasta selvityksen. Puhemies huolehtii muulla tavoin asianmukaisesti siitä, että johtopäätökset johtavat käytännön toimiin.

*Ainoastaan puheenjohtajakokouksen tekemään tutkintavaliokunnan kokoonpanoa koskevaan ehdotukseen (3 kohta) voidaan esittää tarkistuksia 152 artiklan 2 kohdan mukaisesti.*

*Tarkistuksia ei voida esittää tutkinnan kohteena olevaan aiheeseen, sellaisena kuin neljäsosa parlamentin jäsenistä sen on määritellyt (3 kohta), eikä 4 kohdassa asetettuun määräaikaan.*

*152 artikla*

**Valiokuntien kokoonpano**

1. Poliittisten ryhmien ja sitoutumattomien jäsenten nimettyä ehdokkaansa valitaan valiokuntien ja tutkintavaliokuntien

jäsenet. Puheenjohtajakokous antaa parlamentille ehdotuksia. Valiokuntien kokoonpano heijastaa mahdollisuuksien mukaan parlamentin kokoonpanoa.

*Poliittista ryhmää vaihtaessaan jäsen säilyttää paikkansa parlamentin valiokunnissa kaksi ja puoli vuotta kestävästä toimikaudestaan jäljellä olevan ajan. Jos jäsenen poliittisen ryhmän vaihdosta kuitenkin seuraa, että poliittiset kannat eivät ole tasapuolisesti edustettuina valiokunnassa, puheenjohtajakokous antaa 1 kohdan toisessa virkkeessä mainitun menettelyn mukaisesti uusia ehdotuksia valiokunnan kokoonpanoksi siten, että asianomaisen jäsenen henkilökohtaiset oikeudet turvataan.*

2. Puheenjohtajakokouksen ehdotuksiin sallitaan ainoastaan sellaiset tarkistukset, jotka vähintään kolmekymmentäkaksi jäsentä on jättänyt käsiteltäväksi. Parlamentti äänestää tarkistuksista salaisessa äänestyksessä.

3. Puheenjohtajakokouksen ehdottamat jäsenet katsotaan valituiksi, mahdollisin 2 kohdan mukaisin tarkistuksin.

4. Jos poliittinen ryhmä ei nimeä 1 kohdan mukaisesti ehdokkaita tutkintavaliokuntaan puheenjohtajakokouksen asettamassa määräajassa, puheenjohtajakokous esittää parlamentille ainoastaan sille määräaikaan mennessä ilmoitetut ehdokkaat.

5. Puheenjohtajakokous voi väliaikaisesti päättää täyttää valiokunnassa vapautuneet paikat nimitettävien henkilöiden suostumuksella 1 kohdan mukaisesti.

6. Muutokset annetaan parlamentin vahvistettaviksi seuraavassa istunnossa.

*153 artikla*

**Varajäsenet**

1. Poliittiset ryhmät ja sitoutumattomat jäsenet voivat nimittää valiokuntiin pysyviä varajäseniä niitä valiokunnassa edustavia varsinaisia jäseniä vastaavan määrän. Puhemiehelle ilmoitetaan asiasta. Pysyvillä varajäsenillä on oikeus osallistua valiokunnan kokouksiin, käyttää niissä puheenvuoroja sekä, varsinaisen jäsenen poissa ollessa, osallistua äänestykseen.

2. Kun varsinainen jäsen on poissa eikä pysyviä varajäseniä ole nimitetty tai heidän poissa ollessaan, valiokunnan varsinainen jäsen voi valita sijaisekseen jonkun muun poliittisen ryhmänsä jäsenen, jolla on oikeus osallistua kokouksiin ja äänestää. Sijaisen nimi on ilmoitettava valiokunnan puheenjohtajalle ennen toimitettavien äänestysten alkua.

*Tämän artiklan 2 kohta koskee sitoutumattomia jäseniä soveltuvin osin.*

*Tämän artiklan 2 kohdan viimeisessä virkkeessä tarkoitettu ennakkoilmoitus on annettava ennen kuin keskustelu päättyy tai äänestys alkaa siitä kohdasta tai niistä kohdista, joissa varsinaista jäsentä edustaa sijainen.*

***

*Näihin määräyksiin sisältyy kaksi asiaa, jotka määritellään tekstissä selvästi:*

— *poliittisella ryhmällä ei saa olla valiokunnassa enempää pysyviä varajäseniä kuin sillä on varsinaisia jäseniä;*

— *ainoastaan poliittisilla ryhmillä on oikeus nimittää pysyviä varajäseniä sillä ehdolla, että ne ilmoittavat siitä puhemiehelle.*

*Tästä seuraa, että*

— *pysyvä varajäsenyys edellyttää tietyn poliittisen ryhmän jäsenyyttä;*

— *poliittisen ryhmän varsinaisten jäsenten määrän muuttuessa valiokunnassa muuttuu vastaavasti niiden pysyvien varajäsenten enimmäismäärä, jotka poliittinen ryhmä voi kyseiseen valiokuntaan nimittää;*

— *poliittista ryhmää vaihtaessaan jäsen ei voi säilyttää alkuperäisessä ryhmässä saamaansa varajäsenyyttä;*

— *valiokunnan jäsen ei voi missään tapauksessa olla toiseen poliittiseen ryhmään kuuluvan jäsenen varajäsen.*

*154 artikla*

**Valiokuntien tehtävät**

1. Pysyvät valiokunnat käsittelevät parlamentin tai istuntokauden keskeytysten aikana puhemiehen puheenjohtajakokouksen puolesta niille lähettämiä asioita. Väliaikaisten valiokuntien ja tutkintavaliokuntien tehtävät määritellään niiden asettamisen yhteydessä. Näillä valiokunnilla ei ole oikeutta antaa lausuntoja muille valiokunnille.

*(Katso 150 artiklan 2 kohdan tulkinta.)*

2. Jos pysyvä valiokunta ilmoittaa, ettei se ole toimivaltainen käsittelemään kysymystä, tai jos kahden tai useamman pysyvän valiokunnan välille syntyy toimivaltaa koskeva kiista, toimivaltakysymys annetaan puheenjohtajakokouksen käsiteltäväksi neljän työviikon kuluessa siitä, kun asian valiokuntaan lähettämisestä ilmoitettiin täysistunnossa. Asiasta ilmoitetaan valiokuntien puheenjohtajakokoukselle, joka voi antaa suosituksen puheenjohtajakokoukselle. Puheenjohtajakokous tekee päätök-

sen kuuden työviikon kuluessa toimivaltakysymyksen käsiteltäväksi jättämisestä. Muussa tapauksessa kysymys otetaan seuraavan istuntojakson esityslistalle päätöstä varten.

3. Jos kahdella tai useammalla valiokunnalla on toimivalta käsitellä asiaa, yksi valiokunnista nimetään asiasta vastaavaksi valiokunnaksi ja muut antavat lausuntonsa.

Asian saa kuitenkin lähettää samanaikaisesti korkeintaan kolmeen valiokuntaan, jollei perustelluista syistä päätetä poiketa tästä artiklasta 1 kohdassa määrättyjen ehtojen mukaisesti.

4. Kaksi tai useampi valiokunta tai alivaliokunta voi käsitellä yhdessä niiden toimivaltaan kuuluvia asioita, mutta ne eivät saa tehdä päätöksiä yhdessä.

5. Valiokunta voi parlamentin puhemiehistön suostumuksella antaa yhdelle tai useammalle jäsenistään tutkimus- tai tiedonhankintatehtävän.

*155 artikla*

**Valtakirjojen tarkastuksesta vastaava valiokunta**

Yksi tämän työjärjestyksen määräysten mukaisesti asetetuista valiokunnista vastaa valtakirjojen tarkastuksesta ja vaalien lainmukaisuudesta esitettyjä vastalauseita koskevien päätösten valmistelusta.

*156 artikla*

**Alivaliokunnat**

1. Pysyvä tai väliaikainen valiokunta voi työskentelynsä sitä vaatiessa nimittää puheenjohtajakokouksen luvalla yhden tai useamman alivaliokunnan, joiden kokoonpanon ja vastuualueet se määrittelee samalla 152 artiklan mukaisesti. Alivaliokunnat tekevät selkoa työskentelystään valiokunnalle, joka ne on asettanut.

2. Alivaliokuntien osalta sovelletaan samoja menettelyjä kuin valiokuntien osalta.

3. Varajäsenet voivat osallistua alivaliokuntien työskentelyyn samoin ehdoin kuin valiokuntien työskentelyyn.

4. Näiden määräysten soveltamisella on varmistettava alivaliokunnan ja sen valiokunnan, jonka alaisuuteen alivaliokunta on asetettu, keskinäinen riippuvuus. Tätä tarkoitusta varten kaikki alivaliokunnan jäsenet valitaan päävaliokuntaan kuuluvista jäsenistä.

*157 artikla*

**Valiokuntien puheenjohtajistot**

1. Ensimmäisessä kokouksessa, jonka valiokunta pitää sen jälkeen kun sen jäsenet on valittu 152 artiklan mukaisesti, valiokunta valitsee puheenjohtajiston, joka koostuu puheenjohtajasta sekä yhdestä, kahdesta tai kolmesta eri äänestyskierroksilla valittavasta varapuheenjohtajasta.

2. Jos nimettyjä ehdokkaita ja täytettäviä paikkoja on yhtä monta, valinta voidaan vahvistaa suosionosoituksin.

Muussa tapauksessa tai jos vähintään kuudesosa valiokunnan jäsenistä sitä pyytää, vaali suoritetaan salaisena äänestyksenä.

Jos ehdokkaita on ainoastaan yksi, valituksi tulemiseen vaaditaan annettujen äänten ehdoton enemmistö, joihin sisältyvät äänet puolesta ja vastaan.

Jos ensimmäisellä äänestyskierroksella on useita ehdokkaita, valituksi tulemiseen vaaditaan annettujen äänten ehdoton enemmistö edeltävän alakohdan määritelmän mukaisesti. Toisella äänestyskierroksella julistetaan valituksi ehdokas, joka saa suurimman osan äänistä. Äänten mennessä tasan valitaan vanhin ehdokkaista.

Jos tarvitaan toinen äänestyskierros, voidaan nimittää uusia ehdokkaita.

*158 artikla*

**Yksinkertaistettu menettely**

1. Kun lainsäädäntöehdotuksesta on keskusteltu ensimmäisen kerran, puheenjohtaja voi ehdottaa, että se hyväksytään ilman tarkistuksia. Jollei vähintään yksi kymmenesosa valiokunnan jäsenistä esitä vastalausetta, valiokunnan puheenjohtaja esittää parlamentille mietinnön, jossa ehdotus hyväksytään. Tällöin sovelletaan 110 a artiklan 1 kohdan toisen alakohdan sekä 2 ja 4 kohdan määräyksiä.

2. Puheenjohtaja voi vaihtoehtoisesti ehdottaa, että hän tai esittelijä laatii tarkistuksia, jotka ilmentävät valiokunnassa käytyä keskustelua. Jos valiokunta hyväksyy ehdotuksen, kyseiset tarkistukset lähetetään valiokunnan jäsenille. Jollei vähintään yksi kymmenesosa valiokunnan jäsenistä esitä vastalausettaan asetetussa määräajassa, jonka on oltava vähintään kaksikymmentäyksi päivää mietintöluonnoksen lähettämispäivämäärästä, valiokunnan katsotaan hyväksyneen mietinnön. Tällöin luonnos lainsäädäntöpäätöslauselmaksi ja tarkistukset esitetään parlamentille ilman keskustelua 110 a artiklan 1 kohdan toisen alakohdan sekä 2 ja 4 kohdan määräysten mukaisesti.

3. Jos vähintään yksi kymmenesosa valiokunnan jäsenistä esittää vastalauseen, tarkistuksista äänestetään valiokunnan seuraavassa kokouksessa.

*159 artikla*

**Lainsäädäntöä koskevat mietinnöt**

1. Sen valiokunnan puheenjohtaja, johon komission ehdotus on lähetetty, antaa valiokunnalle ehdotuksen noudatettavasta menettelystä.

2. Kun noudatettavasta menettelystä on päätetty, ja jollei sovelleta 158 artiklan määräyksiä, valiokunta nimittää komission ehdotusta varten esittelijän jäsentensä tai pysyvien varajäsentensä keskuudesta, jollei se 57 artiklassa tarkoitetun vuotuisen lainsäädäntöohjelman perusteella ole jo niin tehnyt.

3. Valiokunnan mietintö sisältää:

a) mahdolliset tarkistukset ehdotukseen ja näihin mahdollisesti liitetyt lyhyet perustelut. Mietinnön esittelijä vastaa perusteluista eikä niistä äänestetä;

b) 67 artiklan 2 kohdan mukaisen luonnoksen lainsäädäntöpäätöslauselmaksi;

c) tarvittaessa perustelut, joihin sisältyy rahoitusselvitys, jossa todetaan mietinnön mahdollisten rahoitusvaikutusten laajuus ja niiden yhteensopivuus rahoitusnäkymien kanssa.

*160 artikla*

**Mietinnöt, jotka eivät liity lainsäädäntöön**

1. Jos valiokunta laatii mietinnön, joka ei liity lainsäädäntöön, se nimittää jäsentensä tai pysyvien varajäsentensä keskuudesta esittelijän.

2. Esittelijä on vastuussa valiokunnan mietinnön valmistelusta ja sen esittelemisestä parlamentille valiokunnan puolesta.

3. Valiokunnan mietintö sisältää:

a) päätöslauselmaesityksen,

b) perustelut, joihin sisältyy rahoitusselvitys, jossa todetaan mietinnön mahdollisten rahoitusvaikutusten laajuus ja niiden yhteensopivuus rahoitusnäkymien kanssa,

c) 48 artiklan 4 kohdan mukaisten päätöslauselmaesitysten tekstit.

*161 artikla*

**Perustelut ja määräajat**

1. Esittelijä vastaa perustelujen laatimisesta eikä niistä äänestetä. Perustelujen on kuitenkin oltava yhtäpitäviä hyväksytyn päätöslauselmaesityksen ja valiokunnan siihen mahdollisesti ehdottamien tarkistusten kanssa. Ellei näin ole, valiokunnan puheenjohtaja voi poistaa perustelut.

2. Mietinnössä ilmoitetaan siitä kokonaisuudessaan toimitetun äänestyksen tulos. Jos äänestyksen yhteydessä vähintään kolmannes läsnä olevista jäsenistä sitä pyytää, ilmoitetaan mietinnössä myös se, kuinka kukin jäsen äänesti.

3. Jos valiokunta ei ole yksimielinen, mietinnössä annetaan yhteenveto myös vähemmistöön jääneistä mielipiteistä. Sellaisista vähemmistöön jääneistä mielipiteistä, jotka on tuotu julki äänestettäessä tekstistä kokonaisuudessaan, voidaan mielipiteen esittäjien pyynnöstä laatia enintään 200 sanan pituinen kirjallinen selitys, joka liitetään perusteluihin.

Näiden määräysten soveltamisesta mahdollisesti aiheutuvat erimielisyydet ratkaisee puheenjohtaja.

4. Valiokunta voi puheenjohtajistonsa ehdotuksesta asettaa määräajan, jonka kuluessa esittelijän on annettava mietintöluonnoksensa. Määräaikaa voidaan pidentää tai voidaan nimittää uusi esittelijä.

5. Määräajan päätyttyä valiokunta voi kehottaa puheenjohtajaansa pyytämään valiokunnan käsiteltäväksi annetun asian ottamista parlamentin jonkin seuraavan istunnon esityslistalle. Siinä tapauksessa asiasta voidaan keskustella valiokunnan suullisen selvityksen perusteella.

*162 artikla*

**Valiokuntien lausunnot**

1. Jos valiokunta, johon asia alun perin lähetettiin, haluaa kuulla toisen valiokunnan kannan, tai jos toinen valiokunta haluaa tuoda esille kantansa sen valiokunnan mietinnössä, johon asia alun perin lähetettiin, valiokunnat voivat pyytää puhemieheltä, että yksi valiokunta nimitetään 154 artiklan 3 kohdan mukaisesti asiasta vastaavaksi valiokunnaksi ja että toiselta valiokunnalta pyydetään lausunto.

2. Kun kyseessä on 60 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu lainsäädännöllinen asiakirja lausunto koostuu valiokunnalle lähetettyyn ehdotukseen tehtävistä muutosehdotuksista, joihin voidaan tarvittaessa liittää lyhyet perustelut. Lausunnon valmistelija vastaa perusteluista eikä niistä äänestetä. Valiokunta voi tarvittaessa esittää lyhyen kirjallisen perustelun koko lausunnolle.

Kun kyseessä on muu kuin lainsäädännöllinen teksti, lausunto koostuu ehdotuksista asiasta vastaavan valiokunnan päätöslauselmaesityksen osiksi.

Asiasta vastaava valiokunta äänestää näistä muutosehdotuksista ja ehdotuksista.

Lausunnossa käsitellään yksinomaan kysymyksiä, jotka kuuluvat lausunnon antavan valiokunnan vastuualueeseen.

3. Asiasta vastaava valiokunta asettaa määräajan, jonka kuluessa sen valiokunnan, jolta on pyydetty lausunto, on annettava lausuntonsa, jotta se tulee otetuksi huomioon asiasta vastaavassa valiokunnassa. Asiasta vastaava valiokunta tiedottaa viipymättä ilmoitettuun aikatauluun tulevista muutoksista valiokunnalle tai valiokunnille, jolta tai joilta on pyydetty lausunto. Asiasta vastaava valiokunta ei saa esittää lopullisia johtopäätöksiään ennen määräajan päättymistä.

4. Hyväksytyt lausunnot liitetään asiasta vastaavan valiokunnan mietintöön.

5. Ainoastaan asiasta vastaava valiokunta voi jättää tarkistuksia täysistunnon käsiteltäväksi.

6. Lausunnon antavan valiokunnan puheenjohtaja ja valmistelija kutsutaan osallistumaan neuvoa-antavana osapuolena yhteisten asioiden käsittelyyn asiasta vastaavan valiokunnan kokouksissa.

*162 a artikla*

**Valiokuntien tehostettu yhteistyö**

Kun jokin asia puheenjohtajakokouksen mukaan kuuluu lähes tasavertaisesti kahden valiokunnan toimivaltaan tai kun asian eri näkökohdat kuuluvat kahden eri valiokunnan toimivaltaan, sovelletaan 162 artiklaa sekä seuraavia lisämääräyksiä:

— kyseiset valiokunnat sopivat aikataulusta yhdessä;

— esittelijä ja valmistelija pyrkivät pääsemään sopimukseen valiokunnalleen esitettävistä teksteistä ja tarkistuksia koskevasta kannastaan;

— asiasta vastaava valiokunta hyväksyy lausunnon antavan valiokunnan tarkistukset ilman äänestystä, kun ne koskevat asioita, joiden asiasta vastaavan valiokunnan puheenjohtaja katsoo lausunnon antavan valiokunnan puheenjohtajaa kuultuaan työjärjestyksen liitteen VI mukaisesti kuuluvan lausunnon antavan valiokunnan toimivaltaan, edellyttäen että ne eivät ole ristiriidassa mietinnön muiden osien kanssa.

*163 artikla*

**Valiokunta-aloitteiset mietinnöt**

1. Valiokunta voi ainoastaan puheenjohtajakokouksen luvalla laatia mietinnön ja antaa täysistunnolle päätöslauselmaesityksen toimivaltaansa kuuluvasta aiheesta, josta sille ei ole lähetetty kuulemis- tai lausuntopyyntöä 154 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Luvan epääminen on aina perusteltava.

2. Tämän artiklan määräyksiä noudatetaan soveltuvin osin tapauksissa, joissa parlamentilla on perussopimusten mukaisesti aloiteoikeus.

Tällöin puheenjohtajakokous tekee päätöksen kahden kuukauden kuluessa.

*164 artikla*

**Kyselytunti valiokunnassa**

Valiokunta voi päättää pitää kyselytunnin. Kukin valiokunta päättää omista kyselytunnin järjestämistä koskevista säännöistään.

*165 artikla*

**Menettely valiokunnassa**

1. Valiokunnan äänestys on pätevä, jos neljäsosa sen jäsenistä on äänestyksessä läsnä. Jos kuudesosa jäsenistä sitä ennen äänestyksen aloittamista pyytää, äänestys on pätevä ainoastaan, jos valiokunnan jäsenten enemmistö on osallistunut äänestykseen.

2. Valiokunnan äänestykset toimitetaan kädennostoäänestyksinä, jollei neljäsosa valiokunnan jäsenistä pyydä nimenhuutoäänestystä. Tällöin äänestys toimitetaan 134 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

3. Valiokunnan puheenjohtaja voi ottaa osaa keskusteluihin ja äänestää, mutta hänen äänensä ei ratkaise.

4. Valiokuntien kokouksissa noudatetaan 12, 13, 14, 17, 18, 117, 118 ja 119 artiklaa, 121 artiklan 1 kohtaa, 123, 125, 127, 128 ja 130 artiklaa, 131 artiklan 1 kohtaa, 132, 133, 135, 136, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 146 ja 147 artiklaa soveltuvin osin.

5. Käsiteltäväksi jätettyjen tarkistusten perusteella valiokunta voi äänestämisen sijasta pyytää esittelijää antamaan uuden luonnoksen, jossa otetaan huomioon mahdollisimman monta esitetyistä tarkistuksista. Luonnosta koskeville tarkistuksille asetetaan uusi määräaika.

*166 artikla*

**Valiokunnan kokoukset**

1. Valiokunta kokoontuu puheenjohtajansa kutsusta tai puhemiehen sitä pyytäessä.

2. Komissio ja neuvosto voivat osallistua valiokunnan kokouksiin, jos valiokunnan puheenjohtaja on valiokunnan puolesta kutsunut ne kokoukseen.

Muita henkilöitä voidaan valiokunnan erityisellä päätöksellä kutsua osallistumaan kokoukseen ja käyttämään puheenvuoro.

*Jäsenten henkilökohtaisten avustajien läsnäolon salliminen valiokunnan kokouksissa jätetään vastaavasti kunkin valiokunnan päätettäväksi.*

*Asiasta vastaava valiokunta voi puhemiehistön suostumuksella kuulla asiantuntijoita, jos se katsoo tämän välttämättömäksi tietyn asian menestyksekkään käsittelyn kannalta.*

*Lausunnon antavat valiokunnat voivat halutessaan osallistua kuulemistilaisuuteen.*

3. Jollei valiokunta toisin päätä, jäsenet voivat osallistua valiokuntien kokouksiin, joihin he eivät kuulu, mutta he eivät saa ottaa osaa asioiden käsittelyyn, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 162 artiklan 6 kohdan soveltamista.

Valiokunta voi kuitenkin sallia valiokuntaan kuulumattomien jäsenten osallistumisen käsittelyyn neuvoa-antavana osapuolena.

*167 artikla*

**Valiokunnan kokouspöytäkirjat**

Valiokunnan kokouksen pöytäkirja jaetaan kaikille valiokunnan jäsenille ja annetaan valiokunnan hyväksyttäväksi seuraavassa kokouksessa.

LUKU XXI

## PARLAMENTTIEN VÄLISISTÄ SUHTEISTA VASTAAVAT VALTUUSKUNNAT

*168 artikla*

**Parlamenttien välisistä suhteista vastaavien valtuuskuntien asettaminen ja niiden tehtävät**

1. Parlamentti asettaa puheenjohtajakokouksen ehdotuksesta pysyviä parlamenttien välisistä suhteista vastaavia valtuuskuntia ja päättää niiden luonteesta ja jäsenten lukumäärästä ottaen huomioon valtuuskunnan tehtävät. Jäsenet valitaan uuden parlamentin valintaa seuraavan ensimmäisen tai sitä seuraavan istuntojakson aikana parlamentin vaalikauden ajaksi.

2. Valtuuskuntien jäsenet valitaan poliittisten ryhmien ja sitoutumattomien jäsenten esitettyä ehdokkaansa puheenjohtajakokoukselle. Puheenjohtajakokous antaa parlamentille ehdotukset, joissa pyritään mahdollisuuksien mukaan varmistamaan jäsenvaltioiden ja poliittisten kantojen tasapuolinen edustus. Työjärjestyksen 152 artiklan 2, 3, 5 ja 6 kohtaa sovelletaan.

3. Valtuuskuntien puheenjohtajistot asetetaan pysyville valiokunnille vahvistettuja menettelyjä noudattaen 157 artiklan mukaisesti.

4. Parlamentti määrittelee kunkin valtuuskunnan yleisen toimivallan. Parlamentti voi milloin tahansa päättää toimivallan laajentamisesta tai rajoittamisesta.

5. Puheenjohtajakokous hyväksyy valtuuskuntien tehtävien suorittamista koskevat täytäntöönpanomääräykset valtuuskuntien puheenjohtajakokouksen ehdotuksesta.

6. Valtuuskunnan puheenjohtaja antaa ulko- ja turvallisuusasioista vastaavalle valiokunnalle kertomuksen valtuuskunnan toiminnasta.

*169 artikla*

**Yhteistyö Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen kanssa**

1. Parlamentin elimet ja etenkin sen valiokunnat toimivat yhteistyössä Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen vastaavien elinten kanssa molempia kiinnostavissa asioissa erityisesti niiden työn tehostamiseksi ja päällekkäisyyksien välttämiseksi.

2. Puheenjohtajakokous määrittelee yhdessä Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen toimivaltaisten elinten kanssa näiden määräysten täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohtaiset säännöt.

*170 artikla*

**Parlamentaariset sekavaliokunnat**

1. Euroopan parlamentti voi asettaa parlamentaarisia sekavaliokuntia yhteisöön assosioituneiden valtioiden parlamenttien kanssa tai niiden valtioiden parlamenttien kanssa, joiden kanssa liittymisneuvottelut on aloitettu.

Nämä valiokunnat voivat laatia suosituksia kyseisille parlamenteille. Euroopan parlamentissa nämä suositukset lähetetään asiasta vastaavaan valiokuntaan, joka antaa toimenpide-ehdotuksia niiden suhteen.

2. Euroopan parlamentti ja kolmansien maiden kanssa tehdyt sopimukset määrittelevät parlamentaaristen sekavaliokuntien yleiset velvollisuudet.

3. Parlamentaarisia sekavaliokuntia koskevat kulloinkin kyseessä olevassa sopimuksessa määrätyt menettelyt. Menettelyt perustuvat Euroopan parlamentin valtuuskunnan ja toisena osapuolena olevan parlamentin valtuuskunnan välisen yhdenvertaisuuden periaatteeseen.

4. Parlamentaariset sekavaliokunnat laativat oman työjärjestyksensä ja antavat sen Euroopan parlamentin puhemiehistön ja toisena osapuolena olevan parlamentin puhemiehistön hyväksyttäväksi.

5. Valittaessa jäseniä Euroopan parlamentin valtuuskuntiin parlamentaarisissa sekavaliokunnissa ja päätettäessä näiden valtuuskuntien puheenjohtajistojen kokoonpanosta noudatetaan samaa menettelyä kuin parlamenttien välisistä suhteista vastaavien valtuuskuntien osalta.

LUKU XXII

**AVOIMUUS JA SEURATTAVUUS**

*171 artikla*

**Parlamentin toiminnan avoimuus**

1. Parlamentti noudattaa toiminnassaan mahdollisimman suurta avoimuutta Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 1 artiklan, 3 artiklan toisen kohdan, 28 artiklan 1 kohdan ja 41 artiklan 1 kohdan, EY:n perustamissopimuksen 255 artiklan sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan 42 artiklan määräysten mukaisesti.

2. Parlamentin keskustelut ovat julkisia.

3. Parlamentin valiokuntien kokoukset ovat pääsääntöisesti julkisia. Valiokunnat voivat kuitenkin päättää viimeistään hyväksyessään kokouksen esityslistan jakaa siinä olevat kohdat julkisesti ja suljetuin ovin käsiteltäviin kohtiin. Jos kokous pidetään suljetuin ovin, valiokunta voi kuitenkin saattaa asiakirjat ja pöytäkirjat julkisesti saataville, jollei Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1049/2001 4 artiklan 1—4 alakohdassa toisin säädetä.

4. Parlamentaariseen koskemattomuuteen liittyviä menettelyjä koskevat pyynnöt käsitellään asiasta vastaavassa valiokunnassa 6 a artiklan mukaisesti aina suljetuin ovin.

*172 artikla*

**Asiakirjojen julkisuus**

1. Jokaisella unionin kansalaisella sekä jokaisella luonnollisella henkilöllä, joka asuu jossain jäsenvaltiossa, sekä jokaisella oikeushenkilöllä, jolla on sääntömääräinen kotipaikka jossain jäsenvaltiossa, on oikeus tutustua Euroopan parlamentin asiakirjoihin EY:n perustamissopimuksen 255 artiklan mukaisesti noudattaen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1049/2001 säädettyjä periaatteita, edellytyksiä ja rajoituksia sekä tähän työjärjestykseen sisältyviä erityismääräyksiä.

Parlamentin asiakirjat saatetaan mahdollisuuksien mukaan samoin edellytyksin muiden luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden saataville.

Asetus (EY) N:o 1049/2001 julkaistaan tiedoksi yhdessä työjärjestyksen kanssa.

2. Ilmauksella ”parlamentin asiakirjat”; tarkoitetaan asiakirjojen saatavuuden kannalta kaikkia asetuksen (EY) N:o 1049/2001 3 artiklan a alakohdassa tarkoitettuja tallenteita, joiden laatijana tai vastaanottajana ovat luvussa III mainitut parlamentin viranhaltijat, parlamentin elimet, valiokunnat tai parlamenttien välisistä suhteista vastaavat valtuuskunnat tai parlamentin sihteeristö.

Yksittäisten parlamentin jäsenten tai poliittisten ryhmien laatimat asiakirjat ovat asiakirjojen saatavuuden kannalta parlamentin asiakirjoja, jos ne on jätetty käsiteltäväksi työjärjestyksen mukaisesti.

Puhemiehistö laatii säännöt, joilla varmistetaan, että kaikki parlamentin asiakirjat tallennetaan.

3. Parlamentti perustaa asiakirjarekisterin. Lainsäädäntöasiakirjat ja muut asiakirjat, jotka mainitaan tämän työjärjestyksen liitteessä ([11]), saatetaan saataville suoraan parlamentin rekisterin kautta asetuksen (EY) N:o 1049/2001 mukaisesti. Rekisteriin sisällytetään mahdollisimman laajalti viitteitä muihin parlamentin asiakirjoihin.

Asiakirjatyypit, jotka ovat saatavilla suoraan, mainitaan luettelossa, jonka parlamentti hyväksyy ja joka on työjärjestyksen liitteenä ([12]). Luettelo ei rajoita oikeutta tutustua asiakirjoihin, jotka eivät kuulu lueteltuihin asiakirjatyyppeihin.

Parlamentin asiakirjat, jotka eivät ole saatavilla suoraan rekisterin kautta, saatetaan saataville kirjallisesta hakemuksesta.

Puhemiehistö voi antaa asetuksen (EY) N:o 1049/2001 mukaisia sääntöjä asiakirjojen saatavuuteen liittyvistä järjestelyistä. Nämä säännöt julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

4. Puhemiehistö päättää, mikä elin on vastuussa alkuperäisten hakemusten käsittelystä (asetuksen (EY) N:o 1049/2001 7 artikla), ja tekee uudistettuja hakemuksia (asetuksen 8 artikla) sekä arkaluonteisia asiakirjoja (asetuksen 9 artikla) koskevat päätökset.

5. Puheenjohtajakokous nimittää parlamentin edustajat asetuksen (EY) N:o 1049/2001 15 artiklan 2 kohdan nojalla perustettuun toimielinten väliseen komiteaan.

6. Yksi varapuhemiehistä vastaa asiakirjoihin tutustumista koskevien hakemusten käsittelyn valvonnasta.

7. Parlamentin asiasta vastaava valiokunta laatii puhemiehistön ja muiden lähteiden antamien tietojen perusteella asetuksen (EY) N:o 1049/2001 17 artiklassa tarkoitetun vuosittaisen kertomuksen ja antaa sen täysistunnon käsiteltäväksi.

Asiasta vastaava valiokunta tarkastelee ja arvioi myös muiden toimielinten ja virastojen mainitun asetuksen 17 artiklan mukaisesti antamia kertomuksia.

*173 artikla*

Poistettu

LUKU XXIII

## VETOOMUKSET

*174 artikla*

### Oikeus esittää vetoomus

1. Jokaisella Euroopan unionin kansalaisella sekä kaikilla niillä luonnollisilla tai oikeushenkilöillä, joiden asuin- tai kotipaikka on jossakin jäsenvaltiossa, on oikeus yksin taikka yhdessä toisten kansalaisten tai henkilöiden kanssa esittää parlamentille vetoomus yhteisön toiminnan alaan kuuluvasta asiasta, joka välittömästi koskee vetoomuksen esittäjää.

2. Parlamentille esitetyissä vetoomuksissa on oltava jokaisen vetoomuksen esittäjän nimi, kansallisuus ja pysyvän asuinpaikan osoite.

3. Vetoomukset on laadittava jollakin Euroopan unionin virallisella kielellä.

([11]) Katso liite XV.
([12]) Katso liite XV.

Muilla kielillä laaditut vetoomukset otetaan käsiteltäväksi ainoastaan, jos vetoomuksen esittäjä on liittänyt vetoomukseen käännöksen tai yhteenvedon sisällöstä jollakin Euroopan unionin virallisella kielellä. Parlamentti käsittelee vetoomusta käännöksen tai sisältöä koskevan yhteenvedon pohjalta. Parlamentin yhteydenpidossa vetoomuksen esittäjään käytetään sitä virallista kieltä, jolla käännös tai yhteenveto sisällöstä on laadittu.

4. Vetoomukset merkitään luetteloon niiden vastaanottamisjärjestyksessä, jos ne ovat 2 kohdan ehtojen mukaisia. Vetoomukset, jotka eivät täytä ehtoja, jätetään käsittelemättä. Vetoomuksen esittäjälle ilmoitetaan tähän johtaneista syistä.

5. Puhemies lähettää luetteloidut vetoomukset asiasta vastaavaan valiokuntaan, joka tutkii, kuuluvatko ne Euroopan unionin toimialaan.

6. Vetoomukset, joita valiokunta ei ota käsiteltäväksi, arkistoidaan käsittelemättä. Vetoomuksen esittäjälle ilmoitetaan päätöksestä ja siihen johtaneista syistä.

7. Edellä mainitussa tapauksessa valiokunta voi pyytää vetoomuksen esittäjää ottamaan yhteyttä asianomaisen jäsenvaltion tai Euroopan unionin toimivaltaiseen viranomaiseen.

8. Jos vetoomuksen esittäjä ei pyydä vetoomuksen käsittelyä luottamuksellisena, se merkitään julkiseen luetteloon.

9. Valiokunta voi antaa asian oikeusasiamiehen käsiteltäväksi katsoessaan tämän aiheelliseksi.

10. Sellaisten luonnollisten tai oikeushenkilöiden, jotka eivät ole Euroopan unionin kansalaisia ja joiden asuin- tai kotipaikka ei ole missään jäsenvaltiossa, parlamentille esittämät vetoomukset jätetään käsittelemättä ja luetteloidaan erillään muista vetoomuksista. Puhemies lähettää vetoomusten käsittelystä vastaavalle valiokunnalle kuukausittain luettelon tällaisista edellisen kuukauden aikana vastaanotetuista vetoomuksista ilmoittaen samalla niiden aiheen. Valiokunta voi pyytää itselleen ne vetoomukset, jotka se haluaa ottaa käsiteltäväksi.

*175 artikla*

**Vetoomusten käsittely**

1. Asiasta vastaava valiokunta voi päättää laatia mietinnön tai muulla tavalla esittää kantansa vetoomuksiin, jotka se on ottanut käsiteltäväkseen.

Valiokunta voi pyytää lausuntoja muilta valiokunnilta 162 artiklan mukaisesti sellaisten vetoomusten yhteydessä, joilla pyritään saamaan aikaan muutoksia voimassa olevaan lainsäädäntöön.

2. Perustetaan sähköinen rekisteri, jossa kansalaiset voivat tukea vetoomuksen esittäjää lisäämällä sähköisen allekirjoituksensa käsiteltäväksi otettuun ja luetteloon merkittyyn vetoomukseen.

3. Vetoomuksia käsitellessään tai tietoja kerätessään valiokunta voi järjestää vetoomusten esittäjien kuulemistilaisuuksia tai yleisiä kuulemistilaisuuksia tai lähettää jäseniä paikan päälle toteamaan asiain tilan.

4. Lausuntojensa valmistelemiseksi valiokunta voi pyytää komissiota toimittamaan asiakirjoja ja tietoja sekä sallimaan valiokunnan jäsenille pääsyn komission tiloihin.

5. Valiokunta antaa tarvittaessa parlamentin äänestettäväksi käsittelemiään vetoomuksia koskevia päätöslauselmaesityksiä.

Valiokunta voi lisäksi pyytää puhemiestä välittämään valiokunnan lausunnot komissiolle tai neuvostolle.

6. Valiokunta ilmoittaa parlamentille kuuden kuukauden välein käsittelyjensä tuloksista.

Valiokunta ilmoittaa parlamentille erityisesti niistä toimenpiteistä, joihin neuvosto tai komissio on ryhtynyt parlamentin niille lähettämien vetoomusten osalta.

7. Puhemies ilmoittaa vetoomusten esittäjille tehdyistä päätöksistä ja niihin johtaneista syistä.

*176 artikla*

**Tiedonanto vetoomuksista**

1. Täysistunnossa esitetään tiedonanto 174 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuun luetteloon merkityistä vetoomuksista ja tärkeimmistä vetoomusten käsittelyssä noudatettavaa menettelyä koskevista päätöksistä. Tiedonannot merkitään istuntopöytäkirjaan.

2. Luetteloitujen vetoomusten otsikot ja yhteenvedot sekä niiden käsittelyn yhteydessä lähetetyt lausunnot ja tärkeimmät päätökset ovat yleisesti saatavilla tietopankissa, jos vetoomuksen esittäjä on antanut tähän suostumuksensa. Luottamuksellisesti käsiteltäviä vetoomuksia säilytetään parlamentin arkistossa, jossa jäsenet voivat niitä tutkia.

LUKU XXIV

## OIKEUSASIAMIES

*177 artikla*

### Oikeusasiamiehen nimittäminen

1. Vaalikauden alussa puhemies pyytää välittömästi oman valintansa jälkeen tai 8 kohdassa määrätyissä tapauksissa nimitysehdotuksia oikeusasiamiehen virkaan ja asettaa määräajan niiden esittämiselle. Ilmoitus julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

2. Nimitysehdotuksilla on oltava vähintään kolmenkymmenenkahden vähintään kahdesta jäsenvaltiosta olevan jäsenen kannatus.

Kukin jäsen voi kannattaa ainoastaan yhtä ehdokasta.

Nimitysehdotukset sisältävät kaikki asiakirjat, joista käy kiistatta ilmi, että hakija täyttää oikeusasiamiestä koskevan ohjesäännön edellyttämät ehdot.

3. Nimitysehdotukset lähetetään asiasta vastaavaan valiokuntaan, joka voi pyytää saada kuulla ehdokkaita.

Kuulemistilaisuudet ovat avoimia kaikille jäsenille.

4. Tämän jälkeen parlamentin äänestettäväksi annetaan lista, johon hyväksytyt ehdokkaat on merkitty aakkosjärjestyksessä.

5. Äänestys toimitetaan salaisena äänestyksenä ja hyväksymiseen vaaditaan annettujen äänten enemmistö.

Jollei kahdella ensimmäisellä vaalikierroksella valita ketään hakijoista, seuraavalle kierrokselle pääsevät ainoastaan kaksi toisella vaalikierroksella eniten ääniä saanutta hakijaa.

Jos äänet menevät tasan, valitaan vanhin hakija.

6. Ennen äänestyksen aloittamista puhemies varmistaa, että vähintään puolet parlamentin jäsenistä on läsnä.

7. Nimitetty henkilö kutsutaan välittömästi tuomioistuimen eteen vannomaan virkavala.

8. Oikeusasiamies hoitaa virkaa siihen asti, kunnes hänen seuraajansa astuu virkaan, paitsi kuolemantapauksessa tai jos hänet erotetaan.

*178 artikla*

### Oikeusasiamiehen erottaminen

1. Yksi kymmenesosa parlamentin jäsenistä voi pyytää oikeusasiamiehen erottamista, jos hän ei enää täytä niitä vaatimuksia, joita hänen tehtävänsä edellyttävät, tai jos hän on syyllistynyt vakavaan virkavirheeseen.

2. Pyyntö välitetään oikeusasiamiehelle ja asiasta vastaavaan valiokuntaan: jos valiokunnan jäsenten enemmistö pitää pyyntöä perusteltuna, valiokunta antaa parlamentille mietinnön. Oikeusasiamiestä kuullaan tämän pyynnöstä ennen kuin mietinnöstä äänestetään. Keskustelun jälkeen parlamentti tekee päätöksensä salaisessa äänestyksessä.

3. Ennen äänestyksen aloittamista puhemies varmistaa, että vähintään puolet parlamentin jäsenistä on läsnä.

4. Jos äänestyksen tulos puoltaa oikeusasiamiehen erottamista, mutta tämä ei kuitenkaan luovu virastaan, puhemies vetoaa tuomioistuimeen viimeistään äänestystä seuraavan istuntojakson aikana oikeusasiamiehen erottamiseksi. Tuomioistuinta pyydetään tekemään päätös asiasta välittömästi.

Jos oikeusasiamies luopuu virastaan, menettely keskeytyy.

*179 artikla*

### Oikeusasiamiehen toiminta

1. Päätös oikeusasiamiehen tehtävien hoitamista koskevasta ohjesäännöstä ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevista yleisistä ehdoista sekä tämän päätöksen täytäntöönpanoa koskevat määräykset liitetään tiedoksi työjärjestykseen oikeusasiamiehen hyväksymässä muodossa ([13]).

2. Oikeusasiamies tiedottaa hallinnollisista epäkohdista parlamentille edellä mainitun päätöksen 3 artiklan 6 ja 7 kohdan mukaisesti, ja asiasta vastaava valiokunta voi laatia niistä mietinnön. Lisäksi hän antaa edellä mainitun päätöksen 3 artiklan 8 kohdan mukaisesti parlamentille kertomuksen tekemiensä tutkimusten tuloksista kunkin istuntokauden päättyessä. Asiasta vastaava valiokunta laatii kertomuksesta mietinnön, jonka pohjalta parlamentissa käydään keskustelu.

3. Oikeusasiamies voi antaa tietoja myös asiasta vastaavalle valiokunnalle tämän sitä pyytäessä tai saapua omasta aloitteestaan kuultavaksi asiasta vastaavaan valiokuntaan.

([13]) Katso liite X.

LUKU XXV

## TYÖJÄRJESTYKSEN SOVELTAMINEN JA MUUTTAMINEN

*180 artikla*

### Työjärjestyksen soveltaminen

1. Jos tämän työjärjestyksen soveltamisesta tai tulkitsemisesta syntyy epäselvyyttä, puhemies voi antaa kysymyksen asiasta vastaavan valiokunnan käsiteltäväksi, sanotun kuitenkaan rajoittamatta aiempien asiaan liittyvien päätösten soveltamista.

Puhemies voi lähettää kysymyksen asiasta vastaavaan valiokuntaan myös, kun on kyse 142 artiklan mukaisesta työjärjestyspuheenvuorosta.

2. Valiokunta päättää, onko työjärjestykseen tarpeellista ehdottaa muutosta. Tällöin valiokunta toimii 181 artiklan määräysten mukaisesti.

3. Jos valiokunta päättää, että voimassa olevan työjärjestyksen tulkinta on riittävä, se lähettää tulkintansa puhemiehelle, joka ilmoittaa asiasta parlamentille seuraavan istuntojakson aikana.

4. Jos poliittinen ryhmä tai vähintään kolmekymmentäkaksi jäsentä esittää vastalauseen valiokunnan tulkinnasta, asiasta äänestetään parlamentissa. Sanamuoto hyväksytään annettujen äänten enemmistöllä vähintään yhden kolmasosan parlamentin jäsenistä ollessa läsnä äänestyksessä. Jos sanamuoto hylätään, asia palautetaan valiokuntaan.

5. Tulkinnat, joista ei ole esitetty vastalausetta, ja parlamentin hyväksymät tulkinnat lisätään kursiivilla painettuina selittävinä huomautuksina asianomaiseen artiklaan tai asianomaisiin artikloihin.

6. Tulkinnat on otettava huomioon kyseisten artiklojen myöhemmässä soveltamisessa ja tulkitsemisessa.

7. Työjärjestyksen määräyksiä ja tulkintoja tarkastellaan säännöllisesti asiasta vastaavassa valiokunnassa.

8. Parlamentin kokonaisjäsenmäärän kasvaessa, erityisesti Euroopan unionin laajenemisen seurauksena, korotetaan jäsenmäärää, jolla on tietyt oikeudet, ilman eri toimenpiteitä lähimpään kokonaislukuun siten, että prosenttiosuus parlamentin jäsenistä säilyy ennallaan.

*181 artikla*

### Työjärjestyksen muuttaminen

1. Jäsenet voivat ehdottaa muutoksia työjärjestykseen sekä sen liitteisiin. Näihin muutosehdotuksiin voidaan tarvittaessa liittää lyhyet perustelut.

Nämä muutosehdotukset käännetään, painetaan, jaetaan jäsenille ja lähetetään asiasta vastaavaan valiokuntaan, joka tutkii ne ja päättää niiden esittämisestä parlamentille.

Jos näiden ehdotusten käsittelyyn täysistunnossa sovelletaan 130, 139 ja 140 artiklan määräyksiä, näissä artikloissa käytettyjen viittausten ”alkuperäiseen tekstiin” tai ”komission ehdotukseen” katsotaan tarkoittavan kyseisenä ajankohtana voimassa olevaa määräystä.

2. Työjärjestystä koskevat muutokset hyväksytään parlamentin jäsenten enemmistöllä.

3. Jollei äänestyksen yhteydessä toisin määrätä, työjärjestystä sekä sen liitteitä koskevat muutokset tulevat voimaan niiden hyväksymistä seuraavan istuntojakson ensimmäisenä päivänä.

LUKU XXVI

## PARLAMENTIN PÄÄSIHTEERISTÖ — LASKENTATOIMI

*182 artikla*

### Pääsihteeristö

1. Parlamenttia avustaa puhemiehistön nimittämä pääsihteeri.

Pääsihteeri vakuuttaa juhlallisesti puhemiehistön edessä suorittavansa tehtävänsä täysin puolueettomasti ja tunnollisesti.

2. Pääsihteeri johtaa sihteeristöä, jonka kokoonpanon ja organisaation puhemiehistö määrää.

3. Puhemiehistö päättää pääsihteeristön hallintokaaviosta ja vahvistaa virkamiesten ja muun henkilöstön hallinnollista ja taloudellista asemaa koskevat säännöt.

Lisäksi puhemiehistö päättää, mihin virkamies- ja henkilöstöryhmiin Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 12—14 artiklaa sovelletaan osittain tai kokonaisuudessaan.

Parlamentin puhemies ilmoittaa asiasta Euroopan unionin asianomaisille toimielimille.

*183 artikla*

**Parlamentin ennakkoarvio tuloista ja menoista**

1. Puhemiehistö laatii alustavan ennakkoarvioesityksen tuloista ja menoista pääsihteerin valmisteleman mietinnön perusteella.

2. Puhemies lähettää alustavan ennakkoarvioesityksen asiasta vastaavaan valiokuntaan, joka laatii ennakkoarvioesityksen tuloista ja menoista ja antaa parlamentille selvityksen asiasta.

3. Puhemies asettaa määräajan tarkistusten jättämiselle ennakkoarvioesitykseen tuloista ja menoista.

Asiasta vastaava valiokunta ilmaisee kantansa tarkistuksiin.

4. Parlamentti vahvistaa ennakkoarvion tuloista ja menoista.

5. Puhemies lähettää ennakkoarvion tuloista ja menoista komissiolle ja neuvostolle.

6. Edellä mainittuja määräyksiä sovelletaan myös lisäennakkoarvioihin tuloista ja menoista.

*184 artikla*

**Maksusitoumukset ja maksujen suorittaminen**

1. Puhemies sitoutuu maksuihin ja suorittaa maksuja tai antaa tähän luvan sisäisen varainhoitoasetuksen rajoissa, jonka puhemiehistö on antanut asiasta vastaavaa valiokuntaa kuultuaan.

2. Puhemies lähettää tilinpäätösesityksen asiasta vastaavan valiokunnan käsiteltäväksi.

3. Parlamentti hyväksyy tilinpäätöksensä ja päättää vastuuvapauden myöntämisestä asiasta vastaavan valiokunnan mietinnön perusteella.

LUKU XXVII

## MUITA MÄÄRÄYKSIÄ

*185 artikla*

**Keskeneräiset asiat**

Viimeisen vaaleja edeltävän istuntojakson päättyessä kaikki parlamentin käsiteltävänä olevat keskeneräiset asiat katsotaan rauenneiksi, jollei käsittelyä jatketa tämän artiklan toisen kohdan perusteella.

Kunkin vaalikauden alussa puheenjohtajakokous tekee parlamentin valiokuntien ja muiden toimielinten perusteltujen pyyntöjen pohjalta päätöksen näiden asioiden ottamisesta uudelleen käsiteltäviksi tai niiden käsittelyn jatkamisesta.

Nämä määräykset eivät koske vetoomuksia ja tekstejä, joista ei tehdä päätöksiä.

*185 a artikla*

**Ennenaikainen toimikauden päättäminen**

Puheenjohtajakokous voi annettujen äänten kolmen viidesosan enemmistöllä siten, että edustettuna on vähintään kolme poliittista ryhmää, ehdottaa parlamentille puhemiehen, varapuhemiehen, kvestorin, valiokunnan puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan, parlamenttien välisistä suhteista vastaavan valtuuskunnan puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan tai muun parlamentin jäsenten keskuudesta valitun toimenhaltijan toimikauden päättämistä, jos se katsoo, että kyseinen jäsen on syyllistynyt vakavaan virkavirheeseen. Ehdotus hyväksytään täysistunnossa kahdella kolmasosalla annetuista äänistä ja parlamentin jäsenten enemmistöllä.

*186 artikla*

**Liitteiden ryhmittely**

Tämän työjärjestyksen liitteet jaetaan kolmeen ryhmään seuraavasti:

a) työjärjestyksen mukaisten menettelyjen soveltamista koskevat määräykset, jotka on hyväksytty annettujen äänten enemmistöllä (liite VI);

b) määräykset, jotka on hyväksytty työjärjestyksen erityismääräysten perusteella ja näillä erityismääräyksillä vahvistettujen menettelyjen ja enemmistösääntöjen mukaisesti (liitteet I, II, III, IV, V, VII, A ja C osa, IX ja XV);

c) toimielinten väliset sopimukset tai muut määräykset, jotka on hyväksytty perustamissopimusten mukaisesti ja joita sovelletaan parlamentissa tai joilla on merkitystä parlamentin toiminnalle. Parlamentti päättää annettujen äänten enemmistöllä asiasta vastaavan valiokunnan ehdotuksesta näiden määräysten ottamisesta työjärjestyksen liitteeksi (liitteet VII, B osa, VIII, X, XI, XII, XIII, XIV ja XVI).

*LIITE I*

## 9 ARTIKLAN 1 KOHDAN SOVELTAMISTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET AVOIMUUDESTA JA JÄSENTEN TALOUDELLISISTA EDUISTA

*1 artikla*

1. Jäsen, jolla on välittömiä taloudellisia etuja käsiteltävän asian suhteen, ilmoittaa niistä suullisesti ennen puheenvuoron käyttämistä parlamentissa tai sen elimissä ja jos häntä ehdotetaan esittelijäksi.

2. Ennen kuin jäsen voidaan asianmukaisesti nimittää parlamentin tai jonkin sen elimen tehtäviin työjärjestyksen 13 artiklan, 157 artiklan tai 168 artiklan 3 kohdan mukaisesti tai ennen kuin jäsen voi osallistua viralliseen valtuuskuntaan työjärjestyksen 82 artiklan tai 168 artiklan 2 kohdan mukaisesti, hänen on täytettävä asianmukaisesti 2 artiklassa tarkoitettu ilmoitus.

*2 artikla*

Kvestorikollegio pitää yllä luetteloa, jota varten jokainen jäsen ilmoittaa henkilökohtaisesti ja täsmällisesti seuraavat tiedot:

a) ammatillinen toiminta sekä muut palkalliset toimet tai tehtävät,

b) kolmannen osapuolen jäsenelle hänen poliittiseen toimintaansa liittyen myöntämä taloudellinen taikka työvoiman tai materiaalin muodossa ja parlamentin myöntämien varojen lisäksi annettu tuki sekä kyseisen kolmannen osapuolen nimi.

Parlamentin jäsenet pidättäytyvät ottamasta vastaan lahjoituksia tai palveluksia hoitaessaan edustajantointaan.

Luetteloa varten tehdyt ilmoitukset ovat parlamentin jäsenen henkilökohtaisella vastuulla, ja ne on saatettava ajan tasalle vuosittain.

Puhemiehistö voi aika ajoin laatia listan seikoista, jotka sen mukaan on ilmoitettava luetteloa varten.

Jos jäsen ei asianmukaisen kehotuksen saatuaan täytä velvollisuuttaan ja ilmoita a ja b alakohdassa tarkoitettuja tietoja, puhemies pyytää häntä uudelleen ilmoittamaan nämä tiedot kahden kuukauden kuluessa. Jos jäsen ei ilmoita tietoja määräajan kuluessa, kunkin määräajan umpeutumista seuraavan istuntojakson ensimmäisen istuntopäivän pöytäkirjassa julkaistaan jäsenen nimi ja ilmoitus siitä, että tämä on laiminlyönyt ilmoitusvelvollisuutensa. Jos jäsen kieltäytyy myös laiminlyönnin julkistamisen jälkeen ilmoittamasta kyseisiä tietoja, puhemies soveltaa työjärjestyksen 124 artiklan määräyksiä kyseisen jäsenen pidättämiseksi istunnoista.

Parlamentin jäsenten ryhmien, sekä laajennettujen työryhmien että jäsenten muiden epävirallisten ryhmien, puheenjohtajien on ilmoitettava rahana tai luontoissuorituksena annettu tuki (esimerkiksi sihteeriapu), joka yksittäisille jäsenille tarjottaessa olisi ilmoitettava tämän artiklan nojalla.

Kvestorit vastaavat tällaisen luettelon ylläpidosta ja yksityiskohtaisten sääntöjen laatimisesta tällaisten ryhmien ulkopuolisen tuen ilmoittamista varten.

*3 artikla*

Luettelo on julkinen.

*Se voidaan antaa yleisön nähtäväksi sähköisessä muodossa.*

*4 artikla*

Kuhunkin jäseneen sovelletaan sen jäsenvaltion lainsäädännössä vahvistettuja omaisuuden ilmoittamista koskevia velvoitteita, jossa hän on tullut valituksi, siihen asti, kunnes hyväksytään kansalliset säännöt korvaava Euroopan parlamentin jäsenten ohjesääntö.

*LIITE II*

**43 ARTIKLASSA TARKOITETUN KYSELYTUNNIN JÄRJESTÄMINEN**

A. OHJEET

1. Kysymyksiä voidaan ottaa käsiteltäväksi vain, jos

— ne ovat täsmällisiä ja ne on muotoiltu niin, että niihin voidaan vastata lyhyesti;

— ne kuuluvat komission ja neuvoston toimivaltaan ja vastuualueeseen ja ovat yleisesti kiinnostavia;

— asianomaisen toimielimen ei tarvitse tehdä laajoja ennakkoselvityksiä tai -tutkimuksia pystyäkseen vastaamaan niihin;

— ne on muotoiltu selvästi ja ne koskevat tarkoin määrättyä asiaa;

— ne eivät sisällä väittämiä tai mielipiteenilmauksia;

— ne eivät koske puhtaasti yksityisasioita;

— niiden tarkoituksena ei ole asiakirjojen tai tilastotietojen hankkiminen;

— ne on esitetty kysymyksen muodossa.

2. Kysymystä ei voida ottaa käsiteltäväksi, jos se koskee esityslistalla jo olevaa aihetta ja asianomainen toimielin osallistuu aiheesta käytävään keskusteluun.

3. Kysymystä ei voida ottaa käsiteltäväksi, jos kolmen edeltävän kuukauden aikana sama tai samantapainen kysymys on esitetty ja siihen on vastattu, ellei asiassa ole sen jälkeen tapahtunut uutta kehitystä tai ellei esittäjä halua lisätietoja. Ensimmäisessä tapauksessa kysymyksen esittäjälle annetaan kopio asianomaisesta kysymyksestä ja vastauksesta.

**Lisäkysymykset**

4. Jäsen voi vastauksen saatuaan esittää kysymystä koskevan lisäkysymyksen. Jäsen voi esittää kaksi lisäkysymystä.

5. Näissä ohjeissa esitettyjä kysymysten käsiteltäväksi ottamista koskevia ohjeita sovelletaan myös lisäkysymyksiin.

6. Puhemies päättää, voidaanko lisäkysymykset ottaa käsiteltäväksi, ja rajoittaa niiden määrää niin, että jokainen kysymyksen esittänyt jäsen saa kysymykseensä vastauksen.

Puhemies ei ole velvollinen ottamaan lisäkysymystä käsiteltäväksi, vaikka kysymys täyttäisi edellä esitetyt ehdot,

a) jos kysymys todennäköisesti häiritsee kyselytunnin tavanomaista kulkua tai

b) jos pääkysymystä, johon lisäkysymys liittyy, on jo riittävästi selvennetty muilla lisäkysymyksillä tai

c) jos lisäkysymys ei välittömästi liity pääkysymykseen.

**Vastaukset kysymyksiin**

7. Asianomainen toimielin huolehtii siitä, että vastaukset ovat lyhyitä ja asianmukaisia.

8. Mikäli kysymysten sisältö sen sallii, puhemies voi kysymysten esittäjiä kuultuaan päättää, että asianomainen toimielin vastaa kysymyksiin yhteisesti.

9. Kysymykseen voidaan vastata ainoastaan, jos kysymyksen esittäjä on paikalla tai jos hän on kirjallisesti ilmoittanut sijaisensa nimen puhemiehelle ennen kyselytunnin alkua.

10. Kysymys raukeaa, jos kysymyksen esittäjä tai hänen sijaisensa ei ole paikalla.

11. Jos jäsen esittää kysymyksen, mutta hän tai hänen sijaisensa ei ole paikalla kyselytunnilla, puhemies huomauttaa kirjeellä jäsenelle tämän velvollisuudesta olla paikalla tai järjestää itselleen sijainen. Jos puhemiehen on huomautettava asiasta kirjeellä kolme kertaa kahdentoista kuukauden jaksolla, kyseinen jäsen menettää kuudeksi kuukaudeksi oikeuden esittää kysymyksiä kyselytunnille.

12. Kysymyksiin, joihin ajanpuutteen vuoksi ei voida vastata, annetaan vastaus 44 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti, jollei kysymyksen esittäjä pyydä soveltamaan 44 artiklan 3 kohtaa.

13. Työjärjestyksen 44 artiklan 3 ja 5 kohdassa määrätään menettelystä, jota noudatetaan vastattaessa kysymyksiin kirjallisesti.

**Määräajat**

14. Kysymykset on jätettävä käsiteltäväksi vähintään viikkoa ennen kyselytunnin alkua. Kysymyksiä, joita ei ole jätetty käsiteltäväksi tässä määräajassa, voidaan käsitellä kyselytunnin aikana asianomaisen toimielimen suostumuksella.

Käsiteltäväksi otetut kysymykset jaetaan jäsenille ja toimitetaan asianomaisille toimielimille.

**Kyselytunnin järjestäminen**

15. Komission kyselytunti voidaan komission suostumuksella jakaa yksittäisten komission jäsenten erityisiin kyselytunteihin.

Neuvoston kyselytunti voidaan neuvoston suostumuksella jakaa puheenjohtajavaltion, yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan tai euroryhmän puheenjohtajan erityisiin kyselytunteihin. Se voidaan myös jakaa aiheen mukaan.

B. SUOSITUKSET

(ote parlamentin 13 päivänä marraskuuta 1986 antamasta päätöslauselmasta)

Euroopan parlamentti,

1. suosittelee, että työjärjestyksen 43 artiklaa ja erityisesti sen 1 kohdan hyväksyttävyysehtoja sovellettaisiin entistä tiukemmin kyselytunnin järjestämisessä;

2. suosittelee, että Euroopan parlamentin puhemies käyttäisi useammin hänelle työjärjestyksen 43 artiklan 3 kohdassa annettua toimivaltaa ryhmitellä kysymyksiä asiakohtaisesti kyselytuntia varten, mutta on kuitenkin sitä mieltä, että tällä tavalla on ryhmiteltävä vain tietyn istuntojakson käsiteltäväksi annetun kysymysluettelon ensimmäisen puoliskon kysymyksiä;

3. suosittelee yleissäännöksi lisäkysymyksien osalta, että puhemies sallii kysymyksen esittäjälle yhden lisäkysymyksen ja jäsenille, jotka kuuluvat mielellään eri poliittiseen ryhmään ja/tai jäsenvaltioon kuin pääkysymyksen esittäjä, yhden tai enintään kaksi lisäkysymystä; muistuttaa, että lisäkysymysten tulee olla lyhyitä ja kysymyksen muodossa, sekä esittää, että kysymykset saavat kestää enintään 30 sekuntia;

4. pyytää komissiota ja neuvostoa huolehtimaan siitä, että vastaukset ovat näiden ohjeiden 7 kohdan mukaisesti lyhyitä ja asianmukaisia.

*LIITE III*

**OHJEITA JA YLEISPERIAATTEITA, JOITA ON NOUDATETTAVA VALITTAESSA AIHEITA 50 ARTIKLAN MUKAISTEN, IHMISOIKEUKSIEN SEKÄ DEMOKRATIAN JA OIKEUSVALTION PERIAATTEIDEN LOUKKAUKSIA KOSKEVISTA TAPAUKSISTA KÄYTÄVIEN KESKUSTELUJEN ESITYSLISTALLE**

**Ensisijaisuutta koskevat periaatteet**

1. Etusijalle asetetaan sellaiset päätöslauselmaesitykset, joiden tarkoituksena on antaa parlamentille mahdollisuus ilmaista kantansa ennalta tiettyyn tapahtumaan ja jotka on osoitettu neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioille, muille valtioille tai kansainvälisille järjestöille edellyttäen, että kyseinen istuntojakso on ainoa Euroopan parlamentin istuntojakso, jonka aikana äänestys voidaan ajoissa toimittaa.

2. Päätöslauselmaesitykset saavat olla enintään 500 sanan pituisia.

3. Aiheet, jotka koskevat Euroopan unionille perustamissopimuksessa määrättyjä velvollisuuksia, on asetettava etusijalle, mikäli ne ovat erittäin tärkeitä.

4. Esityslistalle otettavien aiheiden lukumäärän on oltava sellainen, että kustakin aiheesta käytävä keskustelu on suhteessa aiheen tärkeyteen. Aiheita tulisi olla enintään kolme, alakohdat mukaan lukien.

**Soveltamista koskevat säännöt**

5. Ensisijaisuutta koskevat periaatteet, joita sovelletaan laadittaessa luettelo ihmisoikeuksien sekä demokratian ja oikeusvaltion periaatteiden loukkauksia koskevista tapauksista käytävien keskustelujen esityslistalle otettavista aiheista, on ilmoitettava parlamentille ja poliittisille ryhmille.

**Puheajan rajoittaminen ja jakaminen**

6. Ajankäytön tehostamiseksi puhemies voi poliittisten ryhmien puheenjohtajia kuultuaan sopia neuvoston ja komission kanssa ihmisoikeuksien sekä demokratian ja oikeusvaltion periaatteiden loukkauksia koskevista tapauksista käytävään keskusteluun niiden mahdollisia puheenvuoroja varten myönnetyn puheajan rajoittamisesta.

**Tarkistusten jättämisen määräaika**

7. Tarkistusten jättämisen määräaika on asetettava niin, että jäsenillä ja poliittisilla ryhmillä on riittävästi aikaa käsitellä tarkistuksia asianmukaisesti ennen päätöslauselmaesityksistä käytävää keskustelua sen jälkeen, kun tarkistukset on jaettu virallisilla kielillä.

*LIITE IV*

**EUROOPAN UNIONIN YLEISEN TALOUSARVION JA TÄYDENTÄVIEN TALOUSARVIOIDEN KÄSITTELYSSÄ NOUDATETTAVA MENETTELY**

*1 artikla*

**Istuntoasiakirjat**

1. Seuraavat asiakirjat painetaan ja jaetaan:

a) komission tiedonanto EHTY:n perustamissopimuksen 78 artiklan 9 kohdan, EY:n perustamissopimuksen 272 artiklan 9 kohdan ja Euratomin perustamissopimuksen 177 artiklan 9 kohdan mukaisesta enimmäismäärästä;

b) komission tai neuvoston ehdotus uudeksi enimmäismääräksi;

c) neuvoston yhteenveto tuloksista, joihin se on päätynyt käsitellessään parlamentin talousarvioesitykseen tekemiä tarkistuksia ja muutosehdotuksia;

d) neuvoston muutokset parlamentin hyväksymiin talousarvioesityksen tarkistuksiin;

e) neuvoston kanta uuden enimmäismäärän asettamiseen;

f) uusi talousarvioesitys, joka on laadittu EHTY:n perustamissopimuksen 78 artiklan 8 kohdan, EY:n perustamissopimuksen 272 artiklan 8 kohdan ja Euratomin perustamissopimuksen 177 artiklan 8 kohdan mukaisesti;

g) päätösluonnokset, jotka koskevat EHTY:n perustamissopimuksen 78 b artiklan, EY:n perustamissopimuksen 273 artiklan ja Euratomin perustamissopimuksen 178 artiklan mukaisia väliaikaisia kahdestoistaosia.

2. Edellä mainitut asiakirjat lähetetään asiasta vastaavaan valiokuntaan. Valiokunnat, joita asia koskee, voivat antaa lausunnon.

3. Jos muut valiokunnat haluavat antaa asiasta lausunnon, puhemies asettaa määräajan, jonka kuluessa lausunnot on toimitettava asiasta vastaavalle valiokunnalle.

*2 artikla*

**Enimmäismäärä**

1. Jäsen voi seuraavien ehtojen mukaisesti esittää ja puoltaa päätösehdotuksia uuden enimmäismäärän asettamisesta.

2. Ehdotukset voidaan ottaa käsiteltäväksi vain, jos ne esitetään kirjallisesti ja vähintään kolmenkymmenenkahden jäsenen allekirjoittamina tai jonkin poliittisen ryhmän tai valiokunnan puolesta.

3. Puhemies asettaa määräajan näiden ehdotusten jättämiselle.

4. Asiasta vastaava valiokunta antaa selvityksen ehdotuksista ennen niiden täysistuntokäsittelyä.

5. Tämän jälkeen parlamentti äänestää ehdotuksista.

Parlamentti tekee päätöksen jäsentensä enemmistöllä ja kolmella viidesosalla annetuista äänistä.

Jos neuvosto on ilmoittanut parlamentille, että se hyväksyy uuden enimmäismäärän asettamisen, puhemies ilmoittaa täysistunnossa, että muutettu enimmäismäärä on hyväksytty.

Jos neuvosto hylkää ehdotuksen, neuvoston kanta annetaan asiasta vastaavan valiokunnan käsiteltäväksi.

*3 artikla*

**Talousarvioesityksen käsittely — ensimmäinen vaihe**

1. Jollei jäljempänä mainituista ehdoista muuta johdu, jokainen jäsen voi jättää käsiteltäväksi ja puoltaa

— tarkistusluonnoksia talousarvioesitykseen

— muutosehdotuksia talousarvioesitykseen.

2. Tarkistusluonnokset voidaan ottaa käsiteltäväksi vain, jos ne esitetään kirjallisesti vähintään kolmenkymmenenkahden jäsenen allekirjoittamina tai jonkin poliittisen ryhmän tai valiokunnan puolesta. Lisäksi tarkistusluonnoksissa on viitattava tiettyyn talousarvion kohtaan ja niiden on säilytettävä talousarvion tulojen ja menojen tasapaino. Tarkistusluonnokset sisältävät kaikki tarvittavat tiedot asianomaista talousarvion kohtaa koskevasta selvitysosasta.

Samat määräykset koskevat myös muutosehdotuksia.

*Kaikki talousarvioesitystä koskevat tarkistusluonnokset tai muutosehdotukset on perusteltava kirjallisesti.*

3. Puhemies asettaa määräajan tarkistusluonnosten ja muutosehdotusten jättämiselle.

*Puhemies asettaa kaksi määräaikaa tarkistusluonnosten ja muutosehdotusten jättämiselle. Ensimmäisen on oltava ennen kuin asiasta vastaava valiokunta hyväksyy mietinnön ja toisen mietinnön hyväksymisen jälkeen.*

4. Asiasta vastaava valiokunta antaa lausuntonsa tehdyistä esityksistä ennen niiden täysistuntokäsittelyä.

Asiasta vastaavan valiokunnan hylkäämistä tarkistusluonnoksista ja muutosehdotuksista ei äänestetä täysistunnossa, ellei jokin valiokunta tai vähintään 32 jäsentä ole kirjallisesti pyytänyt äänestystä puhemiehen asettamassa määräajassa; määräajan päättyessä äänestyksen alkuun ei missään tapauksessa saa olla vähempää kuin 24 tuntia.

5. Parlamentin ennakkoarviota tuloista ja menoista koskevat tarkistusluonnokset, jotka ovat samankaltaisia kuin tarkistusluonnokset, jotka parlamentti on hylännyt laadittaessa ennakkoarviota tuloista ja menoista, käsitellään vain, jos asiasta vastaava valiokunta on antanut niistä puoltavan lausunnon.

6. Työjärjestyksen 67 artiklan 2 kohdasta poiketen parlamentti äänestää erikseen ja kohta kohdalta

— kustakin tarkistusluonnoksesta ja muutosehdotuksesta,

— kustakin talousarvioesityksen pääluokasta,

— talousarvioesitystä koskevasta päätöslauselmaesityksestä.

Työjärjestyksen 130 artiklan 4—8 kohtaa on kuitenkin sovellettava.

7. Talousarvioesityksen momentit, luvut, osastot ja pääluokat, joita koskevia tarkistusluonnoksia ja muutosehdotuksia ei ole jätetty käsiteltäväksi, katsotaan hyväksytyiksi.

8. Tarkistusluonnosten hyväksymiseen tarvitaan parlamentin jäsenten enemmistö.

Muutosehdotusten hyväksymiseen tarvitaan annettujen äänten enemmistö.

9. Jos parlamentti on hyväksynyt tarkistusesityksiä, joiden seurauksena talousarvioesityksen menot ylittäisivät vahvistetun enimmäismäärän, asiasta vastaava valiokunta antaa parlamentille ehdotuksen uudesta enimmäismäärästä EHTY:n perustamissopimuksen 78 artiklan 9 kohdan viimeisen alakohdan, EY:n perustamissopimuksen 272 artiklan 9 kohdan ja Euratomin perustamissopimuksen 177 artiklan 9 kohdan mukaisesti. Ehdotuksesta äänestetään sen jälkeen, kun talousarvioesityksen eri pääluokista on äänestetty. Parlamentti tekee päätöksen jäsentensä enemmistöllä ja kolmella viidesosalla annetuista äänistä. Jos ehdotus hylätään, talousarvioesitys kokonaisuudessaan palautetaan asiasta vastaavaan valiokuntaan.

10. Jos parlamentti ei ole tehnyt tarkistuksia talousarvioesitykseen eikä hyväksynyt muutosehdotuksia tai talousarvion hylkäysesitystä, puhemies julistaa täysistunnossa talousarvion lopullisesti vahvistetuksi.

Jos parlamentti on tehnyt tarkistuksia talousarvioesitykseen tai hyväksynyt muutosehdotuksia, talousarvioesitys tarkistuksineen tai muutoksineen yhdessä perustelujen kanssa lähetetään neuvostolle ja komissiolle.

11. Pöytäkirja istunnosta, jossa parlamentti on ilmaissut kantansa talousarvioesitykseen, lähetetään neuvostolle ja komissiolle.

*4 artikla*

**Talousarvion lopullinen vahvistaminen ensimmäisen käsittelyn jälkeen**

Sen jälkeen kun neuvosto on ilmoittanut parlamentille, että se ei ole muuttanut parlamentin tekemiä tarkistuksia ja että se on hyväksynyt tai jättänyt hylkäämättä parlamentin tekemät muutosehdotukset, puhemies julistaa täysistunnossa talousarvioesityksen lopullisesti vahvistetuksi. Puhemies huolehtii siitä, että talousarvio julkaistaan *Euroopan unionin virallinen lehti*.

*5 artikla*

**Neuvoston käsittelyn tulosten tarkastelu — toinen vaihe**

1. Jos neuvosto on muuttanut yhtä tai useampaa parlamentin hyväksymistä tarkistuksista, neuvoston muuttama teksti lähetetään asiasta vastaavaan valiokuntaan.

2. Jollei jäljempänä mainituista ehdoista muuta johdu, jäsen voi jättää käsiteltäväksi tai puoltaa tarkistusluonnoksia neuvoston muuttamaan tekstiin.

3. Tällaiset tarkistusluonnokset voidaan ottaa käsiteltäväksi vain, jos ne esitetään kirjallisesti vähintään 32 jäsenen allekirjoittamina tai jonkin valiokunnan puolesta ja jos ne säilyttävät talousarvion tulojen ja menojen tasapainon. Työjärjestyksen 162 artiklan 5 kohtaa ei sovelleta tässä yhteydessä.

Tarkistusluonnokset voidaan ottaa käsiteltäväksi vain, jos ne koskevat neuvoston muuttamia tekstejä.

4. Puhemies asettaa määräajan tarkistusluonnosten jättämiselle.

5. Asiasta vastaava valiokunta ilmaisee kantansa neuvoston muuttamiin teksteihin ja antaa lausuntonsa muutettuja tekstejä koskevista tarkistusluonnoksista.

6. Tarkistusluonnoksista neuvoston muuttamiin teksteihin äänestetään täysistunnossa, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 3 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan määräyksiä. Parlamentti tekee päätöksen jäsentensä enemmistöllä ja kolmella viidesosalla annetuista äänistä. Jos tarkistusluonnokset hyväksytään, neuvoston muuttama teksti katsotaan hylätyksi. Jos tarkistusluonnokset hylätään, neuvoston muuttama teksti katsotaan hyväksytyksi.

7. Neuvoston yhteenvedosta, joka koskee parlamentin hyväksymien muutosehdotusten käsittelyä neuvostossa, keskustellaan, minkä jälkeen voidaan äänestää päätöslauselmaesityksestä.

8. Tässä artiklassa tarkoitetun menettelyn päätyttyä ja jollei 6 artiklan määräyksistä muuta johdu, puhemies julistaa täysistunnossa talousarvion lopullisesti vahvistetuksi. Puhemies huolehtii siitä, että talousarvio julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

*6 artikla*

**Talousarvioesityksen hylkääminen kokonaisuudessaan**

1. Vähintään 32 parlamentin jäsentä tai jokin valiokunta voi perustelluista syistä ehdottaa talousarvioesityksen hylkäämistä kokonaisuudessaan. Tällainen ehdotus voidaan ottaa käsiteltäväksi vain, jos se on perusteltu kirjallisesti ja jos se on jätetty käsiteltäväksi puhemiehen asettamassa määräajassa. Hylkäämisperusteet eivät saa olla ristiriitaisia.

2. Asiasta vastaava valiokunta antaa tällaisesta ehdotuksesta lausuntonsa ennen kuin siitä äänestetään täysistunnossa.

Parlamentti tekee päätöksen jäsentensä enemmistöllä ja kolmella viidesosalla annetuista äänistä. Jos hylkäämisehdotus hyväksytään, talousarvioesitys kokonaisuudessaan lähetetään takaisin neuvostoon.

*7 artikla*

**Väliaikaiset kahdestoistaosat**

1. Jäljempänä mainittuja ehtoja noudattaen jäsen voi sellaisten menojen osalta, jotka eivät johdu perustamissopimuksesta tai sen nojalla annetuista säädöksistä, esittää päätösehdotuksen, joka poikkeaa neuvoston tekemästä päätöksestä hyväksyä väliaikaisen kahdestoistaosan ylittävät menot.

2. Päätösehdotukset voidaan ottaa käsiteltäväksi vain, jos ne esitetään kirjallisesti vähintään kolmenkymmenenkahden jäsenen allekirjoittamina tai jonkin poliittisen ryhmän tai valiokunnan puolesta ja jos ne sisältävät päätösehdotuksen perustelut.

3. Asiasta vastaava valiokunta antaa lausuntonsa ehdotuksista ennen niiden täysistuntokäsittelyä.

4. Parlamentti tekee päätöksen jäsentensä enemmistöllä ja kolmella viidesosalla annetuista äänistä.

*8 artikla*

Poistettu

*LIITE V*

## VASTUUVAPAUDEN MYÖNTÄMISPÄÄTÖSTEN KÄSITTELY JA HYVÄKSYMISMENETTELY

*1 artikla*

### Asiakirjat

1. Seuraavat asiakirjat painetaan ja jaetaan:

a) komission antama tulo- ja menoselvitys, varainhoitoselvitys ja tase,

b) tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomus ja erityiskertomukset sekä niihin liittyvät toimielinten vastaukset,

c) tilintarkastustuomioistuimen EY:n perustamissopimuksen 248 artiklan mukaisesti antama tarkastuslausuma tilien luotettavuudesta sekä niiden perustana olevien toimien laillisuudesta ja asianmukaisuudesta,

d) neuvoston suositus.

2. Nämä asiakirjat lähetetään asiasta vastaavaan valiokuntaan. Valiokunnat, joita asia koskee, voivat antaa lausunnon.

3. Jos muut valiokunnat haluavat antaa asiasta lausunnon, puhemies asettaa määräajan, jonka kuluessa lausunto on toimitettava asiasta vastaavalle valiokunnalle.

*2 artikla*

### Mietinnön käsittely

1. Parlamentti käsittelee asiasta vastaavan valiokunnan laatiman, vastuuvapautta koskevan mietinnön tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen hyväksymistä seuraavan vuoden 30. päivään huhtikuuta mennessä varainhoitoasetuksen mukaisesti.

2. Tarkistuksia ja äänestyksiä koskevia työjärjestyksen artikloita sovelletaan, jollei tässä liitteessä toisin määrätä.

*Päätöslauselmaesitykseen tehtävät tarkistukset, joista on määrä äänestää täysistunnossa, annetaan asiasta vastaavan valiokunnan käsiteltäväksi.*

*3 artikla*

### Mietinnön sisältö

1. Vastuuvapautta koskeva asiasta vastaavan valiokunnan mietintö sisältää

a) päätösehdotuksen vastuuvapauden myöntämisestä tai vastuuvapautta koskevan päätöksen lykkäämisestä (äänestys huhtikuun täysistunnossa) tai päätösehdotuksen vastuuvapauden myöntämisestä tai epäämisestä (äänestys lokakuun täysistunnossa),

b) päätösehdotuksen, joka päättää yhteisön kaikkien tulojen, menojen, varojen ja velkojen tilit,

c) päätöslauselmaesityksen a kohdan mukaan ehdotettuun päätökseen liittyvine huomautuksineen; tämä sisältää sekä arvion komission budjettihallinnosta varainhoitovuoden aikana että huomioita menojen toteutuksesta tulevaisuudessa,

d) liitteenä luettelon komissiolta saaduista asiakirjoista sekä siltä pyydetyistä asiakirjoista, joita ei ole saatu,

e) asianomaisten valiokuntien lausunnot.

2. Jos asiasta vastaava valiokunta ehdottaa vastuuvapautta koskevan päätöksen lykkäämistä, asiaa koskevassa päätöslauselmaesityksessä on mainittava erityisesti myös:

a) lykkäämisen syyt,

b) komissiolta odotettavat jatkotoimet sekä niitä koskevat määräajat,

c) asiakirjat, joiden esittäminen on edellytyksenä sille, että parlamentilla on asianmukaiset tiedot päätöksen tekemiseksi.

*4 artikla*

Poistettu

*5 artikla*

**Käsittely ja äänestykset parlamentissa**

1. Vastuuvapautta koskeva asiasta vastaavan valiokunnan mietintö otetaan sen jättämistä seuraavan istuntojakson esityslistalle.

2. Tarkistuksia voidaan jättää vain 3 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti esitettyyn päätöslauselmaesitykseen.

3. Päätösehdotuksista ja päätöslauselmaesityksestä äänestetään 3 artiklassa esitetyn järjestyksen mukaisesti, ellei 5 a artikla muuta edellytä.

4. Parlamentti tekee päätöksen annettujen äänten enemmistöllä EY:n perustamissopimuksen 198 artiklan mukaisesti.

*5a artikla*

**Erilaiset menettelyt**

1. Huhtikuun täysistuntoäänestys

Menettelyn ensimmäisessä vaiheessa vastuuvapautta koskevassa mietinnössä ehdotetaan joko vastuuvapauden myöntämistä tai vastuuvapauspäätöksen lykkäämistä.

a) Jos vastuuvapauden myöntämistä koskeva ehdotus saa enemmistön, vastuuvapaus myönnetään. Tällöin myös tilit päätetään.

Jos vastuuvapauden myöntämistä koskeva ehdotus ei saa enemmistöä, vastuuvapautta lykätään ja asiasta vastaava valiokunta esittää kuuden kuukauden kuluessa uuden mietinnön, johon sisältyy uusi ehdotus vastuuvapauden myöntämisestä tai epäämisestä.

b) Jos vastuuvapauden lykkäämistä koskeva ehdotus hyväksytään, asiasta vastaava valiokunta esittää kuuden kuukauden kuluessa uuden mietinnön, johon sisältyy uusi ehdotus vastuuvapauden myöntämisestä tai epäämisestä. Tässä tapauksessa myös tilien päättämistä lykätään ja sitä ehdotetaan uudestaan uudessa mietinnössä.

Jos vastuuvapauden lykkäämistä koskeva ehdotus ei saa enemmistöä, vastuuvapaus katsotaan myönnetyksi. Tällöin päätös merkitsee myös tilien päättämistä. Päätöslauselmaesityksestä voidaan kuitenkin vielä äänestää.

2. Lokakuun täysistuntoäänestys

Tässä menettelyn toisessa vaiheessa vastuuvapautta koskevassa mietinnössä ehdotetaan joko vastuuvapauden myöntämistä tai epäämistä.

a) Jos vastuuvapauden myöntämistä koskeva ehdotus saa enemmistön, vastuuvapaus myönnetään. Tällöin myös tilit päätetään.

Jos vastuuvapauden myöntämistä koskeva ehdotus ei saa enemmistöä, vastuuvapaus katsotaan evätyksi. Muodollinen ehdotus kyseisen vuoden tilien päättämisestä esitetään myöhemmällä istuntojaksolla, jolloin myös komissiolta pyydetään selvitys asiasta.

b) Jos vastuuvapauden epäämistä koskeva ehdotus saa enemmistön, muodollinen esitys kyseisen vuoden tilien päättämisestä esitetään myöhemmällä istuntojaksolla, jolloin myös komissiolta pyydetään selvitys asiasta.

Jos vastuuvapauden epäämistä koskeva ehdotus ei saa enemmistöä, vastuuvapaus katsotaan myönnetyksi. Tällöin päätös merkitsee myös tilien päättämistä. Päätöslauselmaesityksestä voidaan kuitenkin vielä äänestää.

3. Jos päätöslauselmaesitys tai ehdotus tilien päättämisestä sisältää määräyksiä, jotka ovat ristiriidassa vastuuvapautta koskevan parlamentin äänestyksen kanssa, puhemies voi asiasta vastaavan valiokunnan puheenjohtajaa kuultuaan lykätä kyseistä äänestystä ja asettaa uuden määräajan tarkistusten jättämiselle.

*6 artikla*

**Vastuuvapautta koskevien päätösten täytäntöönpano**

1. Puhemies toimittaa kaikki parlamentin 3 artiklan mukaisesti hyväksymät päätökset ja päätöslauselmat komissiolle ja kaikille muille toimielimille. Puhemies huolehtii niiden julkaisemisesta *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* sarjassa, jossa julkaistaan lainsäädäntöalaan kuuluvat säädökset.

2. Vähintään kerran vuodessa asiasta vastaava valiokunta antaa parlamentille selvityksen niistä toimenpiteistä, joihin toimielimet ovat ryhtyneet vastauksena vastuuvapauden myöntämispäätöksiin liittyviin huomautuksiin ja parlamentin päätöslauselmiin sisältyviin menojen täytäntöönpanoa koskeviin huomautuksiin.

3. Puhemies voi parlamentin puolesta, talousarvion valvonnasta vastaavan valiokunnan mietinnön perusteella ja EY:n perustamissopimuksen 232 artiklan mukaisesti nostaa tuomioistuimessa kanteen asianomaista toimielintä vastaan niiden velvollisuuksien laiminlyönnistä, jotka aiheutuvat vastuuvapautta koskevaan päätökseen tai menojen toteutusta koskeviin muihin päätöslauselmiin liittyvistä huomautuksista.

*LIITE VI*

**PYSYVIEN VALIOKUNTIEN TOIMIVALTA** ([1])

I **Ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokunta**

Valiokunnan toimivaltaan kuuluvat seuraavat asiat:

1. Euroopan unionin yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka sekä yhteisen puolustus- ja aseidenriisuntapolitiikan kehittäminen (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 11 artikla);

2. suhteet muihin toimielimiin ulkopolitiikan alalla ja varsinkin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan korkeaan edustajaan;

3. poliittiset näkökohdat, jotka koskevat suhteita kolmansiin maihin ja kansainvälisiin järjestöihin unionin ulko- ja turvallisuuspolitiikan täytäntöönpanon osalta;

4. kolmansille maille tarkoitettuja laajoja teknisen avun ohjelmia ja taloudellista tukea koskevan ulkopoliittisen kannan määritteleminen yhteistyössä budjettivaliokunnan, talousarvion valvontavaliokunnan, kehitysyhteistyövaliokunnan sekä teollisuus-, ulkomaankauppa-, tutkimus- ja energiavaliokunnan kanssa;

5. Euroopan valtioiden unioniin liittymistä koskevien neuvottelujen avaaminen, seuranta ja päättäminen (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 49 artikla), sanotun kuitenkaan rajoittamatta erityisvaliokuntien toimivaltaa;

6. assosiointi- ja kumppanuussopimuksia (EY:n perustamissopimuksen 310 artikla) ja muita pääosin poliittisluonteisia kansainvälisiä sopimuksia koskevien neuvottelujen avaaminen, seuranta ja päättäminen;

7. kolmansien maiden ihmisoikeus- ja demokratisointikysymykset, mukaan lukien suhteet kansainvälisiin ihmisoikeusjärjestöihin;

8. suhteet WEU:hun (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 17 artikla);

9. valiokunnan vastuualueeseen kuuluvien ja meneillään olevaan varainhoitovuoteen liittyvien menojen täytäntöönpanon seuranta komission säännöllisin välein toimittamien kertomusten pohjalta.

Valiokunta huolehtii parlamenttien välisistä suhteista vastaavien valtuuskuntien ja parlamentaaristen sekavaliokuntien ja yhteistyövaliokuntien sekä tilapäisten valtuuskuntien, mukaan lukien vaalien tarkkailusta vastaavat valtuuskunnat, työskentelyn yhteensovittamisesta kokouksia valmisteltaessa ja niiden tuloksista keskusteltaessa. Taloutta ja kauppaa koskevissa näkökohdissa parlamenttien välisistä suhteista vastaavat valtuuskunnat kuulevat näistä asioista vastaavaa valiokuntaa.

II **Budjettivaliokunta**

Valiokunnan toimivaltaan kuuluvat seuraavat asiat:

1. Euroopan parlamentin budjettivallan sekä sen mukaisten, talousarvion laatimiseen liittyvien määräysten vahvistaminen ja täytäntöönpano (EY:n perustamissopimuksen 268—273 artikla);

2. Euroopan unionin talousarviot, EHTY:n talousarvio mukaan lukien, ja Euroopan kehitysrahaston budjetointi;

3. monivuotiset ennakkoarviot Euroopan unionin tuloista ja menoista, niitä koskevat toimielinten väliset sopimukset sekä talousarviota koskevan neuvottelumenettelyn täytäntöönpano;

4. Euroopan unionin taloudelliset voimavarat;

5. Euroopan investointipankin sekä muiden yhteisön ja jäsenvaltioiden rahoitusvälineiden varainhoidollinen ja talousarvioon liittyvä toiminta (EY:n perustamissopimuksen 266 ja 267 artikla);

([1]) Vahvistettu parlamentin päätöksellä 19. toukokuuta 1983 150 artiklan mukaisesti ja muutettu parlamentin päätöksillä 25. heinäkuuta 1984, 21. tammikuuta 1987, 26. heinäkuuta 1989, 15. tammikuuta 1992, 21. heinäkuuta 1994, 15. tammikuuta 1997 ja 15. huhtikuuta 1999.

6. yhteisön säädösten rahoitusvaikutukset rajoittamatta erityisvaliokuntien toimivaltaa;

7. Euroopan unionin hallintoon, tilinpitoon ja henkilöstöön liittyvät ongelmat siltä osin kuin niillä ei ole huomattavaa merkitystä virkamiesten oikeudelliseen asemaan;

8. määrärahasiirrot;

9. parlamentin talousarvio, hallinto ja tilinpito (työjärjestyksen 183 artikla);

10. varainhoitoasetus, lukuun ottamatta talousarvion toteuttamista, hallintaa ja

Parlamentin talousarviota koskevien kysymysten osalta puhemiehistö ja budjettivaliokunta päättävät seuraavista asioista peräkkäisissä vaiheissa:

a) hallintokaavio,

b) alustava ennakkoarvioesitys ja ennakkoarvioesitys tuloista ja menoista.

Hallintokaaviosta päätetään seuraavan menettelyn mukaisesti:

1. puhemiehistö laatii hallintokaavion kullekin varainhoitovuodelle;

2. puhemiehistön ja budjettivaliokunnan välinen neuvottelumenettely aloitetaan, jos valiokunnan lausunto eroaa puhemiehistön alkuperäisistä päätöksistä;

3. menettelyn päätteeksi puhemiehistö tekee lopullisen päätöksen hallintokaavioon liittyvistä ennakkoarvioista työjärjestyksen 182 artiklan 3 kohdan mukaisesti, sanotun kuitenkaan rajoittamatta EY:n perustamissopimuksen 272 artiklan mukaisesti tehtyjä päätöksiä.

Menettely varsinaisten tuloja ja menoja koskevien ennakkoarvioiden valmistelemiseksi aloitetaan välittömästi sen jälkeen, kun puhemiehistö on tehnyt lopullisen päätöksensä hallintokaaviosta. Menettelyssä noudatetaan seuraavia 183 artiklan mukaisia vaiheita:

1. puhemiehistö laatii alustavan ennakkoarvioesityksen tuloista ja menoista (1 kohta);

2. budjettivaliokunta laatii ennakkoarvioesityksen tuloista ja menoista (2 kohta);

3. neuvottelumenettely aloitetaan, jos budjettivaliokunnan ja puhemiehistön kannat poikkeavat toisistaan huomattavasti.

Toimivaltaansa käyttäessään budjettivaliokunta harjoittaa tiivistä yhteistyötä talousarvion valvontavaliokunnan kanssa.

III **Talousarvion valvontavaliokunta**

Valiokunnan toimivaltaan kuuluvat seuraavat asiat:

1. Euroopan unionin yleiseen talousarvioon (mukaan lukien EKR) liittyvien varainhoidollisten, talousarviota koskevien ja hallinnollisten toteuttamistoimenpiteiden valvonta;

2. EHTY:n taloudellisen ja hallinnollisen toiminnan sekä EIP:n komission ohjeisiin perustuvan rahoitustoiminnan valvonta;

3. varainhoitoasetus talousarvioiden toteuttamista, hallinnointia ja valvontaa koskevissa asioissa (EY:n perustamissopimuksen 279 artikla);

4. Euroopan parlamentin tekemät vastuuvapauden myöntämistä koskevat päätökset ja niihin liittyvät tai niiden täytäntöönpanoa koskevat toimenpiteet (EY:n perustamissopimuksen 276 artikla);

5. tilit ja taseet, jotka liittyvät Euroopan parlamentin tulo- ja menotilien päättämistä, esittämistä ja tarkastusta koskeviin päätöksiin sekä näihin päätöksiin liittyviin tai niiden täytäntöönpanoa koskeviin toimenpiteisiin, erityisesti kun on kyse sisäisestä vastuuvapausmenettelystä;

6. Euroopan yhteisöjen, niiden toimielinten ja niiden rahoittamien elinten tilien ja taseiden päättäminen, esittäminen ja tarkastus, mukaan lukien siirrettävien määrärahojen ja saldojen vahvistaminen;

7. kuluvan varainhoitovuoden talousarvioiden toteuttamisen valvonta komission määräajoin antamien kertomusten perusteella ja toteuttamista koskevat toimenpiteet erityisvaliokuntien kanssa tai muutoin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta erityisvaliokunnalla työjärjestyksen mukaisesti olevaa toimivaltaa;

8. yhteisön eri rahoitusmuotojen tehokkuuden arviointi, eri rahoitusvälineiden koordinointi ja Euroopan unionin rahoittamien politiikkojen toteutuksen kustannus-hyötysuhteen arviointi;

9. lainaehtojen, rahoitusmekanismien ja niiden toteutukseen tarkoitettujen hallintorakenteiden tarkastelu tutkimalla petostapauksia ja sääntöjenvastaisuuksia;

10. talousarvioiden toteuttamista koskevat säännöt tai sääntöjen osat;

11. Euroopan unionin talousarvioon vaikuttavia petoksia ja sääntöjenvastaisuuksia koskevien tarkastusten järjestäminen, petosten ja sääntöjenvastaisuuksien torjumiseen, niitä koskevaan syytteeseenpanoon ja määrättäviin seuraamuksiin liittyvät toimet sekä yhteisön taloudellisten etujen suojelu yleensä (EY:n perustamissopimuksen 280 artikla);

12. tilintarkastustuomioistuimen kertomusten ja lausuntojen käsittely (EY:n perustamissopimuksen 248 artikla);

13. suhteet tilintarkastustuomioistuimeen ja sen jäsenten nimittäminen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta parlamentin puhemiehen toimivaltaa (EY:n perustamissopimuksen 247 artikla).

Valiokunta käsittelee toimivaltaansa kuuluvaa alaa koskevat luottamukselliset asiakirjat noudattaen täysin liitteen VII määräyksiä.

IV **Kansalaisvapauksien ja -oikeuksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta**

Valiokunnan toimivaltaan kuuluvat seuraavat asiat:

1. kansalaisten oikeudet, ihmisoikeudet ja perusvapaudet Euroopan unionissa;

2. tarvittavat toimenpiteet sukupuoleen, rotuun, etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuvan syrjinnän torjumiseksi (EY:n perustamissopimuksen 13 artikla), lukuun ottamatta jaksossa VIII tarkoitettuja toimenpiteitä;

3. yksilöiden suojelu henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaa liikkuvuus (etenkin EY:n perustamissopimuksen 286 artikla ja Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osasto);

4. vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen ylläpitämiseen ja kehittämiseen (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklan ensimmäisen kohdan neljäs luetelmakohta) liittyvät asiat ja erityisesti:

   a) ensimmäiseen pilariin liittyen (EY:n perustamissopimuksen IV osasto): henkilöiden maahantuloa ja liikkumista koskevat toimenpiteet (maahanmuutto-, turvapaikka- ja viisumipolitiikka, rajanylitysasiat, oleskeluoikeus) (EY:n perustamissopimuksen 3 artiklan 1 kohdan d alakohta);

   b) kolmanteen pilariin liittyen (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osasto): rasismin ja muukalaisvihan ehkäiseminen ja rikollisuuden, erityisesti terrorismin, ihmiskaupan ja lapsiin kohdistuvien rikosten, laittoman huumausainekaupan, laittoman asekaupan, lahjonnan ja petosten torjuminen:

      — jäsenvaltioiden poliisi- ja tulliviranomaisten sekä muiden toimivaltaisten viranomaisten välisellä tiiviimmällä yhteistyöllä sekä suoraan että Euroopan poliisiviraston (Europol) puitteissa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 30 ja 32 artiklan mukaisesti;

      — jäsenvaltioiden oikeusviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten välisellä tiiviimmällä yhteistyöllä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 31 artiklan a—d alakohdan ja 32 artiklan määräysten mukaisesti;

      — lähentämällä rikosasioita koskevia jäsenvaltioiden säännöksiä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 31 artiklan e alakohdan määräysten mukaisesti (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 29 artikla);

5. yhteistyön tiivistäminen ensimmäisen ja kolmannen pilarin asioissa vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuvan alueen luomiseksi;

6. Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus ja Euroopan rasismin ja muukalaisvihan seurantakeskus;

7. valiokunnan vastuualueeseen kuuluvien ja meneillään olevaan varainhoitovuoteen liittyvien menojen täytäntöönpanon seuranta komission säännöllisin välein toimittamien kertomusten pohjalta.

V **Talous- ja raha-asioiden valiokunta**

Valiokunnan toimivaltaan kuuluvat seuraavat asiat:

1. talous- ja rahaliiton asteittainen toteuttaminen;

2. keskipitkän ja pitkän aikavälin talous- ja rahapoliittinen suunnittelu (EY:n perustamissopimuksen 98—100 artikla);

3. rahapolitiikkaa, maksutasetta, pääoman liikkeitä sekä otto- ja antolainauspolitiikkaa koskevat kysymykset (kolmansista maista peräisin olevan pääoman liikkeiden valvonta, Euroopan unionin pääoman vientiin kannustavat toimenpiteet; EY:n perustamissopimuksen 56—60 ja 101—124 artiklan soveltaminen);

4. suhteet Euroopan keskuspankkiin;

5. maailman valuuttajärjestelmä;

6. kilpailua, sopimuksia ja monopoleja koskevien sääntöjen (EY:n perustamissopimuksen 81—86 artikla) soveltaminen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta erityisvaliokuntien toimivaltaa;

7. valtiontukeen liittyvät asiat (EY:n perustamissopimuksen 87—89 artikla), sanotun kuitenkaan rajoittamatta erityisvaliokuntien toimivaltaa;

8. veropolitiikan yhdenmukaistaminen ja sellaisten veroja koskevien määräysten soveltaminen, jotka liittyvät tavaroiden, henkilöiden, palvelujen ja pääoman vapaaseen liikkumiseen sisämarkkinoilla (EY:n perustamissopimuksen 90—93 artikla);

9. rahoituspalvelut (EY:n perustamissopimuksen 51 artiklan 2 kohta) sekä niiden vakauden valvontaan liittyvät näkökohdat ja rahoituspalvelujen valvonta;

10. valiokunnan vastuualueeseen kuuluvien ja meneillään olevaan varainhoitovuoteen liittyvien menojen täytäntöönpanon valvonta komission säännöllisin välein toimittamien kertomusten pohjalta.

VI **Oikeudellisten ja sisämarkkina-asioiden valiokunta**

Valiokunnan toimivaltaan kuuluvat seuraavat asiat:

1. yhteisön oikeuden luomiseen, tulkintaan ja soveltamiseen liittyvät oikeudelliset näkökohdat, mukaan lukien yhteisön säädösten oikeusperustan valinta sekä toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteen noudattaminen;

2. kansainvälisen oikeuden luomiseen, tulkintaan ja soveltamiseen liittyvät oikeudelliset näkökohdat niiltä osin kuin ne koskevat Euroopan unionia;

3. kaikki yhteisön lainsäädännön yksinkertaistamiseen liittyvät asiat, erityisesti lainsäädäntöehdotukset yhteisön lainsäädännön viralliseksi kodifioimiseksi;

4. sisämarkkinoita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön koordinointi yhteisön tasolla:

   a) sisämarkkinoiden toteuttaminen ja toiminta (EY:n perustamissopimuksen 14 ja 15 artikla);

   b) sijoittautumisoikeus ja palvelujen tarjoamisen vapaus (EY:n perustamissopimuksen 43—55 artikla), rahoituspalveluita lukuun ottamatta;

   c) sisämarkkinoilla toimiva yhdenmukaistamisvirasto;

5. teollis- ja tekijänoikeudet;

6. vahingonkorvausoikeus, sopimusoikeus ja prosessioikeus, alasta riippumatta;

7. kuluttajien oikeusturva;

8. Euroopan yhteisöjen henkilöstösäännöt (EY:n perustamissopimuksen 283 artikla), lukuun ottamatta palkkaukseen liittyviä asioita, mikäli niillä ei ole huomattavaa vaikutusta henkilöstön oikeudelliseen asemaan;

9. parlamentin oikeuksien ja erivapauksien suojeleminen ja erityisesti parlamentin osallistuminen yhteisöjen tuomioistuimessa ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käsiteltäviin kanteisiin;

10. uuteen tekniikkaan liittyvät eettiset kysymykset kiinteässä yhteistyössä asianomaisen valiokunnan tai asianomaisten valiokuntien kanssa;

11. uusien jäsenten valtakirjojen tarkastus ja jäsenten valtuuksien lainvoimaisuutta koskevien kiistojen ratkaisu;

12. erioikeudet ja vapaudet;

13. jäsenten ohjesääntö;

14. valiokunnan vastuualueeseen kuuluvien ja meneillään olevaan varainhoitovuoteen liittyvien menojen täytäntöönpanon seuranta komission säännöllisin välein toimittamien kertomusten pohjalta.

VII **Teollisuus-, ulkomaankauppa-, tutkimus- ja energiavaliokunta**

Valiokunnan toimivaltaan kuuluvat seuraavat asiat:

1. yhteisön teollisuuspolitiikka, mukaan lukien soveltaminen erityisaloilla, kuten televiestintä, tietoyhteiskunnan tekniset ja taloudelliset näkökohdat, avaruusteknologia, tietotekniikka ja biotekniikka:

   a) Euroopan laajuisten verkkojen perustaminen ja kehittäminen teletoiminnan infrastruktuurien alalla (EY:n perustamissopimuksen 154—156 artikla);

   b) uuden tekniikan soveltaminen tietyillä teollisuus- ja palvelualoilla (standardit, kilpailusäännöt, henkilöiden ja palvelujen vapaa liikkuvuus ja eri tuotantoalojen organisointiin liittyvät yleiset ongelmat);

   c) yhteisön tekniset standardit ja normit (yhteistyössä Euroopan standardointilaitosten kanssa);

2. unionin yhteisen kauppapolitiikan seuranta (EY:n perustamissopimuksen 131—134 artikla):

   a) kansainväliset sopimukset, jotka koskevat taloudellisia ja kaupallisia suhteita kolmansiin maihin;

   b) Euroopan talousalueeseen liittyvät taloudelliset ja kaupalliset näkökohdat ja suhteet Eftaan;

   c) OECD:tä ja yhteisön ulkopuolisia alueellisen taloudellisen ja kaupallisen yhdentymisen järjestöjä koskevat kysymykset sekä näissä puitteissa tehdyt sopimukset;

   d) kaikki WTO:ta ja kansainvälisiä taloudellisia järjestöjä koskevat näkökohdat, erityisesti tavaroiden ja palveluiden kaupan, sijoitusten, julkisten hankintasopimusten, kilpailun ja henkisen omaisuuden osalta;

   e) yhteinen ulkoinen tariffi ja kolmansien maiden harjoittama polkumyynti;

   f) taloudellinen yhteistyö, mukaan lukien laajat assosioituneille maille annettavaa rahoitusapua ja teknistä apua koskevat ohjelmat (Phare, Tacis, Meda) sekä assosiointi- ja kumppanuussopimusten taloudelliset näkökohdat;

3. perustutkimus tai esiteollinen tutkimus, Euroopan yhteisön tutkimuksen ja teknologisen kehittämisen puiteohjelma sekä erityisohjelmat (EY:n perustamissopimuksen 163—173 artikla):

   a) tutkimusta ja teknologista kehittämistä koskevat sopimukset kolmansien osapuolten kanssa sekä teknologian tutkimuksen ja kehittämisen sovellukset;

   b) tutkimustulosten levittäminen;

   c) tutkimuksen puiteohjelman täytäntöönpanoa ja siihen osallistumista koskevat yksityiskohtaiset säännöt (EY:n perustamissopimuksen 168—171 artikla);

4. yhteiseen tutkimuskeskukseen, ydinmittausten keskusvirastoon, JET:iin, ITER:iin ja muihin saman alan hankkeisiin liittyvä toiminta;

5. energiapolitiikka yleensä sekä erityisesti energiahuolto, mukaan lukien EHTY:n ja Euratomin perustamissopimusten piiriin kuuluva hiili- ja ydinenergia;

   a) energiaperuskirja;

b) Euroopan laajuisten verkkojen luominen ja kehittäminen energian infrastruktuurien alalla (EY:n perustamissopimuksen 154—156 artikla);

c) ydinturvallisuus;

d) uusiutuvat energialähteet;

6. valiokunnan vastuualueeseen kuuluvien ja meneillään olevaan varainhoitovuoteen liittyvien menojen täytäntöönpanon seuranta komission säännöllisin välein toimittamien kertomusten pohjalta.

Parlamenttien välisistä suhteista vastaavat valtuuskunnat ja tilapäiset valtuuskunnat neuvottelevat tämän valiokunnan kanssa kolmansien maiden suhteiden taloudellisista ja kaupallisista näkökohdista.

VIII **Työllisyys- ja sosiaalivaliokunta**

Valiokunnan toimivaltaan kuuluvat seuraavat asiat:

1. työllisyyspolitiikka (EY:n perustamissopimuksen VIII osasto), mukaan lukien toimet työttömyyden torjumiseksi ja työpaikkojen luomiseksi sekä työllisyyskomitea;

2. sosiaalipolitiikka (EY:n perustamissopimuksen 136—145 artikla, lukuun ottamatta 141 artiklaa) ja erityisesti:

a) elin- ja työolojen suojelu, työympäristö mukaan lukien, työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden suojelemiseksi;

b) työntekijöille tiedottaminen ja työntekijöiden kuuleminen;

c) työntekijöiden ja työnantajien etujen kollektiivinen puolustaminen;

d) palkka- ja eläkepolitiikka;

e) sosiaaliturva ja sosiaalinen suojelu;

f) sosiaalinen syrjäytyminen ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus;

g) unionin alueella laillisesti asuvien kolmansien maiden kansalaisten työehdot;

h) asuntopolitiikka ja sosiaalisen asuntotuotannon edistäminen;

3. tietoyhteiskunnan sosiaalinen ulottuvuus ja työmarkkinat;

4. Euroopan sosiaalirahasto (EY:n perustamissopimuksen 146—148 artikla);

5. ammatillinen koulutus (EY:n perustamissopimuksen 150 artikla) ja erityisesti:

a) yhteisön ammatillista koulutusta koskevan politiikan toteuttaminen;

b) ammatillisten pätevyysvaatimusten yhdenmukaistaminen;

6. työntekijöiden vapaa liikkuvuus (EY:n perustamissopimuksen 39—42 artikla);

7. työmarkkinaosapuolten vuoropuhelu;

8. seuraavat erillisvirastot:

— Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskus (Cedefop),

— Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö,

— Euroopan koulutussäätiö,

— Euroopan työturvallisuus- ja työterveysjärjestö;

9. sukupuoleen, rotuun, etniseen alkuperään, uskontoon tai vakaumukseen, vammaisuuteen, ikään tai sukupuoliseen suuntautumiseen perustuva syrjintä (EY:n perustamissopimuksen 13 artikla), joka liittyy sosiaalisiin perusoikeuksiin ja työmarkkinoihin;

10. valiokunnan vastuualueeseen kuuluvien ja meneillään olevaan varainhoitovuoteen liittyvien menojen täytäntöönpanon seuranta komission säännöllisin välein toimittamien kertomusten pohjalta.

IX **Ympäristöasioiden, kansanterveyden ja kuluttajapolitiikan valiokunta**

Valiokunnan toimivaltaan kuuluvat seuraavat asiat:

1. ympäristöpolitiikka ja ympäristönsuojelutoimenpiteet (EY:n perustamissopimuksen 174 artikla):

   a) ilman, maaperän ja vesien pilaantuminen;

   b) ilmastonmuutos;

   c) vaarallisten aineiden ja valmisteiden luokitus, pakkaus, merkintä, kuljetus ja käyttö;

   d) suurimpien sallittujen melurajojen asettaminen;

   e) jätteiden käsittely ja varastointi (mukaan lukien kierrätys);

   f) ympäristönsuojelua koskevat kansainväliset ja alueelliset toimenpiteet ja sopimukset;

   g) eläinten ja niiden elinympäristön suojelu;

   h) merioikeuden ympäristömääräykset;

   i) Euroopan ympäristökeskus;

2. kansanterveys (EY:n perustamissopimuksen 152 artikla):

   a) kansanterveysohjelmat;

   b) elintarvikkeiden merkinnät ja elintarviketurvallisuus;

   c) eläinlääkintälainsäädäntö, joka koskee ihmisten terveyden suojelua eläinkunnan tuotteissa olevien bakteerien ja jäämien aiheuttamilta vaaroilta; elintarvikkeiden ja elintarvikkeiden tuotannon kansanterveydellinen valvonta;

   d) lääketuotteet, mukaan lukien eläinlääkinnälliset tuotteet;

   e) Euroopan lääkearviointivirasto;

   f) lääketieteellinen tutkimus;

   g) kosmeettiset tuotteet;

   h) pelastuspalvelu;

3. kuluttajapolitiikka:

   a) kuluttajien suojelu heidän terveyteensä ja turvallisuuteensa kohdistuvilta riskeiltä;

   b) kuluttajien aiheellinen kuuleminen ja edustus heidän etuihinsa ja erityisesti heidän taloudellisiin etuihinsa vaikuttavien päätösten valmistelun aikana;

   c) kuluttajatiedotuksen ja -valistuksen kehittäminen;

4. valiokunnan vastuualueeseen kuuluvien ja meneillään olevaan varainhoitovuoteen liittyvien menojen täytäntöönpanon seuranta komission säännöllisin välein toimittamien kertomusten pohjalta.

X **Maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunta**

Valiokunnan toimivaltaan kuuluvat seuraavat asiat:

1. yhteisen maatalous- ja metsätalouspolitiikan harjoittaminen ja kehittäminen (EY:n perustamissopimuksen 32—38 artikla ja mahdollisesti 95 ja 152 artikla);

2. maaseudun kehittäminen, mukaan lukien EMOTR:n ohjausosaston toiminta;

3. seuraavia asioita koskeva lainsäädäntö:

   — eläinlääkintä ja kasvien terveys,

   — eläinten ravinto,

   ensimmäisessä ja toisessa luetelmakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa, mikäli maatalous ja siihen liittyvät kysymykset ovat keskeisiä suhteessa maataloudesta ihmisten terveydelle johtuviin mahdollisiin vaaroihin,

   — karjanhoito ja eläinten hyvinvointi;

4. maatalouden raaka-ainevarastot;

5. yhteisön kasvilajikevirasto;

6. valiokunnan vastuualueeseen kuuluvien ja meneillään olevaan varainhoitovuoteen liittyvien menojen täytäntöönpanon seuranta komission säännöllisin välein toimittamien kertomusten pohjalta.

XI **Kalatalousvaliokunta**

Valiokunnan toimivaltaan kuuluvat seuraavat asiat:

1. yhteisen kalatalouspolitiikan harjoittaminen ja kehittäminen sekä sen hallinnointi;

2. kalavarojen suojelu;

3. kalataloustuotteiden yhteinen markkinajärjestely;

4. kalataloutta ja vedenelävien kasvatusta koskeva rakennepolitiikka, mukaan lukien kalatalouden ohjauksen rahoitusväline (KOR) ja kalastusalan rakenneuudistus (Pesca);

5. kansainväliset kalastussopimukset (EY:n perustamissopimuksen 37 artiklan ja 300 artiklan mukaisesti tehdyt sopimukset);

6. valiokunnan vastuualueeseen kuuluvien ja meneillään olevaan varainhoitovuoteen liittyvien menojen täytäntöönpanon seuranta komission säännöllisin välein toimittamien kertomusten pohjalta.

XII **Aluepolitiikka-, liikenne- ja matkailuvaliokunta**

Valiokunnan toimivaltaan kuuluvat seuraavat asiat:

1. yhteisön aluepolitiikka, jolla tarkoitetaan rakennepolitiikkaa, jonka tavoitteena on kansantalouksien lähentyminen, taloudellinen ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus, unionin sopusointuinen, tasapainoinen ja kestävä kehitys (EY:n perustamissopimuksen 2 artikla) ja yhteiskunnallisten ja taloudellisten erojen supistaminen unionin eri alueiden välillä:

   a) yhteisön aluepoliittisten, erityisesti kehityksessä jälkeen jääneitä alueita ja alueita, joiden teollisuus ja palveluala ovat yhteiskunnallisessa ja sosiaalisessa muutoksessa, sekä kaupunkialueita koskevien suunnitelmien ja hankkeiden laatiminen, täytäntöönpano ja arviointi;

   b) syrjäisimpien alueiden ja saaristoalueiden ongelmat (Amsterdamin sopimuksen julistus nro 30);

   c) yhteisön muiden politiikkojen vaikutukset taloudelliseen ja sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen;

   d) Euroopan aluekehitysrahasto, koheesiorahasto ja yhteisön muut aluepolitiikan välineet;

   e) yhteisön rakennepoliittisten välineiden koordinointi;

   f) yhteisön aluepoliittisten toimien käyttö ja tulokset jäsenvaltioissa ja jäsenvaltioiden aluepoliittisten tukijärjestelyjen koordinointi ja vaikutukset;

   g) rajat ylittävä ja alueiden välinen yhteistyö;

   h) suhteet alueiden komiteaan;

i) suhteet paikallisiin ja alueellisiin viranomaisiin ja heidän osallistumisensa aluepolitiikan suunnitteluun;

2. yhteinen liikennepolitiikka (EY:n perustamissopimuksen 70—80 artikla), johon sisältyvät rautatie-, maantie- ja vesiväyläliikenne sekä meri- ja ilmaliikenne:

a) Euroopan laajuisen liikenneverkon luominen ja erityisesti Euroopan laajuisten verkkojen rakentaminen liikenteen perusrakenteita varten (EY:n perustamissopimuksen 154—156 artikla);

b) kansainväliseen liikenteeseen sovellettavien yhteisten sääntöjen laatiminen;

c) liikenteen alalla tapahtuva syrjintä, yhdenmukaistaminen ja koordinointi;

d) Euroopan unionin satama- ja lentokenttäpolitiikka;

3. matkailu;

4. yhteisön aluesuunnittelupolitiikan kehittäminen, mukaan lukien kaupunkipolitiikka;

5. postipalvelut;

6. valiokunnan vastuualueeseen kuuluvien ja meneillään olevaan varainhoitovuoteen liittyvien menojen täytäntöönpanon seuranta komission säännöllisin välein toimittamien kertomusten pohjalta.

XIII **Kulttuuri-, nuoriso-, koulutus-, tiedonvälitys- ja urheiluvaliokunta**

Valiokunnan toimivaltaan kuuluvat seuraavat asiat:

1. Euroopan unionin kulttuurinäkökohdat ja erityisesti kulttuurin tuntemuksen ja kulttuuria koskevan tiedon levityksen parantaminen, kulttuuriperinnön säilyttäminen ja suojaaminen, kulttuurivaihto ja taiteellinen luova toiminta (EY:n perustamissopimuksen 151 artikla);

2. Euroopan unionin koulutuspolitiikka (EY:n perustamissopimuksen 149 artikla):

a) jäsenvaltioiden kielten opetus ja levittäminen,

b) opiskelijoiden ja opettajien liikkuvuus,

c) koulutuslaitosten yhteistyön edistäminen,

d) etäopetuksen ja elinikäisen oppimisen kehittäminen,

e) Euroopan yliopiston kehittäminen ja Eurooppa-koulujen järjestelmän edistäminen;

3. nuorisopolitiikka; nuorisovaihto, lukuun ottamatta nuoria työntekijöitä, eurooppalainen vapaaehtoispalvelu ja muut aloitteet, kuten Euroopan nuorisofoorumi, joiden tarkoituksena on edistää nuorten osallistumista Euroopan yhdentymiskehitykseen;

4. audiovisuaalinen ala sekä tietoyhteiskunnan kulttuuri- ja koulutusnäkökohdat;

5. tiedotusta ja tiedotusvälineitä koskeva politiikka ja Euroopan unionin toimista tiedottaminen kansalaisille;

6. urheilua ja vapaa-aikaa koskevan politiikan kehittäminen (Amsterdamin sopimuksen julistus nro 29);

7. kulttuuri- ja koulutusalan yhteistyö kolmansien maiden ja toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen ja erityisesti Euroopan neuvoston kanssa;

8. valiokunnan vastuualueeseen kuuluvien ja meneillään olevaan varainhoitovuoteen liittyvien menojen täytäntöönpanon seuranta komission säännöllisin välein toimittamien kertomusten pohjalta.

XIV **Kehitysyhteistyövaliokunta**

Valiokunnan toimivaltaan kuuluvat seuraavat asiat:

1. Euroopan unionin kehitys- ja yhteistyöpolitiikan (EY:n perustamissopimuksen 177—181 artikla) edistäminen, soveltaminen ja valvonta, mukaan luettuna:

   a) poliittinen vuoropuhelu kehitysmaiden kanssa;

   b) kehitysmaihin liittyvä talous-, kauppa- ja investointipolitiikka, mukaan luettuna yleinen tullietuusjärjestelmä;

   c) humanitaarinen apu, katastrofiapu ja elintarvikeapu kehitysmaissa;

   d) tekninen yhteistyö ja rahoitusyhteistyö kehitysmaiden kanssa;

   e) muut alakohtaiset kysymykset, kuten terveydenhoito ja koulutus sekä teollisuuden ja maaseudun kehittäminen;

   f) demokratisointiprosessin, hyvän hallinnon ja ihmisoikeuksien tukeminen kehitysmaissa;

2. AKT-EY-yleissopimusneuvottelut sekä sopimuksen tekeminen ja täytäntöönpano;

3. suhteet asiaankuuluviin kansainvälisiin, monenvälisiin ja hallituksista riippumattomiin järjestöihin;

4. valiokunnan vastuualueeseen kuuluvien ja meneillään olevaan varainhoitovuoteen liittyvien menojen täytäntöönpanon seuranta komission säännöllisin välein toimittamien kertomusten pohjalta.

XV **Perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunta**

Valiokunnan toimivaltaan kuuluvat seuraavat asiat:

1. Euroopan yhdentymisen kehittäminen erityisesti hallitusten välisten konferenssien valmistelussa ja toteuttamisessa;

2. Euroopan unionin laajentumisneuvottelujen seuraukset toimielinten kannalta;

3. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen täytäntöönpano ja sen toiminnan arviointi;

4. yleiset suhteet Euroopan unionin muihin toimielimiin ja elimiin;

5. yhdenmukaista vaalimenettelyä koskevan esityksen laatiminen (EY:n perustamissopimuksen 190 artiklan 4 kohta);

6. Euroopan tason poliittisten puolueiden kehittäminen (EY:n perustamissopimuksen 191 artikla);

7. sen toteaminen, että jäsenvaltio on rikkonut vakavasti ja jatkuvasti jäsenvaltioille yhteisiä periaatteita (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 7 artikla ja EY:n perustamissopimuksen 309 artikla);

8. Euroopan parlamentin työjärjestys eli

   a) työjärjestyksen ja sen liitteiden laatiminen;

   b) työjärjestyksen 181 artiklan mukaisesti käsiteltäväksi jätettyjen työjärjestystä koskevien muutosten käsittely ja niitä koskevien mietintöjen laatiminen;

   c) työjärjestyksen tulkitseminen työjärjestyksen 142 ja 180 artiklan mukaisesti;

9. valiokunnan vastuualueeseen kuuluvien ja meneillään olevaan varainhoitovuoteen liittyvien menojen täytäntöönpanon seuranta komission säännöllisin välein toimittamien kertomusten pohjalta.

XVI **Naisten oikeuksien ja tasa-arvoasioiden valiokunta**

Valiokunnan toimivaltaan kuuluvat seuraavat asiat:

1. naisten oikeuksien määrittely, kehitys ja toteutuminen unionissa ja naisten oikeuksien edistäminen kolmansissa maissa;

2. tasa-arvoperiaatteen sisällyttäminen yhteisön kaikkeen politiikkaan (mainstreaming) ja sen kehittäminen;

3. naisia koskevien yhteisten politiikkojen ja ohjelmien luominen ja arviointi;

4. naisten oikeuksia koskevien kansainvälisten sopimusten ja yleissopimusten seuranta ja täytäntöönpano (Yhdistyneet kansakunnat, Kansainvälinen työjärjestö jne.);

5. tiedotuspolitiikka ja naistutkimus;

6. yhdenvertaisuuspolitiikka (EY:n perustamissopimuksen 141 artikla), mukaan lukien miesten ja naisten välinen tasa-arvo asioissa, jotka koskevat heidän mahdollisuuksiaan työmarkkinoilla sekä heidän kohteluaan työssä (EY:n perustamissopimuksen 137 artiklan 1 kohdan viides luetelmakohta);

7. valiokunnan vastuualueeseen kuuluvien ja meneillään olevaan varainhoitovuoteen liittyvien menojen täytäntöönpanon seuranta komission säännöllisin välein toimittamien kertomusten pohjalta.

XVII **Vetoomusvaliokunta**

Valiokunnan toimivaltaan kuuluvat seuraavat asiat:

1. vetoomukset (EY:n perustamissopimuksen 21 artikla), niiden käsittely ja niiden edellyttämät toimenpiteet sekä suhteet oikeusasiamieheen;

2. valiokunnan vastuualueeseen kuuluvien ja meneillään olevaan varainhoitovuoteen liittyvien menojen täytäntöönpanon seuranta komission säännöllisin välein toimittamien kertomusten pohjalta.

*LIITE VII*

## LUOTTAMUKSELLISET JA ARKALUONTEISET TIEDOT JA ASIAKIRJAT

### A. **Parlamentille toimitetut luottamukselliset asiakirjat**

Menettely Euroopan parlamentille toimitettujen luottamuksellisten asiakirjojen käsittelemiseksi ([1])

1. Luottamuksellisilla asiakirjoilla tarkoitetaan asiakirjoja ja tietoa, jotka voidaan olla saattamatta yleisön saataville Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1049/2001 4 artiklan nojalla ja joihin sisältyvät mainitun asetuksen 9 artiklassa määritellyt arkaluonteiset asiakirjat.

Jos jokin toimielimistä kyseenalaistaa parlamentin vastaanottamien asiakirjojen luottamuksellisuuden, asia annetaan asetuksen (EY) N:o 1049/2001 15 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun toimielinten välisen komitean ratkaistavaksi.

Kun Euroopan parlamentille toimitetaan luottamuksellisia asiakirjoja luottamuksellisina, asiasta vastaavan valiokunnan puheenjohtaja soveltaa ilman eri toimenpiteitä jäljempänä olevan 3 kohdan mukaista luottamuksellista menettelyä.

Täysistunto hyväksyy puhemiehistön ehdotuksesta luottamuksellisten asiakirjojen suojaa koskevat tarkemmat säännöt, jotka liitetään työjärjestykseen. Näissä säännöissä otetaan huomioon komission ja neuvoston kanssa sovitut järjestelyt.

2. Jokainen Euroopan parlamentin valiokunta voi soveltaa luottamuksellista menettelyä jonkin tiedon tai asiakirjan suhteen jäsenensä sitä kirjallisesti tai suullisesti pyytäessä. Päätökseen luottamuksellisen menettelyn soveltamisesta tarvitaan läsnä olevien jäsenten kahden kolmasosan enemmistö.

3. Kun valiokunnan puheenjohtaja on julistanut käsittelyn luottamukselliseksi, käsittelyyn voivat osallistua vain valiokunnan jäsenet sekä virkamiehet ja asiantuntijat, jotka puheenjohtaja on etukäteen nimennyt ja joiden läsnäolo on ehdottoman välttämätöntä.

Asiakirjat, jotka numeroidaan, jaetaan kokouksen alussa ja kerätään pois kokouksen päättyessä. Asiakirjoista ei saa tehdä muistiinpanoja eikä niistä saa ottaa valokopioita.

Kokouksen pöytäkirjaan ei tehdä mainintoja luottamuksellisena käsitellystä asiasta käydystä keskustelusta. Vain asiaa koskeva päätös, jos sellainen on tehty, kirjataan pöytäkirjaan.

4. Kolme luottamuksellista menettelyä soveltaneen valiokunnan jäsentä voi vaatia salassapitovelvollisuuden rikkomista koskevien tapausten käsittelyä ja asia voidaan ottaa esityslistalle. Valiokunta voi jäsentensä enemmistöllä päättää, että salassapitovelvollisuuden rikkomista koskevien tapausten käsittely otetaan ensimmäisen kokouksen esityslistalle sen jälkeen, kun käsittelypyyntö on toimitettu valiokunnan puheenjohtajalle.

5. Seuraamukset: Rikkomustapauksissa valiokunnan puheenjohtaja antaa, varapuheenjohtajia kuultuaan, perustellun päätöksen sovellettavista seuraamuksista (huomautus, valiokunnasta erottaminen määräajaksi tai kokonaan).

Kyseinen jäsen voi jättää päätöksestä valituksen ilman lykkäävää vaikutusta. Euroopan parlamentin puheenjohtajakokous käsittelee valituksen yhdessä kyseisen valiokunnan puheenjohtajiston kanssa. Enemmistöpäätöksestä ei voi valittaa.

Jos voidaan näyttää toteen, että virkamies on rikkonut salassapitovelvollisuutta, sovelletaan henkilöstösääntöjen mukaisia seuraamuksia.

([1]) Vahvistettu parlamentin päätöksellä 15. helmikuuta 1989 ja muutettu päätöksellä 13. marraskuuta 2001.

B. **Arkaluonteisten turvallisuus- ja puolustuspolitiikan alan tietojen saaminen parlamentin tutustuttavaksi**

20 päivänä marraskuuta 2002 tehty toimielinten välinen sopimus Euroopan parlamentin ja neuvoston välillä neuvoston arkaluonteisten turvallisuus- ja puolustuspolitiikan alan tietojen saamisesta Euroopan parlamentin tutustuttavaksi ([2])

EUROOPAN PARLAMENTTI JA NEUVOSTO, jotka

katsovat seuraavaa:

1. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 21 artiklassa määrätään, että neuvoston puheenjohtajavaltio kuulee Euroopan parlamenttia yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan keskeisistä näkökohdista ja perusvalinnoista ja huolehtii siitä, että Euroopan parlamentin näkemykset otetaan aiheellisella tavalla huomioon. Samassa artiklassa määrätään myös, että neuvoston puheenjohtajavaltio ja komissio antavat Euroopan parlamentille säännöllisesti tietoja yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kehityksestä. Olisi otettava käyttöön järjestely, jolla varmistetaan näiden periaatteiden toteuttaminen tällä alalla.

2. Tiettyjen korkeaan turvaluokkaan kuuluvien turvallisuus- ja puolustuspolitiikan alan tietojen erityisluonteen ja erityisen arkaluontoisen sisällön vuoksi olisi otettava käyttöön järjestelyt tällaisia tietoja sisältävien asiakirjojen käsittelemiseksi.

3. Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 30 päivänä toukokuuta 2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1049/2001 ([3]) 9 artiklan 7 kohdan mukaisesti neuvosto antaa Euroopan parlamentille tietoja kyseisen asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa määritellyistä arkaluonteisista asiakirjoista toimielinten keskenään sopimien järjestelyjen mukaisesti.

4. Useimmissa jäsenvaltioissa on turvaluokiteltujen tietojen lähettämistä ja käsittelemistä niiden oman hallituksen ja parlamentin välillä koskevia erityisjärjestelyjä. Tässä toimielinten välisessä sopimuksessa on tarkoitus järjestää Euroopan parlamentille kohtelu, jonka lähtökohtana on pidetty jäsenvaltioiden parhaita käytäntöjä,

OVAT TEHNEET TÄMÄN SOPIMUKSEN:

1. **Soveltamisala**

1.1 Tämä toimielinten välinen sopimus koskee Euroopan parlamentin oikeutta saada neuvoston hallussa olevia arkaluonteisia eli turvaluokkiin ”TRÈS SECRET” / ”TOP SECRET”, ”SECRET” tai ”CONFIDENTIEL” kuuluvia turvallisuus- ja puolustuspolitiikan alan tietoja riippumatta siitä, mikä niiden alkuperä on, missä muodossa ne on esitetty tai miten täydellisiä ne ovat, sekä käsitellä näihin turvaluokkiin kuuluvia tietoja.

1.2 Kolmannesta valtiosta tai kansainvälisestä järjestöstä peräisin olevat tiedot toimitetaan kyseisen valtion tai järjestön suostumuksella.

Jos jäsenvaltiosta peräisin olevia tietoja toimitetaan neuvostolle ilman, että niiden jakamiselle muille toimielimille on asetettu muuta nimenomaista rajoitusta kuin tietojen turvaluokitus, sovelletaan tämän toimielinten välisen sopimuksen 2 ja 3 kohdan sääntöjä. Muussa tapauksessa tällaiset tiedot toimitetaan kyseisen jäsenvaltion suostumuksella.

Jos neuvosto kieltäytyy toimittamasta joltain kolmannelta valtiolta, kansainväliseltä järjestöltä tai jäsenvaltiolta saamiaan tietoja, se perustelee päätöksensä.

1.3 Tämän toimielinten välisen sopimuksen määräyksiä sovelletaan asiaan sovellettavan lainsäädännön mukaisesti ja rajoittamatta Euroopan parlamentin tutkintaoikeuden käyttämistä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 19 päivänä huhtikuuta 1995 tehdyn Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission päätöksen 95/167/EY, Euratom, EHTY soveltamista ([4]) sekä rajoittamatta olemassa olevien järjestelyjen, erityisesti talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta ja talousarviomenettelyn parantamisesta 6 päivänä toukokuuta 1999 tehdyn Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission välisen toimielinten sopimuksen ([5]) soveltamista.

([2]) EYVL C 298, 30.11.2002, s. 1.
([3]) EYVL L 145, 31.5.2001, s. 43.
([4]) EYVL L 113, 19.5.1995, s. 2.
([5]) EYVL C 172, 18.6.1999, s. 1.

2. **Yleiset säännöt**

2.1 Molemmat toimielimet toimivat vilpittömään yhteistyöhön kuuluvia vastavuoroisia velvoitteitaan noudattaen ja molemminpuolisen luottamuksen hengessä sekä asiaa koskevien perussopimusten määräysten mukaisesti. Tämän toimielinten välisen sopimuksen soveltamisalaan kuuluvien tietojen toimittamisessa ja käsittelyssä on otettava aiheellisella tavalla huomioon ne edut, joita turvaluokituksella on tarkoitus suojata, ja erityisesti yleinen etu siltä osin kuin kyse on Euroopan unionin taikka sen yhden tai useamman jäsenvaltion turvallisuudesta ja puolustuksesta tai sotilaallisesta ja ei-sotilaallisesta kriisinhallinnasta.

2.2 Jäljempänä 3 kohdassa esitettyjen järjestelyjen mukaisesti neuvoston puheenjohtajavaltio tai korkeana edustajana toimiva pääsihteeri ilmoittaa jommankumman 3.1 kohdassa tarkoitetun henkilön pyynnöstä näille mahdollisimman pian sellaisten arkaluonteisten tietojen sisällön, joita Euroopan parlamentti tarvitsee voidakseen käyttää sille Euroopan unionista tehdyssä sopimuksessa tämän toimielinten välisen sopimuksen alalla annettua toimivaltaa. Tällöin otetaan huomioon Euroopan unionin taikka sen yhden tai useamman jäsenvaltion turvallisuuteen ja puolustukseen tai sotilaalliseen ja ei-sotilaalliseen kriisinhallintaan liittyvä yleinen etu.

3. **Arkaluonteisten tietojen saamista ja käsittelyä koskevat järjestelyt**

3.1 Tämän toimielinten välisen sopimuksen mukaisesti Euroopan parlamentin puhemies taikka Euroopan parlamentin ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokunnan puheenjohtaja voi pyytää neuvoston puheenjohtajavaltiota tai korkeana edustajana toimivaa pääsihteeriä toimittamaan tälle valiokunnalle Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kehitystä koskevia tietoja, mukaan lukien arkaluonteiset tiedot, joihin sovelletaan 3.3 kohtaa.

3.2 Tiedot on toimitettava mahdollisimman nopeasti, jos kyseessä on kriisitilanne tai jos Euroopan parlamentin puhemies tai ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokunnan puheenjohtaja sitä pyytää.

3.3 Tällaisessa tapauksessa neuvoston puheenjohtajavaltio tai korkeana edustajana toimiva pääsihteeri ilmoittaa Euroopan parlamentin puhemiehelle ja ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokunnan puheenjohtajan johtamalle ja neljästä puheenjohtajakokouksen nimeämästä jäsenestä muodostuvalle erityisvaliokunnalle sellaisten arkaluonteisten tietojen sisällön, joita Euroopan parlamentti tarvitsee voidakseen käyttää sille Euroopan unionista tehdyssä sopimuksessa tämän toimielinten välisen sopimuksen alalla annettua toimivaltaa. Euroopan parlamentin puhemies ja erityisvaliokunta voivat pyytää saada tutustua kyseisiin asiakirjoihin neuvoston tiloissa.

Jos se asiakirjoihin sisältyvien tietojen luonne ja sisältö huomioon ottaen on aiheellista ja mahdollista, asiakirjat luovutetaan Euroopan parlamentin puhemiehelle, joka päättää, onko kyse:

a) ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokunnan puheenjohtajalle tarkoitetuista tiedoista;

b) yksinomaan ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokunnan jäsenille varatusta oikeudesta saada tietoja;

c) keskustelusta ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokunnan kokouksessa suljetuin ovin noudattaen järjestelyjä, jotka saattavat vaihdella luottamuksellisuusasteen mukaan;

d) sellaisten asiakirjojen luovuttamisesta, joista on vaadittavan salassapitoasteen vuoksi poistettu tietoja.

Näitä vaihtoehtoja ei sovelleta, jos arkaluonteinen tieto on luokiteltu turvaluokkaan "TRÈS SECRET" / "TOP SECRET".

Turvaluokkiin "SECRET" tai "CONFIDENTIEL" luokiteltuja asiakirjoja koskevan tiedon osalta Euroopan parlamentin puhemies sopii edellä mainittuja vaihtoehtoja koskevasta valinnasta ennalta neuvoston kanssa.

Kyseisiä tietoja tai asiakirjoja ei julkaista eikä toimiteta eteenpäin kenellekään muulle.

4. **Loppumääräykset**

4.1 Euroopan parlamentti ja neuvosto toteuttavat kumpikin tämän toimielinten välisen sopimuksen soveltamiseksi tarvittavat toimenpiteet, mukaan lukien asianomaisia henkilöitä koskevien luotettavuusselvitysten edellyttämät toimenpiteet.

4.2 Molemmat toimielimet ovat valmiita keskustelemaan vastaavista, neuvoston muiden toiminta-alojen turvaluokiteltuja tietoja koskevista toimielinten välisistä sopimuksista. Tämän toimielinten välisen sopimuksen määräykset eivät kuitenkaan muodosta ennakkotapausta unionin tai yhteisön muille toiminta-aloille eivätkä vaikuta toimielinten välisten muiden sopimusten sisältöön.

4.3 Tätä toimielinten välistä sopimusta tarkistetaan kahden vuoden kuluttua jommankumman toimielimen pyynnöstä sopimuksen täytäntöönpanosta saatujen kokemusten perusteella.

*LIITE*

Tätä toimielinten välistä sopimusta sovelletaan asiaankuuluvien, voimassa olevien sääntöjen mukaisesti ja erityisesti noudatetaan periaatetta, jonka mukaan 1.2 kohdassa tarkoitettujen turvaluokiteltujen tietojen toimittaminen edellyttää tietojen alkuperäisen toimittajan suostumusta.

Arkaluonteisiin asiakirjoihin Euroopan parlamentin erityisvaliokunnan jäsenet tutustuvat neuvoston tiloissa sijaitsevassa suojatussa huoneessa.

Tämä toimielinten välinen sopimus tulee voimaan sen jälkeen, kun Euroopan parlamentti on vahvistanut sisäiset turvatoimenpiteensä, jotka ovat 2.1 kohdassa määriteltyjen periaatteiden mukaiset ja vastaavat muiden toimielinten toimenpiteitä asianomaisten arkaluonteisten tietojen vastaavan tasoisen suojaamisen varmistamiseksi.

C. **Arkaluonteisten turvallisuus- ja puolustuspolitiikan alan tietojen saamista parlamentin tutustuttavaksi koskevan toimielinten välisen sopimuksen täytäntöönpano**

23 päivänä lokakuuta 2002 tehty Euroopan parlamentin päätös neuvoston arkaluonteisten turvallisuus- ja puolustuspolitiikan alan tietojen saamista Euroopan parlamentin tutustuttavaksi koskevan toimielinten välisen sopimuksen täytäntöönpanosta ([6])

EUROOPAN PARLAMENTTI, joka

ottaa huomioon Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 30 päivänä toukokuuta 2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1049/2001 ([7]) 9 artiklan ja erityisesti sen 6 ja 7 kohdan,

ottaa huomioon työjärjestyksen liitteessä VII olevan A osan 1 kohdan,

ottaa huomioon puhemiehistön 28 päivänä marraskuuta 2001 Euroopan parlamentin asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi tekemän päätöksen ([8]) 20 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston välisen toimielinten sopimuksen neuvoston arkaluonteisten turvallisuus- ja puolustuspolitiikan alan tietojen saamisesta Euroopan parlamentin tutustuttavaksi,

ottaa huomioon puhemiehistön ehdotuksen,

ottaa huomioon turvallisuus- ja puolustuspolitiikan alan tiettyjen erittäin luottamuksellisten tietojen erityisluonteen ja niiden erityisen arkaluonteisen sisällön,

([6]) EYVL C 298, 30.11.2002, s. 4.
([7]) EYVL L 145, 31.5.2001, s. 43.
([8]) EYVL C 374, 29.12.2001, s. 1.

ottaa huomioon, että neuvosto on velvollinen ilmoittamaan Euroopan parlamentille arkaluonteisten tietojen sisällön toimielinten sopimien määräysten mukaisesti,

ottaa huomioon, että toimielinten välisessä sopimuksessa perustettuun erityisvaliokuntaan kuuluvien Euroopan parlamentin jäsenten on läpäistävä luotettavuusselvitys voidakseen tutustua arkaluonteisiin tietoihin tarpeellisuusperiaatteen mukaisesti,

ottaa huomioon, että on tarpeen luoda erityismekanismit neuvostolta, jäsenvaltioilta, kolmansilta mailta ja kansainvälisiltä järjestöiltä peräisin olevien arkaluonteisten tietojen vastaanottoa, käsittelyä ja valvontaa varten,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

*1 artikla*

Tämän päätöksen tarkoituksena on hyväksyä tarvittavat lisätoimet neuvoston arkaluonteisten turvallisuus- ja puolustuspolitiikan alan tietojen saamista Euroopan parlamentin tutustuttavaksi koskevan toimielinten välisen sopimuksen täytäntöönpanemiseksi.

*2 artikla*

Neuvosto käsittelee Euroopan parlamentin pyynnön saada tutustua neuvoston arkaluonteisiin tietoihin sääntöjään noudattaen. Kun pyydetyn asiakirjan laatijoita ovat toiset toimielimet, jäsenvaltiot, kolmannet maat tai kansainväliset järjestöt, asiakirjat annetaan tutustuttavaksi näiden suostumuksella.

*3 artikla*

Euroopan parlamentin puhemies on vastuussa toimielinten välisen sopimuksen täytäntöönpanosta parlamentissa.

Tätä varten puhemies toteuttaa kaikki tarvittavat toimet, jotta taataan suoraan neuvoston puheenjohtajalta tai korkeana edustajana toimivalta pääsihteeriltä taikka sellaisista arkaluonteisista asiakirjoista, joihin on tutustuttu neuvoston tiloissa, saatujen tietojen luottamuksellinen käsittely.

*4 artikla*

Kun Euroopan parlamentin puhemies tai ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokunnan puheenjohtaja pyytää neuvoston puheenjohtajaa tai korkeana edustajana toimivaa pääsihteeriä toimittamaan arkaluonteisia tietoja toimielinten välisellä sopimuksella perustetulle erityisvaliokunnalle, tiedot toimitetaan mahdollisimman pian. Euroopan parlamentti järjestää huoneen, joka on tarkoitettu erityisesti tätä varten. Huoneen valinta tehdään varmistaen, että turvallisuus on vastaavalla tasolla kuin tällaisten kokousten järjestämisestä on määrätty neuvoston turvallisuussääntöjen vahvistamisesta 19 päivänä maaliskuuta 2001 tehdyssä neuvoston päätöksessä 2001/264/EY ([9]).

*5 artikla*

Tiedotuskokous, jossa puhetta johtaa Euroopan parlamentin puhemies tai ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokunnan puheenjohtaja, järjestetään suljetuin ovin.

Puheenjohtajakokouksen nimeämien neljän jäsenen lisäksi kokoushuoneeseen pääsevät vain virkamiehet, jotka tehtäviensä tai yksikön tarpeiden vuoksi ovat läpikäyneet luotettavuusselvityksen ja jotka on valtuutettu pääsemään sisälle huoneeseen tarpeellisuusperiaate huomioon ottaen.

([9]) EYVL L 101, 11.4.2001, s. 1.

*6 artikla*

Kun Euroopan parlamentin puhemies tai ulkoasioiden, ihmisoikeuksien sekä yhteisen turvallisuuden ja puolustuspolitiikan valiokunnan puheenjohtaja päättää pyytää saada tutustua arkaluonteisia tietoja sisältäviin asiakirjoihin, tämä tapahtuu neuvoston tiloissa toimielinten välisen sopimuksen 3.3 kohdan mukaisesti.

Paikan päällä voi tutustua asiakirjasta saatavilla olevaan versioon / oleviin versioihin.

*7 artikla*

Parlamentin jäsenet, joiden on määrä osallistua tiedotuskokouksiin tai tutustua arkaluonteisiin asiakirjoihin, käyvät läpi saman luotettavuusselvitysmenettelyn kuin neuvoston ja komission jäsenet. Tätä varten Euroopan parlamentin puhemies kääntyy kansallisten toimivaltaisten viranomaisten puoleen tarvittavien toimenpiteiden toteuttamiseksi.

*8 artikla*

Virkamiehet, joiden on määrä tutustua arkaluonteisiin tietoihin, käyvät läpi luotettavuusselvityksen muiden toimielinten vahvistamien sääntöjen mukaisesti. Tällä tavoin seulotut virkamiehet kutsutaan tarpeellisuusperiaate huomioon ottaen edellä mainittuihin tiedotuskokouksiin tai kokouksissa käsitellyt asiat annetaan heille tiedoksi. Pääsihteeri myöntää valtuutuksen jäsenvaltioiden kansallisten toimivaltaisten viranomaisten luotettavuusselvityksen perusteella saatuaan näiden lausunnon.

*9 artikla*

Näissä kokouksissa saatuja tietoja tai asiakirjoihin neuvoston tiloissa tutustumisen yhteydessä saatuja tietoja ei saa luovuttaa, toimittaa eteenpäin tai jäljentää kokonaan tai osittain missään muodossa. Neuvoston antamien arkaluonteisten tietojen tallentaminen on myös kielletty.

*10 artikla*

Puheenjohtajakokouksen nimeämiä parlamentin jäseniä, joilla on oikeus tutustua arkaluonteisiin tietoihin, koskee salassapitovelvollisuus. Tätä velvollisuutta rikkovat jäsenet korvataan erityisvaliokunnassa puheenjohtajakokouksen nimeämällä toisella jäsenellä. Suljetuin ovin kokoontuva puheenjohtajakokous voi kuulla rikkomuksen tehnyttä jäsentä ennen hänen erottamistaan erityisvaliokunnasta. Erityisvaliokunnasta erottamisen lisäksi tietojen vuotamisesta vastaavaan jäseneen voidaan tarvittaessa kohdistaa oikeustoimia voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

*11 artikla*

Virkamiehiä, jotka ovat läpikäyneet asianmukaisen luotettavuusselvityksen ja joiden on määrä tutustua arkaluonteisiin tietoihin tarpeellisuusperiaatteen mukaisesti, koskee salassapitovelvollisuus. Kaikki tätä sääntöä rikkovat virkamiehet alistetaan parlamentin puhemiehen alaisuudessa toteutettavaan tutkintaan, ja heihin sovelletaan tarvittaessa kurinpitomenettelyä henkilöstösääntöjen mukaisesti. Oikeustoimiin ryhdyttäessä puhemies toteuttaa kaikki tarvittavat toimet, jotta toimivaltaiset kansalliset viranomaiset voivat aloittaa asianmukaiset menettelyt.

*12 artikla*

Puhemiehistö on toimivaltainen tekemään mahdollisia mukautuksia, muutoksia tai tulkintoja, jotka ovat tarpeellisia tämän päätöksen soveltamiseksi.

*13 artikla*

Tämä päätös liitetään Euroopan parlamentin työjärjestykseen, ja se tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

*LIITE VIII*

## EUROOPAN PARLAMENTIN TUTKINTAOIKEUDEN KÄYTTÄMISTÄ KOSKEVAT YKSITYISKOHTAISET SÄÄNNÖT

### Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission päätös, tehty 19 päivänä huhtikuuta 1995, Euroopan parlamentin tutkintaoikeuden käyttämistä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä ([1])

EUROOPAN PARLAMENTTI, NEUVOSTO JA KOMISSIO, jotka

ottavat huomioon Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 20 b artiklan,

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 193 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 107 b artiklan,

sekä katsovat, että

olisi laadittava yksityiskohtaiset säännöt Euroopan parlamentin tutkintaoikeuden käyttämisestä ottaen huomioon Euroopan yhteisöjen perustamissopimusten määräykset,

väliaikaisilla tutkintavaliokunnilla on oltava tarvittavat keinot tehtäviensä suorittamiseksi; tämän vuoksi on välttämätöntä, että jäsenvaltiot ja Euroopan yhteisöjen toimielimet ja laitokset toteuttavat näiden tehtävien suorittamisen helpottamiseksi tarvittavat toimenpiteet,

väliaikaisessa tutkintavaliokunnassa tapahtuvan käsittelyn salaisuus ja luottamuksellisuus on turvattava,

tutkintaoikeuden käyttämistä koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä voidaan tarkistaa Euroopan parlamentin nykyisen vaalikauden päättymisestä alkaen kokemusten perusteella, jos yksi kyseisistä kolmesta toimielimestä sitä pyytää,

OVAT YHTEISELLÄ SOPIMUKSELLA TEHNEET TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

*1 artikla*

Tässä päätöksessä vahvistetaan EHTY:n perustamissopimuksen 20 b artiklan, EY:n perustamissopimuksen 193 artiklan ja Euratomin perustamissopimuksen 107 b artiklan mukaisesti Euroopan parlamentin tutkintaoikeuden käyttämistä koskevat yksityiskohtaiset säännöt.

*2 artikla*

1. Edellä 1 artiklassa tarkoitetuissa perustamissopimuksissa määrätyissä rajoissa ja määrätyin ehdoin Euroopan parlamentti voi tehtäviään suorittaessaan, jos neljännes sen jäsenistä sitä pyytää, asettaa väliaikaisen tutkintavaliokunnan tutkimaan epäilyjä yhteisön oikeutta sovellettaessa tapahtuneesta, Euroopan yhteisöjen toimielimen tai laitoksen, jäsenvaltion julkisen hallinnon tai sellaisten henkilöiden, joilla yhteisön oikeuden mukaisesti on soveltamisvaltuutus, aiheuttamasta rikkomuksesta tai epäkohdasta.

Euroopan parlamentti määrää väliaikaisten tutkintavaliokuntien kokoonpanon ja toimeksiannon.

Päätös väliaikaisen tutkintavaliokunnan perustamisesta, jossa erityisesti yksilöidään tutkintavaliokunnan tehtävä ja määräaika kertomuksen esittämiselle, julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

2. Väliaikainen tutkintavaliokunta toimii Euroopan yhteisöjen toimielimille ja laitoksille perustamissopimuksissa annettujen valtuuksien mukaisesti.

([1]) EYVL L 113, 19.5.1995, s. 2.

Väliaikaisen tutkintavaliokunnan jäsenten ja muiden henkilöiden, jotka tehtäviään suorittaessaan ovat hankkineet tai saaneet tietoonsa seikkoja, tietoja, asiakirjoja tai esineitä, joita koskee jäsenvaltion tai yhteisön toimielimen antamien säännösten mukainen salassapitovelvollisuus, on, tehtäviensä päätyttyäkin, pidettävä ne salassa henkilöiltä, joilla ei ole oikeutta saada niistä tietoja, ja yleisöltä.

Asiantuntijoita kuullaan ja todistajia kuulustellaan julkisessa istunnossa. Jos neljännes tutkintavaliokunnan jäsenistä taikka yhteisön tai kansalliset viranomaiset sitä pyytävät tai jos väliaikaisen tutkintavaliokunnan käsiteltävänä on salassa pidettäviä tietoja, asia on käsiteltävä yleisön läsnä olematta. Todistajilla ja asiantuntijoilla on oikeus antaa lausuntonsa yleisön läsnä olematta.

3. Väliaikainen tutkintavaliokunta ei saa ottaa käsiteltäväkseen kansallisessa tai yhteisön tuomioistuimessa tutkittavina olevia asioita oikeudenkäynnin ollessa vielä vireillä.

Kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asia on 1 kohdan mukaisesti julkaistu Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä tai siitä, kun komissio on saanut tiedon väliaikaiselle tutkintavaliokunnalle esitetyn epäilyn jäsenvaltion suorittamasta yhteisön oikeuden rikkomisesta, komissio voi ilmoittaa Euroopan parlamentille, että väliaikaisen tutkintavaliokunnan tutkittavaksi aiottu asia on käsiteltävänä mahdollista oikeudenkäyntiä edeltävässä yhteisön menettelyssä; tällöin väliaikaisen tutkintavaliokunnan on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen mahdollistamiseksi, että komissio voi täysimääräisesti käyttää perustamissopimusten mukaisia valtuuksiaan.

4. Väliaikainen tutkintavaliokunta lakkaa, kun se antaa kertomuksensa sen perustamista koskevassa päätöksessä vahvistetussa määräajassa tai viimeistään enintään kahdentoista kuukauden kuluttua siitä, kun tutkintavaliokunta perustettiin, kuitenkin viimeistään kyseisen vaalikauden loppuun mennessä.

Euroopan parlamentti voi perustellulla päätöksellä kahdesti pidentää kahdentoista kuukauden määräaikaa kolmella kuukaudella. Tämä päätös julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

5. Väliaikaista tutkintavaliokuntaa ei saa perustaa tai perustaa uudelleen käsittelemään asioita, jotka jo on tutkittu väliaikaisessa tutkintavaliokunnassa, ennen kuin vähintään kaksitoista kuukautta on kulunut tätä tutkintaa koskevan kertomuksen antamisesta tai valiokunnan tehtävän päättymisestä, ellei uusia tosiseikkoja ole ilmennyt.

*3 artikla*

1. Väliaikainen tutkintavaliokunta suorittaa yhteisön oikeutta sovellettaessa tapahtuneeksi epäiltyjen rikkomusten tai epäkohtien toteamiseksi tarvittavat tutkimukset jäljempänä määrätyllä tavalla.

2. Väliaikainen tutkintavaliokunta voi pyytää Euroopan yhteisöjen toimielintä tai laitosta tai jäsenvaltion hallitusta nimeämään yhden tai useamman jäsenensä osallistumaan valiokunnan toimintaan.

3. Väliaikaisen tutkintavaliokunnan esittämästä perustellusta pyynnöstä asianomaiset jäsenvaltiot tai Euroopan yhteisöjen toimielimet ja laitokset nimeävät virkamiehen tai muun henkilöstöön kuuluvan, jonka ne valtuuttavat esiintymään väliaikaisessa tutkintavaliokunnassa, jollei salassapitoa taikka yleistä tai kansallista turvallisuutta koskevista seikoista kansallisen lainsäädännön mukaisesti muuta johdu.

Kyseiset virkamiehet tai muut henkilökuntaan kuuluvat esiintyvät hallituksensa tai toimielimensä nimissä ja sen antamien toimintaohjeiden mukaisesti. Heitä sitovat heidän asemastaan johtuvat velvoitteet.

4. Jäsenvaltioiden viranomaiset ja Euroopan yhteisöjen toimielimet tai laitokset toimittavat väliaikaisen tutkintavaliokunnan pyynnöstä tai omasta aloitteestaan tutkintavaliokunnan tehtävän toteuttamiseksi tarvittavat asiakirjat, jollei siihen salassapitoa taikka yleistä tai kansallista turvallisuutta koskevien seikkojen vuoksi ole kansallisen lainsäädännön tai määräysten perusteella estettä.

5. Mitä 3 ja 4 kohdassa määrätään, ei kuitenkaan rajoita jäsenvaltioiden muiden, virkamiesten esiintymisen tai asiakirjojen toimittamisen kieltävien säännösten soveltamista.

Asianomaisen valtion hallituksen tai toimielimen valtuutetun edustajan on ilmoitettava Euroopan parlamentille salassapidosta, yleisestä tai kansallisesta turvallisuudesta taikka ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuista määräyksistä johtuvasta esteestä.

6. Euroopan yhteisöjen toimielimet tai laitokset eivät saa antaa väliaikaiselle tutkintavaliokunnalle jäsenvaltiosta peräisin olevia asiakirjoja ilmoittamatta siitä ensin kyseiselle valtiolle.

Ne saavat toimittaa väliaikaiselle tutkintavaliokunnalle asiakirjoja, joihin tämän artiklan 5 kohtaa sovelletaan, ainoastaan asianomaisen jäsenvaltion suostumuksella.

7. Mitä 3, 4 ja 5 kohdassa määrätään, sovelletaan luonnollisiin henkilöihin ja oikeushenkilöihin, joille on yhteisön oikeudessa annettu valtuus sen soveltamiseen.

8. Väliaikainen tutkintavaliokunta voi kutsua kenet tahansa todistajana kuultavaksi, jos se on tarpeen sen tehtävien suorittamiseksi. Jos väliaikaisessa tutkintavaliokunnassa käsiteltävänä olevassa asiassa esiintyminen saattaa vahingoittaa henkilöä, hänet kutsuneen väliaikaisen tutkintavaliokunnan on ilmoitettava tästä hänelle.

*4 artikla*

1. Väliaikaisen tutkintavaliokunnan saamia tietoja saa käyttää ainoastaan sen tehtävien suorittamiseksi. Niitä ei saa julkistaa, jos ne sisältävät salassapidettäviä tai luottamuksellisia seikkoja tai jos niissä mainitaan asiaan osallisia henkilöitä nimeltä.

Euroopan parlamentti toteuttaa väliaikaisessa tutkintavaliokunnassa tapahtuvan käsittelyn salassapidon ja luottamuksellisuuden turvaamiseksi tarvittavat hallinnolliset ja lainsäädännölliset toimenpiteet.

2. Väliaikaisen tutkintavaliokunnan kertomus esitetään Euroopan parlamentille, joka voi päättää sen julkistamisesta ottaen huomioon, mitä 1 kohdassa määrätään.

3. Euroopan parlamentti voi osoittaa Euroopan yhteisöjen toimielimille tai laitoksille taikka jäsenvaltioille väliaikaisen tutkintavaliokunnan kertomuksen perusteella mahdollisesti antamansa suositukset. Nämä tekevät niistä aiheellisiksi katsomansa johtopäätökset.

*5 artikla*

Tämän päätöksen soveltamista koskevat tiedonannot jäsenvaltioiden kansallisille viranomaisille toimitetaan niiden Euroopan unionissa olevien pysyvien edustustojen kautta.

*6 artikla*

Euroopan parlamentin, neuvoston tai komission pyynnöstä edellä olevia yksityiskohtaisia sääntöjä voidaan tarkistaa saatujen kokemusten perusteella Euroopan parlamentin nykyisen vaalikauden päätyttyä.

*7 artikla*

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

*LIITE IX*

**9 ARTIKLAN 2 KOHDAN SOVELTAMISTA**

**Koskevat määräykset edunvalvonnasta Euroopan parlamentissa**

*1 artikla*

**Kulkuluvat**

1. Kulkulupa on haltijan valokuvalla varustettu muovikortti, johon merkitään haltijan etu- ja sukunimi sekä sen yrityksen, järjestön tai henkilön nimi, jonka palveluksessa haltija on.

Haltijan on pidettävä kulkulupa pysyvästi esillä liikkuessaan parlamentin tiloissa. Tämän velvollisuuden laiminlyönti saattaa johtaa kulkuluvan peruuttamiseen.

Kulkuluvat eroavat muodoltaan ja väriltään vierailijoille annettavista kulkuluvista.

2. Kulkulupa voidaan uudistaa ainoastaan, jos sen haltija on noudattanut 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja velvoitteita.

Jäsenen huomautus edunvalvojan tai eturyhmän toiminnasta toimitetaan kvestoreille, jotka käsittelevät asiaa ja jotka voivat päättää kulkuluvan jatkamisesta tai peruuttamisesta.

3. Kulkulupa ei oikeuta haltijaa osallistumaan parlamentin tai sen elinten kokouksiin, jotka eivät ole julkisia, eikä kulkulupa oikeuta haltijaa poikkeamaan muihin unionin kansalaisiin sovellettavista säännöistä, jotka koskevat pääsyä parlamentin tiloihin.

*2 artikla*

**Avustajat**

1. Vaalikauden alussa kvestorit päättävät jäsenen valtuutettavissa olevien avustajien enimmäismäärän.

Aloittaessaan tehtävänsä valtuutetun avustajan on tehtävä kirjallinen ilmoitus ammatillisesta ja muusta toiminnastaan tai muista suorittamistaan tehtävistä, joista hän saa korvausta.

2. Avustajat voivat liikkua toimielimen tiloissa samoin edellytyksin kuin pääsihteeristön tai poliittisten ryhmien henkilöstö.

3. Muut henkilöt, mukaan lukien jäsenten kanssa välittömästi työskentelevät henkilöt, saavat liikkua parlamentin tiloissa ainoastaan työjärjestyksen 9 artiklan 2 kohdassa määrätyin edellytyksin.

*3 artikla*

**Menettelysäännöt**

1. Työjärjestyksen 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa luettelossa mainittujen henkilöiden on suhteissaan parlamenttiin

a) noudatettava 9 artiklan ja tämän liitteen määräyksiä;

b) ilmoitettava valvomistaan eduista asioidessaan parlamentin jäsenten, näiden henkilökunnan tai parlamentin virkamiesten kanssa;

c) pidättäydyttävä kaikista keinoista tietojen saamiseksi epärehellisesti;

d) pidättäydyttävä esittämästä, että heillä on virallisia yhteyksiä parlamenttiin asioidessaan kolmansien osapuolien kanssa;

e) oltava luovuttamatta voittoa vastaan kolmansille osapuolille jäljennöksiä parlamentista saamistaan asiakirjoista;

f) tarkoin noudatettava liitteessä I olevan 2 artiklan toisen kohdan määräyksiä;

g) varmistettava, että kaikenlainen liitteessä I olevan 2 artiklan määräysten mukaisesti annettu apu ilmoitetaan asianmukaiseen luetteloon;

h) noudatettava henkilöstösääntöjen määräyksiä ottaessaan palvelukseensa toimielinten entisiä virkamiehiä;

i) noudatettava kaikkia parlamentin antamia määräyksiä entisten jäsenten oikeuksista ja velvollisuuksista;

j) saatava kaikkien eturistiriitojen välttämiseksi ennakolta sen jäsenen tai niiden jäsenten suostumus, jota tai joita asia koskee, jäsenen avustajan sopimus- tai työsuhteen osalta, ja varmistettava itse, että tästä ilmoitetaan 9 artiklan 2 kohdassa määrättyyn luetteloon.

2. Näiden menettelysääntöjen noudattamatta jättäminen voi johtaa asianomaisille henkilöille tai mahdollisesti heidän edustamalleen yritykselle myönnetyn kulkuluvan peruuttamiseen.

*LIITE X*

## OIKEUSASIAMIEHEN TEHTÄVIEN HOITAMINEN

### A. Euroopan parlamentin päätös oikeusasiamiehen tehtävien hoitamista koskevasta ohjesäännöstä ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevista yleisistä ehdoista ([1])

EUROOPAN PARLAMENTTI, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisöjen perussopimukset sekä erityisesti Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 195 artiklan 4 kohdan, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen 20 d artiklan 4 kohdan ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 107 d artiklan 4 kohdan,

ottaa huomioon komission lausunnon,

ottaa huomioon neuvoston hyväksymisen,

sekä katsoo, että

olisi vahvistettava oikeusasiamiehen tehtävien hoitamista koskeva ohjesääntö ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevat yleiset ehdot Euroopan yhteisöjen perussopimusten määräysten mukaisesti,

olisi määritettävä edellytykset, joiden mukaisesti kantelu voidaan saattaa oikeusasiamiehen käsiteltäväksi, sekä oikeusasiamiehen tehtävien hoitamisen ja oikeudenkäynti- tai hallinnollisten menettelyjen välinen suhde,

oikeusasiamiehellä, joka voi toimia myös omasta aloitteestaan, on oltava mahdollisuus saada kaikki tehtäviensä suorittamiseksi tarvittava aineisto; tätä varten yhteisön toimielinten ja laitosten on toimitettava oikeusasiamiehelle tämän niiltä pyytämät tiedot, paitsi aiheellisella tavalla perustelluista salassapitosyistä ja sanotun kuitenkaan rajoittamatta oikeusasiamiehen velvollisuutta olla ilmaisematta tällaisia tietoja; jäsenvaltioiden viranomaisten on toimitettava oikeusasiamiehelle kaikki tarvittavat tiedot, paitsi jos näihin tietoihin sovelletaan salassapitoa koskevia lakeja tai asetuksia taikka tietojen välittämistä estäviä säännöksiä; jollei oikeusasiamiestä avusteta toivotulla tavalla, hän antaa tämän tiedoksi Euroopan parlamentille, jonka tehtävänä on toteuttaa aiheelliset toimenpiteet,

olisi määrättävä menettelyistä, joita noudatetaan, kun oikeusasiamiehen tutkimusten tuloksista käy ilmi epäkohtia; olisi myös määrättävä oikeusasiamiehen Euroopan parlamentille vuosittain kunkin kauden lopussa antamasta kattavasta kertomuksesta,

oikeusasiamiehen ja hänen henkilöstönsä velvollisuutena on käsitellä tehtäviään hoitaessaan saamansa tiedot luottamuksellisina; oikeusasiamiehen on puolestaan annettava toimivaltaisille viranomaisille tiedoksi seikat, joilla hän arvioi voivan olla rikosoikeudellista merkitystä ja jotka ovat tulleet hänen tietoonsa tutkimuksen yhteydessä,

olisi määrättävä oikeusasiamiehen ja tietyissä jäsenvaltioissa toimivien samankaltaisten viranomaisten välisestä yhteistyömahdollisuudesta kulloinkin sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti,

Euroopan parlamentin tehtävänä on nimittää oikeusasiamies jokaisen vaalikautensa alussa ja sen ajaksi sellaisista henkilöistä, jotka ovat Euroopan unionin kansalaisia, joiden riippumattomuus on kiistaton ja jotka täyttävät kelpoisuusvaatimukset,

olisi määrättävä ehdoista, joiden mukaisesti oikeusasiamiehen tehtävät päättyvät,

oikeusasiamiehen on hoidettava tehtäväänsä täysin riippumattomana, mistä hän antaa juhlallisen vakuutuksen Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa aloittaessaan tehtäväänsä; olisi määritettävä oikeusasiamiehen tehtävien luonteen kanssa ristiriidassa oleva toiminta sekä oikeusasiamiehelle myönnettävä kohtelu, erioikeudet ja vapaudet,

olisi annettava määräyksiä sihteeristön virkamiehistä ja muista henkilöstöön kuuluvista, joiden on avustettava oikeusasiamiestä, sekä oikeusasiamiehen talousarviosta; oikeusasiamiehen kotipaikka on sama kuin Euroopan parlamentin kotipaikka, ja

([1]) Tehty 9. maaliskuuta 1994 (EYVL L 113, 4.5.1994, s. 15) ja muutettu 12 ja 16 artiklan poistamisesta 14. maaliskuuta 2002 tehdyllä päätöksellä (EYVL L 92, 9.4.2002, s. 13).

oikeusasiamiehen tehtävänä on antaa tämän päätöksen täytäntöönpanoa koskevat määräykset; lisäksi olisi vahvistettava tiettyjä, ensimmäiseen oikeusasiamieheen, joka nimitetään Euroopan unionista tehdyn sopimuksen voimaantulon jälkeen, sovellettavia siirtymämääräyksiä,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

*1 artikla*

1. Oikeusasiamiehen tehtävien hoitamista koskeva ohjesääntö ja hänen tehtäviensä hoitamista koskevat yleiset ehdot vahvistetaan tällä päätöksellä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 195 artiklan 4 kohdan, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen 20 d artiklan 4 kohdan ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 107 d artiklan 4 kohdan mukaisesti.

2. Oikeusasiamies hoitaa tehtäviään yhteisöjen toimielimissä ja laitoksissa perustamissopimuksissa myönnettyjen toimivaltuuksien mukaisesti.

3. Oikeusasiamies ei voi osallistua asian käsittelyyn tuomioistuimessa eikä asettaa oikeuden päätöstä kyseenalaiseksi.

*2 artikla*

1. Oikeusasiamies osallistuu edellä tarkoitetuissa perustamissopimuksissa vahvistettujen edellytysten ja rajoitusten mukaisesti epäkohtien paljastamiseen yhteisöjen toimielinten ja laitosten toiminnassa, lukuun ottamatta yhteisöjen tuomioistuimen ja yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöeliminä, ja suositusten antamiseen epäkohtien poistamiseksi. Minkään muun viranomaisen tai kenenkään muun henkilön toiminnasta ei voi kannella oikeusasiamiehelle.

2. Euroopan unionin kansalaiset taikka ne luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, joiden asuinpaikka tai sääntömääräinen kotipaikka on jossakin Euroopan unionin jäsenvaltiossa, voivat saattaa oikeusasiamiehen käsiteltäväksi suoraan tai Euroopan parlamentin jäsenten välityksellä kantelun epäkohdasta yhteisöjen toimielinten tai laitosten toiminnassa, lukuun ottamatta yhteisöjen tuomioistuimen ja yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa lainkäyttöeliminä. Oikeusasiamies antaa asian tiedoksi kyseiselle toimielimelle tai elimelle heti saatuaan kantelun käsiteltäväksi.

3. Kantelusta on käytävä ilmi sen kohde sekä sen tekijän henkilöllisyys; kyseinen henkilö voi pyytää, että kantelu käsitellään luottamuksellisena.

4. Kantelu on tehtävä kahden vuoden kuluessa siitä päivästä, jona kantelun tekijä sai tietoonsa kanteluun oikeuttavat seikat, ja ennen kantelun tekemistä on aiheelliset hallinnolliset menettelyt oltava suoritettu toimielimissä ja elimissä, joita asia koskee.

5. Oikeusasiamies voi neuvoa kantelun tekijää kääntymään toisen viranomaisen puoleen.

6. Oikeusasiamiehelle esitetyt kantelut eivät keskeytä oikeudenkäyntiin tai hallinnolliseen menettelyyn liittyvän valitusajan kulumista.

7. Kun oikeusasiamiehen on ilmoitettava, ettei hän voi vastaanottaa tai käsitellä loppuun asti esiin tuotuja seikkoja sen vuoksi, että niitä käsitellään tai on käsitelty oikeudenkäynnissä, hänen aikaisemmin mahdollisesti saamansa tutkimustulokset arkistoidaan.

8. Oikeusasiamiehelle voidaan kannella yhteisöjen toimielinten ja elinten sekä näiden virkamiesten tai muiden henkilöstöön kuuluvien välisiin työsuhteisiin liittyvistä asioista vain, jos asianosainen on käyttänyt hallinnon sisäiset valitusmahdollisuudet, erityisesti virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen 90 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut menettelyt, ja vasta kun vastausta koskeva määräaika on päättynyt sen viranomaisen osalta, johon on vedottu.

9. Oikeusasiamies antaa viipymättä kantelun tekijälle tiedoksi, mihin toimenpiteisiin kantelu on mahdollisesti johtanut.

*3 artikla*

1. Oikeusasiamies suorittaa omasta aloitteestaan tai kantelun seurauksena perustelluiksi arvioimansa tutkimukset mahdollisten epäkohtien selvittämiseksi yhteisöjen toimielinten ja elinten toiminnassa. Hän antaa asian tiedoksi kyseiselle toimielimelle tai elimelle, joka voi toimittaa oikeusasiamiehelle hyödyllisiä huomioitaan.

2. Yhteisöjen toimielinten ja elinten on toimitettava oikeusasiamiehelle tämän pyytämät tiedot ja myönnettävä tälle pääsy asianomaisiin asiakirjoihin. Ne voivat kieltäytyä tästä vain aiheellisella tavalla perustelluista salassapitosyistä.

Pääsyn jäsenvaltion sellaisiin asiakirjoihin, joihin sovelletaan salassapitoa koskevaa lakia tai asetusta, ne myöntävät vain jäsenvaltion etukäteen antamalla suostumuksella.

Muihin jäsenvaltion asiakirjoihin ne myöntävät pääsyn ilmoitettuaan tästä jäsenvaltiolle.

Oikeusasiamies ei 4 artiklan mukaisesti näissä kahdessa tapauksessa voi ilmaista asiakirjojen sisältöä.

Yhteisöjen toimielinten virkamiehen tai muun niiden henkilöstöön kuuluvan on oikeusasiamiehen pyynnöstä toimittava todistajana; hän esiintyy oman hallintoyksikkönsä nimissä ja sen määräysten alaisena ja häntä koskee salassapitovelvollisuus.

3. Jäsenvaltioiden viranomaisten on toimitettava oikeusasiamiehelle tämän pyynnöstä ja jäsenvaltioiden Euroopan yhteisöissä olevien pysyvien edustajien välityksellä tiedot, joiden avulla voidaan selvittää yhteisöjen toimielinten tai laitosten toiminnan epäkohtia, paitsi jos näihin tietoihin sovelletaan salassapitoa koskevia lakeja tai asetuksia taikka tietojen välittämistä estäviä säännöksiä. Tässä jälkimmäisessä tapauksessa asianosaisena oleva jäsenvaltio voi kuitenkin antaa oikeusasiamiehelle kyseiset tiedot edellyttäen, että tämä sitoutuu olemaan ilmaisematta niiden sisältöä.

4. Jos oikeusasiamiestä ei avusteta tämän toivomalla tavalla, hän antaa asian tiedoksi Euroopan parlamentille, joka toteuttaa aiheelliset toimenpiteet.

5. Oikeusasiamies pyrkii kyseisen toimielimen tai elimen kanssa mahdollisuuksien mukaan poistamaan epäkohdan ja antamaan tyydyttävän vastauksen kanteluun.

6. Jos oikeusasiamies toteaa epäkohdan, hän saattaa asian sen toimielimen tai elimen käsiteltäväksi, jota asia koskee, ja toimittaa tälle tapauksen mukaan ehdotuksia suosituksiksi. Kyseinen toimielin tai elin antaa yksityiskohtaisen lausuntonsa hänelle kolmen kuukauden kuluessa.

7. Tämän jälkeen oikeusasiamies antaa asiasta kertomuksen Euroopan parlamentille ja kyseiselle toimielimelle tai elimelle. Hän voi lausunnossaan esittää suosituksia. Oikeusasiamies antaa kantelun tekijälle tiedoksi tutkimuksen tulokset, kyseisen toimielimen tai elimen lausunnon ja mahdollisesti esittämänsä suositukset.

8. Oikeusasiamies antaa kunkin vuosittaisen kauden lopussa Euroopan parlamentille kertomuksen tutkimustensa tuloksista.

*4 artikla*

1. Oikeusasiamies ja hänen henkilöstönsä – joihin sovelletaan Euroopan yhteisöjen perustamissopimuksen 287 artiklaa, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen 47 artiklan toista kohtaa ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen 194 artiklaa – eivät saa ilmaista tietoja ja asiakirjoja, joista ne ovat saaneet tiedon suorittamiensa tutkimusten yhteydessä. Heidän velvollisuutenaan on myös käsitellä luottamuksellisina sellaiset tiedot, jotka voisivat aiheuttaa haittaa kantelun tekijälle tai jollekin muulle henkilölle, jota asia koskee, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 kohdan määräysten soveltamista.

2. Jos oikeusasiamiehen tietoon tulee tutkimuksen yhteydessä seikkoja, joilla hän arvioi voivan olla rikosoikeudellista merkitystä, hän antaa asian viipymättä tiedoksi kansallisille toimivaltaisille viranomaisille jäsenvaltioiden Euroopan yhteisöissä olevien pysyvien edustajien välityksellä sekä tapauksen mukaan sille yhteisöjen toimielimelle, jonka alaisena kyseinen virkamies tai muu henkilöstöön kuuluva on, jolloin kyseinen toimielin voi mahdollisesti soveltaa Euroopan yhteisöjen erioikeuksia ja vapauksia koskevan pöytäkirjan 18 artiklan toista kohtaa. Oikeusasiamies voi myös antaa kyseiselle yhteisöjen toimielimelle tai elimelle tiedoksi seikat, jotka asettavat näiden virkamiesten tai muiden henkilöstöön kuuluvien käyttäytymisen kurinpidollisesti kyseenalaiseksi.

*5 artikla*

Oikeusasiamies voi kulloinkin sovellettavan kansallisen lainsäädännön mukaisesti olla yhteistyössä tietyissä jäsenvaltioissa toimivien samankaltaisten viranomaisten kanssa siltä osin kuin tämä voi osaltaan parantaa oikeusasiamiehen tutkimusten tehokkuutta ja hänelle kanteluja tekevien henkilöiden oikeuksista ja eduista huolehtimista. Oikeusasiamies ei voi tällä tavoin vaatia pääsyä asiakirjoihin, joihin sitä ei hänelle 3 artiklan mukaisesti olisi voitu myöntää.

*6 artikla*

1. Euroopan parlamentti nimittää oikeusasiamiehen jokaisten Euroopan parlamentin vaalien jälkeen parlamentin vaalikauden ajaksi. Sama henkilö voidaan nimittää uudeksi toimikaudeksi.

2. Oikeusasiamies valitaan sellaisista henkilöistä, jotka ovat Euroopan unionin kansalaisia, joilla on täydet kansalais- ja poliittiset oikeudet, joiden riippumattomuus on kiistaton ja jotka täyttävät kotimaassaan korkeimpien tuomarin virkojen kelpoisuusvaatimukset tai joilla on tunnetusti tarvittava kokemus ja pätevyys oikeusasiamiehen tehtävien hoitamiseksi.

*7 artikla*

1. Oikeusasiamiehen tehtävät päättyvät toimikauden päättyessä, hänen erotessaan tehtävästä tai kun hänet erotetaan.

2. Muun syyn kuin erottamisen ollessa kyseessä oikeusasiamies hoitaa edelleen tehtäviään, kunnes hänen seuraajansa on nimitetty.

3. Oikeusasiamiehen tehtävien päättyessä ennenaikaisesti hänen seuraajansa nimitetään kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun paikka on jäänyt täyttämättä, vaalikauden loppuajaksi.

*8 artikla*

Yhteisöjen tuomioistuin voi Euroopan parlamentin pyynnöstä erottaa oikeusasiamiehen, jos hän ei enää täytä niitä vaatimuksia, joita hänen tehtävänsä vaativat tai jos hän on syyllistynyt vakavaan rikkomukseen.

*9 artikla*

1. Oikeusasiamies hoitaa tehtäväänsä täysin riippumattomana ja sekä yhteisöjen että Euroopan unionin kansalaisten yleisen edun mukaisesti. Tehtäväänsä hoitaessaan hän ei pyydä eikä ota ohjeita miltään hallitukselta tai toimielimeltä. Oikeusasiamies pidättäytyy kaikista toimista, jotka ovat ristiriidassa hänen tehtäviensä luonteen kanssa.

2. Aloittaessaan tehtäväänsä oikeusasiamies antaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimessa juhlallisen vakuutuksen luvaten hoitaa tehtäviään täysin riippumattomana ja puolueettomana sekä noudattaa tehtäviä hoitaessaan ja niiden päätyttyä tehtävistään johtuvia velvoitteita, erityisesti rehellisyyttä ja pidättyvyyttä, tiettyjen toimien tai etujen vastaanottamisessa oikeusasiamiehen tehtävän päätyttyä.

*10 artikla*

1. Oikeusasiamies ei saa toimikautensa aikana harjoittaa muuta poliittista tai hallinnollista toimintaa taikka palkallista tai palkatonta ammattitoimintaa.

2. Palkan korvausten ja vanhuuseläkkeen osalta oikeusasiamies rinnastetaan Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen tuomariin.

3. Euroopan yhteisöjen erioikeuksia ja vapauksia koskevan pöytäkirjan 12, 13, 14, 15 ja 18 artiklaa sovelletaan oikeusasiamieheen sekä hänen sihteeristönsä virkamiehiin ja muuhun henkilöstöön.

*11 artikla*

1. Oikeusasiamiestä avustaa sihteeristö, jonka johtajan nimittää oikeusasiamies.

2. Oikeusasiamiehen sihteeristön virkamiehiin ja muihin henkilöstöön kuuluviin sovelletaan Euroopan yhteisöjen virkamiehistä ja muista henkilöstöön kuuluvista voimassa olevia säännöksiä. Henkilöstön lukumäärä vahvistetaan vuosittain talousarviomenettelyn yhteydessä.

3. Euroopan yhteisöjen ja jäsenvaltioiden virkamiehet, jotka on nimitetty oikeusasiamiehen sihteeristön henkilöstöön kuuluviksi, irrotetaan yksikön edun mukaisesti ja heille taataan täysi oikeus palata myöhemmin alkuperäiseen toimielimeensä.

4. Oikeusasiamies rinnastetaan henkilöstöään koskevissa kysymyksissä Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen 1 artiklassa tarkoitettuihin toimielimiin.

*12 artikla*

Poistettu

*13 artikla*

Oikeusasiamiehen kotipaikka on sama kuin Euroopan parlamentin toimipaikka.

*14 artikla*

Oikeusasiamies antaa tämän päätöksen täytäntöönpanoa koskevat määräykset.

*15 artikla*

Ensimmäinen oikeusasiamies, joka nimitetään Euroopan unionista tehdyn sopimuksen voimaantulon jälkeen, nimitetään vaalikauden loppuajaksi.

*16 artikla*

Poistettu

*17 artikla*

Tämä päätös julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*. Se tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan.

B. **Euroopan oikeusasiamiehen päätös täytäntöönpanosäännösten hyväksymisestä** ([2])

*1 artikla*

**Määritelmät**

Näissä täytäntöönpanomääräyksissä

a) ”asianomainen toimielin” tarkoittaa kantelun tai omasta aloitteesta tehdyn tutkimuksen kohteena olevaa yhteisön toimielintä tai laitosta

b) ”ohjesääntö” tarkoittaa oikeusasiamiehen tehtävien hoitoa koskevia määräyksiä ja yleisiä ehtoja.

*2 artikla*

**Kantelujen vastaanotto**

2.1 Kantelut nimetään, kirjataan ja niille annetaan diaarinumero välittömästi.

2.2 Kantelun tekijälle lähetetään saantitodistus, jossa ilmoitetaan kantelun diaarinumero ja asiaa käsittelevän lakimiehen nimi.

2.3 Vetoomuksen laatijan suostumuksella Euroopan parlamentilta oikeusasiamiehelle siirrettyä vetoomusta käsitellään kanteluna.

2.4 Aiheellisissa tapauksissa ja kantelun tekijän suostumuksella oikeusasiamies voi siirtää kantelun Euroopan parlamentille, joka käsittelee sitä vetoomuksena.

2.5 Aiheellisissa tapauksissa ja kantelun tekijän suostumuksella oikeusasiamies voi siirtää kantelun muulle toimivaltaiselle viranomaiselle.

*3 artikla*

**Kantelujen tutkittavaksi ottaminen**

3.1 Perustamissopimuksessa ja ohjesäännössä määrättyjen kriteereiden mukaan oikeusasiamies määrittelee sen, kuuluuko kantelu hänen toimivaltaansa, ja jos kuuluu, täyttääkö se käsiteltäväksi ottamisen edellytykset; hän voi pyytää kantelun tekijältä lisätietoja tai uusia asiakirjoja ennen päätöksen tekoa.

3.2 Jos kantelu ei kuulu oikeusasiamiehen toimivaltaan tai ei täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä, oikeusasiamies ei tutki sitä. Hän antaa kantelun tekijälle perustellun tiedon päätöksestä. Oikeusasiamies voi neuvoa kantelun tekijää osoittamaan kantelunsa toiselle viranomaiselle.

*4 artikla*

**Tutkittavaksi otettavien kanteluiden tutkinta**

4.1 Oikeusasiamies päättää, onko riittäviä perusteita, jotka oikeuttavat tutkittavaksi ottamisen edellytykset täyttävän kantelun tutkimisen.

4.2 Jos oikeusasiamies katsoo, että kantelun tutkimiseen ei ole riittäviä perusteita, hän jättää kantelun tutkimatta ja ilmoittaa siitä kantelun tekijälle.

4.3 Jos oikeusasiamies katsoo, että kantelun tutkimiseen on olemassa riittäviä perusteita, hän ilmoittaa asiasta kantelun tekijälle ja asianomaiselle toimielimelle. Hän toimittaa kopion kantelusta asianomaiselle toimielimelle ja pyytää sitä antamaan lausunnon tietyn ajan kuluessa, joka tavallisesti on korkeintaan kolme kuukautta. Asianomaiselle toimielimelle lähetetyssä lausuntopyynnössä voidaan tähdentää kantelun tiettyjä näkökohtia tai erityisiä kysymyksiä, joihin lausunnossa on annettava vastaus.

([2]) Tehty 8. heinäkuuta 2002.

4.4 Oikeusasiamies lähettää asianomaisen toimielimen lausunnon kantelun tekijälle. Kantelun tekijällä on mahdollisuus esittää oikeusasiamiehelle huomautuksia tietyn ajan kuluessa, joka tavallisesti on korkeintaan yksi kuukausi.

4.5 Harkittuaan lausuntoa ja kantelun tekijän huomautuksia oikeusasiamies voi joko lopettaa asian käsittelyn perustellulla päätöksellä tai jatkaa tutkintaa. Hän ilmoittaa asiasta kantelun tekijälle ja asianomaiselle toimielimelle.

*5 artikla*

**Tutkintavaltuudet**

5.1 Ohjesäännössä määrättyjen ehtojen mukaisesti oikeusasiamies voi vaatia yhteisön toimielimiä ja laitoksia ja jäsenvaltioiden viranomaisia toimittamaan kohtuullisen ajan kuluessa tietoa tai asiakirjoja tutkintaa varten.

5.2 Oikeusasiamies voi tutkia asianomaisen toimielimen arkistoja varmistuakseen tältä saamiensa vastausten paikkansapitävyydestä ja kattavuudesta. Hän voi kopioida asiaa koskevat arkistotiedot tai arkistoihin sisältyvän yksittäisen asiakirjan. Hän tiedottaa kantelun tekijälle tutkinnan suorittamisesta.

5.3 Oikeusasiamies voi vaatia yhteisön toimielinten tai laitosten virkamiehiä tai muita toimihenkilöitä toimimaan todistajina ohjesäännössä määrättyjen ehtojen mukaisesti.

5.4 Oikeusasiamies voi pyytää yhteisön toimielimiä ja laitoksia ryhtymään järjestelyihin, joiden avulla hän voi tutkia asiaa itse paikalla.

5.5 Oikeusasiamies voi teettää tutkinnan onnistumisen kannalta tarpeellisiksi katsomiaan tutkimuksia tai asiantuntijaraportteja.

*6 artikla*

**Sovintoratkaisut**

6.1 Jos oikeusasiamies toteaa hallinnollisen epäkohdan, hän toimii mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä asianomaisen toimielimen kanssa löytääkseen sovintoratkaisun, jolla hallinnollinen epäkohta poistetaan ja joka vastaa kantelun tekijän vaatimuksiin.

6.2 Jos oikeusasiamies katsoo, että tämä yhteistyö on ollut menestyksellistä, hän lopettaa asian käsittelyn perustellulla päätöksellä. Hän antaa päätöksen tiedoksi kantelun tekijälle ja asianomaiselle toimielimelle.

6.3 Jos oikeusasiamies katsoo, että sovintoratkaisu ei ole mahdollinen tai että sovintoratkaisuun pyrkiminen on ollut tuloksetonta, hän joko lopettaa asian käsittelyn perustellulla päätöksellä, joka saattaa sisältää kriittisen huomautuksen, tai laatii asiasta kertomuksen, joka sisältää suositusluonnoksia.

*7 artikla*

**Kriittiset huomautukset**

7.1 Oikeusasiamies antaa kriittisen huomautuksen, jos hän katsoo

a) että asianomainen toimielin ei enää kykene poistamaan hallinnollista epäkohtaa ja

b) että hallinnollisella epäkohdalla ei ole yleistä vaikutusta.

7.2 Kun oikeusasiamies lopettaa asian käsittelyn antamalla kriittisen huomautuksen, hän lähettää päätöksen tiedoksi kantelun tekijälle.

*8 artikla*

**Kertomukset ja suositukset**

8.1 Oikeusasiamies laatii asianomaiselle toimielimelle kertomuksen, joka sisältää suositusluonnoksia, jos hän katsoo joko

a) että toimielin kykenee poistamaan hallinnollisen epäkohdan, tai

b) että hallinnollisella epäkohdalla on yleisiä vaikutuksia.

8.2 Oikeusasiamies lähettää kertomuksensa ja suositusluonnostensa kopion asianomaiselle toimielimelle ja kantelun tekijälle.

8.3 Asianomainen toimielin lähettää oikeusasiamiehelle yksityiskohtaisen lausunnon kolmen kuukauden kuluessa. Yksityiskohtainen lausunto voi sisältää tiedon oikeusasiamiehen päätöksen hyväksymisestä ja kuvauksen toimista, joilla suositusluonnokset pannaan täytäntöön.

8.4 Jos oikeusasiamies katsoo, että yksityiskohtainen lausunto ei ole tyydyttävä, hän voi laatia Euroopan parlamentille erityiskertomuksen hallinnollisesta epäkohdasta. Kertomus voi sisältää suosituksia. Oikeusasiamies lähettää kertomuksen kopion asianomaiselle toimielimelle ja kantelun tekijälle.

*9 artikla*

**Oma-aloitteinen tutkinta**

9.1 Oikeusasiamies voi päättää käynnistää oma-aloitteisen tutkinnan.

9.2 Oma-aloitteisessa tutkinnassa oikeusasiamiehen tutkintavaltuudet ovat samat kuin kantelun perusteella suoritettavassa tutkinnassa.

9.3 Oma-aloitteisen tutkinnan menettelyt ovat samat kuin kantelun perusteella suoritettavan tutkinnan.

*10 artikla*

**Menettelytavat**

10.1 Kantelun tekijän pyynnöstä oikeusasiamies määrää kantelun käsiteltäväksi luottamuksellisena. Jos oikeusasiamies katsoo, että kantelun tekijän tai kolmannen osapuolen etuja on suojeltava, hän voi oma-aloitteisesti määrätä kantelun luottamukselliseksi.

10.2 Oikeusasiamies voi aiheellisiksi katsomissaan tapauksissa käsitellä kantelun kiireellisenä.

10.3 Jos tutkinnan kohteena oleva asia pannaan vireille tuomioistuimessa, oikeusasiamies päättää tutkimuksensa. Kaikki siihen mennessä kertyneet tulokset arkistoidaan ilman jatkotoimenpiteitä.

10.4 Oikeusasiamies ilmoittaa asianomaisille kansallisille viranomaisille ja tarvittaessa yhteisön toimielimelle tai laitokselle niistä rikosoikeuden piiriin kuuluvista asioista, jotka tulevat hänen tietoonsa tutkinnan aikana. Oikeusasiamies voi myös ilmoittaa yhteisön toimielimelle tai laitokselle seikoista, jotka hänen mielestään voivat oikeuttaa ryhtymään kurinpitotoimiin.

*11 artikla*

**Kertomukset Euroopan parlamentille**

11.1 Oikeusasiamies antaa Euroopan parlamentille vuosittain kertomuksen kaikesta toiminnastaan, myös tutkimustensa tuloksista.

11.2 Edellä olevassa 8 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen erityiskertomusten lisäksi oikeusasiamies voi antaa Euroopan parlamentille myös muita erityiskertomuksia, joita hän pitää perustamissopimusten ja ohjesäännön mukaisten velvoitteidensa hoitamisen kannalta aiheellisina.

11.3 Oikeusasiamiehen vuosittaiset kertomukset ja erityiskertomukset voivat sisältää suosituksia, joita hän pitää perustamissopimusten ja ohjesäännön mukaisten velvoitteidensa hoitamisen kannalta aiheellisina.

*12 artikla*

**Yhteistyö jäsenvaltioiden oikeusasiamiesten ja vastaavien viranomaisten kanssa**

Oikeusasiamies voi toimia yhteistyössä jäsenvaltioiden oikeusasiamiesten ja vastaavien viranomaisten kanssa parantaakseen sekä omien tutkimustensa että jäsenvaltioiden oikeusasiamiesten ja vastaavien viranomaisten tutkimusten tehokkuutta ja suojellakseen paremmin kansalaisten oikeuksia ja etuja Euroopan unionin ja yhteisön lainsäädännön yhteydessä.

*13 artikla*

**Kantelun tekijän oikeus tutustua oikeusasiamiehen asiakirjoihin**

13.1 Kantelun tekijällä on oikeus tutustua kanteluaan koskeviin oikeusasiamiehen asiakirjoihin sanotun kuitenkaan rajoittamatta jäljempänä olevan 13 artiklan 3 kohdan soveltamista.

13.2 Kantelun tekijällä on oikeus tutustua asiakirjoihin itse paikalla. Hän voi pyytää oikeusasiamieheltä kopiota kaikista häntä koskevista asiakirjoista tai yksittäisestä asiakirjasta.

13.3 Kun oikeusasiamies tutkii asianomaisen toimielimen arkistoa tai ottaa vastaan todistajien lausuntoja 5 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti, kantelun tekijä ei voi tutustua luottamuksellisiin asiakirjoihin taikka tutkinnan tai kuulemisen yhteydessä saatuihin luottamuksellisiin tietoihin.

*14 artikla*

**Oikeusasiamiehen hallussa olevien asiakirjojen julkisuus**

14.1 Oikeusasiamiehen julkaisemattomat asiakirjat ovat julkisia Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi annetussa asetuksessa (EY) N:o 1049/2001 ([3]) määrätyin edellytyksin ja rajoituksin sekä jäljempänä olevan 14 artiklan 2 kohdan asettamin rajoituksin.

14.2 Kun oikeusasiamies tutkii asianomaisen toimielimen arkistoa tai ottaa vastaan todistajien lausuntoja 5 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesti, luottamukselliset asiakirjat taikka tutkinnan tai kuulemisen yhteydessä saadut luottamukselliset tiedot eivät ole julkisia.

14.3 Asiakirjoihin tutustumista koskevat pyynnöt tehdään kirjallisina (kirjeenä, faksina tai sähköpostitse) ja pyynnön on oltava riittävän tarkka asiakirjan tunnistamisen mahdollistamiseksi.

14.4 Oikeus tutustua seuraaviin asiakirjoihin myönnetään ilman eri toimenpiteitä lukuun ottamatta 10 artiklan 1 kohdan mukaisesti luottamuksellisiksi luokiteltuja kanteluja:

a) kantelujen yleinen diaari

b) kantelut ja kantelijan niihin liittämät asiakirjat

([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1049/2001, annettu 30 päivänä toukokuuta 2001, Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi (EYVL L 145, 31.5.2001, s. 43).

c) asianomaisten toimielinten lausunnot ja yksityiskohtaiset lausunnot ja kantelijan niitä koskevat mahdolliset huomautukset

d) oikeusasiamiehen päätökset käsittelyn lopettamisesta

e) edellä olevan 8 artiklan mukaiset kertomukset ja suositusluonnokset.

14.5 Asiakirjoihin voi tutustua itse paikalla tai pyytämällä niistä kopiot. Oikeusasiamies voi periä kopioiden toimittamisesta kohtuullisen korvauksen. Kaikkien maksujen laskuperusteet selvitetään.

14.6 Oikeus tutustua 14 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuihin asiakirjoihin annetaan välittömästi. Päätökset oikeudesta tutustua muihin asiakirjoihin tehdään 15 työpäivän kuluessa pyynnön vastaanotosta.

14.7 Jos asiakirjapyyntö evätään kokonaan tai osittain, epäämisen syy ilmoitetaan.

*15 artikla*

**Kielet**

15.1 Kantelu oikeusasiamiehelle voidaan jättää millä tahansa yhteisön perustamissopimusten kahdellatoista kielellä. Oikeusasiamies ei ole velvollinen käsittelemään muilla kielillä laadittuja kanteluja.

15.2 Oikeusasiamies käsittelee asian yhdellä yhteisön perustamissopimuksen kahdestatoista kielestä; kantelun käsittelykieli on se virallinen kieli, jolla kantelu on laadittu.

15.3 Oikeusasiamies määrää sen, mitkä asiakirjat laaditaan käsittelykielellä.

15.4 Kirjeenvaihto jäsenvaltioiden viranomaisten kanssa tapahtuu asianomaisen jäsenvaltion virallisella kielellä.

15.5 Vuosikertomus, erityiskertomukset ja mahdollisuuksien mukaan muut oikeusasiamiehen julkaisemat asiakirjat julkaistaan kaikilla virallisilla kielillä.

*16 artikla*

**Kertomusten julkaisu**

16.1 Euroopan oikeusasiamies julkaisee Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä tiedonannot, jotka koskevat vuosikertomusten ja erityiskertomusten hyväksymistä, ja ilmoittaa, miten kyseisten kertomusten teksteihin voi tutustua.

16.2 Kertomukset tai yhteenvedot oikeusasiamiehen päätöksistä, jotka koskevat luottamuksellisia kanteluja, julkaistaan sellaisessa muodossa, että kantelun tekijää ei ole mahdollista tunnistaa.

*17 artikla*

**Voimaantulo**

17.1 Aiemmat 16. lokakuuta 1997 hyväksytyt täytäntöönpanosäännökset kumotaan.

17.2 Tämä päätös tulee voimaan 1. tammikuuta 2003.

17.3 Päätöksen hyväksyminen annetaan tiedoksi Euroopan parlamentin puhemiehelle. Lisäksi asiasta tiedotetaan Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.

*LIITE XI*

## PETOSTEN, LAHJONNAN JA YHTEISÖJEN ETUA VAHINGOITTAVAN MUUN LAITTOMAN TOIMINNAN TORJUNTA

### Euroopan parlamentin päätös petosten, lahjonnan ja yhteisöjen etua vahingoittavan muun laittoman toiminnan torjumista koskevien sisäisten tutkimusten edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä [1]

EUROOPAN PARLAMENTTI, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 199 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 25 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 112 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin työjärjestyksen ja erityisesti sen 186 artiklan ensimmäisen kohdan c alakohdan,

sekä katsoo, että

Euroopan petostentorjuntaviraston tutkimuksista 25 päivänä toukokuuta 1999 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1073/1999 [2] ja neuvoston asetuksessa (Euratom) N:o 1074/1999 [3] säädetään, että virasto toteuttaa hallinnollisia tutkimuksia EY:n ja Euratomin perustamissopimuksissa tai niiden nojalla perustetuissa toimielimissä ja elimissä,

komission perustaman petostentorjuntaviraston tehtäviin kuuluvat taloudellisten etujen suojaamisen lisäksi kaikki toimet yhteisön etujen suojelemiseksi sellaisia väärinkäytöksiä vastaan, jotka voivat johtaa hallinnollisiin kanteisiin tai rikossyytteisiin,

olisi vahvistettava petosten torjunnan laajuutta ja tehokkuutta hyödyntäen nykyistä hallinnollisten tutkimusten asiantuntemusta,

kaikkien toimielinten ja elinten olisi tämän vuoksi annettava kullakin olevan hallinnollisen toimivallan puitteissa viraston tehtäväksi toteuttaa niissä hallinnollisia tutkimuksia sellaisten virkatoimintaan liittyvien vakavien tekojen selvittämiseksi, jotka voivat merkitä, että virkamies tai muuhun henkilöstöön kuuluva on jättänyt noudattamatta Euroopan yhteisöjen virkamiehiin ja muuhun henkilöstöön sovellettavien henkilöstösääntöjen, jäljempänä "kilöstösäännöt", 11 artiklassa ja 12 artiklan toisessa ja kolmannessa kohdassa, 13, 14 ja 16 artiklassa sekä 17 artiklan ensimmäisessä kohdassa mainittuja velvollisuuksiaan tavalla, joka voi haitata näiden yhteisöjen etuja ja joka voi johtaa kurinpitotoimiin ja tarvittaessa rikossyytteisiin, tai että hän on tehnyt henkilöstösääntöjen 22 artiklassa tarkoitetun vakavan virheen, taikka että parlamentin jäsen tai henkilökuntaan kuuluva, johon ei sovelleta henkilöstösääntöjä, on vastaavalla tavalla jättänyt noudattamatta velvollisuuksiaan,

näissä tutkimuksissa on otettava täysimääräisesti huomioon Euroopan yhteisöjen perustamissopimusten asianomaiset määräykset sekä erityisesti yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehty pöytäkirja ja sen täytäntöönpanemiseksi annetut tekstit sekä henkilöstösäännöt,

nämä tutkimukset on kaikissa toimielimissä ja elimissä toteutettava samoin edellytyksin eikä näiden tehtävien antaminen virastolle vaikuta toimielinten tai elinten omaan vastuuseen eikä heikennä asianomaisten henkilöiden oikeussuojaa, ja

---

[1] Hyväksytty 18. marraskuuta 1999.
[2] EYVL L 136, 31.5.1999, s. 1.
[3] EYVL L 136, 31.5.1999, s. 8.

olisi määriteltävä, kunnes henkilöstösäännöt muutetaan, käytännön yksityiskohtaiset säännöt siitä, miten toimielinten ja elinten jäsenet ja elinten johtohenkilöt sekä niiden virkamiehet ja muut henkilöstöön kuuluvat toimivat yhteistyössä sisäisten tarkastusten toteuttamiseksi moitteettomasti,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

*1 artikla*

**Velvollisuus toimia yhteistyössä viraston kanssa**

Euroopan parlamentin pääsihteerin, yksiköiden sekä virkamiesten ja muuhun henkilöstöön kuuluvien on toimittava täysimääräisesti yhteistyössä viraston henkilöstöön kuuluvien kanssa ja annettava kaikkea tutkimuksissa tarvittavaa apua. Tätä varten he antavat viraston henkilökuntaan kuuluville kaikki asiaa koskevat tiedot ja selitykset.

Jäsenet toimivat yhteistyössä viraston kanssa, tämän kuitenkaan rajoittamatta Euroopan yhteisöjen perustamissopimusten, erityisesti erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan sekä niiden soveltamiseksi annettujen tekstien määräysten soveltamista.

*2 artikla*

**Ilmoittamisvelvollisuus**

Euroopan parlamentin virkamiehen tai muuhun henkilöstöön kuuluvan on viipymättä ilmoitettava sellaisista tietoonsa tulleista seikoista, jotka antavat aihetta olettaa petoksen, lahjonnan taikka yhteisön etuja vahingoittavan muun toiminnan mahdollisuutta, tai sellaisista virkatoimiin liittyvistä vakavista teoista, jotka voivat merkitä, että virkamies tai muuhun henkilöstöön kuuluva tai henkilöstöön kuuluva, johon ei sovelleta henkilöstösääntöjä, on jättänyt noudattamatta velvollisuuksiaan tavalla, joka voi johtaa kurinpitotoimiin ja tarvittaessa rikossyytteisiin, yksikkönsä päällikölle tai pääjohtajalleen tai, jos hän pitää tarpeellisena, pääsihteerilleen tai virastolle suoraan silloin kun on kyse virkamiehestä, muuhun henkilöstöön kuuluvasta tai henkilöstöön kuuluvasta, johon ei sovelleta henkilöstösääntöjä, tai Euroopan parlamentin puhemiehelle, kun on kyse jäsenten vastaavien velvollisuuksien noudattamatta jättämisestä.

Euroopan parlamentin puhemies, pääsihteeri, pääjohtajat ja yksikköjen päälliköt toimittavat virastolle tiedon kaikista tietoonsa saamistaan seikoista, jotka antavat aihetta olettaa ensimmäisessä kohdassa tarkoitettujen väärinkäytösten mahdollisuutta.

Euroopan parlamentin virkamiestä ja muuhun henkilöstöön kuuluvaa ei missään tapauksessa saa kohdella epäoikeudenmukaisesti tai syrjiä sen vuoksi, että hän on toimittanut ensimmäisessä ja toisessa kohdassa tarkoitetun tiedon.

Jäsenen, joka saa tietoonsa ensimmäisessä kohdassa tarkoitettuja seikkoja, on ilmoitettava niistä Euroopan parlamentin puhemiehelle, tai jos hän pitää sitä aiheellisena, suoraan virastolle.

Tätä artiklaa sovelletaan ottaen huomioon laissa säädetyt tai Euroopan parlamentin työjärjestyksessä määrätyt luottamuksellisuutta koskevat edellytykset.

*3 artikla*

**Turvallisuustoimiston antama apu**

Viraston johtajan pyynnöstä Euroopan parlamentin turvallisuustoimisto antaa viraston henkilöstöön kuuluville apua tutkimusten käytännön toteuttamisessa.

*4 artikla*

**Koskemattomuus ja oikeus kieltäytyä toimimasta todistajana**

Jäsenten parlamentaarista koskemattomuutta sekä oikeutta kieltäytyä toimimasta todistajana koskevat säännöt säilyvät muuttumattomina.

*5 artikla*

**Asianomaiselle ilmoittaminen**

Jos ilmenee, että jäseneen, virkamieheen tai muuhun henkilöstöön kuuluvaan voi kohdistua henkilöön kohdistuvia epäilyjä, asianomaiselle on ilmoitettava tästä nopeasti, jos ilmoittaminen ei vaaranna tutkimusta. Nimeltä mainittua Euroopan parlamentin jäsentä, virkamiestä tai muuhun henkilöstöön kuuluvaa koskevia päätelmiä ei missään tapauksessa saa tehdä tutkimuksen valmistuttua ilman, että asianomaiselle on annettu tilaisuus tulla kuulluksi kaikista häntä koskevista seikoista.

Tapauksissa, joissa tutkimukseen liittyvistä syistä on noudatettava ehdotonta salassapitovelvollisuutta ja joissa on turvauduttava kansallisten oikeusviranomaisten toimivaltaan kuuluviin tutkintamenetelmiin, velvollisuutta antaa Euroopan parlamentin jäsenelle, virkamiehelle tai muuhun henkilöstöön kuuluvalle tilaisuus tulla kuulluksi voidaan lykätä Euroopan parlamentin jäsenen ollessa kyseessä puhemiehen taikka virkamiehen tai muuhun henkilöstöön kuuluvan ollessa kyseessä pääsihteerin annettua asiaan suostumuksensa.

*6 artikla*

**Ilmoitus tutkimuksen lopettamisesta ilman jatkotoimia**

Jos sisäisen tutkimuksen tuloksena ilmenee, ettei ole näyttöä Euroopan parlamentin jäsentä, virkamiestä tai muuhun henkilökuntaan kuuluvaa vastaan, häntä koskeva sisäinen tutkimus lopetetaan ilman jatkotoimia viraston johtajan päätöksellä, jonka tämä antaa kirjallisesti tiedoksi asianomaiselle.

*7 artikla*

**Lainkäytöllisen koskemattomuuden kumoaminen**

Kansallisen poliisi- tai oikeusviranomaisen pyyntö Euroopan parlamentin virkamiehen tai muuhun henkilöstöön kuuluvan lainkäytöllisen koskemattomuuden kumoamisesta mahdollisen petoksen, lahjonnan tai muun laittoman toiminnan yhteydessä on toimitettava viraston johtajalle lausuntoa varten. Virastolle on ilmoitettava, jos on esitetty pyyntö Euroopan parlamentin jäsenen lainkäytöllisen koskemattomuuden kumoamisesta.

*8 artikla*

**Voimaantulo**

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona Euroopan parlamentti sen hyväksyy.

*LIITE XII*

## KOMISSIOLLE SIIRRETYN TÄYTÄNTÖÖNPANOVALLAN KÄYTTÄMINEN

A. **Ote Euroopan parlamentin päätöslauselmasta** [1]**, joka koskee Euroopan parlamentin ja komission välistä sopimusta menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä** [2]

EUROOPAN PARLAMENTTI, joka

ottaa huomioon, että 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 8 artiklassa Euroopan parlamentille tunnustetaan väliintulo-oikeus silloin, kun sen näkemyksen mukaan täytäntöönpanovalta on ylitetty; tällöin komission on tarkasteltava ehdotusta täytäntöönpanotoimiksi uudelleen parlamentin päätöslauselma huomioon ottaen ja ilmoitettava toimista, joita se aikoo toteuttaa kyseisen päätöslauselman johdosta, sekä menettelynsä perustelut,

ottaa huomioon, että päätöksen 7 artiklan 3 kohdassa säädetään, että Euroopan parlamentille on annettava täydelliset tiedot, millä tarkoitetaan kokousten esityslistoja, ehdotuksia yhteispäätösmenettelyä noudattaen annettujen ja komiteoille alistettujen säädösten täytäntöönpanotoimista, äänestystuloksia, yhteenvetoja kokouspöytäkirjoista, komiteoiden jäsenluetteloita ja neuvostolle toimitettuja toimenpide-ehdotuksia,

katsoo, että komitologiasta tehty uusi päätös vastaa vain osittain Euroopan parlamentin odotuksia, mutta silti on painotettava, että edeltäneeseen tilanteeseen verrattuna se on edistysaskel,

ottaa huomioon, että Euroopan parlamentti ja komissio ovat sopineet komitologiasta tehdyn neuvoston päätöksen soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä ja että komission kanssa tehty sopimus koskee erityisesti sitä, kuinka sovelletaan 7 artiklan 3 kohtaa, joka sisältää säännökset tiedottamisesta Euroopan parlamentille, ja 8 artiklaa, joka koskee Euroopan parlamentin väliintulo-oikeutta,

1. hyväksyy jäljempänä esitetyn sopimuksen;

2. katsoo, että kaikki ennen 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehtyä päätöstä olemassa olleet komiteat olisi mukautettava uusia menettelyjä vastaaviksi, ja yhtyy täten päätöstä koskevaan komission ja neuvoston lausumaan nro 2 [3];

3. katsoo, ettei sopimus rajoita millään tavoin Euroopan parlamentin oikeutta antaa päätöslauselmia eri asioista, etenkin jos Euroopan parlamentti vastustaa täytäntöönpanotoimenpiteitä koskevan ehdotusluonnoksen sisältöä; sopimus ei myöskään rajoita Euroopan parlamentin oikeutta ilmaista vastustavansa täytäntöönpanotoimenpidettä, joka on tuloksettoman komiteamenettelyn jälkeen siirretty neuvostolle (parlamentin työjärjestyksen 88 artikla);

4. ottaa huomioon, että nykyinen sopimus Euroopan parlamentin ja komission välillä mitätöi ja kumoaa aiemmin tehdyt sopimukset (vuoden 1988 Plumbin-Delorsin sopimus — vuoden 1996 Samlandin-Williamsonin sopimus — vuoden 1994 yhteistoimintatapa [4].

B. **Euroopan parlamentin ja komission välinen sopimus menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä**

1. Päätöksen 1999/468/EY [5] 7 artiklan 3 kohdan mukaisesti komissio tiedottaa Euroopan parlamentille säännöllisesti komiteamenettelyyn osallistuvien komiteoiden työstä. Tätä varten sille toimitetaan samaan aikaan ja samoin edellytyksin kuin komiteoiden jäsenille kokousten esityslistaluonnokset, ne ehdotukset täytäntöönpanotoimenpiteiksi, jotka toimitetaan näille komiteoille niiden perussäädösten mukaisesti, jotka on annettu Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen, sekä äänestystulokset, yhteenveto kokouspöytäkirjoista ja luettelot viranomaisista, joihin jäsenvaltioiden edustajikseen nimeämät henkilöt kuuluvat.

---

[1] Hyväksytty 17. helmikuuta 2000.
[2] EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.
[3] EYVL C 203, 17.7.1999, s. 1.
[4] EYVL C 102, 4.4.1996, s. 1.
[5] EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

2. Lisäksi komissio suostuu toimittamaan Euroopan parlamentille tiedoksi asiasta vastaavan valiokunnan pyynnöstä ne erityiset ehdotukset täytäntöönpanotoimenpiteiksi, joiden perussäädöksiä ei ole hyväksytty yhteispäätösmenettelyä noudattaen, mutta joilla on erityinen merkitys Euroopan parlamentille. Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 19 päivänä heinäkuuta 1999 antaman tuomion (asia T-188/97, Rothmans v. komissio) ([6]) mukaisesti Euroopan parlamentti voi pyytää, että se saa tutustua komiteoiden pöytäkirjoihin.

3. Euroopan parlamentti ja komissio katsovat, että seuraavat sopimukset ovat niitä koskevilta osiltaan vaikutuksettomia: Plumbin-Delorsin sopimus vuodelta 1988, Samlandin-Williamsonin sopimus vuodelta 1996 ja yhteistoimintatapa vuodelta 1994 ([7]).

4. Niin pian kuin tekniset edellytykset ovat käytettävissä, päätöksen 1999/468/EY 7 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut asiakirjat toimitetaan sähköisesti. Luottamuksellisia asiakirjoja käsiteltäessä käytetään jokaisen toimielimen sisäistä hallintomenettelyä, joilla varmistetaan tarpeelliset takeet.

5. Päätöksen 1999/468/EY 8 artiklan mukaisesti Euroopan parlamentti voi ilmaista perustellulla päätöslauselmalla, että ehdotus täytäntöönpanotoimenpiteiksi, joka koskee perustamissopimuksen 251 artiklan mukaisesti annettua perussäädöstä, ylittää perussäädöksessä säädetyn täytäntöönpanovallan.

6. Euroopan parlamentti hyväksyy tällaisen perustellun päätöslauselman täysistunnossa; sen on tehtävä tämä kuukauden kuluessa siitä, kun lopullinen ehdotus täytäntöönpanotoimenpiteiksi on vastaanotettu niillä kielillä, joilla asiakirjat on toimitettu komissiolle.

7. Kiireellisissä tapauksissa ja tavanomaiseen hallintoon kuuluvissa toimenpiteissä ja/tai toimenpiteissä, joiden voimassaolo on rajattu, sovelletaan lyhyempää määräaikaa. Tämä määräaika voi olla erityisen lyhyt erityisen kiireellisissä tapauksissa, etenkin kansanterveyttä koskevista syistä. Asianomainen komission jäsen vahvistaa asianmukaisen määräajan ja ilmoittaa perusteen sille. Euroopan parlamentti voi tällöin käyttää menettelyä, jossa päätöksen 1999/468/EY 8 artiklan soveltaminen siirretään asiasta vastaavalle valiokunnalle kyseisessä määräajassa.

8. Kun Euroopan parlamentti on toimittanut perustellun päätöslauselman, asianomainen komission jäsen ilmoittaa täysistunnossa parlamentille tai tarvittaessa asiasta vastaavalle valiokunnalle toimista, joihin komissio aikoo ryhtyä päätöslauselman johdosta.

9. Euroopan parlamentti kannattaa komission ja neuvoston lausumassa N:o 2 ([8]) esitettyä tavoitetta ja menettelyjä. Lausuman tavoitteena on yksinkertaistaa yhteisön täytäntöönpanomenettelyjä mukauttamalla nykyiset komiteamenettelyt päätöksestä 1999/468/EY aiheutuviin menettelyihin.

---

([6]) Kok. 1999, s. II-2463.
([7]) EYVL C 102, 4.4.1996, s. 1.
([8]) EYVL C 203, 17.7.1999, s. 1.

*LIITE XIII*

**PUITESOPIMUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA KOMISSION VÄLISISTÄ SUHTEISTA** [1]

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, jotka

ottavat huomioon sopimuksen Euroopan unionista,

ottavat huomioon komission puheenjohtajan Euroopan parlamentille vuoden 1999 toukokuun jälkeen antamat lausumat,

ottavat huomioon ehdolle asetettujen komission jäsenten kirjalliset ja suulliset lausumat Euroopan parlamentin valiokuntien järjestämien kuulemisten yhteydessä sekä valiokuntien puheenjohtajien esittämät arviot näistä ehdokkaista kuulemistilaisuuksien jälkeen,

ottavat huomioon komission puheenjohtajaehdokkaan 7 päivänä syyskuuta 1999 puheenjohtajakokoukselle antaman lausuman,

ottavat huomioon komission puheenjohtajaehdokkaan 14 päivänä syyskuuta 1999 esittelemän nimetyn komission ohjelman,

ottavat huomioon Euroopan parlamentin 15 päivänä syyskuuta 1999 tekemän päätöksen [2], jossa se hyväksyi Prodin nimittämisen komission puheenjohtajaksi sekä komission nimittämisen toimikaudesta jäljellä olevaksi ajaksi 22 päivään tammikuuta 2000 asti sekä toimikaudeksi, joka alkoi 23 päivänä tammikuuta 2000 ja päättyy 22 päivänä tammikuuta 2005,

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 214 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan parlamentin työjärjestyksen ja erityisesti sen 32 ja 33 artiklan,

katsovat, että sopimukseen Euroopan unionista on kirjattu erityisesti tavoite vahvistaa unionin päätöksentekomenettelyn kansanvaltaista laillisuutta,

katsovat, että Euroopan parlamentin komission nimittämiselle antama hyväksyntä ilmentää vastavuoroiseen luottamukseen perustuvaa suhdetta, jonka on vallittava näiden kahden toimielimen välillä koko vaalikauden ajan,

katsovat, että tällä puitesopimuksella ei vaikuteta Euroopan parlamentin eikä komission tehtäviin ja toimivaltaan, vaan sillä pyritään tehtävien parempaan hoitoon ja toimivallan parempaan käyttöön Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artiklan mukaisen yhteisen toimielinjärjestelmän puitteissa,

OVAT TEHNEET SEURAAVAN SOPIMUKSEN:

**Yleiset periaatteet**

1. Vuonna 1990 hyväksyttyjen ja vuonna 1995 muutettujen menettelysääntöjen mukauttamiseksi mainitut kaksi toimielintä toteuttavat seuraavat toimenpiteet, joilla pyritään vahvistamaan komission vastuullisuutta ja laillisuutta, laajentamaan rakentavaa vuoropuhelua ja poliittista yhteistyötä, parantamaan tiedonkulkua sekä kuulemaan Euroopan parlamenttia ja tiedottamaan tälle komission hallinnollisista uudistuksista. Ne hyväksyvät lisäksi useampia erityisiä täytäntöönpanotoimenpiteitä, jotka koskevat i) lainsäädäntömenettelyä, ii) kansainvälisiä sopimuksia ja laajentumista sekä iii) komission luottamuksellisten asiakirjojen ja tietojen toimittamista. Nämä täytäntöönpanotoimenpiteet ovat tämän puitesopimuksen liitteenä.

[1] Puheenjohtajakokouksen hyväksymä 29. kesäkuuta 2000.
[2] EYVL C 54, 25.2.2000, s. 51.

**Rakentavan vuoropuhelun ja poliittisen yhteistyön laajentaminen**

2. Komission puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja sitoutuu antamaan puolivuosittain puheenjohtajakokoukselle selvityksen meneillään olevan vuoden työohjelman poliittisen toteuttamisen suurista linjoista sekä työohjelman mahdollisesta tarkistamisesta merkittävien ajankohtaisten poliittisten tapahtumien vuoksi.

3. Komissio esittää edelleen säännöllisesti kertomuksen Euroopan parlamentille toimista, joihin se on ryhtynyt parlamentin pyyntöjen perusteella. Nämä tiedot annetaan vähintään neljännesvuosittain.

4. Komissio ottaa huomioon kaikki Euroopan parlamentin komissiolle Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 192 artiklan nojalla esittämät pyynnöt lainsäädäntöehdotusten tekemiseksi ja sitoutuu antamaan viipymättä riittävän yksityiskohtaisen vastauksen tällaisiin pyyntöihin asiasta vastaavassa valiokunnassa tai tarvittaessa Euroopan parlamentin täysistunnossa.

5. Laatiessaan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 251 artiklan mukaisesti lausuntoa lainsäädäntöä koskevista tarkistuksista, jotka Euroopan parlamentti on esittänyt neuvostolle, komissio sitoutuu ottamaan mahdollisimman tarkoin huomioon toisessa käsittelyssä hyväksytyt tarkistukset; jos komissio tärkeiden syiden vuoksi ja kollegion tutkittua asiaa päättää jättää pois tai päättää olla hyväksymättä näitä tarkistuksia, se selvittää kantaansa Euroopan parlamentille tai asiasta vastaavalle parlamentin valiokunnalle tämän seuraavassa kokouksessa.

6. Komissio varmistaa mahdollisuuksiensa rajoissa, että Euroopan parlamentille tiedotetaan ja se otetaan täysimääräisesti mukaan hallitustenvälisten konferenssien valmisteluun ja kulkuun.

7. Virkaan astuva komissio esittelee mahdollisimman aikaisessa vaiheessa poliittisen ohjelmansa, joka sisältää ehdotuksen sen toimikauden suuntaviivoista, ja käynnistää vuoropuhelun Euroopan parlamentin kanssa.

8. Komissio antaa Euroopan parlamentille säännöllisin väliajoin kertomuksia talousarvion toteuttamisesta; parlamentti sitoutuu tarkastelemaan näitä kertomuksia asiasta vastaavissa valiokunnissaan.

**Poliittinen vastuu**

9. Jokainen komission jäsen kantaa poliittisen vastuun toimista hänen tehtäviinsä kuuluvalla alalla, tämän kuitenkaan vaikuttamatta komission kollegiaalisuuden periaatteeseen.

10. Komissio hyväksyy sen, että jos Euroopan parlamentti epää luottamuksensa joltakin komission jäseneltä (edellyttäen, että tällä kannalla on sisällöllinen ja muodollinen poliittinen tuki), komission puheenjohtaja tutkii vakavasti, onko tarpeen pyytää tätä komission jäsentä eroamaan.

11. Komission puheenjohtaja ilmoittaa Euroopan parlamentille välittömästi päätöksistä, jotka koskevat kullekin komission jäsenelle annettuja tehtäviä. Siinä tapauksessa, että komission jäsentä koskevat muutokset ovat huomattavia (esimerkiksi täysin uuden vastuualueen tai huomattavan asiakokonaisuuden antaminen jollekin komission jäsenelle), kyseisen komission jäsenen on saavuttava asiasta vastaavan valiokunnan kuultavaksi, jos tämä valiokunta sitä pyytää.

**Tiedonkulku**

12. Komissio huolehtii siitä, että Euroopan parlamentti saa ajoissa kaikki ne tiedot, jotka koskevat komission ehdotuksia ja aloitteita lainsäädännön ja talousarvion alalla sekä, mahdollisuuksiensa mukaan, aloilla, jotka liittyvät yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan sekä vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen.

Kaikilla niillä aloilla, joilla Euroopan parlamentti toimii lainsäätäjänä tai budjettivallan käyttäjänä, sille tiedotetaan samalla tavoin kuin neuvostolle jokaisessa lainsäädäntö- tai talousarviomenettelyn vaiheessa.

13. Komissio ei julkista lainsäädäntöaloitetta tai muuta merkittävää aloitetta tai päätöstä ennen, kuin se on ilmoittanut tästä kirjallisesti Euroopan parlamentille. Poliittisesti merkittävien kysymysten osalta komissio ehdottaa, että se tiedottaa Euroopan parlamentille tämän hyväksynnällä seuraavasti:

— täysistunnossa, jos Euroopan parlamentin istunto on meneillään,

— puheenjohtajakokouksessa, joka on tällöin avoin Euroopan parlamentin jäsenille,

— tiedottamalla asianmukaisesti asiasta vastaavien valiokuntien puheenjohtajille, jolloin puheenjohtajat voivat kutsua koolle kyseisen valiokunnan kokouksen.

Luottamuksellisia tietoja koskevat erityismääräykset on koottu liitteeseen 3.

14. Jokainen komission jäsen varmistaa, että tieto kulkee säännöllisesti ja suoraan komission jäsenen ja parlamentin asianomaisen valiokunnan puheenjohtajan välillä.

15. Komissio varmistaa mahdollisuuksiensa rajoissa, että Euroopan parlamentille annetaan kiireellisesti kaikki tiedot kansainvälisten sopimusten valmistelun ja neuvottelun sekä niitä koskevan päätöksenteon kaikissa vaiheissa siten, että komissio voi ottaa huomioon parlamentin näkemykset liitteeseen 2 sisältyvien määräysten mukaisesti.

16. Käyttäessään toimivaltaa, joka sillä perustamissopimuksen mukaan on yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan sekä poliisiyhteistyön ja rikosasioissa toteutettavan oikeudellisen yhteistyön alalla, komissio ryhtyy toimiin, joilla voidaan lisätä Euroopan parlamentin osallistumista näitä aloja koskevaan päätöksentekoon siten, että komissio voi ottaa parlamentin näkemykset huomioon siinä määrin kuin on mahdollista.

17. Euroopan parlamentti ja komissio sopivat, että komissio toimittaa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 276 artiklassa määrätyn, vuosittaista vastuuvapauden myöntämistä koskevan menettelyn osalta kyseisen vuoden talousarvion toteuttamiseen liittyvät sellaiset valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot, joita Euroopan parlamentin työjärjestyksen liitteen VI mukaisesti vastuuvapauden myöntämisestä vastaavan valiokunnan puheenjohtaja tätä varten pyytää.

Jos uusia seikkoja tulee ilmi koskien edellisvuosia, joiden osalta vastuuvapaus on jo myönnetty, komissio toimittaa kaikki niihin liittyvät tarpeelliset tiedot, jotta päästään molempien osapuolten kannalta hyväksyttävään ratkaisuun.

18. Jos toimielinten ulkopuolella levitetään komission sisäistä asiakirjaa, josta Euroopan parlamentille ei ole ilmoitettu tämän puitesopimuksen 13 kohdassa tarkoitetulla tavalla, Euroopan parlamentin puhemies voi pyytää, että tämä asiakirja toimitetaan tälle viipymättä, jotta se voidaan välittää jäsenille näiden pyynnöstä.

**Parlamentin työn kulku**

19. Komissio varmistaa, että asiasta vastaava komission jäsen on pääsääntöisesti paikalla täysistunnoissa tarkasteltaessa hänen vastuualueeseensa kuuluvia esityslistan kohtia aina, kun Euroopan parlamentti sitä pyytää.

20. Komission jäsenten läsnäolon takaamiseksi Euroopan parlamentti sitoutuu tekemään parhaansa, jotta lopullista esityslistaluonnosta noudatetaan.

21. Jos Euroopan parlamentti tekee muutoksia esityslistaluonnokseen sen jälkeen, kun puheenjohtajakokous on päättänyt istuntojakson lopullisesta esityslistaluonnoksesta, tai silloin, kun se siirtää kohtien käsittelyjärjestystä istuntojakson esityslistan sisällä, komissio tekee parhaansa, jotta asiasta vastaava komission jäsen on paikalla.

22. Komissio voi tehdä ehdotuksia kohtien sisällyttämiseksi esityslistalle, ei kuitenkaan enää sen kokouksen jälkeen, jonka yhteydessä puheenjohtajakokous päättää istuntojakson lopullisesta esityslistaluonnoksesta. Euroopan parlamentti ottaa tällaiset ehdotukset mahdollisimman tarkoin huomioon.

23. Kun komission jäsen pyytää lupaa julkilausuman esittämiselle täysistunnossa Euroopan parlamentin työjärjestyksen 37 artiklan mukaisesti, julkilausuma otetaan seuraavan istuntojakson esityslistalle, mikäli tämä on mahdollista.

24. Se komission jäsen, jonka vastuualueeseen tietty valiokunnan käsiteltävänä oleva kysymys kuuluu, on läsnä kyseisessä kokouksessa silloin, kun hänet on kutsuttu.

Komission jäsentä kuullaan, jos tämä sitä pyytää.

Siinä tapauksessa, että komission jäsentä ei ole nimenomaisesti pyydetty olemaan läsnä valiokunnan kokouksessa, komissio varmistaa, että sitä edustaa pätevä korkean tason virkamies.

**Hallinnolliset uudistukset**

25. Komissio määrittää sopivat menettelyt, joiden avulla se voi järjestää Euroopan parlamentille suunnatun tiedottamisen ja käydä tämän kanssa säännöllisesti rakentavaa vuoropuhelua meneillään olevasta komission hallintouudistuksesta.

26. Komission jäseniä koskevat menettelysäännöt lähetetään välittömästi Euroopan parlamentille. Niiden soveltamista tutkitaan säännöllisesti.

**Loppumääräykset**

27. Euroopan parlamentti ja komissio sitoutuvat lujittamaan yhteistyötään tiedottamisen ja tiedonvälityksen alalla. Ne voivat yhteensovittaa toimintaansa tiedottamisesta ja tiedonvälityksestä vastaavassa toimielinten välisessä työryhmässä. Tässä yhteydessä ne voivat päättää yhteisistä toimista, jotka koskevat kansalaisten tietoisuuden lisäämistä, ja ne pyrkivät yhteensovittamaan toimintaansa tällä alalla, kuitenkin niin, että kummankin toimielimen itsenäisyyttä ja erityisasemaa kunnioitetaan.

28. Euroopan parlamentti ja komissio tekevät säännöllisin väliajoin arvion tämän puitesopimuksen soveltamisesta.

29. Kaikkia yksityiskohtaisia määräyksiä käsitellään liitteissä.

---

*LIITE 1*

**ERITYINEN SOPIMUS LAINSÄÄDÄNTÖMENETTELYSTÄ**

1. Edellä esitetyn puitesopimuksen mukaisesti ja Euroopan parlamentin ja komission vuosien 1990 ja 1995 menettelysäännöistä ([3]) saatujen kokemusten perusteella Euroopan parlamentti ja komissio ovat sopineet seuraavista erityismääräyksistä, jotka koskevat lainsäädäntömenettelyä.

**Lainsäädäntötyön suunnittelu ja vuosittainen lainsäädäntöohjelma**

2. Vuosittaista lainsäädäntöohjelmaansa laatiessaan komissio ottaa mahdollisimman tarkoin huomioon Euroopan parlamentin ehdottamat suuntaviivat. Komissio esittää ohjelmansa riittävän ajoissa, jotta sen sisällöstä voidaan käydä laaja julkinen keskustelu. Komissio selvittää riittävän yksityiskohtaisesti ohjelman kunkin suunnitellun kohdan sisältöä, jotta Euroopan parlamentti voi ottaa sen huomioon omassa lainsäädäntöohjelmassaan. Komissio ilmoittaa toimielinten väliselle koordinaatiotyöryhmälle niin pian kuin suinkin mahdollista hyväksytyn ohjelman viivästyksistä, jotka koskevat tietyn ehdotuksen tai asiakirjan esittämistä, tämän kuitenkaan vaikuttamatta komission toimivaltaan.

---

([3]) EYVL C 89, 10.4.1995, s. 68.

**Oikeusperustan valinta**

3. Komissio sitoutuu ilmoittamaan Euroopan parlamentille samaan aikaan kuin neuvostollekin kaikista ehdotuksistaan, joilla muutetaan oikeusperustaa päätöksentekomenettelyn aikana.

4. Komissio ottaa mahdollisimman tarkoin huomioon kaikki ehdotuksiaan koskevat oikeusperustan muutokset, jotka sisältyvät Euroopan parlamentin tarkistuksiin. Komissio sitoutuu esittämään yksityiskohtaisesti ne syyt, joilla se perustelee kantansa.

**Yleiset lainsäädäntömenettelyt**

5. Euroopan parlamentti ja komissio varmistavat, että 5 päivänä toukokuuta 1999 allekirjoitettua Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission yhteistä julistusta uuteen yhteispäätösmenettelyyn (Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 251 artikla) sovellettavista käytännön menettelytavoista noudatetaan tarkoin ([4]).

6. Komissio tiedottaa säännöllisesti Euroopan parlamentin asiasta vastaavalle valiokunnalle pääasiallisista suuntaviivoista, jotka johtuvat eri tahoilla neuvostossa käydyistä keskusteluista, erityisesti silloin, kun ne poikkeavat alkuperäisestä ehdotuksesta. Lisäksi komissio välittää tiedot kaikista itse tekemistään muutoksista, joiden perusteella neuvosto jatkaa keskustelujaan. Komissio ilmoittaa mahdollisimman pikaisesti parlamentille puoltavista kannanotoistaan, jotka koskevat neuvoston sen ehdotuksiin tekemiä tarkistuksia.

7. Niiden lainsäädäntömenettelyjen osalta, jotka eivät edellytä yhteispäätöstä:

i) Komissio muistuttaa neuvoston eri tahoja hyvissä ajoin siitä, että ennen poliittisen sopimuksen tekemistä komission ehdotuksista Euroopan parlamentin on annettava lausuntonsa. Komissio pyytää, että keskustelu asiasta päätetään ministeritasolla vasta sitten, kun neuvoston jäsenille on annettu kohtuullisesti aikaa tutustua Euroopan parlamentin lausuntoon.

ii) Komissio varmistaa, että neuvosto noudattaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen vahvistamia periaatteita, jotka koskevat Euroopan parlamentin kuulemista uudelleen siinä tapauksessa, että neuvosto muuttaa huomattavasti komission ehdotusta. Komissio tiedottaa Euroopan parlamentille mahdollisesti tekemistään muistutuksista, jotka koskevat uudelleen kuulemisen välttämättömyyttä.

iii) Komissio sitoutuu vetämään tarvittaessa takaisin Euroopan parlamentin hylkäämät lainsäädäntöehdotukset. Siinä tapauksessa, että se tärkeistä syistä ja kollegion asiaa harkittua päättää pitäytyä ehdotuksessaan, komissio selvittää nämä syyt Euroopan parlamentille annettavassa julkilausumassa.

iv) Parantaakseen lainsäädäntötyön suunnittelua Euroopan parlamentti sitoutuu:

— nimittämään siinä määrin kuin on mahdollista tulevien ehdotusten esittelijät heti lainsäädäntöohjelman hyväksymisen jälkeen;

— antamaan ehdottoman etusijan uudelleenkuulemispyyntöjen käsittelylle edellyttäen, että kaikki tarpeelliset tiedot on annettu;

— ottamaan toimintansa suunnittelussa huomioon komission ja neuvoston käsittelemät ensisijaisuudet;

— suunnittelemaan esityslistojensa lainsäädäntöosat siten, että ne ovat sopusoinnussa voimassa olevan lainsäädäntöohjelman ja siitä antamiensa päätöslauselmien kanssa;

— noudattamaan kohtuullisia määräaikoja antaessaan lausuntonsa ensimmäisessä käsittelyssä yhteistoimintamenettelyssä ja yhteispäätösmenettelyssä tai antaessaan lausuntonsa kuulemismenettelyssä edellyttäen, että se on menettelyn kannalta hyödyllistä.

([4]) EYVL C 279, 1.10.1999, s. 230.

8. Jos yhteisöjen tuomioistuin kumoaa jonkin säädöksen, jonka oikeusvaikutukset kuitenkin säilytetään, komissio sitoutuu antamaan viipymättä muutetun lainsäädäntöehdotuksen, jolla yhteisöjen tuomioistuimen tuomio pannaan täytäntöön.

Komissio tiedottaa täysimääräisesti ja etukäteen Euroopan parlamentille aina, kun se aikoo ryhtyä täytäntöönpanotoimenpiteisiin sellaisen kumotun säädöksen perusteella, jonka oikeusvaikutukset säilyvät, jotta parlamentin näkemykset voidaan ottaa huomioon.

9. Komissio sitoutuu ilmoittamaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ennen kuin se peruuttaa jonkin ehdotuksensa.

**Komission lainsäädäntövalta**

10. Komissio sitoutuu tiedottamaan Euroopan parlamentille täysimääräisesti ja riittävän ajoissa kaikista hyväksymistään säädöksistä, joissa sillä on lainsäädäntövalta.

**Täytäntöönpanovalta**

11. Menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY ([5]) täytäntöönpano on järjestetty kyseisen päätöksen soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä tehdyllä Euroopan parlamentin ja komission välisellä sopimuksella ([6]).

Parlamentti ja komissio varmistavat, että tämä sopimus pannaan tarkoin täytäntöön.

12. Rakennepolitiikkojen (2000–2006) täytäntöönpanoa komissiossa koskevia menettelysääntöjä ([7]), jotka allekirjoitettiin 6 päivänä toukokuuta 1999, sovelletaan edelleen rakennerahastoihin liittyviin täytäntöönpanosäädöksiin.

**Yhteisön oikeuden soveltamisen valvonta**

13. Yhteisön oikeuden soveltamista koskevien erityiskertomusten ja vuosittaisten kertomusten lisäksi komissio selvittää asiasta vastaavan parlamentin valiokunnan pyynnöstä suullisesti Euroopan parlamentille menettelyn vaiheita perustellun lausunnon lähettämisestä lukien. Direktiivien täytäntöönpanotoimenpiteiden ilmoittamatta jättämisen tai yhteisöjen tuomioistuimen antaman tuomion täytäntöönpanon laiminlyönnin vuoksi käynnistettyjen menettelyjen osalta komissio antaa selvityksen virallisesta huomautuksesta lukien.

Euroopan parlamentti ja komissio antavat toimielinten välisessä koordinaatiotyöryhmässä toisilleen kaikki merkitykselliset tiedot, jotka koskevat lainsäädäntötyön suunnittelua ja lainsäädäntömenettelyjen järjestämistä.

---

*LIITE 2*

**KANSAINVÄLISIIN SOPIMUKSIIN JA LAAJENTUMISEEN LIITTYVIEN TIETOJEN TOIMITTAMINEN EUROOPAN PARLAMENTILLE JA TÄMÄN OTTAMINEN MUKAAN NÄITÄ KOSKEVAAN PÄÄTÖKSENTEKOON**

1. Puitesopimuksessa mainitun yleisen periaatteen toteuttamiseksi ja Euroopan parlamentin ja komission välisten vuoden 1995 menettelysääntöjen 3.10 kohdasta saatujen kokemusten perusteella Euroopan parlamentti ja komissio ovat sopineet seuraavista määräyksistä.

([5]) EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.
([6]) EYVL L 256, 10.10.2000, s. 19. Katso liite XII.
([7]) EYVL C 279, 1.10.1999, s. 488.

**Kansainväliset sopimukset**

2. Kansainvälisten sopimusten osalta, kauppasopimukset mukaan lukien, (sopimusten valmisteluvaihe, neuvotteludirektiivien luonnokset sekä hyväksytyt neuvotteludirektiivit) komissio tiedottaa Euroopan parlamentille selkeästi ja viipymättä, jotta se voi ottaa asianmukaisesti huomioon Euroopan parlamentin näkemykset siltä osin kuin se on mahdollista.

3. Komissio huolehtii siitä, että Euroopan parlamentille tiedotetaan sen toimivaltaisen valiokunnan välityksellä tai mahdollisesti täysistuntojen yhteydessä täysimääräisesti ja säännöllisesti kansainvälisten neuvottelujen kulusta ja niiden päätökseen saattamisesta. Edellisessä kohdassa mainitut tiedot toimitetaan Euroopan parlamentille riittävän ajoissa, jotta tämä voi halutessaan ilmaista näkemyksensä asiasta. Euroopan parlamentti sitoutuu osaltaan luomaan menettelyt ja ryhtymään toimiin, joilla taataan luottamuksellisuuden säilyminen, liitteessä 3 olevien määräysten mukaisesti.

4. Komissio toteuttaa tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että Euroopan parlamentille tiedotetaan välittömästi ja täysimääräisesti:

i) päätöksistä, jotka koskevat sopimusten väliaikaista soveltamista tai sopimusten soveltamisen keskeyttämistä

ja

ii) yhteisen kannan määrittämisestä elimessä, joka on perustettu Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 310 artiklan nojalla tehdyllä sopimuksella.

5. Jos Euroopan parlamentti tätä pyytää, komissio pyrkii helpottamaan Euroopan parlamentin jäsenten ottamista mukaan tarkkailijoiksi yhteisön neuvotteluvaltuuskuntiin silloin, kun kyse on monenvälisistä sopimuksista, kuitenkin niin, että Euroopan parlamentin jäsenet eivät voi osallistua suoraan itse neuvottelutilaisuuksiin tapauksissa, joissa komissio toimii yksin yhteisön edustajana.

Euroopan parlamentin tarkkailijoille tiedotetaan kuitenkin säännöllisesti neuvottelujen etenemisestä kokousten aikana Euroopan parlamentin puhemiehen ja komission puheenjohtajan kirjeenvaihdolla määrittämien edellytysten mukaisesti siten, että komissio voi ottaa Euroopan parlamentin näkemykset huomioon.

**Laajentuminen**

6. Komissio tiedottaa Euroopan parlamentille täysimääräisesti laajentumisneuvottelujen etenemisestä siten, että tämä voi esittää näkemyksensä riittävän ajoissa asianmukaisia parlamentaarisia menettelyjä noudattaen.

7. Tältä osin komissio toimittaa mahdollisuuksiensa rajoissa suullisesti ja kirjallisesti Euroopan parlamentille tarpeellisia tietoja tärkeimmistä laajentumista koskevista näkökohdista ja tapahtumista.

8. Kun Euroopan parlamentti antaa näitä kysymyksiä koskevan suosituksen työjärjestyksensä 96 artiklan mukaisesti ja kun komissio katsoo tärkeiden syiden vuoksi, että se ei voi noudattaa tätä suositusta, se selvittää nämä syyt Euroopan parlamentin täysistunnossa tai asiasta vastaavan valiokunnan seuraavassa kokouksessa.

---

*LIITE 3*

**LUOTTAMUKSELLISTEN TIETOJEN TOIMITTAMINEN EUROOPAN PARLAMENTILLE**

1. **Soveltamisala**

1.1 Tässä liitteessä määrätään komission luottamuksellisten tietojen toimittamisesta Euroopan parlamentille ja niiden käsittelystä tämän käyttäessä parlamentaarisia valtaoikeuksiaan lainsäädäntö- ja talousarviomenettelyssä sekä vastuuvapauden myöntämismenettelyssä tai tämän suorittaessa yleisemmin Euroopan parlamentille kuuluvia valvontatehtäviä. Euroopan parlamentti ja komissio toimivat lojaalin yhteistyön vastavuoroista velvoitetta noudattaen ja täydellisen keskinäisen luottamuksen hengessä ja noudattavat tarkoin perussopimusten soveltuvia määräyksiä ja erityisesti Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 ja 46 artiklaa sekä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 276 artiklaa.

1.2 Tiedolla tarkoitetaan kaikkea suullista ja kirjallista tietoa sen muodosta ja antajasta riippumatta.

1.3 Komissio huolehtii siitä, että Euroopan parlamentti saa tiedot tämän liitteen määräysten mukaisesti silloin, kun komissio on saanut luottamuksellisten tietojen toimittamista koskevan pyynnön jostakin jäljempänä 1.4 kohdassa mainitusta parlamentin elimestä.

1.4 Seuraavat elimet voivat pyytää tämän liitteen mukaisesti luottamuksellisia tietoja komissiolta: Euroopan parlamentin puhemies, asianomaisten valiokuntien puheenjohtajat sekä puhemiehistö ja puheenjohtajakokous.

1.5 Tämän liitteen soveltamisalan piiriin eivät kuulu tiedot, jotka liittyvät rikkomista koskevaan menettelyyn tai kilpailun alalla noudatettaviin menettelyihin, jos komissio ei ole vielä tehnyt nämä tiedot kattavaa lopullista päätöstä hetkellä, kun Euroopan parlamentin elin esittää pyynnön luottamuksellisten tietojen toimittamiseksi.

1.6 Näiden määräysten soveltaminen ei kuitenkaan vaikuta Euroopan parlamentin tutkintaoikeuden käyttämistä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 19 päivänä huhtikuuta 1995 tehtyyn Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission päätökseen 95/167/EY, Euratom, EHTY ([8]) eikä Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) perustamisesta 28 päivänä huhtikuuta 1999 tehdyn komission päätöksen 1999/352/EY, EHTY, Euratom soveltuviin säännöksiin ([9]).

2. **Yleiset säännöt**

2.1 Komissio toimittaa viipymättä edellä 1.4 kohdassa mainitun elimen pyynnöstä tälle kaikki luottamukselliset tiedot, jotka ovat tarpeen Euroopan parlamentin hoitaessa valvontatehtäviään. Euroopan parlamentti ja komissio kunnioittavat toimivaltaansa käyttäessään ja tehtäviään hoitaessaan:

— perusoikeuksia, puolustautumisoikeudet ja yksityiselämän suoja mukaan lukien;

— oikeudellisia menettelyjä ja kurinpitomenettelyjä koskevia säännöksiä;

— liikesalaisuuksien ja kauppasuhteiden suojaa;

— unionin etuja, erityisesti niitä, jotka liittyvät yleiseen turvallisuuteen, kansainvälisiin suhteisiin, valuutan vakauteen sekä taloudellisiin etuihin.

Jos asiassa ei päästä yhteisymmärrykseen, se siirretään Euroopan parlamentin puhemiehen ja komission puheenjohtajan ratkaistavaksi.

Jonkin valtion, toimielimen tai kansainvälisen järjestön luovuttamat luottamukselliset tiedot toimitetaan vain, jos kyseinen valtio, toimielin tai kansainvälinen järjestö antaa siihen suostumuksensa.

2.2 Jos jonkin tiedon luottamuksellisuutta epäillään tai jos on tarpeen määrittää luottamuksellisen tiedon toimittamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt jäljempänä 3.2 kohdassa mainittujen vaihtoehtojen mukaisesti, asiasta vastaavan valiokunnan puheenjohtaja, tarvittaessa yhdessä esittelijän kanssa, sekä asiasta vastaava komission jäsen ryhtyvät viipymättä neuvotteluihin.

Jos asiassa ei päästä yhteisymmärrykseen, se siirretään Euroopan parlamentin puhemiehen ja komission puheenjohtajan ratkaistavaksi.

2.3 Jos 2.2 kohdassa mainitussa menettelyssä ei päästä yhteisymmärrykseen, Euroopan parlamentin puhemies pyytää asiasta vastaavan valiokunnan perustellusta pyynnöstä komissiota toimittamaan vastaavasti merkityssä asianmukaisessa määräajassa kyseisen luottamuksellisen tiedon ilmoittaen samalla, mitä jäljempänä 3 jaksossa mainituista menettelyistä noudatetaan. Komissio ilmoittaa Euroopan parlamentille ennen määräajan päättymistä kirjallisesti lopullisen kantansa. Euroopan parlamentti varaa itselleen oikeuden hakea tästä muutosta tarvittaessa.

([8]) EYVL L 113, 19.5.1995, s. 2.
([9]) EYVL L 136, 31.5.1999, s. 20.

3. **Yksityiskohtaiset säännöt luottamuksellisten tietojen saannista ja käsittelystä**

3.1 Edellä 2.2 kohdassa ja tarpeen mukaan 2.3 kohdassa mainittuja menettelyjä noudattaen luovutetut luottamukselliset tiedot toimitetaan komission puheenjohtajan tai komission jäsenen vastuulla pyynnön esittäneeseen Euroopan parlamentin elimeen.

3.2 Tietojen saannista ja luottamuksellisuuden säilymiseksi noudatettavasta menettelystä sovitaan siten, että asianomainen parlamentin elin, jota edustaa sen puheenjohtaja, valitsee yhteisymmärryksessä toimivaltaisen komission jäsenen kanssa yhden seuraavista vaihtoehdoista, sanotun rajoittamatta 2.3 kohdan määräyksiä:

— asiasta vastaavan valiokunnan puheenjohtajalle ja esittelijälle tarkoitetut tiedot;

— rajoitettu pääsy tietoihin kaikille asiasta vastaavan valiokunnan jäsenille sopivaa menettelytapaa noudattaen, mahdollisesti yhdistettynä asiakirjojen palauttamiseen niiden tarkastelun jälkeen tai kieltoon ottaa niistä kopioita;

— asian käsittely asiasta vastaavassa valiokunnassa suljetuin ovin, jolloin noudatettava menettely riippuu luottamuksellisuuden asteesta; tällöin noudatetaan Euroopan parlamentin työjärjestyksen liitteessä VII mainittuja periaatteita;

— asiakirjojen luovuttaminen siten, että henkilötiedot on poistettu;

— tiedon luovuttaminen yksinomaan Euroopan parlamentin puhemiehelle tapauksissa, joissa se on perusteltua täysin poikkeuksellisista syistä.

Kyseisten tietojen julkistaminen tai niiden välittäminen muille on kiellettyä.

3.3 Jos näitä menettelyjä ei noudateta, sovelletaan parlamentin työjärjestyksen liitteeseen VII sisältyviä määräyksiä seuraamuksista.

3.4 Jotta edellä esitetyt määräykset voidaan panna täytäntöön, Euroopan parlamentti varmistaa, että seuraavat menettelyt todella toteutetaan käytännössä:

— turvallinen arkistointijärjestelmä luottamuksellisia asiakirjoja varten;

— turvallinen lukusali (ilman kopiokoneita, puhelimia, telekopiolaitetta, skanneria tai muita asiakirjojen jäljentämiseen tai välittämiseen soveltuvia teknisiä välineitä);

— saliin pääsyä koskevat turvajärjestelyt, jotka edellyttävät allekirjoitusta sekä valaehtoista vakuutusta olla levittämättä tarkasteltuja luottamuksellisia tietoja.

3.5 Komissio ryhtyy tarpeellisiin toimenpiteisiin tähän liitteeseen sisältyvien määräysten täytäntöönpanemiseksi.

4. **Ajanmukaistaminen**

Euroopan parlamentin puhemies ja komission puheenjohtaja voivat saatujen kokemusten perusteella tehdä ehdotuksia tämän liitteen täydentämiseksi tai muuttamiseksi.

*LIITE XIV*

## KOMISSION LAINSÄÄDÄNTÖ- JA TYÖOHJELMA

### Komission lainsäädäntö- ja työohjelma [1]

Valmisteltaessa komission lainsäädäntö- ja työohjelmaa Euroopan parlamentti ja komissio toimivat yhteistyössä seuraavan aikataulun mukaan [2]:

a) Helmi- tai maaliskuun täysistunnon aikana parlamentti ja komissio osallistuvat keskusteluun ”unionin tila” poliittisten painopisteiden suuntaamisesta vuotuista poliittista strategiaa koskevan päätöksen johdosta, jonka komissio hyväksyy helmikuussa seuraavalle varainhoitovuodelle. Keskustelu tarjoaa perustan komission alustavan talousarvioesityksen valmistelulle sekä parlamentin keskustelulle talousarvion suuntaviivoista seuraavalle vuodelle. Keskustelua edeltää komission vuotuista poliittista strategiaa koskevan päätöksen esittely puheenjohtajakokoukselle (helmikuu).

b) Parlamentin valiokunnat aloittavat maalis–toukokuussa jäsennellyn vuoropuhelun komission asianomaisten jäsenten kanssa poliittisten painopisteiden vaikutuksista ja toteuttamisesta kullakin erityisalalla. Valiokunnat tekevät selkoa näiden tapaamisten tuloksista, ja valiokuntien puheenjohtajakokous ilmoittaa niistä puheenjohtajakokoukselle.

c) Kesä-heinäkuun aikana valiokuntien puheenjohtajakokous valmistelee arvion meneillään olevasta lainsäädäntö- ja työohjelmasta komission asiasta vastaavan varapuheenjohtajan kanssa [3].

d) Syyskuussa suoritetaan tilannekatsaus valiokuntien puheenjohtajakokouksessa komission asiasta vastaavan varapuheenjohtajan kanssa. Katsauksessa käsitellään lainsäädäntöehdotuksia, jotka komissio aikoo esittää lainsäädäntö- ja työohjelmassa kunkin komission jäsenen vastuualueilla komission laatiman asiakirjan pohjalta, joka koskee muun muassa poliittisten painopisteiden ajantasaistamista maalis-toukokuussa parlamentin valiokuntien kanssa pidettävien kokousten tulosten perusteella.

e) Marraskuun istunnon aikana komission puheenjohtaja esittelee virallisesti seuraavan vuoden lainsäädäntö- ja työohjelman täysistunnossa komission kollegion läsnäollessa. Ohjelmaan liittyy arviointi meneillään olevan ohjelman täytäntöönpanosta. Lainsäädäntö- ja työohjelmaan liittyy luettelo lainsäädäntöehdotuksista ja muista kuin lainsäädäntöehdotuksista seuraavalle vuodelle vielä päätettävässä muodossa [4]. Lainsäädäntö- ja työohjelma on toimitettava parlamentille ainakin kymmenen työpäivää ennen istuntoa, jossa siitä keskustellaan. Parlamentti esittää kantansa marras- tai joulukuun istunnossa.

---

[1] Puheenjohtajakokouksen 31. tammikuuta 2002 hyväksymä aikataulu.

[2] Komissio esittää alustavan talousarvioesityksen toukokuussa, talousarvioesityksen ensimmäinen käsittely on lokakuussa ja toinen joulukuussa.

[3] Lainsäädäntö- ja työohjelman täytäntöönpanon puolivälissä suoritettavaa arviointia voitaisiin käyttää siihen, että tarkastellaan yhdessä erilaisten lainsäädäntöohjelmaluetteloiden hyödyllisyyttä ja päätetään yhdessä parhaista ohjelmavälineistä, joita käytettäisiin vuoden 2003 työohjelman tukena.

[4] Muun muassa seuraavat: aikataulu ja tarvittaessa oikeusperusta ja budjettivaikutukset.

*LIITE XV*

**LUETTELO ASIAKIRJOISTA, JOTKA OVAT SUORAAN SAATAVILLA ASIAKIRJAREKISTERIN KAUTTA**

1. **Parlamentin toimintaan liittyvät asiakirjat**

1.1 Euroopan parlamentin työjärjestys

1.2 Täysistuntoasiakirjat

— Esityslistaluonnokset

— Lopulliset esityslistaluonnokset

— Esityslistat

— Sanatarkat istuntoselostukset

— Pöytäkirjat, väliaikainen painos

— Pöytäkirjat, lopullinen painos

— Läsnäololistat

— Nimenhuutoäänestysten tulokset

— Hyväksytyt tekstit

— Konsolidoidut tekstit

— Talousarviopäätökset

— Mietintöihin sisältyvät tarkistukset

— Täysistunnon käsiteltäväksi jätetyt muut tarkistukset

— Tarkistukset yhteisiin päätöslauselmaesityksiin

— Tarkistusluonnokset ja muutosehdotukset talousarvioesitykseen

— Päätöslauselmaesitykset ja päätösehdotukset

— Yhteiset päätöslauselmaesitykset

1.3 Jäsenten toimintaan liittyvät asiakirjat

— Ilmoitukset jäsenten taloudellisista eduista

— Kirjalliset kannanotot

— Kirjalliset kysymykset

— Jäsenen, poliittisen ryhmän tai parlamentin valiokunnan esittämät suulliset kysymykset

— Kysymykset kyselytunnille

— Vastaukset kirjallisiin kysymyksiin

— Vastaukset kyselytunnilla esitettyihin kysymyksiin

— Päätöslauselmaesitykset

— Ehdotukset työjärjestyksen muuttamiseksi

— Jäsenluettelo

— Luettelo jäsenten avustajista

1.4 Parlamentin valiokuntien asiakirjat

— Esityslistat

— Pöytäkirjat

— Työasiakirjat

— Mietintöluonnokset

— Tarkistukset mietintöluonnoksiin

— Mietinnöt

— Lausuntoluonnokset

— Tarkistukset lausuntoluonnoksiin

— Lausunnot

— Läsnäololistat

1.5 Parlamentin valtuuskuntien asiakirjat

— Esityslistat

— Pöytäkirjat

— Työasiakirjat

— Läsnäololistat

— Suositukset ja julkilausumat

1.6 Sovitteluasiakirjat

— Yhteiset työasiakirjat

— Sovittelukomitean hyväksymät yhteiset tekstit

— Sovittelukäsikirja

— Läsnäololistat

1.7 Parlamentin muiden elinten asiakirjat

— Puhemiehen viralliset kirjeet seuraavien elinten päätöksistä: Puhemiehistö – Puheenjohtajakokous – Kvestorikollegio – Valiokuntien puheenjohtajakokous – Valtuuskuntien puheenjohtajakokous

— Esityslistat

— Pöytäkirjat

— Luettelo päätöksistä

— Valiokuntien puheenjohtajakokouksen toimintakertomukset

2. **Yleisluonteiset asiakirjat**

2.1 Parlamentin tiedote

— Toiminta

— Kokouskalenteri

— Tiedotteen erikoispainos (Eurooppa-neuvostot)

— Euroopan parlamentin työn seuranta – Post-session

2.2 Lehdistöpalveluiden asiakirjat

— Lehdistötiedotteet

— News Report / Direct Info

— News Alert / Direct Agenda

— Background Notes / Dossier

— Päiväkatsaus

— Ennakkokatsaus

— Viikkokatsaus

2.3 Euroopan parlamentin tutkimukset ja julkaisut

— Tutkimukset

— Työasiakirjat

— Katsaukset

— Tiedotteet

— Faktatietoja-julkaisu

2.4 Tiedotustoimistojen asiakirjat

3. **Muiden toimielinten toimittamat viralliset asiakirjat**

Viralliset asiakirjat, jotka muut toimielimet ovat toimittaneet asetuksen (EY) N:o 1049/2001 ja erityisesti sen 15 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa toimielinten välisessä komiteassa toimielinten välillä sovittujen menettelyjen mukaisesti ja niiden asettamissa rajoissa

3.1 Komissio

— KOM-asiakirjat

— SEC-asiakirjat

— Komission jäsenten kollegion päätökset

— Komitologia-asiakirjat (parlamentin valvontaoikeuteen liittyvät asiakirjat, säädösluonnokset, esityslistat, pöytäkirjat, lausunnot ja tiedoksi toimitetut asiakirjat)

3.2 Neuvosto

— Lainsäädäntö- ja talousarviomenettelyihin, vastuuvapausmenettelyihin sekä nimityksiin ja sopimusten tekoon liittyvät asiakirjat ja tiedonannot

3.3 Euroopan keskuspankki

— Tiedonannot

3.4 Euroopan investointipankki

— Tiedonannot

3.5 Alueiden komitea

— Tiedonannot

3.6 Talous- ja sosiaalikomitea

— Tiedonannot

3.7 Tilintarkastustuomioistuin

— Tiedonannot

3.8 Toimielinten väliset suhteet

— Toimielinten väliset sopimukset

4. **Muiden kuin toimielinten asiakirjat**

4.1 Jäsenvaltioiden asiakirjat

4.2 Vetoomukset (vetoomuksen esittäjän suostumuksella)

4.3 Virallinen kirjeenvaihto

5. **Hallinnolliset asiakirjat**

Viralliset kirjeet – Pääsihteerin ilmoitukset parlamentin tekemistä päätöksistä

*LIITE XVI*

## ASETUS (EY) N:O 1049/2001 ASIAKIRJOJEN SAAMISESTA YLEISÖN TUTUSTUTTAVAKSI

**Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1049/2001, annettu 30 päivänä toukokuuta 2001, Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi** ([1])

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 255 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon komission ehdotuksen ([2]),

noudattavat EY:n perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä ([3]),

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 1 artiklan toisessa kohdassa vahvistetaan avoimuuden periaate ilmaisemalla, että sopimus merkitsee uutta vaihetta kehityksessä sellaisen yhä läheisemmän Euroopan kansojen välisen liiton luomiseksi, jossa päätökset tehdään mahdollisimman avoimesti ja mahdollisimman lähellä kansalaisia.

(2) Avoimuus parantaa kansalaisten mahdollisuuksia osallistua päätöksentekomenettelyihin ja sen avulla varmistetaan, että hallinnolla on demokraattisessa järjestelmässä suhteessa kansalaisiin suurempi legitimiteetti, ja että se on tehokkaampaa ja vastuullisempaa. Avoimuus vahvistaa osaltaan kansanvallan ja perusoikeuksien kunnioittamisen periaatteita, joista määrätään EU-sopimuksen 6 artiklassa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjassa.

(3) Birminghamissa, Edinburghissa ja Kööpenhaminassa kokoontuneiden Eurooppa-neuvostojen päätelmissä korostetaan tarvetta lisätä unionin toimielinten työskentelyn avoimuutta. Tässä asetuksessa kootaan yhteen toimielinten jo aiemmin tekemät aloitteet, joiden tarkoituksena on ollut parantaa päätöksentekomenettelyjen avoimuutta.

(4) Tämän asetuksen tarkoituksena on antaa yleisön oikeudelle tutustua asiakirjoihin mahdollisimman täysimääräinen vaikutus ja määritellä sitä koskevat yleiset periaatteet ja rajoitukset EY:n perustamissopimuksen 255 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

(5) Koska EHTY:n perustamissopimuksessa eikä Euratomin perustamissopimuksessa ole määräyksiä oikeudesta tutustua asiakirjoihin, Amsterdamin sopimuksen päätösasiakirjaan liitetyn julistuksen n:o 41 mukaisesti Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission olisi pidettävä tätä asetusta lähtökohtanaan myös näiden kahden ensiksi mainitun sopimuksen puitteissa tapahtuvaa toimintaa koskevien asiakirjojen osalta.

(6) Laajempi mahdollisuus tutustua asiakirjoihin olisi myönnettävä tapauksissa, joissa toimielimet toimivat lainsäätäjinä, myös silloin kun ne toimivat siirretyn toimivallan nojalla, kuitenkin siten, että samalla säilytetään toimielinten päätöksenteon tehokkuus. Tällaisten asiakirjojen olisi oltava mahdollisimman laajasti suoraan yleisön tutustuttavissa.

(7) EU-sopimuksen 28 artiklan 1 kohdan ja 41 artiklan 1 kohdan mukaisesti tutustumisoikeus koskee myös asiakirjoja, jotka koskevat yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa sekä poliisiyhteistyötä ja oikeudellista yhteistyötä rikosasioissa. Kunkin toimielimen olisi kunnioitettava turvallisuussääntöjään.

(8) Sen varmistamiseksi, että tätä asetusta sovellettaisiin täysimääräisesti kaikkiin unionin toimiin, kaikkien toimielinten perustamien virastojen olisi sovellettava tässä asetuksessa säädettyjä periaatteita.

(9) Joihinkin asiakirjoihin olisi niiden erittäin arkaluonteisen sisällön vuoksi sovellettava erityismenettelyä. Järjestelyt, joilla Euroopan parlamentille annetaan tietoja tällaisten asiakirjojen sisällöstä, olisi tehtävä toimielinten välisenä sopimuksena.

([1]) EYVL L 145, 31.5.2001, s. 43.
([2]) EYVL C 177 E, 27.6.2002, s. 70.
([3]) Euroopan parlamentin lausunto, annettu 3. toukokuuta 2001 ja neuvoston päätös, tehty 28. toukokuuta 2001.

(10) Toimielinten työskentelyn avoimuuden lisäämiseksi Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission olisi annettava mahdollisuus tutustua sekä toimielinten laatimiin että niiden vastaanottamiin asiakirjoihin. Tässä yhteydessä on syytä muistaa, että Amsterdamin sopimuksen päätösasiakirjaan liitetyssä julistuksessa n:o 35 todetaan, että jäsenvaltio voi vaatia komissiota tai neuvostoa olemaan toimittamatta kolmansille osapuolille kyseisestä jäsenvaltiosta peräisin olevaa asiakirjaa, jollei tämä jäsenvaltio ole antanut etukäteen suostumustaan asiakirjan toimittamiseen.

(11) Toimielinten kaikkien asiakirjojen olisi pääsääntöisesti oltava yleisön tutustuttavissa. Tiettyjä yleisiä ja yksityisiä etuja on kuitenkin suojattava poikkeussäännöksin. Toimielimillä olisi oltava mahdollisuus suojata sisäisiä keskustelujaan ja neuvottelujaan silloin, kun se on välttämätöntä, jotta voidaan turvata toimielinten kyky hoitaa tehtäviään. Poikkeuksia arvioidessaan toimielinten olisi kaikilla unionin toiminnan aloilla otettava huomioon henkilötietojen suojaa koskevat yhteisön lainsäädännön periaatteet.

(12) Kaikkien sääntöjen, jotka koskevat toimielinten asiakirjojen saamista tutustuttaviksi, olisi oltava tämän asetuksen mukaisia.

(13) Tutustumisoikeuden täysimääräisen toteutumisen varmistamiseksi olisi noudatettava kaksivaiheista hallintomenettelyä, johon sisältyisi lisäksi mahdollisuus tuomioistuinkäsittelyyn tai kannella oikeusasiamiehelle.

(14) Kunkin toimielimen olisi toteutettava tarvittavat toimenpiteet tiedottaakseen yleisölle uusista voimassa olevista säännöksistä ja kouluttaakseen henkilökuntansa avustamaan kansalaisia, kun nämä käyttävät tämän asetuksen mukaisia oikeuksiaan. Kunkin toimielimen olisi taattava pääsy asiakirjarekisteriin, jotta kansalaiset voisivat helpommin käyttää oikeuksiaan.

(15) Vaikka tämän asetuksen tarkoituksena ei ole muuttaa asiakirjojen julkisuuteen sovellettavaa kansallista lainsäädäntöä eikä sillä ole tällaista vaikutusta, on kuitenkin selvää, että jäsenvaltioiden olisi unionin toimielinten ja jäsenvaltioiden välisiä suhteita säätelevän lojaalin yhteistyön periaatteen mukaisesti huolehdittava, etteivät ne aiheuta haittaa tämän asetuksen moitteettomalle soveltamiselle ja että niiden olisi kunnioitettava toimielinten turvallisuussääntöjä.

(16) Tällä asetuksella ei rajoiteta jäsenvaltioiden oikeusviranomaisten tai tutkinnasta vastaavien elinten olemassa olevia oikeuksia tutustua asiakirjoihin.

(17) EY:n perustamissopimuksen 255 artiklan 3 kohdan mukaan kukin toimielin vahvistaa omassa työjärjestyksessään erityismääräykset siitä, miten toimielimen asiakirjoihin voi tutustua. Yleisön oikeudesta tutustua neuvoston asiakirjoihin 20 päivänä joulukuuta 1993 tehtyä neuvoston päätöstä 93/731/EY ([4]), yleisön oikeudesta saada tietoja komission asiakirjoista 8 päivänä helmikuuta 1994 tehtyä komission päätöstä 94/90/EHTY, EY, Euratom ([5]), yleisön oikeudesta saada tietoa Euroopan parlamentin asiakirjoista 10 päivänä heinäkuuta 1997 tehtyä Euroopan parlamentin päätöstä 97/632/EY, EHTY, Euratom ([6]) sekä Schengenin asiakirjojen luottamuksellisuutta koskevia määräyksiä olisi näin ollen tarvittaessa muutettava tai ne olisi kumottava,

OVAT ANTANEET TÄMÄN ASETUKSEN:

*1 artikla*

**Tarkoitus**

Tämän asetuksen tarkoituksena on

a) määritellä ne julkiseen tai yksityiseen etuun perustuvat periaatteet, edellytykset ja rajoitukset, jotka koskevat EY:n perustamissopimuksen 255 artiklassa tarkoitettua oikeutta tutustua Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission, jäljempänä ”toimielimet”, asiakirjoihin, siten, että taataan mahdollisimman laaja oikeus tutustua asiakirjoihin,

([4]) EYVL L 340, 31.12.1993, s. 43, päätös sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna päätöksellä 2000/527/EY (EYVL L 212, 23.8.2000, s. 9).

([5]) EYVL L 46, 18.2.1994, s. 58, päätös sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 96/567/EY, EHTY, Euratom (EYVL L 247, 28.9.1996, s. 45).

([6]) EYVL L 263, 25.9.1997, s. 27.

b) luoda säännöt, jotka takaavat tämän oikeuden mahdollisimman helpon käytön, ja

c) edistää asiakirjoihin tutustumismahdollisuutta koskevia hyviä hallintokäytäntöjä.

*2 artikla*

**Asiakirjoihin tutustumiseen oikeutetut ja soveltamisala**

1. Jokaisella unionin kansalaisella sekä jokaisella luonnollisella henkilöllä, joka asuu jossain jäsenvaltiossa, sekä jokaisella oikeushenkilöllä, jolla on sääntömääräinen kotipaikka jossain jäsenvaltiossa, on oikeus tutustua toimielinten asiakirjoihin tässä asetuksessa määriteltyjen periaatteiden, edellytysten ja rajoitusten mukaisesti.

2. Toimielimet voivat samojen periaatteiden, edellytysten ja rajoitusten mukaisesti antaa luonnollisen henkilön, joka ei asu missään jäsenvaltiossa, tai oikeushenkilön, jolla ei ole sääntömääräistä kotipaikkaa missään jäsenvaltiossa, tutustua asiakirjoihin.

3. Tätä asetusta sovelletaan kaikkiin toimielimen hallussa oleviin asiakirjoihin, toisin sanoen toimielimen laatimiin tai sen vastaanottamiin ja sen hallussa oleviin asiakirjoihin kaikilla Euroopan unionin toiminnan aloilla.

4. Yleisön on saatava tutustua asiakirjoihin joko kirjallisen hakemuksen perusteella tai suoraan sähköisessä muodossa tai rekisteristä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 4 ja 9 artiklan soveltamista. Erityisesti lainsäädäntömenettelyn yhteydessä laadittuihin tai vastaanotettuihin asiakirjoihin on voitava tutustua suoraan 12 artiklan mukaisesti.

5. Arkaluonteisiksi 9 artiklan 1 kohdan mukaisesti luokiteltuihin asiakirjoihin sovelletaan kyseisen artiklan mukaista erityismenettelyä.

6. Tämä asetus ei rajoita kansainvälisen oikeuden välineisiin tai toimielinten niiden täytäntöönpanemiseksi antamiin säädöksiin perustuvaa yleisön oikeutta tutustua toimielinten hallussa oleviin asiakirjoihin.

*3 artikla*

**Määritelmät**

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

a) ”asiakirjalla”: mitä tahansa tallennetta (paperille tulostettua tai sähköisessä muodossa tallennettua tekstiä taikka ääni- tai kuvatallennetta tai audiovisuaalista tallennetta), joka koskee toimielimen vastuualueeseen kuuluvia politiikkoja, toimintaa ja päätöksiä;

b) ”kolmannella”: kyseisen toimielimen ulkopuolista luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä tai yksikköä, mukaan lukien jäsenvaltiot, yhteisön tai sen ulkopuoliset toimielimet ja elimet ja kolmannet maat.

*4 artikla*

**Poikkeukset**

1. Toimielimet eivät anna tutustuttavaksi asiakirjaa, jonka sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaisi:

a) sellaisen yleisen edun suojaa, joka koskee:

— yleistä turvallisuutta;

— puolustusta ja sotilasasioita;

— kansainvälisiä suhteita;

— yhteisön tai jäsenvaltion finanssi-, raha- tai talouspolitiikkaa;

b) yksityiselämän ja yksilön koskemattomuuden suojaa, erityisesti yhteisön lainsäädännön mukaista henkilötietojen suojaa.

2. Toimielimet kieltäytyvät antamasta tutustuttavaksi asiakirjaa, jonka sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaisi:

— tietyn luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön taloudellisten etujen, mukaan lukien teollis- ja tekijänoikeudet, suojaa;

— tuomioistuinkäsittelyn ja oikeudellisen neuvonannon suojaa;

— tarkastus-, tutkinta- ja tilintarkastustoimien tarkoitusten suojaa;

jollei ylivoimainen yleinen etu edellytä ilmaisemista.

3. Asiakirjaa, jonka toimielin on laatinut sisäiseen käyttöön tai jonka se on vastaanottanut ja joka liittyy asiaan, josta toimielin ei ole tehnyt päätöstä, ei anneta tutustuttavaksi, jos asiakirjan sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaisi vakavasti toimielimen päätöksentekomenettelyä, jollei ylivoimainen yleinen etu edellytä ilmaisemista.

Tutustuttavaksi ei anneta asiakirjaa, joka sisältää sisäiseen käyttöön tarkoitettuja mielipiteitä osana asianomaisen toimielimen neuvotteluja ja alustavia keskusteluja päätöksen tekemisen jälkeenkään, jos asiakirjan sisältämien tietojen ilmaiseminen vahingoittaisi vakavasti toimielimen päätöksentekomenettelyä, jollei ylivoimainen yleinen etu edellytä ilmaisemista.

4. Jos kyse on kolmannen asiakirjasta, toimielin kuulee tätä arvioidakseen, onko 1 tai 2 kohdassa säädettyä poikkeusta sovellettava, paitsi jos on selvää, että asiakirja on luovutettava tai sitä ei tule luovuttaa.

5. Jäsenvaltio voi pyytää toimielintä olemaan luovuttamatta kyseisestä jäsenvaltiosta peräisin olevaa asiakirjaa ilman jäsenvaltion etukäteen antamaa suostumusta.

6. Jos vain osaan pyydetystä asiakirjasta voidaan soveltaa poikkeusta, muut asiakirjan osat luovutetaan.

7. Edellä 1—3 kohdassa säädettyjä poikkeuksia sovelletaan ainoastaan niin kauan kuin suojelu on asiakirjan sisällön kannalta perusteltua. Poikkeuksia voidaan soveltaa enintään 30 vuoden ajan. Kun kyseessä ovat yksityisyyden suojaa tai kaupallisia etuja koskevien poikkeusten piiriin kuuluvat asiakirjat ja arkaluonteiset asiakirjat, poikkeuksia voidaan tarvittaessa soveltaa tämän jälkeenkin.

*5 artikla*

**Jäsenvaltioiden hallussa olevat asiakirjat**

Kun jäsenvaltio vastaanottaa pyynnön, joka koskee sen hallussa olevaa toimielimestä peräisin olevaa asiakirjaa, jäsenvaltio kuulee asianomaista toimielintä, jollei ole selvää, että asiakirja on luovutettava tai että sitä ei tule luovuttaa, voidakseen tehdä päätöksen, joka ei vaaranna tämän asetuksen tavoitteiden saavuttamista.

Jäsenvaltio voi tämän asemesta toimittaa pyynnön edelleen asiakirjan laatineelle toimielimelle.

*6 artikla*

**Hakemukset**

1. Hakemus saada tutustua asiakirjoihin on esitettävä kirjallisesti, sähköinen muoto mukaan luettuna, jollain EY:n perustamissopimuksen 314 artiklassa tarkoitetuista kielistä ja riittävän täsmällisesti, jotta asiakirja on toimielimen tunnistettavissa. Hakijan ei tarvitse perustella hakemusta.

2. Jos hakemus ei ole riittävän täsmällinen, toimielin pyytää hakijaa täsmentämään hakemustaan ja avustaa hakijaa tässä esimerkiksi antamalla tietoja julkisten asiakirjarekisterien käytöstä.

3. Jos hakemus koskee erittäin pitkää asiakirjaa tai erittäin suurta määrää asiakirjoja, kyseinen toimielin voi neuvotella hakijan kanssa epävirallisesti kohtuullisen ratkaisun löytämiseksi.

4. Toimielimet antavat kansalaisille tietoa ja neuvoja siitä, miten ja minne voidaan tehdä hakemus saada tutustua asiakirjoihin.

*7 artikla*

**Alkuperäisten hakemusten käsittely**

1. Asiakirjoihin tutustumista koskevat hakemukset käsitellään välittömästi. Hakijalle lähetetään vastaanottoilmoitus. Viidentoista työpäivän kuluessa hakemuksen kirjaamisesta toimielin joko päättää antaa pyydetyn asiakirjan tutustuttavaksi ja antaa asiakirjan tutustuttavaksi 10 artiklan mukaisesti tässä määräajassa tai ilmoittaa kirjallisesti, mistä syystä hakemus on hylätty kokonaan tai osittain, sekä hakijan oikeudesta tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti tehdä uudistettu hakemus.

2. Jos hakemus hylätään kokonaan tai osittain, hakija voi viidentoista työpäivän kuluessa siitä, kun hän on vastaanottanut toimielimen vastauksen, tehdä uudistettu hakemus ja pyytää toimielintä tarkistamaan kantaansa.

3. Poikkeuksellisesti, esimerkiksi silloin, kun hakemus koskee erittäin pitkää asiakirjaa tai erittäin suurta määrää asiakirjoja, 1 kohdassa säädettyä määräaikaa voidaan jatkaa viidellätoista työpäivällä edellyttäen, että hakijalle ilmoitetaan tästä ennakolta ja että lykkäys perustellaan yksityiskohtaisesti.

4. Jos toimielin ei anna vastausta asetetussa määräajassa, hakija voi tehdä uudistetun hakemuksen.

*8 artikla*

**Uudistettujen hakemusten käsittely**

1. Uudistetut hakemukset käsitellään välittömästi. Viidentoista työpäivän kuluessa hakemuksen kirjaamisesta toimielin joko päättää antaa pyydetyn asiakirjan tutustuttavaksi ja antaa asiakirjan tutustuttavaksi 7 artiklan mukaisesti tässä määräajassa tai ilmoittaa kirjallisesti, mistä syystä hakemus on hylätty kokonaan tai osittain. Jos toimielin kieltäytyy antamasta asiakirjaa kokonaan tai osittain tutustuttavaksi, se ilmoittaa hakijalle tämän käytettävissä olevista oikeussuojakeinoista, toisin sanoen mahdollisuudesta nostaa asiasta kanne toimielintä vastaan tuomioistuimessa ja/tai kannella oikeusasiamiehelle EY:n perustamissopimuksen 230 ja 195 artiklassa määrättyjen edellytysten mukaisesti.

2. Poikkeuksellisesti esimerkiksi silloin, kun hakemus koskee erittäin pitkää asiakirjaa tai erittäin suurta määrää asiakirjoja, 1 kohdassa säädettyä määräaikaa voidaan jatkaa viidellätoista työpäivällä edellyttäen, että hakijalle ilmoitetaan tästä ennakolta ja että lykkäys perustellaan yksityiskohtaisesti.

3. Jos toimielin ei anna vastausta asetetussa määräajassa, hakemus katsotaan hylätyksi, ja hakija voi nostaa kanteen toimielintä vastaan tuomioistuimessa ja/tai kannella oikeusasiamiehelle EY:n perustamissopimuksen asianomaisten määräysten mukaisesti.

*9 artikla*

**Arkaluonteisten asiakirjojen käsittely**

1. Arkaluonteisia ovat asiakirjat, jotka ovat peräisin toimielimistä tai niiden virastoista, jäsenvaltioista tai kolmansista maista tai kansainvälisistä järjestöistä ja joiden turvaluokitus on "TRÈS SECRET/TOP SECRET", "SECRET" tai "CONFIDENTIEL" kyseisen toimielimen niiden sääntöjen mukaisesti, joilla suojellaan Euroopan unionin tai sen yhden tai useamman jäsenvaltion olennaisia etuja 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetuilla aloilla, erityisesti yleisen turvallisuuden, puolustuksen ja sotilasasioiden osalta.

2. Arkaluonteisia asiakirjoja koskevia 7 ja 8 artiklassa säädettyjen menettelyjen mukaisia hakemuksia käsittelevät vain ne henkilöt, joilla on oikeus perehtyä näihin asiakirjoihin. Nämä henkilöt myös arvioivat, mitkä viittaukset arkaluonteisiin asiakirjoihin voidaan tehdä julkisessa asiakirjarekisterissä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 11 artiklan 2 kohdan soveltamista.

3. Arkaluonteinen asiakirja kirjataan rekisteriin tai luovutetaan vain sen suostumuksella, jolta asiakirja on peräisin.

4. Toimielimen, joka päättää olla antamatta arkaluonteista asiakirjaa tutustuttavaksi, on perusteltava päätöksensä siten, että 4 artiklassa suojattuja etuja ei vahingoiteta.

5. Jäsenvaltioiden on toteutettava aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että arkaluonteisia asiakirjoja koskevia hakemuksia käsiteltäessä tämän ja 4 artiklan periaatteita kunnioitetaan.

6. Arkaluonteisia asiakirjoja koskevat toimielinten säännöt julkaistaan.

7. Komissio ja neuvosto antavat Euroopan parlamentille tietoja arkaluonteisista asiakirjoista toimielinten sopimien järjestelyjen mukaisesti.

*10 artikla*

**Asiakirjaan tutustuminen hakemuksen perusteella**

1. Hakija saa tutustua asiakirjoihin toivomuksensa mukaan joko siten, että hän tutustuu asiakirjoihin toimielimen tiloissa tai siten, että hänelle toimitetaan niistä jäljennös, mukaan lukien sähköisessä muodossa oleva jäljennös, jos sellainen on saatavissa. Hakijalta voidaan periä korvaus jäljennösten ottamisesta ja lähettämisestä. Korvaus ei saa ylittää todellisia kopiointi- ja lähetyskuluja. Asiakirjoihin tutustuminen toimielimen tiloissa, alle kahdenkymmenen A4-kokoisen sivun kopiointi ja tutustuminen suoraan sähköisessä muodossa tai rekisteristä on maksutonta.

2. Jos kyseinen toimielin on jo luovuttanut asiakirjan ja se on helposti hakijan saatavilla, toimielin voi täyttää asiakirjan antamiseen tutustuttavaksi liittyvät velvollisuutensa tiedottamalla hakijalle, miten hän voi saada asiakirjan.

3. Asiakirjat toimitetaan sellaisena toisintona ja sellaisessa muodossa, jossa ne ovat (mukaan lukien sähköinen tai muu muoto, kuten pistekirjoitus, tavallista suurempi tekstikoko tai nauha), ottaen hakijan toivomukset huomioon täysimääräisesti.

*11 artikla*

**Asiakirjarekisterit**

1. Toteuttaakseen käytännössä tämän asetuksen mukaiset kansalaisten oikeudet, kukin toimielin takaa yleisölle pääsyn asiakirjarekisteriin. Rekisterin olisi oltava käytettävissä sähköisesti. Viittaukset asiakirjoihin kirjataan rekisteriin viipymättä.

2. Asiakirjarekisterissä on oltava kustakin asiakirjasta viitenumero (mukaan lukien mahdollisen toimielimen yhteinen viitenumero), asiakirjan aihe ja/tai lyhyt kuvaus sen sisällöstä sekä asiakirjan vastaanotto- tai laatimis- ja rekisteröintipäivä. Viittaukset on tehtävä tavalla, joka ei vahingoita 4 artiklassa tarkoitettujen etujen suojaa.

3. Toimielinten on toteutettava välittömästi tarvittavat toimet asiakirjarekisterin perustamiseksi, ja sen on oltava käytettävissä 3 päivänä kesäkuuta 2002.

*12 artikla*

**Asiakirjaan tutustuminen suoraan sähköisessä muodossa tai rekisteristä**

1. Toimielimet asettavat asiakirjat suoraan yleisön saataville niin laajalti, kuin se on mahdollista, joko sähköisessä muodossa tai rekisteristä kyseisen toimielimen sääntöjen mukaisesti.

2. Erityisesti lainsäädäntöasiakirjojen, toisin sanoen asiakirjojen, jotka on laadittu tai vastaanotettu sellaisten säädösten antamiseen liittyvien menettelyjen yhteydessä, jotka joko sitovat jäsenvaltioita tai ovat niissä sitovia, olisi oltava suoraan saatavilla, jollei 4 ja 9 artiklassa toisin säädetä.

3. Muut asiakirjat ja erityisesti politiikan tai strategian kehittämiseen liittyvät asiakirjat tulisi mahdollisuuksien mukaan asettaa suoraan saataville.

4. Jos asiakirjaan ei voi tutustua suoraan rekisteristä, rekisteristä tulee ilmetä siinä määrin kuin mahdollista, missä asiakirja sijaitsee.

*13 artikla*

**Julkaiseminen virallisessa lehdessä**

1. EY:n perustamissopimuksen 254 artiklan 1 ja 2 kohdassa ja Euratomin perustamissopimuksen 163 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettujen säädösten lisäksi seuraavat asiakirjat julkaistaan virallisessa lehdessä, jollei tämän asetuksen 4 ja 9 artiklasta muuta johdu:

a) komission ehdotukset;

b) EY:n perustamissopimuksen 251 ja 252 artiklassa tarkoitettuja menettelyjä noudattaen vahvistetut neuvoston yhteiset kannat ja niiden perustelut sekä Euroopan parlamentin kannat näissä menettelyissä;

c) EU-sopimuksen 34 artiklan 2 kohdan mukaisesti tehdyt puitepäätökset ja päätökset;

d) EU-sopimuksen 34 artiklan 2 kohdan mukaisesti neuvoston tekemät yleissopimukset;

e) jäsenvaltioiden EY:n perustamissopimuksen 293 artiklan perusteella allekirjoittamat yleissopimukset;

f) yhteisön tekemät tai EU-sopimuksen 24 artiklan mukaisesti tehdyt kansainväliset sopimukset.

2. Seuraavat asiakirjat julkaistaan virallisessa lehdessä niin laajalti kuin mahdollista:

a) jäsenvaltion neuvostolle EY:n perustamissopimuksen 67 artiklan 1 kohdan tai EU-sopimuksen 34 artiklan 2 kohdan mukaisesti esittämät aloitteet;

b) EU-sopimuksen 34 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut yhteiset kannat;

c) muut kuin EY:n perustamissopimuksen 254 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut direktiivit, muut kuin EY:n perustamissopimuksen 254 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut päätökset, sekä suositukset ja lausunnot.

3. Kukin toimielin voi määritellä työjärjestyksessään ne muut asiakirjat, jotka julkaistaan virallisessa lehdessä.

*14 artikla*

**Tiedotus**

1. Kukin toimielin toteuttaa vaadittavat toimenpiteet, joilla yleisölle tiedotetaan sen tämän asetuksen mukaisista oikeuksista.

2. Jäsenvaltiot toimivat yhteistyössä toimielinten kanssa kansalaisille suunnattavassa tiedotuksessa.

*15 artikla*

**Toimielinten hallintokäytännöt**

1. Toimielimet kehittävät hyviä hallintokäytäntöjä helpottaakseen tässä asetuksessa taatun tutustumisoikeuden käyttöä.

2. Toimielimet perustavat toimielinten välisen komitean, jonka tehtävänä on tutkia parhaita käytäntöjä, tarkastella mahdollisia ristiriitoja ja keskustella asiakirjoihin tutustumista koskevasta tulevasta kehityksestä.

*16 artikla*

**Asiakirjojen jäljentäminen**

Tällä asetuksella ei rajoiteta olemassa olevien tekijänoikeutta koskevien sääntöjen soveltamista, jotka saattavat rajoittaa kolmannen oikeutta jäljentää tai hyödyntää luovutettuja asiakirjoja.

*17 artikla*

**Kertomukset**

1. Kukin toimielin julkaisee vuosittain edeltävältä vuodelta kertomuksen, joka sisältää niiden tapausten määrän, joissa toimielin on kieltäytynyt antamasta asiakirjoja tutustuttavaksi, näiden kieltäytymisten perustelut sekä asiakirjarekisteriin kirjaamattomien arkaluonteisten asiakirjojen määrän.

2. Komissio julkaisee viimeistään 31 päivänä tammikuuta 2004 kertomuksen tämän asetuksen periaatteiden toteuttamisesta ja antaa suosituksia, joihin sisältyy tarvittaessa ehdotuksia asetuksen tarkistamiseksi ja toimielinten toteutettavia toimenpiteitä koskeva toimintasuunnitelma.

*18 artikla*

**Täytäntöönpanotoimenpiteet**

1. Kukin toimielin mukauttaa työjärjestyksensä tämän asetuksen säännösten mukaiseksi. Mukautusten on tultava voimaan 3 päivänä joulukuuta 2001.

2. Komissio tutkii kuuden kuukauden kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta, onko Euroopan talousyhteisön ja Euroopan atomienergiayhteisön historiallisten arkistojen avaamisesta yleisölle 1 päivänä helmikuuta 1983 annettu neuvoston asetus (ETY, Euratom) N:o 354/83 ([7]) tämän asetuksen mukainen, varmistaakseen, että asiakirjojen tallentaminen ja arkistointi toteutetaan mahdollisimman laajalti.

3. Komissio tutkii kuuden kuukauden kuluessa tämän asetuksen voimaantulosta, ovatko olemassa olevat asiakirjojen saamista tutustuttaviksi koskevat säännöt tämän asetuksen mukaisia.

*19 artikla*

**Voimaantulo**

Tämä asetus tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 3 päivästä joulukuuta 2001 alkaen.

---

([7]) EYVL L 43, 15.2.1983, s. 1.